

MAI THẢO

**SAU GIỜ
GIỜ NGHIÊM**

Tủ sách Văn Nghệ Khai Phóng, 1970

sau giờ giới nghiêm

mai thảo

sau giờ giờ nghiêm

mai thảo

bìa: *Internet*

trình bày: *Muon Phuong*

nguồn: *Tieulun*

Copyright © 1970 by Mai Thao

Muon phuong góp lại, trả về muon phuong

sau giờ
giờ nghiêm

MAI THẢO

CHIẾC TAXI BUỔI SÁNG HÔM ĐÓ, đón người đàn bà lên, lúc nàng đứng một mình dưới một cột đèn. Ở bùng binh ngã tư Phú Nhuận. Không ném nàu thuốc lá ra ngoài cửa xe, – nhờ cử chỉ này mà tầm mắt mới bất chợt ngó sang, – người tài xế đã không nhìn thấy người đàn bà đứng đó.

Anh ta đã đưa hết một vòng tay lái, lượn sát bùng binh, hướng mũi xe theo thẳng tắp con đường Võ Di Nguy, xuống khu trung tâm thành phố. Và đã bỏ mất một món khách.

Ngó sang, người tài xế mới nhìn thoáng thấy cái bàn tay vừa vẫy gọi mình. Bàn tay ấy run rẩy và gầy yếu một cách khác thường. Như phải bằng một cố gắng phi thường mới đưa được lên, bàn tay vẫy gọi mang hình ảnh

8 | Mai Thảo

một cành cây khô, khăng khiu, chói với giữa một màn mưa lác đác. Thời tiết đã trở chiều. Những ngày nắng lớn đã qua. Trời không xanh nữa. Một trận mưa phùn đã dấy lên từ đêm. Tới sáng trời mưa dày hơn, mở màn cho một mùa mưa mọi người chờ đợi khát khao sau những ngày hè chói lọi. Bầu trời bây giờ thấp. Và đục. Vẩn vù hơi nước. Những vệt khói nhạt lửng lơ vương tàn bay trên những mái nhà. Khói đánh đai lấy những đỉnh thu lôi, đậu trên những gờ ống khói. Hè đường dưới thấp ướt át, ngập ngựa rác rưởi.

Vải bạt từng phiên nặng trĩu buông chùng trước mặt giữa những cửa hàng, làm tối lại những khung kính bên trong. Mưa bay nghiêng nghiêng. Những người đi đường kéo cao cổ áo tời, cái đầu cúi xuống, mái tóc đã lác đác một màn nước đọng. Không khí quẩn, sũng, choáng váng.

Người tài xế rà xe vào gần sát vỉa hè, mắt tìm chỗ ngừng, tay làm hiệu cho người đàn bà đi theo. Tới một khoảng trống khít khao cho chiếc

xe lách được mũi vào, người tài xế cho ngừng hẳn xe lại. Y ngoái cổ lại, vòng tay về phía sau, mở cửa xe, yên lặng chờ. Trên hè đường, người đàn bà tiến đến bằng những bước đi thật chậm của người có bệnh. Nàng đứng phải một người, lách qua những người khác, mãi mãi rồi mới tới ngang tầm xe.

– Trời ơi! mau chân lên chứ bà.

Người đàn bà trả lời người tài xế nóng nảy bằng cách ôm lấy ngực, cúi gập người xuống. Toàn thân nàng thỉnh linh runng chuyển, một tràng ho rũ rượi nổi lên. Nàng đưa vội tay lên bịt lấy cửa miệng, bước vào trong xe. Và ngồi vật xuống.

– Đi đâu đây?

– Chợ Lớn.

Giọng người đàn bà thều thào. Trận mưa trên đường phố bất chợt ào ạt đổ xuống. Tiếng người đàn bà mất hút trong tiếng mưa rơi.

10 | Mai Thảo

Người tài xế không nghe được rõ. Y nhăn mặt:

– Đau? Khổ lắm. Nói lớn hơn có được không?

Phía sau, tiếng nói vất vả, cực nhọc:

– Ông cho tôi vào Chợ Lớn.

Chiếc xe lìa khỏi lề đường. Máy nổ. Khói bốc khét lẹt. Mặt đường trắng xóa.

o O o

Suốt đêm qua, tôi không ngủ được. Không ngủ được. Không chợp mắt được dù chỉ là trong giây lát. Đêm thật dài. Đêm dài và đen như một cửa hầm. Phần đầu của đêm nồng nực. Ngôi nhà nhỏ nằm giữa dãy nhà nhiều tầng nóng bỏng như một lò lửa, mọi hướng gió có thể thổi tới đã đứng lại thật xa ngoài đầu ngõ. Buổi sáng hôm qua, đến phòng khám bệnh, bác sĩ đã cho tôi hay là cơ thể tôi đang suy yếu dần, lồng ngực tôi đau, trái tim tôi mệt,

nó đập những nhịp đập thất thường. Và như vậy, hơn cả những liều thuốc bổ, những giấc ngủ dài tới sáng là một cần thiết cho tôi.

– Thần kinh bà cũng không được tốt lắm.

Tôi nhắm mắt, thở dài, đáp:

– Thừa bác sĩ tôi biết.

– Bà lại càng cần phải ngủ.

– Nhưng tôi không ngủ được.

– Bà phải cố gắng. Dùng thuốc an thần nhiều quá cũng không tốt đâu. Chắc bà có nhiều chuyện suy nghĩ. Đang đau, bà không nên nghĩ ngợi nhiều quá làm gì.

Ở phòng mạch ra về, tôi đã muốn nghe theo lời người bác sĩ trẻ tuổi. Nhưng đêm đã vậy phủ chung quanh, mà trong vùng bóng tối đen đặc hoa mắt của căn phòng ngột ngạt, tôi cố gắng thế nào cũng không tài nào ngủ được. Mặt đệm dưới lưng tôi trống trải. Đêm mở

12 | Mai Thảo

thành một cặp mắt thật lớn nhìn tôi và tôi cũng nhìn lại đêm như thế, đêm với tôi suốt đêm qua là một đối diện trùng trùng. Cuối cùng, tôi thất vọng, nằm im, để mặc cho một trạng thái thao thức kéo dài, lắng nghe một thành phố bát ngát, chung quanh đang lắng đọng dần dần các nhịp sống quay cuồng ồ ạt. Chuông đồng hồ bên một nhà hàng xóm, thông thả điểm đủ mười một tiếng ngân nga. Đã mười một giờ rồi. Còn một giờ nữa là giới nghiêm. Những cửa tiệm sắp đóng cửa rồi.

Mười một giờ đêm, thì sinh hoạt thành phố lúc này chỉ còn thu vào những phòng trà và những quán rượu mà thôi. Nằm ở đây, trong ngôi nhà tiêu tụy, cuối đáy một ngõ hẻm, tôi cũng hình dung được những cảnh tượng cuối cùng ấy trước khi giới nghiêm làm ngừng đời sống lại.

Mười một giờ. Trên những dàn nhạc, những người ca sĩ đang hát nốt ca khúc cuối cùng. Dàn nhạc sửa soạn dạo khúc nhạc tạm biệt rồi đây. Những người bồi bàn ôm những

ly tách đã tính tiền, trở về quầy. Những bộ đồng phục viền chỉ kim tuyến đỏ chói của họ nổi bật giữa những hàng ghế trống. Sau quầy rượu, những người nữ thu ngân đang loay hoay cộng sổ. Những cặp mắt chăm chú tập trung xuống dằng dặc những hàng con số. Và trên một mặt quầy khuya, dưới ánh đèn đốt trở nên xanh lạnh về đêm, chỉ còn lại một vài người say rượu cuối cùng.

Phải, tôi hình dung được. Những cảnh tượng của thành phố ban đêm, đêm qua, trong căn phòng tối đen, đã hiện gần trước mặt tôi. Những cảnh tượng ấy, như hình ảnh một cuốn phim, cũng có những cận ảnh sáng rõ, những viễn ảnh xa mờ, và sáng rõ hay xa mờ thì tôi cũng thấy hết. Đèn đang tắt trong những cửa tiệm. Từng ngọn một. Lũ bàn ghế được dựng ngược lên, khăn bàn được lấy đi, mặt bàn phơi bày hết vỏ trần trụi của một cuộc chơi đã tới giờ tàn. Người ta lác đác đứng lên. Thang máy đưa người từ những thượng tầng lộ thiên xuống mặt đường. Tôi nhìn thấy họ, những

14 | Mai Thảo

người khách chơi đang lần lượt ra về từng cặp một. Tình tự và hẹn hò đã xong từ chập tối. Về khuya, không khí lơ lả và suông sã hơn, những bàn tay đã nắm lấy bàn tay, những mái đầu say đã kề lên những mái tóc.

Rồi giới nghiêm tới. Những hành lang vắng ngắt. To nặng, những cái lưới sắt đã buông xuống trước những cửa hàng. Trên những đường phố chột như thênh thang lớn rộng hẫng ra, những chiếc xe hơi cùng mở hết tốc lực. Tôi nằm nghe như thế, tưởng cảnh tượng về khuya như thế, cho đến lúc chung quanh tôi, không còn thấy nổi lên một tiếng động bé nhỏ nào.

Thành phố ngủ rồi. Riêng mình tôi còn thức giữa lúc thành phố mấy triệu người đã bần bật đắm chìm vào giấc ngủ, gây cho tôi một cảm giác thật lạ lùng. Đó là cái cảm giác chặt đứt hoàn toàn với đời sống. Tôi nằm đó, trên mặt đệm, phía bên ngoài kia là ngõ hẻm chạy qua, vậy mà tôi có cảm tưởng như đang dạt tới một hòn đảo hoang vu. Đảo không một bóng người.

Biển trải dài ngút mắt. Cây cối hoang dại, im phắc. Đảo hoang không có đêm cũng không có ngày. Ngày và đêm trộn lẫn. Ánh sáng nhờ nhờ. Bầu trời trống trơn không một vì sao. Tôi nghĩ giữa đêm, chỗ tôi nằm đã là hoang đảo ấy. Một lưu đầy ghê gớm. Tôi nghĩ giá tôi có hét thật lớn, cũng không có ai nghe thấy. Và tiếng hét của tôi sẽ mất hút vào không cùng tịch mịch.

o O o

Chiếc xe tới ngã tư Hai Bà Trưng, rẽ tay phải, đi vào đường Hồng Thập Tự. Những tán cây rậm rạp và lứt thướt trên đầu, làm cho lòng phố tối sầm hẳn lại. Người tài xế châm một điếu thuốc mới. Mưa ngớt hơn. Những hạt mưa vẫn rì rào cùng khắp. Người tài xế thở khói, liếc mắt nhìn vào khung kính nhỏ trên đầu. Người đàn bà ngồi thu mình ở một góc xe. Nàng ngả đầu về phía sau, Một mái tóc rũ rượi, vây bọc một khuôn mặt chìm nhòa trong bóng tối. Tròng mắt nàng sâu trũng. Nàng thức hay đã ngủ thiếp đi? Không biết. Người tài xế chỉ biết nàng mặc một bộ đồ đen, nhàu nát, đã cũ, và cái áo dài thì rộng thùng thình trên một thân hình gầy guộc. Hai bàn tay người đàn bà đặt song song trên đùi. Mỗi mệ. Bất động. Như hai con vật chết. Tiếng mưa rì rào. Cảnh tượng chợt quang đãng. Chiếc xe đã ra khỏi những tàn cây lứt thướt. Bánh xe lăn rào rào trên nước. Người tài xế nắm chặt lấy vô lăng. Nhận ga. Chiếc xe phóng băng băng về phía Chợ Lớn.

Con gái tôi đêm nay không ngủ ở nhà. Nó đã sửa soạn suốt buổi chiều để tám giờ tối, ra khỏi nhà, đến ăn tiệc mừng sinh nhật người bạn gái nó:

– Chị Bảo đó mẹ.

– Bảo nào? Mẹ không biết.

– Chị Bảo đã đến nhà một lần.

– Thế à! Lần nào, mẹ không nhớ.

– Con mua mừng Bảo một cái sắc tay đây này, mẹ coi, đẹp không?

Cái sắc tay màu hồng nhạt. Kiểu mới. Kiểu bây giờ. Nó thật không giống chút nào với những sắc tay tôi đã dùng ngày trước. Thời trang của đàn bà đổi thay từng ngày. Những thay đổi càng nhiều, càng kỳ quặc. Tôi chẳng thấy cái sắc đẹp ở chỗ nào hết. Nhưng tôi cũng gật:

18 | Mai Thảo

– Đẹp.

Tôi hỏi:

– Bao nhiêu?

– Một ngàn hai.

Tôi kêu lên, kinh ngạc:

– Những một ngàn hai? Thế là tiền mẹ cho con vừa hết?

Nó cười:

– Hết nhẩn. Mai con phải mua giày. Mẹ lại phải cho con nữa.

Con gái tôi bỏ đi sau đó, nó nói không chừng đêm nay, tiệc sinh nhật bạn nó kéo dài, nó không kịp về nhà trước giờ giới nghiêm.

Tôi nhìn theo cái hình ảnh duy nhất, sự liên lạc duy nhất còn lại giữa tôi với đời, yến chuyển ra khỏi nhà. Nắng thối sự phai tàn trên

thành của số. Nhưng mà Trang, đứa con mười bảy tuổi của tôi thì là một ánh nắng bình minh. Cuộc đời đã đẩy tôi về chiều. Vào đêm. Chiều úa héo. Đêm buốt lạnh. Ở vị trí tôi bây giờ, trước mặt đã hết. Chỉ còn những dư hương và những bóng hình ném lại sau lưng.

Trên một đầu đối nghịch, là vùng ban mai tràn đầy và lộng lẫy của cuộc đời, con gái tôi đứng giữa một vị trí hoàn toàn khác biệt. Với nó, tất cả vừa cất cánh. Chuyển đi mới bắt đầu. Nhưng nhìn thấy đứa con gái mình trang điểm rực rỡ ra khỏi nhà, tôi có cảm tưởng chính là tôi đó. Tôi của bao nhiêu năm về trước. Tôi của thời còn thanh xuân, cái trái thơm ngon vừa độ chín treo căng trên một đầu cành hy vọng.

Phải, tôi tưởng là chính tôi vừa ra khỏi nhà. Chính tôi. Chính tôi. Chính tôi, tôi của buổi chiều năm xưa, buổi chiều rực rỡ, buổi chiều không bao giờ quên được.

QUA MÀN MƯA THOANG THOÁNG ĐIỂM

đèn xanh chuyển sang vàng: Điểm đỏ hiện. Một ngã tư. Chiếc xe đứng lại. Người tài xế ném mẩu thuốc lá ra ngoài đường, tầm mắt nhìn trở lại khung kính chiếu hậu. Người đàn bà ở nguyên một góc xe, như cũ. Nhưng nàng đã ngồi thẳng người lên. Hình như, từ sâu thẳm cõi bên trong tê liệt của nàng, có một ánh lửa vừa đốt và ánh lửa đã hâm nóng nàng trong một xúc động bàng hoàng, bất chợt. Tòong mắt nàng không khép đóng lim dim như trước nữa. Như lúc nàng mới bước lên xe. Mà mở lớn. Và nhìn thẳng. Trong tầm kính chiếu hậu, người tài xế cố quy định đối tượng cái nhìn của người đàn bà. Nàng nhìn mưa trước mặt? Cây cối bên đường? Những căn nhà lụp xụp, tiêu tụy vây quanh cái ngã tư đã phảng phất cái không khí u uất của một vùng ngoại ô? Nàng nhìn y? Không phải. Nàng không nhìn gì hết mà chỉ là nàng đang ngó thẳng vào hư vô, đang nhìn tròng vào trí nhớ. Khuôn mặt căng thẳng, toàn thân huyền hoặc, người đàn

bà nhìn nàng. Nàng, của một thời thanh xuân đã mất.

Hôm đó cũng là một buổi chiều mùa hè. Một buổi chiều tuyệt đẹp. Thoáng mát. Phơi phới. Đầm ấm. Từ một độ lửa chói chang, nắng đã dịu xuống óng ả như một giải lụa. Chiều hè đẹp thế, nhưng tâm hồn tôi chiều hè hôm đó còn muôn ngàn lần tươi đẹp hơn.

Đời sống một người, nhìn chung là một địa ngục. Vui nhỏ như hạt bụi. Buồn từng từng núi lớn. Tôi biết thế. Nhưng riêng chiều hôm đó, cuộc đời đã mở cho tôi một cửa ngõ thiên đường. Niềm vui thú hân hoan trong tôi tràn trề, tưởng có thể kêu lên thành tiếng. Không vui sao được! Tôi đã đợi chờ bao nhiêu lâu. Mong đêm mong ngày. Mong đứng, mong ngồi, phải, tôi đợi chờ. Tôi đã hy vọng. Một đứa con gái nghèo vào đời, chỉ có hành lý là ảo tưởng, Nghĩa là khai sinh cho cuộc đời mình từ và bằng một hy vọng nào đó.

22 | Mai Thảo

Hy vọng của tôi có từ phía trước mặt của một tấm gương soi. Tấm gương đó dựng ở buồng trong nhà một con bạn tôi hồi đó. Tên nó là Hoa. Hoa hơn tôi một tuổi. Nhưng chúng tôi có thật nhiều điểm giống nhau. Thứ nhất là chúng tôi cùng xuất thân trong một gia đình nghèo khổ. Cái thứ nghèo khổ không bao giờ mở mày nở mặt lên được.

Nghèo như đại hạn một đời không bao giờ có mưa, dù mưa chỉ một lần, dù mưa một trận nhỏ. Chính nhờ cái trường hợp cùng chung một cảnh ngộ này mà chúng tôi gặp nhau, quen nhau trở thành bạn thân. Xóm chúng tôi ở không có máy nước. Điện phải câu từ đường lớn vào. Nước phải ra tận đầu phố lấy. Cái máy nước duy nhất cho cả một khu phố xá đông đúc đến nghẹt thở lại chỉ có nước về đêm.

Ban ngày nó đứng đó, khô khan, thỉnh thoảng chỉ nhỏ ra lèo tèo vài giọt, không đủ cho một thằng nhỏ tắm. Thành ra có phận sự phải lấy nước và cho cả nhà dùng, chúng tôi phải đi quấy nước về đêm, không bao giờ tôi

quên được những đêm không ngủ đó. Chừng một giờ đến là tôi nghe thấy tiếng chân bước, tiếng đôi thùng va chạm lạnh canh dừng lại trước cửa nhà. Và tiếng Hoa, gọi chỗ vào, cái giọng ồ ồ như giọng con trai, thật lớn:

– Nhàn ơi!

– Tao ra đây.

– Mau lên.

Con chết đâm. Thấy nó la lớn tiếng. Thấy nó là thấy giục. Trong khoảng sân sau tối thẫm, nhỏ hẹp, lưng cụng những đồ đạc đi lại vướng chân, tôi lấn vào lấy được đôi thùng, đặt được cái đòn gánh lên vai, mở cửa đi ra. Gánh nước ban đêm thật cực nhọc, những thùng nước kéo vít cái đòn gánh xuống. Lưng vai tôi đau như từng chỗ. Nhưng lâu dần rồi cũng quen, và trở thành một chuyện bình thường. Tôi yêu những đêm mùa hè, tôi biết nhìn lên trời, ngắm những vì sao lấp lánh trên hai bờ Ngân Hà, và mơ mộng, chính là từ những đêm đi lấy nước với Hoa như thế.

24 | Mai Thảo

Ra khỏi căn nhà bùng bít, ngột ngạt, nóng bỏng như một lò lửa, không khí thoáng mát của ban đêm bao giờ cũng làm cho tôi tỉnh táo hẳn lại. Cái ngõ ban đêm lúc đó vắng ngắt, hai bên là những căn nhà đóng cửa ngủ kỹ, chúng tôi vừa đi vừa nói chuyện, Hoa thường nói chuyện cho tôi về bố dượng của nó. Một thằng đàn ông tàn ác, khốn nạn chưa từng thấy. Nó chửi Hoa tối ngày. Nó làm tình làm tội Hoa đủ thứ. Nhiều lần vừa kể, Hoa vừa tấm tức khóc. Đã một lần, tức giận thay cho bạn, tôi đã xui:

– Mà mày cứ trốn đi được không?

– Tao đã nghĩ đến chuyện đó nhiều lần. Không được đâu mà ời!

– Tại sao không được?

– Mà biết thừa là không được rồi mà!

Tôi nóng. Có xui bậy nó thực. Nghĩ cho cùng, không được thật. Trốn. Nhưng mà trốn đi đâu mới được chứ?

Với những đứa con gái như chúng tôi, thoát ly là một hành động không thể tha thứ và bị trừng phạt nặng nề. Hằng ngày, báo chí đăng hàng trăm tin những đứa con gái bỏ nhà trốn đi. Chẳng hiểu trốn bằng cách nào. Giả sử có trốn được, sẽ ra làm sao? Chắc là khổn nạn lắm. Với những đứa con gái nhà nghèo, không có một lối thoát vinh quang nào hết. Mày an phận, nếu không mày sẽ chết. Mày yên, nếu không mày sẽ mất đời. Đại khái như vậy. Cứ xem gương con Liệu ở khu xóm ngõ chúng tôi là đủ biết. Nó là bạn tôi. Không thân lắm. Nhưng tôi cũng biết được cảnh ngộ của nó như thế nào. Không khác một con chó. Không khác một con vật. Gia đình với Liệu là địa ngục. Một vài lần đi ngang qua nhà Liệu, tôi đã được chứng kiến những cảnh tượng thật ghê gớm. Liệu làm điều gì lỗi? Tôi không hay. Chỉ thấy nó đang bị trừng phạt. Bố mẹ nó trói nó vào một chân giường. Con nhỏ quỳ gối, gục đầu xuống, mái tóc rũ rượi xổ tung, phủ kín khuôn mặt. Rồi, trên vai, trên lưng nó, là trận mưa đòn trút xuống. Con bé gan thật. Địa vị

26 | Mai Thảo

tôi, tôi đã van xin khóc lóc. Hoặc là tôi đã ngất đi. Liệu thì không. Toàn thân run lên, lưng vai quần quai đau đớn, nhưng nó nín thình không bật lên một tiếng kêu, một tiếng khóc nào.

Một lần, cũng sau một trận đòn rùng rợn như thế, tôi gặp Liệu ở đầu ngõ. Nó lết từng bước, mặt mũi thâm tím, quần áo tơi tả. Tôi an ủi nó. Hai chị em đưa nhau ra một quán hàng bình dân ở đầu ngõ. Tôi đãi Liệu một chai nước ngọt và hỏi chuyện về trận đòn dã man còn dày đặc dấu vết trên thân hình Liệu.

Nó đưa cánh tay lên, nhìn những vết roi hằn đọng, thản nhiên:

– Đã hàng trăm lần như thế này.

Tôi kinh ngạc:

– Hàng trăm lần?

– Thì những lần mày đã nhìn thấy đó. Đó chỉ là ban ngày. Còn tối, còn nửa đêm, mày làm sao thấy hết được.

Nó nói tiếp, như khoe khoang thành tích một chịu đựng không bờ bến, ngoài sức tưởng tượng:

– Mà những lần mày nhìn thấy là những lần thường nhất. Tao còn bị ghìm đầu vào bể nước, còn bị lột trần truồng, bắt nằm sấp trên mặt đất. Có những trận đòn kéo dài mấy ngày.

Mấy ngày. Tôi nghe mà rợn người lên. Chuyện khó tin chính là chuyện thật. Liệu thuật lại cho tôi một lần nó bỏ nhà đi chơi đến sáng hôm sau mới về, nó bị trói vào chân giường từ buổi sáng hôm trước đến buổi sáng ngày hôm sau.

– Đến bữa ăn tay cũng không được cời trói. Đói quá tao gào lên. Một bát cơm được đưa vào cho tao. Nhưng mẹ tao sai đổ cơm ra đất, ở trước mặt, tao muốn ăn phải gục đầu, úp mặt xuống như chó.

Tôi hỏi:

– Mày ăn không?

28 | Mai Thảo

– Thoạt đầu không. Nhưng sau đói quá, đành ăn vậy. Từ đó tao bị gọi là con chó, con chó ngu dại, con chó không đáng ăn cơm, chỉ đáng ăn cứt.

Bị kích thích bởi tò mò tôi muốn biết, tôi hỏi Liệu:

– Tại sao mày dám đi chơi đến sáng? Mày không sợ về nhà bị đòn sao?

– Sợ chứ. Nhưng đêm hôm đó vui quá, tao về không được, bạn nó lại giữ quá, tao về không được. Đành liều muốn ra sao thì ra.

Liệu chỉ nói về cái đêm vui của nó mơ hồ như thế, không chịu tiết lộ gì thêm nữa. Tôi không biết được người bạn đã giữ nó không cho về là ai. Bạn trai, hay bạn gái? Chắc là bạn trai, Người con gái chỉ có thể liều lĩnh, coi thường mọi hậu quả, mọi trừng phạt, với một người bạn trai, phải thế không? Chắc Liệu đã có một người bạn trai ở một khu phố khác. Một tháng sau, Liệu bỏ nhà trốn đi. Được tin,

tôi mong cho nó thoát đi. Không có cái gì ràng buộc nó với cái ngõ hẻm này. Nhưng nó không đi thoát, mà bị cảnh sát gửi trả lại nhà hai ngày hôm sau đó. Từ đó, Liệu không bao giờ dám tính đến chuyện thoát ly. Và những trận đòn đã man lại tiếp tục như cũ.

ĐIỂM lửa đỏ vụt tắt. Đời sống hết ngừng lại. Đèn xanh bật lên, cuộc sống lại xuôi chiều. Trận mưa đã ngớt hẳn. Bầu trời sáng hơn. Chiếc taxi chạy từ từ giữa dòng xe cộ nườm nượp. Chạy song song bên cạnh là một chiếc Mercedes mới tinh, bóng loáng. Người đàn bà tạm cắt đứt dòng hồi tưởng, nhìn sang một cảnh tượng phú quý bày ra, phía bên trong những khung kính trong suốt của chiếc xe nhà lộng lẫy. Bỗng trước, người tài xế mặc đồng phục trắng toát. Đầu y đội một cái mũ lưỡi trai viền chỉ bạc. Bỗng sau, một thiếu nữ ngồi với một thanh niên. Hai cái tuổi trẻ của một thành phần thượng lưu nào đó đang cười đùa với nhau. Thiếu nữ mặc một cái áo thun màu tím nhạt, mà từ taxi bên này ngó ngang, người đàn bà biết là một chiếc áo đắt tiền, mua về từ ngoại quốc. Trên bộ ngực dầy thì của người con gái, óng ánh một chuỗi dây vàng. Người con gái cười hết hàm răng đều đặn với tuổi trẻ của nàng. Chàng thanh niên ngồi bên cạnh, mặt mũi khôi ngô, mái đầu

chải chuốt, những chân tóc thẳng tắp. Họ đang nói gì với nhau? Không rõ. Không nghe thấy. Nhưng họ đang cười với nhau như thế kia, họ hai bông hoa cùng nở dưới nắng xuân, trong vườn đời, chuyện của họ không phải là thảm kịch. Tới một khoảng trống trước mặt: lòng phố chợt phình lớn. Chiếc Mercedes rú máy vượt lên. Trong một khoảnh khắc, khung kính sau ném trả lại hình ảnh một mái tóc, một bờ vai, hai khuôn mặt thath xuân trông nghiêng ở đó chưa tắt những nụ cười. Rồi chiếc Mercedes biến mất. Và người đàn bà trong một góc taxi, lại đắm chìm vào mơ màng.

Trên khúc đường từ ngõ hẻm ra tới đầu phố những lần đi quẩy nước khuya với Hoa, chúng tôi nhìn thấy những chiếc xe hơi lộng lẫy như chiếc Mercedes vừa chạy song song và vừa vượt qua trước mặt. Những kẻ lầm than, những người nghèo khổ bao giờ cũng lùi lại.

32 | Mai Thảo

Như thế. Và sự giàu sang bao giờ thì cũng vượt qua, dễ dàng và trắng trợn. Như thế. Đứng với nhau trên hè phố về khuya, chờ tới lượt mình trước cái máy nước mà âm thanh của nước đổ vang lên trong đêm khuya yên lặng, tôi bắt đầu khám phá thấy rằng đời sống, ở những chỗ có ánh sáng và có tiếng cười, là một thế giới hoàn toàn khác biệt với cái thế giới của những người con gái như Hoa và tôi.

Trong lúc chúng tôi đứng dưới vòm trời sao, cuộc sống ban đêm của những kẻ giàu có bắt đầu ở một nơi chốn khác. Những nơi rục rờ. Trong những phòng khách trang hoàng lộng lẫy. Trong những phòng ngủ huyền ảo, với máy điều hòa không khí và những ánh đèn đậm nhạt lẫn chìm trong những góc tường.

Đêm của những kẻ giàu sang là đêm thiên đường. Mỗi đêm là một hội hoa đăng. Người ta khiêu vũ với nhau trên khoảng sân thượng những tòa nhà chọc trời. Người ta đi dạo với nhau trong những căn vườn vây quanh những biệt thự. Người ta đang sống, thỏa thuê, đầy đủ,

với âm nhạc, với rượu nạnh, với kim cương, châu báu đầy tay đầy ngực, trong khi hai đứa con gái nghèo hèn là chúng tôi đứng đó, với mấy thùng nước thấm thương, ném một cái nhìn thèm khát theo những đoàn xe lộng lẫy băng qua.

Không thể như thế này được mãi, tôi tự nhủ thầm. Rồi một ngày tôi cũng bỏ đi. Rồi một buổi kia, gió đời đẩy đưa, tôi như một con thuyền, tôi cũng phải ra khơi, tôi như một cánh chim, tôi cũng phải cất cánh. Nhất định. Bắt buộc. Không thể khác. Ý định này thoát đầu tưởng như một ý tưởng điên cuồng. Nghĩ cho cùng, chẳng có gì điên cuồng hết. Tôi phải tạo cho tôi một tương lai. Người ta không thể sống mãi cuộc sống cỏ cây, mà phải tìm cách từ bỏ bằng được cái thân phận sâu kiến. Ý định vượt thoát ăn sâu vào trí não tôi từ đó. Đêm ngày. Trở thành một ám ảnh. Hoa an phận. Cam chịu sống một đời với người bố dượng tàn ác của nó. Nó không bao giờ dám bỏ đi. Nó ở lại, mãi mãi, với ngõ hẻm tối tăm kia, với những căn

34 | Mai Thảo

nhà lụp xụp ấy. Cũng được. Đó là chuyện riêng của nó. Nhưng tôi khác. Tôi là một đứa con gái có tham vọng. Tôi không thể mãi mãi sống vô danh và tầm thường như thế này.

Vũ khí và hành lý để lên đường, tôi có không? Câu trả lời là có. Có trước tấm gương bên nhà Hoa. Có, những lúc tôi nhìn ngắm tôi. Điều tôi biết chắc chắn, là khác Hoa, tôi là một đứa con gái có nhan sắc. Một người con gái đẹp là kẻ trước hết biết rằng mình đẹp. Điều này đúng lắm. Tôi biết tôi đẹp.

Cái đẹp của tôi, tôi còn biết nó không chỉ là một vẻ đẹp nào riêng biệt. Như cái đẹp riêng biệt của một ánh mắt, một vành môi, một bàn tay. Mà đẹp tới toàn thể, từ chân tới đầu, từ hình dáng tới mặt mũi. Tấm gương lớn ở buồng trong nhà Hoa bảo cho tôi biết như thế. Một hôm, người lớn đi vắng hết. Chỉ có hai đứa ở nhà, chúng tôi đã đóng cửa buồng lại, bật đèn lên, và Hoa đã xui tôi làm một việc thật táo bạo. Đó là trút thoát hết quần áo, lỏa thể trước gương.

Hoa nắn nắn người tôi, làm tôi co dúm người lại, nhột nhạt cùng khắp.

– Người mà chắc nịch à!

Tôi nhìn Hoa:

– Tao cũng như mày!

– Láo. Người ngợm tao xấu xí thấy mờ. Nghĩ mà buồn. Mày nẩy nở, lại trắng nữa. Mày chưa nhìn thấy mày bao giờ sao.

Có chứ. Tôi đã nhìn thấy tôi nhiều lần. Trong những lần tắm ở nhà. Nhưng căn buồng tắm bẩn thỉu, hôi hám, đã chật hẹp lại thiếu ánh sáng, tôi chỉ thấy tôi mờ mờ, trong những lúc đó, nước tắm gội lướt thướt tràn đầy trên da thịt. Tôi muốn thấy tôi, rõ hơn, trước một tấm gương dưới ánh đèn. Và hôm đó, tôi đã nghe theo lời Hoa. Trước cái nhìn của bạn, dù chỉ là một người bạn gái, khi quần áo đã trút thoát hết, tôi gai người lên trong một cảm giác kỳ lạ. Tấm gương như một người đàn ông lạ mặt.

36 | Mai Thảo

Nó nhìn tôi bằng cặp mắt mở lớn. Lần đầu tiên, thân thể tôi, ở những phần thầm kín nhất, hết là một bí mật.

Cho đến bây giờ, mọi xúc động đã yên nghỉ hẳn trong một cơ thể bệnh hoạn đau yếu, tôi còn rờn rợn cái cảm giác buổi chiều hôm đó, đứng trước tấm gương. Không có một bàn tay nào – Hoa chỉ lặng người đi trong một ngẫm nhìn không chớp mắt – mà hình như có một bàn tay vô hình đã ve vuốt tôi. Chính sự lỏa thể lần đầu của tôi đang ve vuốt tôi đó. Cái bàn tay vô hình, chính là không khí chung quanh đang chạm đụng vào thân thể tôi, làm cho nó rung lên. Người tôi nóng ran, rạo rục. Đáng lẽ phải mặc ngay quần áo lại, tôi đã đứng yên, nhìn bóng hình mình phản chiếu lồ lộ trong lòng gương lớn. Bằng thân thể lần đầu đích thực nhìn thấy, tôi bàng hoàng biết tôi đã lớn. Đã mười bảy tuổi. Đã hết là một trẻ con. Đã trở thành một cô gái dậy thì. Tấm gương hắt trả lại những hình ảnh rõ ràng của sự dậy thì này. Đó là hai cánh tay đã mở màng, tròn lẳn, một

bờ vai đã uyển chuyển, một đôi ngực đã nổi hình, hai bắp đùi đã căng, một vòng eo đã rõ.

Thêm vào đó, là sự trắng muốt của da thịt. Một ngạc nhiên mới nữa. Con Hoa đen thui à! Tay, chân, vai, cổ nó, đều đen thui. Tôi khác nó, không bắt nắng chút nào, lao động cực nhọc đến mấy, da cũng cứ trắng hồng như da con nít. Sau những phút đầu tiên ngỡ ngàng thẹn, tôi bạo dần, tự nhiên dần. Sự lỏa thê tỏa lan vào trong tôi, thành một niềm hân hoan vui thú. Quần áo trút thoát, gây cho tôi một ý tưởng là mình vừa được giải phóng. Người ta bảo quần áo là một giam cầm thân thể. Buổi chiều hôm đó, tôi mới thấy điều này đúng quá chừng. Trước con mắt nhìn ngấm mê mải của Hoa, tôi đã đi đi lại lại khá lâu trước tấm gương. Tiến lên một bước. Lùi lại một bước. Xoay người đi nửa vòng, để nhìn thấy chiều nghiêng. Xoay trở lại nửa vòng, để thấy lại mặt thẳng. Thấy tôi uốn éo như thế, Hoa bật cười:

– Mày hệt như một người kiểu mẫu thời trang vậy.

Tôi ngạc nhiên hỏi Hoa:

– Sao mà biết?

– Một lần đi qua một cửa hàng dưới phố, tao cũng nhìn thấy, qua cửa kính, một bầy con gái đi lại, tiến lui, lượn lờ như mày. Họ mặc quần áo thật đẹp. Tao hỏi mới biết là họ đang trình bày những kiểu áo mới.

Tôi mặc lại quần áo, ngồi nói chuyện sau đó với Hoa trong căn nhà vắng vẻ. Bằng một giọng thành thạo, nó kể cho tôi về thế nào là buổi trình bày những kiểu áo mới kia.

– Mày biết không, đám con gái từng đưa xuất hiện từ phía sau một tấm màn nhung đỏ. Chúng nó đi lại nhiều lần trước một khoảng rộng. Như mặt trước của một sân khấu. Rồi từ cái khoảng rộng, chúng nó đưa nọ đi theo đưa kia, tiến ra một lối đi cao như một cây cầu. Cây cầu này cũng trải thảm đỏ chói. Đám người xem, ngồi trên những dãy ghế xếp hàng ở hai bên cây cầu. Họ nhìn lên, vừa bàn tán thì thầm, vừa biên biên chép chép. Lạ lắm!

Tôi hỏi:

– Rồi sao nữa?

– Mỗi lần một kiểu áo mới đi ra, lại có một người đàn ông lớn tiếng giới thiệu. Rồi đám thợ chụp ảnh xô vào chụp hình lia lịa. Họ bấm đèn chụp hình làm tao hoa cả mắt. Sau đó, cảnh sát đến đuổi đi, không cho tao xem nữa.

Hoa nhìn tôi:

– Đám con gái đứa nào cũng thật đẹp, thật nõn nà. Mà đi đi lại lại vừa rồi, tao thấy giống chúng nó quá. Có quần áo đẹp, trang điểm cẩn thận, mà cũng đẹp như chúng nó.

Hoa nhìn lại tôi, gật đầu quả quyết:

– Còn đẹp hơn chúng nó nữa là đằng khác.

Câu chuyện của Hoa, những so sánh của Hoa về tôi và đám con gái trình bày y phục làm tôi suy nghĩ. Tại sao không? Mọi chuyện có thể đến với tôi một ngày nào, mọi chuyện tốt đẹp,

40 | Mai Thảo

làm đổi thay đời sống. Người ta nói cuộc đời có những bất ngờ, những màu nhiệm của nó. Người ta còn bảo trời không đóng cửa ai bao giờ! Và muốn là được. Tôi muốn tin như thế. Trong một phút mơ mộng, lòng tôi đã dạt dào hy vọng.

Tôi mơ thấy tôi, một ngày đẹp trời, ra khỏi cái ngõ hẻm tối tăm, lầy lội. Ném lại sau lưng, những đêm khuya ra máy, đôi thùng quẩy nước làm đau như bờ vai, ném lại sau lưng, khoảng sân sau nhầy nhụa, những bữa cơm ăn ở một góc bếp, những ban đêm ngủ trên cái chõng tre ở đầu thềm. Ra đường lớn. Trong mơ tưởng ngây ngất, tôi thấy tôi mặc một cái áo dài nhiều sắc lộng lẫy, quần lụa trắng tinh, gấu thêu đăng ten, mái tóc sóng lượn. Tôi tươi cười, tôi xinh đẹp, tôi sung sướng, tôi là một bà hoàng. Một chiếc xe hơi lộng lẫy đã chờ sẵn ở một đầu ngõ.

Chiếc xe chở tôi vào trung tâm thành phố, đến một dạ hội. Xe chạy tới đâu, đám người đi trên đường nhìn vào trong xe, trầm trồ tấm tắc tới đó. Rồi xe ngừng lại trước một tòa

nhà lớn. Hí viện có cổng chào, kết hoa, bởi tối xuống, những chùm đèn rực rỡ đã đồng loạt cháy sáng. Cửa xe mở rộng. Tôi yếu điệu bước xuống. Một đoàn thanh niên phục sức lịch sự chạy xô tới. Ai cũng tranh đi bên cạnh tôi, đòi tôi ban cho họ một nụ cười, một lời nói. Tôi cười với tất cả mọi người, với cuộc đời lên hương. Với tuổi trẻ trước mặt.

Giấc mơ đưa tôi vào hí viện. Mọi người đã đông đủ không còn một ghế trống, ngoại trừ cái ghế ở chính giữa, trên hàng ghế đầu, dành riêng cho tôi. Nữ hoàng tiến vào. Đi lên. Lại một lối đi trải thảm nữa. Những tiếng vỗ tay rào rào nổi dậy.

Hoa đập mạnh vào cánh tay, đánh thức tôi khỏi giấc mơ huyền ảo.

– Mày nghĩ gì mà ngẩn người ra thế?

Tôi chớp mắt:

– Nghĩ đến những đứa con gái mày vừa nói.

42 | Mai Thảo

– Tao cũng nghĩ đến chúng nó hoài à! Trông mà phát thèm.

Tôi mơ màng trở lại:

– Một ngày nào tao cũng như chúng nó.

– Biết đâu đấy.

Khuôn mặt Hoa bỗng dưng buồn thiu:

– Lúc đó mày xa tao mày không thèm biết tạo là ai nữa.

Tôi cười lấy chuyện ảo tưởng làm chuyện sự thật:

– Tao sẽ về thăm mày. Hằng tuần.

Hoa bật cười, nói đùa theo:

– Đừng quên nhé!

– Quên sao được. Với tao mày bao giờ cũng là bạn thân nhất.

– Người ta bảo giàu sang, dễ quên bạn cũ lắm.

– Tao quên cũng không chừng à!

Chúng tôi cùng cười lớn. Buổi chiều ấy không ngờ mà thật vui. Hoa cho là câu chuyện nói đùa, quên ngay đi Sau đó. Riêng tôi, không quên được. Vượt thoát, thoát ly đã trở thành một ám ảnh không rời. Và từ đó, tôi âm thầm sửa soạn cho cuộc hành trình đưa tôi ra khỏi cuộc đời hèn mọn đã quá dài, quá nhiều trong cái ngõ hẻm ngoại ô.

Vấn đề là một cơ hội. Một dịp thuận tiện. Và vấn đề còn phải biết tạo ra cơ hội, nắm chặt lấy cái phút thuận tiện đừng để cho tan biến, như hạnh phúc một khi đã tới, phải nắm giữ thật chặt đừng để cho nó lọt khỏi vòng tay. Từ đó, tôi chờ rình đời sống, tôi phục kích trong ngõ hẻm, sửa soạn cho tôi một trận tao ngộ chiến với đời.

Qua một vùng tiếp giáp mang không khi một khu vực ngoại ô, chiếc taxi lọt hẳn vào khu Chợ Lớn.

Trận mưa tàn dần, ngớt dần. Chiếc taxi đã chạy được một quãng đường khá dài. Người tài xế bắt đầu ngạc nhiên về thái độ chìm đắm bất thường của người đàn bà. Thật là một khách hàng kỳ lạ. Cái ghế sau chiếc taxi bao nhiêu năm nay đã là một sân khấu nhỏ. Làm người khán giả nhìn ngược lại từ một khung kính chiếu hậu, người tài xế đã chứng kiến không biết bao màn kịch vui buồn diễn ra trên cái sân khấu đó của y. Một cặp tình nhân trẻ tuổi vẫy xe, dắt tay nhau líu ríu bước lên. Không cần nhìn vào khung kính chiếu hậu, người tài xế cũng đoán được một cảnh ân ái vừa tiếp diễn. Những vòng tay quấn chặt như rắn. Những cái miệng dính chặt nhau không rời. Những tiếng ú ớ sảng khoái, mê thích. Một cặp vợ chồng già thì thường là một cảnh tượng cãi cọ. Chuyện nhà. Chuyện cửa. Chuyện thằng con hư hỏng. Chuyện một

ông chú họ vừa mất. Ai cũng có chuyện. Riêng người đàn bà này thì im lặng như một nắm mộ.

– Gần tới chưa bà?

Người đàn bà choàng dậy:

– Gì?

– Tôi hỏi bà gần tới chưa?

– Sắp. Ông cứ đi thẳng.

Người tài xế cầu nhàu:

– Lẽ tất nhiên là bà không nói gì thì xe tôi cứ chạy thẳng.

Chiếc xe tiếp tục lăn bánh. Những chỗ đông đúc hiện ra rồi lùi lại. Trời sáng dần. Chừng như sắp có nắng.

KHU XÓM TÔI Ở CÓ MỘT thằng trẻ tuổi. Du đãng. Mất dạy. Lêu lông. Đàng điếm. Đủ thứ. Tên nó là thằng Quang. Bố mẹ nó là chủ một tiệm bán than ngoài đầu ngõ trông xế sang của chợ. Bán than. Thảo nào, mà thằng con đen như cột nhà cháy. Nó đi học ở một trường tư thực dưới phố, chùng như bầy bạ điều gì đó, bị đuổi khỏi trường từ năm ngoái. Quang không đi học trường nào khác nữa, mà tối ngày lêu lổng với một đám bạn bè cũng du đãng như nó.

Trên một chiếc Honda, với một bộ quần áo sặc sỡ như quần áo đàn bà, áo sơ mi phanh ngực, quần túm, Quang lượn lờ khắp cùng mấy con ngõ sau chợ, tán tỉnh, trêu ghẹo bọn chúng tôi, hết đĩa này đến đĩa khác. Có đĩa Quang tán được. Có đĩa không. Nhưng đĩa con gái nào, chịu Quang hay chê Quang. cuối cùng rồi cũng chửi Quang như một thằng đàn ông đê tiện và khốn nạn nhất.

Nhiều lần Quang đi theo tôi. Nhiều đêm, nó chờ tôi ra máy tôi về, nó đi theo về, bám sát như một con đĩa đói. Quang khen tôi xinh đẹp. « Nhất xóm đó – nó nói – con gái dưới phố cũng không đẹp bằng » Những lời tán tụng cũng làm tôi vừa lòng. Nhưng từ đó, bảo tôi chịu Quang thì còn lâu. Tôi không thèm để ý đến Quang, cho đến một ngày tôi phải để ý tới nó vì một người khác. Đó là một người bạn nó, ở dưới phố, mà Quang rủ về khu xóm ngõ này, một buổi sáng chủ nhật. Bạn của Quang là một gã thanh niên khá đẹp trai. Tóc y để chùm tới gáy, mắt đeo kính thuốc lớn, đi giày da mũi nhọn bóng loáng, có ria mép và miệng lúc nào cũng ngậm tẩu. Ngực y đeo toòng teng một cái máy chụp hình. Quang đưa y đi dạo trong ngõ. Đi tới đầu, y đưa máy lên ngang tầm mắt, chụp hình lia lịa tới đó.

Chụp hình. Tôi mê chụp hình từ thuở nhỏ. Lớn lên, mê thích này cũng lớn theo. Kỷ niệm thơ ấu đáng ghi nhớ nhất của tôi là một tấm hình, tấm hình đầu tiên trong đời tôi được một người chú họ chụp cho một ngày, mừng

48 | Mai Thảo

một Tết. Tấm hình đó ghi lại hình ảnh một đứa con gái tóc đuôi gà, dáng điệu lúng túng, quê mùa, ngượng thẹn, đứng bên cạnh một chậu hoa. Người chú họ khi đưa tấm hình cho tôi, không ngờ, ông đã cho tôi một quà tặng quý giá nhất.

Tôi ngắm nghía nhìn tấm hình tôi, không chán, suốt mấy tuần lễ liền. Tấm hình thuở nhỏ, của một ngày Nguyên Đán xa vời ấy, tôi còn giữ mãi đến bây giờ. Lớn lên, để dành được đồng nào là tôi đến ngay tiệm chụp hình ở đầu phố. Cái phút được ngồi trước một ông kính, đằng sau ống kính là một người thợ chụp hình dội đèn vào mặt sáng lóa, đối với riêng tôi là một giây phút hồi hộp vui thú không thể nào tả được. Ai hỏi tôi có gì quý giá nhất, tôi sẽ trả lời không ngần ngại là những tấm hình của tôi. Hồi đó tôi nghèo lắm. Cả tháng mới có vài đồng tiền vặt. Vậy mà tôi cũng đã có được đến ba mươi tấm hình. Tôi đòi chụp đủ kiểu. từ đứng mơ màng dưới một bóng lá, tới ngồi mơ màng dưới một bóng trăng. Từ tấm hình đen trắng của một bàn tay tỳ nhẹ lên cằm, đến

tấm hình tô màu sắc sỡ của một bàn tay cầm
nghiêng một vành nón. Những lúc rỗi rãi, tôi
lại lấy tập hình ra coi.

Thế cho nên, khi người bạn của Quang tới
ngõ, chụp hình lia lịa, tôi đã đứng ở cửa, nhìn
theo y bằng một cái nhìn đầy ham thích.

Sau buổi chụp hình này, tôi gặp lại Quang.
Nhớ đến bạn y và chiếc máy chụp hình đeo
trước ngực, tôi bắt chuyện trước:

– Ai đó anh Quang?

Quang ngạc nhiên chưa hiểu tôi định nói
ai. Nhưng thấy tôi thỉnh lình bắt chuyện, y hớn
hở như bắt được của:

– Ai là ai?

Tôi mỉm cười:

– Bạn anh đó. Người đến đây hôm qua với
anh đó. Chụp hình làm gì mà chụp lắm thế?

Quang giơ tay:

– A! Thăng Hoạch. Có người thuê nó.

50 | Mai Thảo

Tôi ngạc nhiên:

– Thuê đến chụp hình ở ngõ này. Xấu xí thấy mồ, có gì mà chụp.

– Thế mà có người thuê mới lạ chứ. Đâu như một hãng du lịch. Họ cần chụp những cảnh thật đặc biệt, để in thành hình, bán cho người ngoại quốc. Sao?

Tôi lưỡng lự:

– Không. Hỏi thế thôi. Cho biết. Bạn thân của anh đấy à!

Quang vênh mặt, làm bộ:

– Mới chơi thôi. Nhưng cũng khá thân.

Chàng tủm tỉm cười nhìn tôi:

– Thích chụp hình không mất tiền không. Hình mẫu. Bảo thằng Hoạch chụp cho. Hàng chục kiểu à! Nó là một trong những người chụp hình đàn bà đẹp nhất bây giờ.

Tôi đáp:

– Ai người ta thèm chụp.

Quang nắm lấy tay tôi và tôi để yên cho y nắm, đầu óc còn đang bận nghĩ đến những tấm hình màu rực rỡ. Đang từ “tôi” Quang chuyển sang « anh » ngọt sớt:

– Anh bảo nó chụp cho em thì nó phải chụp chứ.

Tôi nịnh khéo:

– Anh ra lệnh?

Quang ưỡn ngực:

– Đúng vậy. Ra lệnh.

Quang nịnh lại tôi:

– Vả lại, nó không chụp em thì còn chụp ai vô đây nữa. Em sẽ giúp cho nó tạo được những tấm hình đẹp nhất. Chừng như tuần sau, nó trở lại đây nữa. Nó đã hẹn với anh như thế. Anh bảo nó nhé! Anh giới thiệu em với bạn anh nhé.

Thế là tôi quen Hoạch. Chủ nhật sau, Hoạch trở lại khu xóm ngõ này, Quang giới thiệu và chúng tôi quen nhau. Hôm đó, Hoạch đưa tôi

ra đầu đường, bắt tôi đứng dưới một bóng cây, bấm liên hồi hàng chục kiểu.

Bọn con gái trong xóm chửi tôi mê chụp hình, chưa chị đã chạy theo một thằng con trai lạ mặt. Chúng chửi mà thân tâm chúng ghen tức lồng lộng. Mặc chúng nó. Tôi thích làm gì, tôi cứ làm. Những chiều tối say niề, tôi thực hiện bằng được. Chụp hình xong, Hoạch và Quang rủ tôi đi ăn. Tôi chợt tỉnh ngộ là người con gái phải giữ giá một chút. Cái chuyện treo cao giá ngọc ấy mà. Cho nên, muốn chiều ý Hoạch mà lần đó tôi từ chối.

Hoạch cũng không ép. Chỉ hẹn:

– Lần sau vậy nhé!

Tôi gật đầu nhận. Lần sau, tôi sẽ không từ chối. Từ chối một lần là đủ rồi. Hoạch hẹn ngày:

– Ba hôm nữa, anh mang hình lên cho em. Buổi chiều. Rồi chúng mình đi ăn. Rồi anh đưa em về xem phòng chụp hình của anh. Rồi em muốn chụp hình nữa, anh chụp cho. Chụp ở

Studio nhất định đẹp gấp nghìn lần hơn chụp ở ngoài. Anh sẽ chụp cho em những tấm hình đẹp nhất, đẹp như hình tài tử Hollywood.

Hô-ly-út? Tôi chẳng hiểu Hô-ly-út là cái quỷ gì hết. Tôi hỏi và Hoạch cười:

– Là nơi người ta làm phim. Nhiều nhất và hay nhất thế giới. Phim muốn hay phải có đào kép đẹp, trẻ trung, hấp dẫn. Cho nên Hô-ly-út cũng là nơi tập trung những minh tinh diễm lệ nhất hoàn cầu. Những minh tinh ấy cần phải được « lãng xê » bằng những tấm hình chụp thật đẹp, thật lộng lẫy. Và bởi vậy mà cần phải có những người chụp hình tài ba như anh chẳng hạn, em đã hiểu chưa?

Tôi gật mà thật tình là trong khối đầu óc ngu dại và tối đặc của tôi hồi đó chỉ mới là một ý niệm thấp thoáng mơ hồ về những điều Hoạch vừa nói. Tôi hiểu đại khái như thế này: Một người con gái muốn cho thiên hạ và cuộc đời biết tới, trước hết phải có nhan sắc. Nhưng một người con gái có nhan sắc, trong nhiều trường hợp, như trường hợp tôi, lại chả

54 | Mai Thảo

như một đóa hoa nở rất kín khuất trong một góc vườn tối tăm nào đó, và mọi người đi qua, rưng rưng thán nhiên vì không hay biết gì là buổi sáng ấy, đã có một bông hoa kia nở đẹp ở một góc vườn. Muốn cho đời thấy hoa nở phải có những tấm hình như báo động, như một truyền hừng. Tôi chợt hiểu tại sao, nhiều đứa con gái đến tiệm chụp hình chỉ mong những tấm hình của mình được lồng trong khung kính nơi mặt tiền cửa tiệm. Trong tôi từ bao nhiêu lâu, đã âm thầm niềm ước muốn đó hay sao? Và Hoạch, Hoạch chẳng phải là cơ hội nghìn vàng cho tôi thực hiện niềm ước muốn đó hay sao? Tôi hỏi Hoạch:

– Ở đây, có thể không?

Hoạch chưa hiểu tôi muốn nói gì. Đến khi hiểu:

– Ở đây có như ngoại quốc? Có chứ. Không được bằng. Nhưng cũng đại khái như thế, trong một phạm vi nhỏ hơn, hẹp hơn. Không có thể, những người làm nghề như anh sống làm sao được.

Hoạch cáo tù, đòi tôi bắt đầu tiến dần đến một đổi thay thực sự. Hình như một đêm giàu tối tăm sắp tàn. Hình như bóng tối dày đặc sắp tàn. Và ở một chân trời nào, tôi nhìn thấy hé mở dần dần trước ánh mắt đợi chờ, một tia hồng đã phảng phất dấy lên, báo hiệu cho tôi một bình minh sắp mọc.

Trước Hoạch, tôi biết tôi xinh đẹp, một cách khác, cụ thể hơn, bằng cặp mắt, bằng cái máy chụp hình của những người đàn ông như Hoạch. Tôi biết Hoạch sẽ trở lại. Y đã nhìn tôi bằng những cái nhìn rạo rực thêm muốn. Điều đó tôi không làm được. Thế nào y cũng phải trở lại, với những tấm hình. Tôi tin thế và tôi yên tâm chờ đợi.

Quang đưa Hoạch ra đến đầu ngõ, quay trở về, đi thêm một bước táo bạo nữa trong âm mưu chiếm đoạt tôi bằng những lời tán tỉnh đường mật. Y không biết là tôi đã đổi khác rồi. Hồn tôi có đôi cánh hồng mộng tưởng, đã bay lên. Như một đời chim cất mình trong nắng, tôi đã bay, bằng những hình dung và tưởng tượng

56 | Mai Thảo

ngây ngất lẫn mạn khỏi con đường ngõ hẻm khuất khúc này, khỏi những cổng rãnh, những mái nhà lụp xụp này, tới những ngôi nhà cao những con đường lớn, ở đó là tiếng cười, tuổi trẻ, mùa xuân, ánh sáng nở怒放 thành một trận mưa hoa.

Tôi lưỡng lự, ngay với Quang. Kể ra đàn bà cũng tàn nhẫn thật, không thích là tỏ ngay ra, không đóng kịch, không giấu giếm.

– Tối nay nhé! Quang đề nghị.

Tôi làm bộ ngờ ngác:

– Tối nay cái gì mới được chứ?

– Gặp nhau.

– Tôi có hẹn hò gì với anh đâu?

Từ xưng “em”, tôi trở lại xưng “tôi”. Khốn nạn thật. Làm thế nào được. Tôi không hề lừa dối Quang chưa từng một phút nào tôi có cảm tình với y mà y chỉ là một nhịp cầu bắc cho tôi sang tới được một bờ sông bên kia. Từ phút gặp Hoạch, Quang không cần thiết nữa.

Chùng như Quang đã hiểu. Y cười nhạt:

– Trở mặt chóng thế.

– Tôi với anh không có chuyện gì hết. Sao lại gọi là trở mặt được.

– Mới có mấy tấm hình mà đã thay lòng đổi dạ. Đừng tưởng bỏ. Cô đừng tưởng bỏ. Cô tưởng thằng Hoạch nó tử tế với cô đấy à! Ngay thơ lắm. Bao nhiêu đứa con gái đã khổn nạn một đời vì thơ ngây như cô...

Tôi tươi cười như không:

– Cám ơn anh đã cho biết trước. Để xem sao!

Chẳng hiểu tại sao, bỗng dưng tôi lại có một lỗi ăn nói đê tiện, đàng điếm như vậy. Người ta bảo đàn bà là của những trở chiều bất ngờ, những chứng tật kỳ quái. Đúng thật. Cùng với mộng tưởng thành hình, hình như trong tôi cũng có những mầm xấu xa bắt đầu mọc lên như gai độc. Điều này chỉ mãi mãi về sau, kiểm điểm lại chuỗi tháng năm đánh dấu

58 | Mai Thảo

lúc vào đời của mình, tôi mới nhận thấy. Lúc đó, đứng trước mặt Quang, thì không.

Quang hần học:

– Đừng coi thường thằng này.

Tôi điềm tĩnh:

– Tôi không sợ anh đâu.

– Rồi sẽ biết.

Quang hăm hăm bỏ đi, và tôi quên Quang ngay sau đó. Ba hôm sau, Hoạch trở lại một mình, không có Quang, nhưng có đủ những tấm hình. Hoạch chụp hình thật đẹp, tối tân thật, như chưa từng ai chụp được cho tôi những tấm hình, mắt sáng lên. Hoạch tủm tỉm:

– Thích không?

– Anh tài thật. Chưa ai chụp hình đẹp như anh.

Hoạch lắc đầu:

– Chụp vội. Em lại không sửa soạn. Thế đâu có thể cho là đẹp. Những tấm hình em ưng

ý sẽ là những tấm hình sắp chụp. Bây giờ, mặc quần áo đi, chúng mình đi chơi.

Mẹ tôi về quê. Nhà không có ai. Tôi gọi con Hoa sang, nhờ nó coi nhà hộ. Lát sau, tôi đã theo Hoạch ra khỏi ngõ.

Hoạch lái Vespa nhanh như gió. Phố xá đông đúc vậy mà giữa một rừng người đi đi lại lại hoa mắt, chóng mặt, Hoạch vẫn lái xe chạy băng băng.

Tôi sợ, kêu lên:

– Chạy chậm một chút, được không?

Hoạch cười ha hả, không quay đầu lại:

– Không được.

Tôi ôm ngang lưng Hoạch thật chặt, cho khỏi té nhào xuống lộ.

– Tại sao?

– Quen rồi. Thời đại bây giờ là thời đại của tốc lực mà!

Thời đại của tốc lực thật. Nhất là với Hoạch.

60 | Mai Thảo

Tôi theo không kịp, nhìn chuyện này chưa rõ đã thấy đến chuyện kia. Một thoáng thôi mà Hoạch đã ngừng xe trước cửa nhà y. Hoạch xuống xe nắm lấy tay tôi:

– Lên đây.

Qua một hành lang, khá rộng ở tầng trước, Hoạch đưa tôi lên một cầu thang xoáy tròn ốc. Chỗ ở của Hoạch ở tầng thứ ba của nhà chung cư. Hai phòng. Khá rộng. Trang hoàng diêm dúa và mỹ thuật. Khi Hoạch mở cửa ra hiệu cho tôi vào, tôi có ngần ngừ trong giây lát.

Một con gái mới lớn, không thể nhắm mắt đi vào một chỗ đàn ông như một con thiêu thân lao tới một ánh đèn. Khi một người đàn ông đưa mình về nhà, là trong thâm tâm y đã có âm mưu và thủ đoạn. Cái âm mưu lừa gạt. Cái thủ đoạn chiếm đoạt. Hoạch đưa tôi lên phòng Hoạch, không phải để mời tôi một ly nước, mở rộng cửa, ngồi nghiêm chỉnh, nói chuyện nắng mưa và thời tiết.

Hoạch ăn chơi ra mặt, ánh mắt, nụ cười đều

lộ hết vẻ đàng điếm, Hoạch nhất định không phải là loại con trai ngây ngô chưa từng “có chuyện” với đàn bà. Tôi biết thế. Chẳng phải bởi một kinh nghiệm nào. Tôi chưa sống, làm gì có kinh nghiệm sống. Nhưng linh cảm tôi – gọi thế là giác quan thứ sáu phải không – đã báo động cho tôi biết là những cạm bẫy ngầm đã gài sẵn sau cánh cửa mở kia. Mà bước vào, mà sẽ chết. Mà đi qua, chính mà sẽ lên đoạn đầu đài. Và linh cảm tôi thét lớn, khẩn cấp, thành một tiếng thét báo nguy: Đi xuống: Trở về!

Đi xuống dưới đường? Trở về ngõ hẻm. Cho lòng con ngõ tối thẳm như một cái miệng quái vật nuốt chúng, nhận chìm vào cỏ cây vô danh, hèn mọn như cũ? Cho mỗi buổi sáng trở dậy lại nhìn thấy cái khoảng sân sau nhầy nhụa, cho mỗi đêm thức giấc lại đôi thùng quấy nước lạnh canh, đứng sắp hàng trên hè phố khuya? Cho cuộc đời không bao giờ được là tiểu thuyết? Cho cuộc sống không một phút nào được là giấc mộng? Cho ngày mai cũng

62 | Mai Thảo

phẳng lì, cũng nhạt nhẽo, cũng vô nghĩa như ngày hôm trước?

Không, nột nghìn lần không. Tôi chẳng có gì để mất. Cam bẫy cứ giăng ra, tôi cứ bước vào. Tất cả chỉ còn là một cái tặc lưỡi, và tôi đang sẵn sàng lao mình vào lửa:

Quay lại, tôi hỏi Hoạch:

– Có ai không?

– Có. Có em.

– Anh ở với ai?

– Một mình.

Tôi hỏi ngớ ngẩn:

– Tại sao lại một mình?

Hoạch buông thông hai tay lắc đầu:

– Sống độc thân tức là sống một mình. Nếu có một người đàn bà khác, bộ anh đưa em lên đây hay sao? Chúng mình tự do. Hoàn toàn tự do. Em đừng ngại.

Tự do. Tuổi trẻ nào cũng ôm ghì lấy hai chữ tự do vào lồng ngực. Những đứa trẻ bỏ nhà trốn đi, những con gái thoát ly gia đình, đứa nào cũng có cái tiếng gào gọi đầy quyến rũ đó của tự do vang đầy tâm trí. Tôi cũng vậy. Tôi cũng đang phá tan những xiềng xích trói buộc, tôi cũng đang bay lên đỉnh trời tự do. Cuộc hành trình đã bắt đầu. Mỗi dặm xa trước mặt là một mời gọi nồng nàn. Tôi không trở về được nữa. Ai có hỏi tại sao? Câu trả lời giản dị: tôi không muốn.

Câu nói cuối cùng của tôi trước phút bước chân vào phòng Hoạch:

– Em ở một lát thôi nhé!

Hoạch gật:

– Lúc nào em muốn về thì về.

Tôi bước vào. Chỗ ở của một người đàn ông mới nhìn thấy lần đầu gây cho tôi một cảm giác thật khác lạ. Cặp mắt tôi mở lớn, ngỡ ngàng. Nghe như trong người có một cái gì thật hồi hộp, xao xuyến, lo lắng một chút, nhưng

64 | Mai Thảo

cũng thật rạo rức, thật thích thú. Căn buồng đầu là chỗ để tiếp khách. Hai cái ghế bành thấp vây lấy một cái bàn nhỏ. Radio trên một mặt tủ. Trong tủ, những chai rượu, chai còn nguyên, chai đã uống dở, xếp hàng sau những cái ly thủy tinh, máy vô tuyến truyền hình kê chéo ở một góc phòng, trên mặt máy là một pho tượng nhỏ bằng cẩm thạch nổi bật với những đường cong táo bạo của một người đàn bà khóa thân vòng một cánh tay về sau gáy. Mặt buồng trải thảm đỏ thẫm. Những tấm rèm cửa xếp nếp ngay ngắn trên thành cửa sổ. Bức tường đầy đặc những tấm hình tô màu lồng khung. Không hiểu tại sao một căn phòng có thể trang hoàng đẹp mắt như thế này được. Tôi buột miệng:

– Đẹp quá!

– Thích không?

Tôi chỉ tất cả những đồ vật, những tấm rèm, pho tượng và tấm thảm:

– Ai làm cho anh tất cả những cái này?

Hoạch cười lớn, ném cái máy chụp hình đeo trên vai xuống mặt ghế bành:

- Tiền. Có tiền là được hết.
- Nhưng có tiền là chuyện thật khó.

Hoạch lắc đầu, nhìn tôi:

– Nếu biết cách, chẳng khó lắm đâu. Nhất là với em, với một người có nhan sắc như em. Em muốn, em cũng có, rất dễ dàng một chỗ ở còn đẹp hơn thế này nhiều. Như thế này, chỉ đáng gọi là những tiện nghi tối thiểu. Đã ăn thua gì.

Hoạch tới đẩy một cánh cửa, vẫy tay gọi tôi:

- Sang đây.

Hoạch bật đèn cho căn buồng bên cạnh sáng lên, miệng nói:

- Buồng ngủ của anh.

Vừa đến ngưỡng cửa, một hơi lạnh đã tỏa ra, bao trùm lấy tôi.

Lúc tôi mặc quần áo và theo Hoạch đi ra ngoài phòng khách, buổi chiều đã xuống hẳn. Hoạch pha cho tôi ly nước cam, nói với tôi những lời thật dịu dàng. Tôi nhớ tôi đã khóc. Không phải khóc nức nở như mưa như gió đâu. Một chút thôi. Tôi đã buồn, tôi đã hoang mang, tôi đã lo sợ, tôi đã khóc, một chút. Tôi đã hối hận. Vì đã tới. Đã để cho Hoạch chiếm đoạt dễ dàng. Nhưng hối hận cũng chỉ một chút thôi, phải thành thực công nhận như vậy. Sau đó, Hoạch dỗ dành tôi, nói Hoạch thương yêu tôi, và tôi đã nín khóc.

Trước sự thay đổi lớn lao tận cùng đã xảy đến cho một cuộc đời con gái, tôi nói với Hoạch:

- Đừng bỏ em!
- Không bao giờ.

Hoạch thề thốt đủ điều. Tôi cũng cứ tin đi. Nói cho cùng, tôi chẳng có gì khủng khiếp, ghê

góm đến nỗi phải đau buồn và khóc lóc. Trên một ý nghĩa nào, chính tôi cũng muốn chiếm đoạt Hoạch mà!

Mười lăm phút sau, tôi đã uống ngon lành ly nước cam. Và tôi đã cười với Hoạch. Sau này, nhớ lại những điên cuồng tuổi trẻ của mình, tôi phải công nhận là tôi liều lĩnh thật. Sự nguy hiểm, không phải là tôi không nhìn thấy nó. Nhưng không lảng tránh, mà tìm đến. Cái lý do giản dị là tôi đã nghĩ phải hết một vùng nguy hiểm, phải sau những cạm bẫy kia, tôi mới tìm được cho tôi một chỗ đứng dưới mặt trời.

– Bây giờ em về.

Hoạch không chịu, giữ tôi ở lại.

– Lát nữa rồi anh đưa về.

– Anh muốn chụp hình em bây giờ sao?

Hoạch cười:

– Không. Ngày mai. Lần khác. Thiếu gì lúc. Nhưng anh không muốn để em về như thế này. Anh mời em đi ăn cơm tiệm. Chừng chín mười

68 | Mai Thảo

giờ anh đưa về.

Tôi nghĩ đến gia đình tôi. Đến mẹ, đến em nhỏ. Chưa bao giờ tôi vắng nhà suốt một buổi chiều như thế này. Rồi lúc về, tôi sẽ giải thích như thế nào về sự vắng mặt của mình? Mặc. Liệu sau. Tôi đã liệu rồi mà. Sự liều lĩnh của tôi có điểm đặc biệt này là nó không ngừng lại được nữa.

Hoạch có thể đưa tôi đến một cảnh ngộ khốn nạn, nhưng buổi chiều hôm ấy, tôi không nhìn thấy như vậy. Tôi chỉ nhìn thấy Hoạch như một người hướng đạo, nhờ y tôi mới tìm được lối vào đời. Cuộc sống đã đến lúc tôi phải lặn mình vào để tận hưởng những thú vui muôn mặt của nó.

Đứa con gái mới lớn, nhà nghèo ở tôi đang lúc. thèm khát đủ thứ. Trông thấy một cái áo đẹp, đêm về tôi không ngủ được. Nhìn thấy một đôi giày đẹp, tôi mơ tưởng đến giày dép cả tuần. Chóp bóng tôi cũng thích. Cải lương tôi cũng ham. Cái gì tôi cũng muốn nếm, muốn thử...

Cho nên Hoạch đề nghị và tôi đã ngồi im. Đó là cái lỗi trả lời bấy giờ của tôi. Im lặng tức là ưng thuận. Hoạch chưa hiểu, còn gặng:

– Chịu không?

– Người ta cười chết.

– Cười hở mười cái răng. Bây giờ làm gì mà còn thiên hạ cười thì chết đi cho xong.

Hoạch ăn nói lạ lắm. Hình như y không ngại sợ bất cứ một chuyện gì. Hình như y xem thường tất cả mọi người. Thái độ tự do của Hoạch có một cái gì vừa ngỗ ngược, vừa khiêu khích. Đàn ông sướng thật đấy. Làm gì thì làm. Không đắn đo. Đàn bà đâu được vậy. Mỗi hành động là một lần suy nghĩ.

– Ăn xong cho em về nhé!

– Chưa đi đã nghĩ đến chuyện về. Mất thú đi. Em hãy tạm quên cái ngõ hẻm của em đi một lần có được không?

Hoạch nhắc đến ngõ hẻm tôi chợt nhớ đến con Hoa, con Liễu. Từ mấy đứa bạn gái này, tôi

70 | Mai Thảo

chợt nhớ đến Quang. Quang theo đuổi trước. Tôi cự tuyệt, tôi từ chối. Hoạch là kẻ đến sau, tôi đi chơi với Hoạch như thế này, Quang bắt gặp thì làm nào? Tôi nói cho Hoạch biết sự e dè này.

– Thằng Quang?

Hoạch phá lên cười.

– Nó đã ngỏ lời đe dọa em.

– Như thế nào?

– Nó bảo đi với anh rồi sẽ gặp toàn là chuyện khốn nạn.

Hoạch lầm bầm:

– Thằng đó hỗn thật. Để nó đó.

– Anh với nó là bạn thân mà!

– Anh chẳng có một thằng bạn thân nào hết. Loại thằng Quang lại còn lâu lắm mới là bạn thân. Nó láo lếu với em hay với anh, thì anh sẽ cho nó một bài học. Em đừng lo. Nó phải sợ anh chứ anh không sợ nó. Thôi, chúng mình đi.

Tôi nhìn cái áo dài cũ, cái quần đen, đôi dép rẻ tiền, ngại ngùng:

– Đến một chỗ nào thường thường thôi nhé!

– A! Tại sao phải đến chỗ thường thường?

– Em ăn mặc như thế này?

– Thì sao?

– Vào những chỗ sang trọng ngượng chết.

– Em hay ngượng quá nhỉ. Một chút! Một chút cũng ngượng.

– Ngượng cho anh chứ!

– A, không. May quá, anh chưa biết ngượng như thế bao giờ.

Hoạch đóng cửa sổ, thu dọn vài thứ đồ đạc lặt vặt. Tôi chờ Hoạch bằng cách trở lại đứng giữa thềm cửa ăn thông buồng ngủ với buồng khách. Tôi nhìn cái giường ngủ. Mặt đệm còn nhàu nát. Cuộc hiến thân dễ dàng của tôi còn để lại ở đó những dấu vết. Trên mặt đệm kia,

72 | Mai Thảo

người con gái mới lớn ở tôi đã chết. Ý nghĩ này làm tôi xao xuyến, băng khuâng. Bất giác tôi đưa tay lên bụng lấy mặt. Nước mắt tôi ứa ra.

Hoạch lại gần, dịu dàng:

– Làm sao thế?

Thấy tôi khóc, Hoạch dỗ dành:

– Em đừng buồn. Rồi anh sẽ thu xếp đón em đến ở đây với anh. Anh không phụ bạc em đâu. Thôi, chúng mình đi.

Ra khỏi buồng, tôi nín khóc. Tôi muốn tin lời Hoạch. Tôi muốn bắt đầu cuộc sống mới của tôi bằng một niềm tin nào đó, cho dù niềm tin ấy hết sức mỏng manh. Tôi đã khóc. Khóc cho một cái gì thơ ngây hiền hậu ở tôi đã mất. Nhưng người ta không thể bắt đầu cuộc đời mình bằng những giọt nước mắt. Nghĩ thế cho nên từ lầu cao đi xuống tới chân thang, nỗi buồn tôi chỉ phảng phất. Và quay sang, tôi cười với Hoạch.

Buổi tối đã xuống tự lúc nào. Đèn thành

phố đã bật sáng, những ngọn trên cao, những ngọn dưới thấp, rực rỡ, cùng khắp. Hoạch không phóng xe nhanh như bay như hồi chiều nữa. Giữa một rừng xe cộ, y cho xe chạy từ từ, ý chừng như cho tôi được ung dung ngắm nhìn cảnh tượng chung quanh. Trên những con đường lớn giữa những căn nhà cao ngất, thành phố có một bộ mặt thật trắng lệt. Xe chạy qua những cửa tiệm sáng choang. những ngã tư nghen ứ. Đèn xanh, đèn đỏ nhấp nháy. Gió mát thổi lộng trong tóc gáy cho tôi một cảm giác rất dễ chịu. Tôi cứ ngắm nhìn hai bên hè phố như thế cho tới lúc tới tiệm ăn lúc nào không hay.

Hoạch ngừng xe lại:

– Tới rồi đây.

Tôi vừa đứng xuống đã có một đứa nhỏ từ trước cửa một căn nhà chạy ra:

– Giữ xe, cậu Hoạch.

Hoạch gật:

74 | Mai Thảo

– Ủ, thấy ai quen tao không?

Thằng nhỏ chạc 12, 13 tuổi, mặt mũi thông minh, lanh lợi.

Nó trả lời liền thoảng:

– Lát nữa cậu...

Xem chừng Hoạch ưng cái thằng nhỏ ấy lắm. Y đập đập tay lên đầu nó, mắng thân mật:

– Bố mày, sao mày biết là lát nữa. Chỉ được cái ba xạo, tao đập chết bây giờ.

Thằng nhỏ nhoẻn miệng cười, hàm răng nó trắng ỏn:

– Tối nào các cậu ấy chẳng tới đây kiếm cậu.

Tôi hỏi nhỏ, lo lắng, tôi chỉ muốn ngó một mình với Hoạch, không muốn gặp ai thêm:

– Ai thế?

– Máy thằng bạn anh.

– Phiền chết.

Hoạch bẹo nhẹ vào má tôi:

– Không có gì phiền hết. Đi với anh, em cứ yên tâm. Vào đây.

Như ở buồng ngủ của Hoạch, tiệm ăn cũng có máy lạnh, và hơi lạnh thứ nhất cũng làm tôi rùng mình. Tiệm ăn không lớn lắm, nhưng khá sang trọng. Hai dãy bàn kê sát tường trải khăn trắng nướ. Mỗi mặt bàn có riêng một cây đèn nhỏ, có chụp, và một bình hoa nhỏ, tươi thắm, đèn gắn lẩn vào tường, ánh sáng dịu dàng huyền ảo như thứ ánh sáng đặc biệt của những phòng trà. Cuối phòng một cái quầy cao lênh khênh. Sau quầy, trên những cái giá dính vào tường, những chai rượu xếp hàng, chai cao, chai lùn, chai xanh, chai đỏ đủ loại. Tiếng nhạc dịu dặt. Đám thực khách ngồi kíp khắp hai dãy bàn. Khoảng này, tiếng nói chuyện rì rào, to nhỏ. Khoảng kia, tiếng mời nhau uống rượu ồn ào chen lẩn với những tiếng cười vang động. Nhiều người nhìn lên khi Hoạch và tôi đi vào. Hoạch quen gần hết những người có mặt. Y bắt tay người này, hỏi

thăm người nọ. Nhiều người nhìn tôi rồi nháy mắt với Hoạch. Hơi men đã làm cho mặt họ đỏ bừng. Ở một mặt bàn có bốn người thôi mà có đến gần hai chục cái ly không.

Hoạch đưa tôi đến thẳng cái quầy rượu ở cuối phòng. Sau quầy là một người đàn bà béo mập ngồi ngất ngưỡng. Hoạch kêu bà ta là bà Tám.

– Chị Tám, hết bàn rồi sao?

Bà Tám:

– Đến muộn thế. Ngày nào chả hết.

Hoạch nghiêm giọng:

– Hôm nay không có quyền hết bàn.

Bà Tám cười: – A, tại sao như thế nhỉ?

– Tại hôm nay tôi có khách.

Hoạch nháy mắt với tôi. Rồi chỉ tay vào tôi:

– Khách đây.

Bà chủ nhà hàng nghenh cổ, nghiêng đầu,

từ sau quầy ném tới tôi một cái nhìn, cái nhìn chạy trên từng nét của khuôn mặt tôi, mang ý nghĩa đánh giá một hàng hóa. Chừng như món hàng cũng không đến nỗi tồi tệ lắm, mặc dầu cái bề ngoài còn tiêu tụy của nó.

– Xinh đẹp lắm. Nhưng lạ hoắc à! Cô này chắc con cái nhà lành. Đây cô, con nhà lành chó có đi với những người đàn ông như thằng cha này.

Chẳng lẽ tôi đứng im, nín thinh. Mọi người ở đây đều tự nhiên, thân mật với nhau, tiệm ăn như một gia đình, tôi nghĩ tôi cũng không nên rụt rè e lệ làm gì. Ban nãy, tôi đã trao thân cho Hoạch. Mọi giữ gìn đều không cần thiết nữa. Cái giới hạn quan trọng nhất cho một đời con gái, tôi đã phá vỡ nó, những giới hạn khác, thôi thì phá vỡ luôn. Tôi hỏi bà Tám:

– Tại sao thế?

– Thằng cha này bạc tình một cây à! Chỗ đàn bà chị em với nhau, chị hơn tuổi em, kinh nghiệm hơn em, phải bảo cho em biết để em đề phòng.

Hoạch cười lớn và bà Tám cũng vậy. Người ta đến đây để uống rượu, đùa cợt, trêu chọc nhau thả cửa. Tiệm ăn này đúng là chỗ họp mặt mỗi buổi chiều cho một số người quen biết nhau đến cái mức ai muốn nói gì thì nói, ai muốn làm gì thì làm. Cũng hay. Cũng vui. Vấn đề là phải biết hòa nhập vào bầu không khí này, nếu không như thế, nên quay trở ra, tìm tới một tiệm ăn khác.

Chúng tôi ở lại đó, không phải tìm tới một tiệm ăn nào khác, vì bà chủ nhà, sau câu nói đùa, đã nhanh nhẹn rời khỏi cái ghế cao ngất ngưỡng sau quầy rượu, đích thân đi thu xếp cho hai chúng tôi có một chỗ ngồi. Đẩy một người ở một bàn này sang ngồi chung với một bàn khác, lấy một ghế của bàn này, bớt một ghế bàn kia, cuối cùng, hai chúng tôi đã có được một bàn riêng trên lầu, gần cửa sổ, nhìn xuống đường.

Bà Tám hướng dẫn Hoạch và tôi tới đó. Một cái cầu thang bước vòng dẫn tôi từ quầy rượu lên tầng lầu trên. Căn phòng trên lầu cũng

tương tự như căn buồng tầng dưới. Cũng một ánh nổi chìm, huyền ảo. Cũng hai dãy bàn kê sát tường với khăn bàn trắng muốt và những bông hồng đỏ thắm. Bầu không khí tuy vậy không ồn ào chợ vỡ như ở tầng dưới. Tôi nhìn thấy nhiều cặp trai gái ngồi với nhau, người đàn ông vòng tay qua vai người đàn bà, cặp này cười khúc khích, cặp kia nhìn nhau đắm đuối hay thì thầm trò truyện. Có cả một cặp chỉ ngồi yên lặng nhìn nhau, bất động không nói, như hoàn toàn tách rời với đời sống chung quanh.

Bà Tám đưa Hoạch và tôi đến tận bàn. Người đàn bà này tươi như hoa nở, miệng lúc nào cũng cười thật rộng, bà ta khỏe mạnh, thật tươi tắn, hoạt động, cái duyên của bà ta có lẽ là ở chỗ đó, nếu bà ta ngồi yên, buồn rầu, suy nghĩ, chắc cái duyên cũng sẽ chẳng còn. Đám khách khứa, người đứng tuổi, coi bà ta như một người em gái, người ít tuổi, coi như một người chị vậy.

Và bà ta thì đã coi tôi như em.

– Ngồi xuống đây em!

Một cô nhỏ hầu bàn bưng tới một cái khay, trên là một chồng khăn nóng nghi ngút bốc khói. Cái khăn được trao cho tôi bằng một cái gập bạc. Tôi đặt lên mặt. Hơi nóng bỏng rất trùm lấy trong một khoảnh khắc bàng hoàng. Tôi bỏ cái khăn ra. Hơi lạnh đập mạnh vào da, làm tôi tỉnh táo hẳn. Bà Tám đưa thực đơn cho tôi, nói đùa:

– Thích gì gọi đi. Không thích cũng gọi, cho cha nội này cháy túi một bữa.

Hoạch cười:

– Còn lâu mới cháy túi.

Bà Tám:

– Hách nhỉ, đi ăn cướp được của ai mà hách thế.

– Được bạc.

– Bao nhiêu?

– Thừa để mua hết cửa tiệm này của chị.

– May ra thì mua được một góc bếp.

Hai người cùng cười lớn. Đúng tiệm ăn này là một nơi chốn để vui chơi và đùa nghịch thật. Đời sống ở đây là những chuỗi cười vang động. Bà Tám vỗ vai Hoạch, hẹn trở lại rồi xuống dưới. Tôi nhìn theo cái thân hình mập ú của người tàn bà, nghĩ đến một sự trẻ trung vĩnh viễn tôi không biết là có thể có với cuộc đời tôi được không.

Tiếng Hoạch cắt đứt dòng suy nghĩ:

– Nhàn ăn gì?

– Tùy anh.

– Mới gặp nhau, đi ăn với nhau lần đầu, làm sao anh biết em thích ăn món nào, không thích ăn món nào. Gọi lấy đi chứ!

Tôi thành thật:

– Em không biết gọi. Gọi hộ cho em.

Hoạch lắc đầu:

– Còn quá nhiều cái em chưa biết. Đi với anh rồi em sẽ biết. Sống bây giờ cái gì cũng phải biết mới được.

Về sau, nhớ lại, những câu nói của Hoạch tầm thường, nhiều khi vô nghĩa, là phản ảnh cho một đầu óc nhỏ chật, thấp kém, có thể nói là vô học nữa. Nhưng hồi đó, buổi tối hôm đó, nghe Hoạch nói về sống phải thế này, sống phải thế nọ, tôi phục Hoạch vô tả. Tôi đã nhìn thấy Hoạch buổi tối hôm đó như một con người từng trải đầy tự tin, hiểu hết, biết hết, tóm lại, một mẫu đàn ông sinh ra để thành công dễ dàng trong đời. Nghĩ lại, buồn cười thật. Tôi ngây ngô, tôi dại khờ, tôi là một con nai hiền lạc vào rừng, đời hung dữ, cái nhìn của tôi bấy giờ lầm lạc, ngớ ngẩn, chưa thể phân biệt cái thiện với cái dữ, cái xấu với cái tốt, cho nên mặc nhiên là tôi bị lừa dối dễ dàng.

Người ta chỉ biết, sau khi đã trải qua những kinh nghiệm đau đớn, vỡ mảy vỡ mặt. Bây giờ, tôi mới nhận thức được chân lý này. Nhưng buổi tối hôm đó thì chưa. Đời hôm đó còn đẹp lắm. Và tâm hồn tôi là một ngày hội lớn. Bữa ăn hôm đó cũng là một bữa ăn thật đáng ghi nhớ. Hoạch gọi lung tung hàng chục món ăn, toàn là những món nhậu như của đàn ông tôi

chưa từng được thưởng thức bao giờ. Bào ngư, măng tây, sò huyết. Lại có cả một cái bếp, với hàng chục thứ rau, cá, thịt tươi sống, phải làm lấy mà ăn, Hoạch còn ép tôi uống một ly rượu. Chẳng biết là thứ rượu gì, màu rượu đỏ khè như màu máu.

Ly rượu choáng váng ngay ngất làm tôi quên hết, quên là đã muộn, tôi đi vắng từ chiều và tôi phải về nhà.

Chiếc xe vượt qua một ngã tư, chạy giữa một con đường lớn, có vườn hoa, trường học ở hai bên. Vĩa hè rộng. Những hàng cây thấp, thưa thớt, với những tán lá xanh nõn còn ướt loáng của trận mưa vừa dứt hạt. Qua ngã tư, con phố sầm uất hẳn, với những cửa hàng. Hai tiệm thực phẩm sát nhau, màu sắc rực rỡ với những chùm nho treo trên những đồng cam, táo vàng, đỏ, bày có ngọn. Người đi lại tràn xuống mặt đường. Chiếc xe ngừng lại trong khoảnh khắc.

– Ông cho xuống đây.

Người tài xế cầu nhàu:

– *Chọn đúng chỗ đông người này để xuống.*

Lạ thật!

Phải khó khăn lắm, chiếc xe mới áp được vào vỉa hè.

Tiếng nói từ băng sau, khàn khàn, mệt nhọc:

– *Bao nhiêu?*

– *Sáu chục.*

Người đàn bà trả tiền, loay hoay mãi mới mở được cửa xe. Nàng ho khan mấy tiếng, một tay đưa lên ngực, lão đảo bước xuống. Chiếc xe như thoát nợ, rú máy, phóng đi. Người đàn bà đứng bàng hoàng, ném sang chung quanh một cái nhìn ngơ ngác. Bên cạnh nàng là một xe bán đồ giải khát. Bốn năm cái ghế sắt vây chung quanh cái xe hàng. Mặt trước của xe hàng này lồng một tấm kính. Người đàn bà nhìn thấy khuôn mặt nàng trong tấm kính đó. Một khuôn

mặt mệt nhọc, với đôi mắt lơ đãng, những quầng mắt sâu trũng. Nàng ngã người xuống một mặt ghế, thở hồn hển.

– Uống gì?

– Cho tôi một ly nước cam.

Hai ngụm nước mát lạnh lùa vào cổ họng chừng như có làm cho nàng tỉnh táo được phần nào. Nàng ngồi thẳng lại.

Tôi không quên được buổi chiều hôm đó, bữa ăn đó, tiệm ăn đó, bà Tám béo mập sau quầy rượu, cặp tình nhân lặng nhìn nhau ở một góc, đám bợm nhậu cười nói ồn ào. Đó là buổi tối, tôi vào đời một mình, sau khi đã trao thân cho người đàn ông thứ nhất. Lúc Hoạch trả tiền đưa tôi ra khỏi tiệm ăn, sự liều lĩnh của tôi kể như là đã liều lĩnh xong. Một con đường trước mặt đã mở, đồng thời một con đường sau lưng đã bị chặt đứt. Tôi đã tự dẫn tôi vào cái thế không lùi lại được nữa.

86 | Mai Thảo

Buổi tối đã xuống hẳn rồi. Đầu óc tôi choáng váng một cách kỳ thú. Về nhà bây giờ, để làm gì? Để nghe những lời chửi mắng, nhận chịu những trừng phạt? Đẳng nào cũng chết rồi. Sớm muộn cũng thế thôi. Đã muộn cho muộn luôn một thể. Tôi liều luôn. Và hỏi Hoạch:

– Đi đâu bây giờ anh?

Hoạch đứng khựng lại, mắt mở lớn:

– Đi?

Tôi thản nhiên:

– Chẳng lẽ đứng đây sao?

Hoạch nhìn tôi chăm chú, quái lạ, rồi phì cười:

– Hăng quá! Hăng quá! Sao ban nãy em đòi về sớm?

Tôi nhún vai:

– Ban nãy khác bây giờ khác.

– Hay lắm, ban nãy khác bây giờ khác. Được rồi.

Hoạch khuỷnh tay, ngẫm nghĩ:

- Anh đưa em đến chỗ này, vui lắm.
- Chỗ nào vậy?
- Đừng hỏi. Cứ đi khắc biết.
- Em không về nhà anh nữa đâu.
- Không, không về nhà anh. Bạn hữu anh đang họp mặt ở nhà một người bạn.
- Làm gì ở đó?
- Ăn nhậu. Nghe nhạc. Đánh bài. Ai muốn làm gì thì làm. Em cũng vậy. Tới đó, em tự do muốn làm gì thì làm. Và muốn về lúc nào thì về.

Chiếc xe hai bánh của Hoạch, lại chở tôi như lao trên những đường phố. Phố về đêm không đông đúc, nhen ứ như hồi chiều. Hoạch phóng xe như bay. Chiếc xe băng qua cửa Quốc hội, ngược đường Tự Do lên qua nhà thờ Đức Bà, rẽ về mạn Đa Kao. Tới đường Tự Đức, Hoạch dừng xe lại trước một ngôi nhà

ba tầng. Ngôi nhà đứng uy nghi sau một cánh cổng lớn. Tôi nhìn cánh cổng và ngôi nhà bằng một cái nhìn ngại ngùng. Một đám đông người họp mặt ở đây, đang đùa chơi, đang ăn nhậu? Sao tôi không nhìn thấy một bóng người nào, cũng không nghe thấy một tiếng động nào hết? Ngôi nhà tối đen, mọi cánh cửa đều đóng kín.

– Có ai đâu? Tôi hỏi, lo lắng.

– Có. Nhưng em chưa thấy.

– Đâu?

– Trên sân thượng.

Hoạch chỉ tay cho tôi về một hướng trên cao:

– Em thấy ánh sáng không?

Hoạch chỉ, tôi mới biết là trên ba tầng lầu còn có một khoảng sân lộ thiên nữa. Trên đó có ánh sáng thật. Lắng tai, tôi còn nghe thấy những tiếng nhạc trầm bổng vọng xuống.

Hoạch bấm chuông. Phải mất mấy phút

mới có tiếng chân người từ xa tới của một khoảng sân sau đi tới. Đó là một người chị hai. Cổng hé mở, chị ta đã nhận ra Hoạch ngay:

- Ông có nhà?
- Dạ, có.
- Ở cả trên sân thượng?
- Vâng. Mời ông lên.
- Mở rộng cổng cho tôi đưa xe vào đã.

Chừng như Hoạch đã tới đây nhiều lần và ngôi biệt thự đối với anh ta rất quen thuộc. Cái bóng trắng của người chị hai mất biến vào một khoảng sân sau. Hoạch đã dẫn tôi đi nhanh tới một chân thang. Cầu thang lượn vòng đưa lên tầng lầu thứ hai cũng im vắng như tầng dưới. Qua những khung kính mờ mờ bóng tối, tôi nhìn thấy thấp thoáng những căn buồng bát ngát với những lũ đồ vật im lìm bất động.

Tuy không có ánh sáng nhưng những cái tôi nhìn thấy thừa cho tôi biết là tôi vừa lạc vào một ngôi biệt thự lộng lẫy và sang trọng

90 | Mai Thảo

hết chỗ nói. Mỗi bậc cầu thang đi lên đều có trải thảm. Những hành lang thật rộng chạy qua các căn phòng.

Tôi đứng lại ở tầng nhì, hỏi Hoạch:

– Nhà ai thế anh.

– Ông Mẫn.

Hoạch nhắc đến tên công Mẫn một cách kính cẩn.

– Ai vậy? Tôi hỏi.

– Một đàn anh của anh.

– Nhà lớn thế này chắc đông người ở lắm.

Hoạch cười:

– Chỉ có mình ông ta, và lũ người làm ở dưới nhà.

– Một mình mà ở một căn nhà lớn như thế này?

– Chứ sao? Ông Mẫn còn nhiều ngôi biệt thự hơn thế này nữa. Ở Nha Trang. Ở Đà Lạt.

Và một cửa tiệm bán đồ nhập cảng ở dưới phố. Ông ta giàu nhưng lại chỉ thích chơi bời với bọn các anh thôi. Lên đây.

Tôi bắt đầu nghe thấy những tiếng cười đùa, những tiếng nhạc vọng. Hết từng lầu thứ hai, một cầu thang khác, nhỏ hơn, đưa lên sân thượng.

Chúng tôi lên tới nơi và tôi đứng lại, trước một cảnh tượng chưa từng nhìn thấy. Khoảng sân thật rộng, chạy suốt chiều sâu và chiều rộng của ngôi nhà. Một bức tường thấp, cao ngang tầm ngực chạy dài bốn phía. Trên tường, những ngọn đèn sang thành từng khoảng cách đều đặn. Sát cầu thang đi lên là một căn nhỏ, hai phía bỏ trống, mái cong như một mái chùa. Một quầy rượu đặt ở đó. Trước quầy, một cái bàn dài, trải khăn trắng muốt. Trên bàn, một dãy ly thủy tinh và những chai rượu.

Một người bồi bàn đứng sau quầy gật đầu chào Hoạch. Hoạch nói với y:

– Một ly uých-ky cho tôi.

92 | Mai Thảo

Hoạch hỏi tôi:

– Em uống gì?

Tôi hỏi, ngớ ngẩn:

– Đây cũng có tiệm ăn hay sao?

Hoạch nhìn tôi ngơ ngác, không hiểu, rồi nhìn cái quầy rượu và người bồi bàn, y cười rữ:

– Không phải tiệm ăn. Nhưng biệt thự của một người giàu có như anh Mẫn thì cái gì cũng có hết, kể cả một tiệm ăn, và còn cả những cái mà tiệm ăn không có.

– Những cái mà tiệm ăn không có là những cái gì?

Hoạch cười, nháy mắt:

– Những thú vui.

Tôi vẫn chưa hiểu. Buổi tối đầu tiên đi chơi với Hoạch, nhớ lại mà tức cười, đúng là buổi tối của một con bé nhà quê ra tỉnh. Cái gì với tôi cũng là lần đầu ngó thấy. Sự tiếp nhận cực kỳ bỡ ngỡ.

Óc tò mò của tôi bị kích thích dữ dội. Ấy là còn nhiều điều tôi muốn giấu, tỏ ra thần nhiên nên kỳ thực là cũng chẳng hiểu mô tê ất giáp gì hết. Đúng là một con mán, một đứa con nít. Tôi ngỡ ngàng:

- Những thú vui gì?
- Những thú vui tuyệt vời nhất.

Tôi cau mặt:

- Thì anh nói rõ ra có được không. Em đã không biết, anh còn nửa kín nửa hở, bức mình chết đi được.

Hoạch vẫn ung dung như không.

- Em còn thừa thì giờ để biết. Tất cả nghệ thuật này là sống tới đâu biết tới đó. Cứ từ từ, không đi đâu mà vội. Còn em muốn biết ngay.

Hoạch tùm tùm cười, ném cho tôi một cái nhìn dĩ thỏa tình tứ:

– Chẳng hạn những thú vui chúng ta vừa hưởng xong.

Tôi chậm hiểu thật. Vì Hoạch đã nói như thế mà tôi còn hỏi:

– Đi ăn ấy à!

– Hơn đi ăn nữa. Những thú vui như vừa xảy ra hồi chiều. Ở nhà anh. Trên một mặt đệm.

Câu nói của Hoạch làm tôi đỏ bừng cả mặt mũi. Người bồi bàn từ phía sau quầy rượu đi ra, trao cho tôi một ly nước cam và Hoạch một ly rượu. Tôi nhắm mắt uống một hơi hết ly nước lạnh buốt, cố gắng hướng ý nghĩ về một chiều hướng khác. Nhưng Hoạch chỉ cần nói một câu, và tất cả cái cảnh tượng trong căn buồng ngủ của Hoạch hồi chiều đã hiện ra. Một mặt đệm. Một căn buồng. Những cánh cửa đóng kín. Một ngọn đèn sáng mờ ảo bất chợt được một bàn tay đàn ông tắt đi. Rồi tiếp là những cử chỉ ân ái của Hoạch. Bàn tay người đàn ông này đã chiếm đoạt cái thân thể tôi khởi đầu

bằng những ve vuốt dịu dàng. Những ve vuốt đó, mỗi phút một táo bạo hơn. Tôi bốc lửa. Tôi mê loạn. Sự chống cự yếu ớt, chiếu lệ. Rồi mặt đem đón lấy, đón lấy, như một ngọn sóng lớn cuốn hút vào một dòng thác lũ tới những bến bờ tan nát của một rung động lạ thường cảm thấy lần đầu tiên trong đời.

Chùng như Hoạch cũng nhận thấy là câu nói sỗ sàng của Hoạch đã làm cho tôi xấu hổ. Cướp lấy cái ly không ở tay tôi, Hoạch đến quầy, đổi cho tôi một ly nước ngọt mới. Rồi nắm tay tôi.

– Lại đây.

Giữa khoảng sân lộ thiên là một cái bàn dài, rất lớn. Mặt bàn cũng trải khăn trắng muốt. Trên bàn, tôi đếm được cả thảy tám cái đĩa bầu đục, mỗi cái to bằng một cái khay, đĩa nào đĩa ấy đồ ăn bày cao có ngọn: Gà quay, bánh mặn, giò, chả, rau, bánh ngọt, đủ thứ. Phía đầu bàn bên kia là một cái lò cao, có chân, mà lại gần tôi thấy một đồng than hồng đang rùng

rực bốc lửa. Trên mặt lò nướng này là một tấm lưới sắt.

Hoạch nhìn cái lò, gật gù:

– Hay lắm, lát nữa có món thịt nướng.

Hoạch cắt nghĩa cho tôi hay, là ở thành phố này trong những biệt thự có vườn cây hoặc có những sân thượng lộ thiên như biệt thự này, những bữa ăn khoản đãi bạn bè thường có một lò nướng cho mọi người làm lấy mà ăn như vậy. Theo Hoạch phải làm lấy mới thích, mới đúng mốt, mới sang.

Hoạch cắt nghĩa thêm, là những nhà tỷ phú, những ông minh tinh màn bạc, những ông vua dầu hỏa, những vua xe hơi bên Hoa Kỳ, bên Âu Châu cũng mở những cuộc tiếp tân linh đình với cái món thịt nướng ở ngoài trời như vậy. Làm lấy mà ăn mới đúng mốt, mới sang! Kể cũng lạ. Hoạch đưa tôi đến một góc, kéo cho tôi một cái ghế. Tôi ngồi xuống. Cái ghế bành êm ái hứng lấy thân thể tôi mỗi một

Tôi thở ra cảm thấy dễ chịu dần dần, tỉnh táo dần dần. Gió mát từ bốn phía thổi tới. Trời đầy sao trên đầu. Hoạch dặn tôi ngồi đó, y sẽ trở lại. Và bỏ đi về một phía cửa cuối sân thượng. Tôi quan sát mọi người. Chưa một ai để ý đến tôi. Đám người ngồi chụm đầu thành những tốp nhỏ, thì thầm nói chuyện. Có người nằm ngả người trên ghế bành, bất động như đang ngủ say. Hoạch nói đúng thật.

Ở đây mọi người hoàn toàn tự do, ai muốn làm gì thì làm. Tôi nhìn thấy khá xa ở một góc tối, một cặp nằm với nhau trên một cái ghế vải. Người đàn ông gần như nằm đè lên người đàn bà. Họ đang hôn nhau mãi miết và tự do hôn nhau. Tôi lạc vào giữa đám người nào đây? Họ tới đây, từ những nơi nào? Ban ngày họ làm gì?

Bao nhiêu câu hỏi hiện ra trong đầu, không một câu nào tôi trả lời được. Hoạch đã đưa tôi tới đây cho gia nhập vào sinh hoạt của một đám người giàu có, sống với ban đêm và những thú vui muôn mặt, nhưng tôi chưa là họ, còn đứng

ngoài cái thế giới của họ. Đợi một lát không thấy Hoạch lên, tôi đứng lên, lại gần lan can, tỳ tay nhìn xuống.

Từ trên một tầng cao, thành phố hiện ra, trước mắt tôi, mênh mông. Đêm đó bây giờ nhớ lại, đúng là cái gì với tôi cũng là cái của một lần đầu. Từ thuở nhỏ, tôi chỉ quen nhìn lên những tầng cao bằng những cái nhìn thèm muốn, mà chưa từng được đứng trên một tầng cao, nhìn xuống một cách thỏa thích như thế này.

Đẹp thật. Thành phố trải rộng trước tầm mắt tôi ném đi, không vướng khuất. Ánh sáng là một rừng ánh sáng. Đèn lửa lơ đồ khắp bốn phía như sao sa. Những mái nhà chập chùng giữa những đỉnh cao. Những vùng chìm chìm nổi nổi tạo cho tôi cái cảm giác ngầy ngất đang ngắm nhìn một mặt bể với những cơn sóng dập dềnh lên xuống không ngừng.

Tôi cứ mê mãi ngắm nhìn cái cảnh tượng rực rỡ ngoạn mục về đêm của thành phố dưới

chân như thế, cho đến lúc một bước chân lại gần rồi một tiếng đàn ông cất lên:

– Đâu?

Liền đó là tiếng Hoạch:

– Đó, thưa anh.

Tôi giật mình, quay lại. Hoạch đứng sau một người đàn ông lạ mặt. Người đàn ông gần như cao hơn hẳn Hoạch một cái đầu, mập mạp to lớn. Ông ta đã đứng tuổi, hơi hói đầu, nhưng dáng điệu thì còn vô cùng nhanh nhẹn, tráng kiện. Ông ta mặc một cái áo sơ mi ngắn, bằng lụa, màu xanh nhạt. Quần trắng. Đi dép. Ăn mặc thì đơn giản vậy thôi, nhưng vẻ giàu có, lịch sự, hào hoa, phong nhã, toát ra ở nụ cười tự tin và cử chỉ ung dung nhàn nhã.

Hoạch tiến lên một bước, giới thiệu:

– Đây là ông Mẫn. Đàn anh của anh.

Người đàn ông cười:

– Đàn anh quái gì? Anh em cả thì đúng hơn. Hay là tôi coi Hoạch như em tôi cũng được. Tên cô là gì nhỉ?

Tôi đáp, lý nhí:

– Nhàn ạ!

– Nhàn? Cũng hay, nhưng hơi quê mùa, hơi cổ xưa một chút. Điều này không quan trọng. Lấy một cái tên mới, thật kêu, thật đẹp, mấy hồi!

Ông Mẫn cười lớn, đoạn chỉ cái ghế tôi vừa đứng lên:

– Nhàn ngồi xuống.

Tôi ngượng ngập ngồi xuống trước cái nhìn quan sát đầy vẻ tinh quái, ngộ nghĩnh của chủ nhân:

– Còn rút rất lắm nhỉ?

Hoạch trả lời thay cho tôi:

– Thừa anh, vì chưa quen.

– Tất nhiên. Nhưng rồi sẽ quen.

Chủ nhân chỉ khoảng sân thượng môn môn, chỉ cái bàn ăn đầy món ăn, chỉ đám người nằm ngồi rải rác:

– Tôi đã bảo Hoạch cũng như đã bảo cho tất cả bạn hữu của tôi hay, là các bạn hoặc không đến thì thôi, đã đến, phải tự nhiên, phải coi đây như nhà: Ai muốn làm gì thì làm. Thích uống rượu thì uống rượu. Thích đánh bài thì đánh bài. Tôi đi vắng luôn. Nay Nha Trang, mai Đà Lạt, về nhà ngày nào, tôi thích tổ chức những buổi họp mặt như thế này. Có anh em, bạn hữu, thế là vui. Không có khách sáo, không có câu nệ gì hết.

Nhìn tôi bằng cái nhìn độ lượng, cái nhìn của một người lớn nhìn một đứa nhỏ, chủ nhân nói tiếp:

– Cô Nhân đến đây một lần rồi, thì lần sau

102 | Mai Thảo

cũng là bạn, cứ tự coi như người trong nhà.
Đừng có e lệ gì hết.

Tôi đáp:

– Vâng.

Hoạch hỏi Mẫn:

– Anh được hay thua.

Mẫn cười:

– Thua.

– Em thấy anh ăn mấy vạn liền mà!

– Lúc cậu xuống tôi hên đó. Thua suốt buổi
tối à!

Hoạch cười nịnh:

– Anh đánh cho vui, thua được với anh như
thế có ăn nhằm gì.

Mẫn hỏi Hoạch:

– Sao cậu không vào một chân. Thử thời vận xem sao.

– Em phải về, Hoạch đáp.

– Tại sao lại phải về. Có ai cấm cậu ở lại đâu.

Hoạch đưa mắt nhìn tôi:

– Em phải đưa Nhàn về nhà.

Mẫn hỏi tôi:

– Phải về?

– Vâng ạ! Đi chơi thế này cũng là khuya qua rồi.

– Tùy đấy. Nhưng chưa phải về ngay đó chứ?

Hoạch đáp:

– Chưa, thưa anh.

Mẫn cười:

– Nhưng mà lát nữa thì vui mấy cô Nhàn lại phải về?

– Vâng.

Mẫn nói đùa:

– Ở nhà cô Nhàn có một người đàn ông chỉ huy giờ giới nghiêm hay sao?

Tôi ngơ ngác:

– Người đàn ông nào?

– Chồng, kép. Nhân tình.

Tôi đỏ mặt, nhìn Hoạch:

– Không có ai đâu ạ.

– Nếu thế thì về hay ở lại đâu phải một chuyện bắt buộc. Người ta sống bây giờ phải tự do. Một tự do tuyệt đối. Không được tự do thì nổi loạn đập phá, đòi bằng được cho mình

tự do. Và những người như chúng ta phải coi sáng như chiều, đêm như ngày, muốn đi, muốn về lúc nào cũng được, không ai cấm đoán. Thế mới là sống.

Mẫn nói nghe mà dễ dàng, mà ngon lành. Mẫn và những người như Mẫn có thể đã tạo được cho mình một đời sống như thế thật. Nhưng mà tôi thì không, hay đúng hơn, tới những giờ phút này thì chưa. Hằng ngày, tôi có những thùng nước phải gánh về cho cả nhà dùng, những bữa cơm phải làm cho cả nhà ăn, những đồng quần áo cao có ngọn phải giặt, những cửa trước phải quét, những sân sau phải rửa, những đêm phải thức khuya, những sáng phải dậy sớm, và những công việc đó là của tôi, tôi phải làm không ai làm giùm, không ai thay thế hết.

Những lời nói của Mẫn vạch ra trước mắt tôi một chân trời mộng tưởng. Tôi phải tới đó, dù cuộc phiêu lưu có phải trả bằng bất cứ một giá nào. Tôi sẽ đem cuộc đời tôi từ ngõ hẻm tối tăm lên tầng cao gió thổi này. Đêm của đời tôi

bao nhiêu đêm tối thui không một ánh đèn, tôi phải cho nó những vì sao, dát cho nó những hào quang. Ngày của đời tôi mưa bay và sương mù, phải đuổi đi gió buồn và mưa sầu trở về cho ngày tôi những trời xanh và những nắng đẹp.

Tôi uống lấy những lời nói của Mẫn. Xem chừng vẫn có cảm tình với tôi, mặc dầu cái nhìn của Mẫn nhìn tôi vẫn còn là một cái nhìn riều cọt.

Mẫn chỉ cho tôi những cặp trai gái tự tình với nhau ở từng xó góc:

– Họ tự do. Những người trước kia không được tự do bây giờ đã dành được tự do.

Tôi còn ngờ ngác chưa nhận thức được đầy đủ ý nghĩa những lời nói của Mẫn thì Mẫn đã chỉ tay cho tôi nhìn theo về một góc sân thượng. Chỗ đó một người đàn bà ngồi quay lưng lại. Tôi không nhìn thấy rõ mặt người đàn bà. Cũng không toán được người đàn bà

ấy xấu hay đẹp, bao nhiêu tuổi. Chỉ biết người đàn bà ấy có một mái tóc chảy dài xuống tận lưng và mặc một bộ đồ xanh. Bên cạnh người đàn bà một người đàn ông cũng ngồi quay lưng lại. Cánh tay người đàn ông ôm lấy lưng người đàn bà thành một vòng ôm khẳng khít. Chừng như hai người đó đang nói chuyện với nhau. Và câu chuyện họ nói chừng như đắm thắm đến nỗi họ không còn để ý đến chung quanh nữa.

– Hoạch à! Mẫn hỏi.

– Dạ!

– Phải Tuyết Hương kia không nhỉ?

– Tuyết Hương đó anh.

– Còn cha kia?

– Thuần đó anh! Hai anh chị du dương quá!

Mẫn bảo tôi:

– Chắc Nhàn chưa biết chuyện Tuyết Hương.

Hoạch chen vào:

– Thưa anh, làm sao Nhàn biết được. Có đi đâu bao giờ đâu.

– Chúng mình nên kể chuyện Tuyết Hương cho Nhàn nghe.

Trong mười lăm phút, dưới một trời sao lấp lánh trên đầu, và giữa hai ngụm rượu, hai hơi thuốc lá, Hoạch rồi Mẫn, vừa nói chuyện với nhau vừa kể cho tôi nghe về Tuyết Hương. Đó là chuyện một người đàn bà đã sống đau khổ bao nhiêu năm với một người chồng vừa ngu dần vừa tàn ác, bây giờ đã thoát ly được mái gia đình cũ, mái gia đình cũ ấy, không có hạnh phúc, không có tình yêu, chỉ là một nhà tù, một địa ngục. Chuyện Tuyết Hương, qua những lời thuật lại cho nhau nghe của hai người đàn ông, khá cảm động. Phảng phất giống với một vở kịch. Ly kỳ không thua gì tiểu thuyết. Tuyết

Hương lấy chồng, đã đặt rất nhiều ảo tưởng vào một cuộc hôn nhân mà tình yêu chỉ có ở một phía, phía người đàn bà. Tuyết Hương là con gái độc nhất của một gia đình giàu có. Gia đình này có cửa tiệm tơ lụa ở chợ Bến Thành. Thằng đàn ông lấy Tuyết Hương, nhưng không yêu nàng. Hắn chỉ yêu tiền, yêu cái tiệm tơ lụa. Đám cưới thật linh đình. Nhưng hạnh phúc thì không kéo dài được hết cái chiều dài ngắn ngủn của một tuần trăng mật. Lấy được vợ về nhà, ngay trong đêm tân hôn, thằng đàn ông khốn nạn đã khảo của. Tiền bạc đâu sao chỉ có thế này. Nữ trang châu báu đâu sao chẳng thấy gì hết. Không phải là cha mẹ Tuyết Hương không thương con gái. Chỉ là ông bà ta đã nghe đồn đại những điều không tốt đẹp về chàng rể tương lai, ngay từ trước khi chưa cưới nên hồi môn của Tuyết Hương đã được giữ lại, để xem thái độ chàng rể ra sao.

Tôi theo dõi câu chuyện đến cái đoạn này, không dừng nín thính được trước cái điều tôi thấy là tối thậm vô lý. Tôi hỏi:

- Đã biết thế thì còn gả làm gì?
- Biết mà vẫn phải gả mới đau chứ!
- Tại sao?

Mẫn cười:

– Xem chừng Nhàn còn ngây thơ lắm nhỉ. Còn tại sao nữa. Vì cô con gái đã thất thân, đã có mang với thằng khốn nạn rồi. Và cha mẹ Tuyết Hương sợ mang tiếng với họ hàng làng xóm đành phải gả cho xong.

Thì ra thế. Mẫn kể tiếp và tôi được rõ thêm là Tuyết Hương khi biết mình bị lừa thì đã muộn. Ván đã đóng thuyền rồi. Một tuổi xuân đã hư, một cuộc đời đã lỡ. Hạng đàn ông bài bạc rong chơi tối ngày lúc hết tiền lại về nhà hành hạ vợ, bắt kiếm tiền cho y đi đánh bạc. Tuyết Hương không biết làm thế nào hơn là về nhà cha mẹ, khóc lóc, xin tiền đưa về cho chồng. Cuộc chung sống thê thảm ấy vậy mà cũng kéo dài đến năm bảy năm. Nhiều người

xui Tuyết Hương ly dị, điều mà người đàn bà bị lừa dối cuối cùng đã nghe theo. Nhưng thằng đàn ông khốn nạn đâu có bằng lòng cho Tuyết Hương ly dị. Y vẫn giữ Tuyết Hương làm vợ để có tiền ăn nhậu, có tiền đánh bạc.

Tôi hỏi:

– Như thế thì còn biết làm thế nào?

Hoạch chỉ tay vào Mẫn:

– Nhờ anh Mẫn là xong ngay.

Theo chuyện kể, thì quả là Tuyết Hương phải nhờ đến sự giúp đỡ của Mẫn mới tự do được. Một người quen đã đem chuyện thương tâm của Tuyết Hương kể lại cho Mẫn biết. Mẫn bảo: được để đó, thiếu gì cách. Mẫn nói, thằng cha đó nói ngọt không nghe đâu, phải làm dữ, phải đe dọa nó mới sợ. Một gã anh chị, theo lệnh của Mẫn, được cử đến nhà Tuyết Hương, gặp thằng chồng đào mỏ.

Thoạt đầu, thằng chồng khốn nạn vẫn chỉ tưởng là một chuyện đùa cợt. Đến khi nó biết là không phải như vậy, thì mặt nó xanh như tàu lá. Tuy vậy, nó còn làm già trước đã. Rằng chuyện vợ chồng người ta, không có ăn thua gì đến ai hết. Rằng những lời đồn đại chỉ là bịa đặt, nó thương yêu vợ nó và không thèm coi, của cải nhà vợ vào đâu. Rằng nó sẽ đi trình cảnh sát, bởi vì không ai có quyền đến tận nhà riêng, dọa nạt công khai như thế này. Một quả đấm vào mặt như trời giáng, tiếp theo là một tiếng quát căm mồm và một tiếng cười gằn rùng rợn, đã có hiệu lực hơn trăm lần khóc lóc của người vợ.

Thằng chồng chỉ hung hăng và anh hùng với vợ và gia đình nhà vợ chịu thua ngay. Nó biết nó không chịu thì hậu quả sẽ ghê gớm thế nào rồi. Cứ nhìn ánh mắt giết người và nụ cười nhe hàm răng trắng ớn của tên anh chị là đủ rõ. Hai ngày sau thằng chồng ngoan ngoãn ký tên bằng lòng cho người vợ được ly dị. Và vì thế Tuyết Hương ra khỏi địa ngục thấy lại trời xanh, gặp lại cuộc đời với cái lượng đời vô

tận dư thừa cho không riêng gì Tuyết Hương mà hàng nghìn người đàn bà lẻ dỏ như Tuyết Hương được khởi một cuộc khởi hành mới.

Tôi nghe xong chuyện, hỏi:

– Người chồng rồi ra sao?

Mẫn thản nhiên:

– Em tội nghiệp và lo xa cho nó? Mất công. Nó cũng làm lại một cuộc đời mới, tìm được một người đàn bà khác, thích hợp với nó hơn.

Hoạch cười chêm vào:

– Hoặc kiếm cái mỏ vàng khác, khai thác được dễ dàng hơn.

Mẫn gật đầu:

– Đúng vậy.

Và chỉ cho tôi nhìn lại Tuyết Hương một lần nữa:

– Em nhìn coi. Bây giờ Tuyết Hương mới thực sự được sống cuộc đời mình.

Mẫn nhìn tôi, vẫn với nụ cười khoan dung dành cho những đàn em, những người dưới:

– Nhàn cũng phải vậy. Đừng để ai giết chết cuộc đời mình.

Mẫn nhấn mạnh từng tiếng:

– Đừng bao giờ.

Tôi rụt cổ:

– Khó quá.

Ông Mẫn nhìn tôi như nhìn một quái vật:

– Khó? Chẳng có gì khó hết. Chỉ là muốn hay không muốn, dám hay không dám mà thôi.

Chỉ Hoạch, Mẫn nói tiếp:

– Nếu Hoạch không có tham vọng, Hoạch

sẽ chỉ mãi mãi là một tên du thủ du thực, một gã đánh giầy mũ.

Hoạch? Du thủ du thực? Đánh giầy đánh mũ? Tôi tròn mắt nhìn Hoạch, chờ đợi ở Hoạch một lời cải chính. Nhưng không, Hoạch gật đầu, đã không cải chính mà còn ra cái điệu tự đắc là khác nữa. Quả thật là tôi đang ở giữa một thế giới kỳ cục, tiếp xúc với những mẫu người kỳ cục chưa từng thấy. Câu chuyện từ Tuyệt Hương, chuyển sang cái phần đời tối tăm của Hoạch. Đêm hôm đó, trên một tầng lầu cao, tôi được biết đại khái về ấu thời của Hoạch như thế này. Khá lạ lùng. Khá buồn thảm và cũng khá tức cười ngộ nghĩnh. Trước hết, điều tôi không ngờ, Hoạch là con đẻ hoang. Một đêm kia, Hoạch đã cất tiếng khóc chào đời ở một gầm cầu gầm Bến Bạch Đằng. Người mẹ nào đó, mang thai của một tình yêu tội lỗi, hẩn thỉ, đã sinh Hoạch ở đó, và cũng bỏ luôn Hoạch ở đó. Hoạch được cứu sống, được nuôi nấng, cho đến năm lên tám tuổi, đã trở thành một đứa nhỏ thực thụ của những cống rãnh và những lẽ đường.

Ấu thời của Hoạch mang hình ảnh một loài cây hoang, một thứ nắm đại. Và lẽ tất nhiên là Hoạch biến thành một đứa trẻ du đãng, rất sớm. Đêm Hoạch ngủ dưới những mái hiên, trong bãi đậu của những xe chở hàng, trong những vựa cá, dưới gầm cầu. Đâu đâu với Hoạch cũng là nhà. Chỗ nào với Hoạch cũng là giường. Những ngõ hẻm nhầy nhụa tối tăm của một vùng thành phố, những ngõ ngách rối rắm của một vùng ngoại ô là thế giới của Hoạch.

Trong suốt thời kỳ ấu thơ này, Hoạch làm đủ nghề để sống. Cho đến một ngày, Hoạch gặp được một gã đàn anh. Gã này làm nghề chụp hình. Gã đứng ở những vườn hoa, những ngã tư đông người, mời chào những cặp vợ chồng mới cưới, những cặp tình nhân chụp một tấm hình kỷ niệm. Tên đàn anh yêu Hoạch lanh lợi, chịu khó, cho Hoạch đi theo, lâu dần rồi y truyền nghề cho Hoạch. Thế là Hoạch khá, Hoạch đã có một nghề khá vững chắc để nuôi thân.

Mẫn gật gù:

– Đó, em coi.

Tôi nhìn Hoạch bằng một cái nhìn mới. Một phần quá khứ của Hoạch được chiếu sáng, tôi nhìn Hoạch bằng cái nhìn có cảm tình hơn. Sống như thế cũng là hay. Tại sao lại không sống như thế? Vấn đề là người ta phải quyết tâm đi tới, vượt qua mọi trở lực, thực hiện bằng được mộng tưởng của mình.

Đêm hôm đó, tôi ở nhà Mẫn đến 12 giờ. Tôi làm quen với Tuyết Hương, tôi cũng uống rượu với Mẫn, tôi theo Mẫn và Hoạch xuống một căn buồng, tầng dưới, nơi một đám bạn hữu khác của Mẫn chụm đầu trên một chiếu bạc. Chiếu bạc này giữ tôi thêm nửa tiếng đồng hồ nữa. Tôi được giới thiệu với mọi người.

Một con bạc, một chàng trẻ tuổi, rất đẹp trai thấy tôi, vẫy lại:

– Lại đây em. Đánh một lúc không?

Tôi rụt đầu cười:

– Em không có tiền.

Nhiều tiếng cười nổi dậy. Không phải là những tiếng cười riếu cợt mà là những tiếng cười vui thú.

– Cần gì có tiền.

Tôi nói:

– Có tiền mới đánh bạc được chứ ạ!

– Đã đành. Nhưng không có tiền thì đã có người cho mượn tiền. Lo gì.

– Em không biết đánh.

– Đã có người dạy. Ngồi xuống.

Hoạch đẩy nhẹ vào cánh tay tôi, ra hiệu cho tôi nên gây cảm tình với mọi người. Tôi ngồi ghé xuống một bên. Tiền bạc không ở đâu gây cho người ta cái cảm giác nhiều và rẻ như ở một chiếu bạc. Tôi đã nghe thấy nhiều người

nói như vậy. Mà đúng như vậy thật. Ván bài nào, tôi cũng nhìn thấy ở giữa chiếu cao ngất một đồng tiền.

Hết một ván bài, đồng tiền thu về, lại một đồng tiền khác được nén ra, và cứ như thế, hết đồng này đến đồng khác, không ngừng. Người nào hết tiền lại viết chi phiếu cho Mẫn, và lập tức lại có ngay một cọc tiền lớn. Mọi người vừa đánh bài, vừa đùa cợt, trêu chọc nhau, người thua cũng cười, không một ai tỏ vẻ cay cú hết.

Một người bỗng được một ván lớn. Y thu tiền về, nháy mắt với tôi và ném về phía tôi một tờ giấy bạc năm trăm. Tôi ngượng, ngồi im. Mẫn hất hàm:

– Cầm lấy.

– Em không dám như thế.

Người cho tôi tiền làm bộ la lớn:

– Từ chối là không được à! Lấy đi em, lấy đi anh mới hên được.

Tôi đưa mắt nhìn Hoạch hỏi ý kiến. Hoạch cười, ra hiệu cho tôi cầm lấy. Chưa bao giờ, tôi có được một khoản tiền lớn như thế này. Nhiều ván bài sau, người nào được cũng ném cho tôi một khoản. Ván một trăm, hai trăm.

Mẫn tùm tùm:

– Thích không? – Đánh bạc?

– Không. Tiền. Thích tiền không? Thích là có à!

Khi đứng lên, chào Mẫn và theo Hoạch đi ra, tuy không rõ là bao nhiêu nhưng tính nhẩm, tôi cũng đã được những người đánh bạc tặng cho ít nhất là hơn hai ngàn đồng. Số tiền ấy dày cộm trong túi áo, khi tôi đến chào Tuyết Hương, để cùng với Hoạch đi xuống nhà dưới.

Tuyết Hương hẹn:

– Tuần sau nhé!

Chúng tôi đã trở thành hai người bạn. Tôi

mỉm cười gật đầu. Theo Hoạch xuống đến cổng, ra tới đường tôi bất thần bị xâm chiếm bởi một hải hùng đột ngột: Lần đầu tiên tôi đã liều lĩnh, tôi đã trốn nhà đi chơi với Hoạch, suốt buổi chiều, suốt buổi tối, bây giờ về nhà ăn nói làm sao đây. Hoạch liều, bảo tôi đừng sợ, chắc không có chuyện gì xảy ra đâu, không có chuyện gì xảy ra. Đâu có như thế được.

Hoạch thả tôi xuống đầu ngõ. Ở những vùng lùm than lao động mọi người đều đi ngủ thật sớm. Người nghèo chỉ có đời sống ban ngày. Người giàu sang chơi bời mới có đời sống ban đêm. Ở nhà Mẫn về, tôi bỏ đi khi những ly rượu chưa cạn, những tiếng cười đùa còn vang động, một canh bạc chưa tàn và một cuộc vui mới nửa chừng.

Về tới ngõ, sự im lặng hoàn toàn đột ngột vây bọc tạo cho tôi một cảm giác thật bàng hoàng, bối ngỡ. Hoạch đã ra khỏi ngõ, sau khi hẹn mấy ngày nữa sẽ trở lại đón tôi. Tiếng máy xe của Hoạch vang lên, nhỏ dần rồi tắt hẳn. Tôi đứng lặng, nghe ngóng. Khu ngõ hẻm ẩm

chìm trong giấc ngủ bần bật. Không một tiếng động nhỏ. Những cửa nhà đóng kín. che giấu bên trong sự tối tăm của chúng, những cuộc sống cực nhọc, đau buồn, không ánh sáng. Bỗng những hàng hiên xiêu đổ ngã dài trên mặt đất ngập ngựa rác rưởi. Những hàng mái lệch lạc ban ngày đã thấp nặng, tới đêm càng hiện hình, thấp nặng và choáng váng hơn.

Vậy mà trong đầu óc tôi lúc này còn đầy chập nhệ những hình ảnh khác, lộn lẫ, bay bướm, của một buổi tối xa hoa tôi mang về đây của buổi đi chơi lần đầu với Hoạch. Bữa ăn. Những căn phòng có máy điều hòa không khí mát lạnh. Những tiếng nhạc thánh thót sau một quây rượu cao ngất. Cái dáng đi ịch và cái thân hình phì nộn mập ú của bà Tám. Ngôi biệt thự ba tầng của Mẫn. Khoảng sân lộ thiên bát ngát dưới trời cao. Canh bạc với những tấm chi phiếu bay lả tả như bướm bướm và những đồng tiền cao như núi. Tôi còn đang sống với những hình ảnh ấy, buổi tối đi ăn, đi chơi tuy đã chấm dứt nhưng nhịp quay cuồng của nó còn như một hơi rượu say làm tôi choáng váng.

Thành ra, trở về đứng một mình ở đầu ngõ, nhìn cái bóng đồ nghiêng trong đêm, tôi đã phải định thần nhìn trở lại một giới chốn thường hằng quen thuộc của mình. Sự thật cuối cùng là tôi đã lạc vào một thế giới mới, bây giờ trở về ngõ, cái thế giới cũ đã trở thành xa lạ với tôi.

Tôi nhìn. Tôi nhìn những bờ tường nứt nẻ, tôi nhìn những bờ giậu nghiêng ngả, tôi nhìn những khoảng lồi lõm nhấp nhô của con ngõ thức khuya. Và trong tôi nổi lên cái ý tưởng này: tôi phải bỏ đi ngay, tôi phải rời con ngõ này, tôi phải ra với đường lớn, ngồi trong những xe hơi, bước lên những bậc thang, lên những khoảng sân lộ thiên, thấy lại những nơi chốn ăn chơi như tôi đã gặp. Nhất định phải như thế. Không thể chậm trễ.

Cuộc đời cũ, nói một cách giản dị, tôi không thể sống với nó được nữa. Quá khứ sau lưng, là hố thẳm. Tôi đã tự chặt đứt đường về. Chỉ còn một lối đi là trước mặt. Ý tưởng quyết liệt này làm cho tôi can đảm. Không có ý tưởng đó

trong đầu, chắc tôi đã run lên vì lo sợ. Sự trừng phạt đang đợi chờ tôi mà! Sự trừng phạt ghê gớm, không thể tránh, tôi đã biết trước như vậy.

– Thà nhận chịu ngay cho xong. Tôi nghe thấy tôi nói với tôi như vậy, và tôi nhìn thấy tôi bước đi, đi thẳng vô nhà. Mẹ tôi đã đi nằm, nhưng chưa ngủ. Đèn đã tắt hết. Căn nhà tối om, cánh cửa tuy đóng chặt nhưng không khóa ở bên trong. Tôi nín thở, đẩy cánh cửa thật nhẹ, lách mình bước vào. Tôi đi thật êm, không một tiếng động. Vậy mà sự di chuyển cực kỳ nhẹ nhàng trong bóng tối của tôi cũng bị mẹ tôi khám phá thấy.

Một giọng khàn khàn nổi lên:

– Con Nhàn đó phải không?

Tôi lạnh toát người, đứng im. Giọng nói khàn khàn đổi thành tiếng quát lạnh gáy:

– Bật đèn lên.

Biết không thể lảng tránh được, tôi đành làm theo. Căn buồng sáng lên cùng với mẹ tôi ngồi dậy. Mẹ tôi thường ngày cũng không đến nỗi tai ác lắm. Nhưng đêm hôm đó, cái việc bỏ nhà cả một buổi chiều, cả một buổi tối của tôi quả là một tội lỗi ghê gớm ngoài sức tưởng tượng, và sự liều lĩnh chưa từng có của tôi đã làm mẹ tôi tức giận đến cực điểm.

– Mày đi đâu về?

– Con ra đầu ngõ.

– Từ bao giờ?

– Mới. Tối con về, mẹ đã ngủ. Con ngủ không được. Trời nóng quá con ra nhà con Hoa, rủ nó ra đầu phố hóng mát.

Tôi nói dối một cách liều lĩnh và ngu xuẩn. Mẹ tôi chưa đợi tôi nói thêm nữa, đã gầm lên, và với một cái phất trần chùng như đã thủ sẵn trong tay, mẹ tôi lao tới. Tôi không chạy, không né tránh, cũng không một lần giơ tay lên đỡ những roi đòn vun vút quất

xuống. Phải, tôi nhớ như vậy. Tôi không chạy, cũng không né tránh một lần nào. Tôi đứng im nghiêng rằng chịu đựng trận mưa đòn trên da thịt. Chùng thái độ lạ lùng này có làm cho mẹ tôi ngạc nhiên. Chùng như bà chỉ chờ tôi cất tiếng van xin là ngừng tay. Nhưng tôi không van xin, không khóc lóc, vì tôi đã có chủ định rồi.

Trận đòn đêm hôm đó, không bao giờ tôi quên được dấu tích những lần roi in hằn trên da thịt tôi, vĩnh viễn. Tôi nhớ là tôi đã muốn trận đòn ấy, đã muốn nhận chịu nó toàn vẹn, tới cùng. Hình như là đêm đó, tôi đã nghĩ rằng, không có trận đòn, tôi khó lòng thực hiện được cho tôi một thoát ly. Mẹ tôi phải đánh đập tôi, tàn nhẫn, dã man, tôi mới có đủ can đảm xa người.

Điều tôi thầm mong mỗi, đợi chờ vậy là đã xảy ra. Khi mẹ tôi ngừng tay, người thở hổn hển, phải vịn tay vào tường mới đứng vững. Trái lại, tôi vẫn đứng trơ trơ, mặc dầu tóc rũ rượi, thân thể bầm tím.

Tôi nghe thấy tôi hỏi:

– Mẹ đánh xong chưa.

Mẹ tôi chịu thua. Người nhìn tôi bằng cái nhìn kỳ quái. Như tôi không phải là người, mà là yêu tinh, mà là ma quỷ.

Tôi nhịn đau, thản nhiên lại góc nhà, tắt đèn và đi vào buồng. Nằm vật xuống, tôi nghe thấy tiếng khóc mẹ tôi ở phòng ngoài. Với gia đình, với tuổi thơ, với một thời con gái ngây thơ, con đã chết từ đêm đó, thừa mẹ, mẹ khóc là phải. Con đã chết rồi. Con không còn nữa. Con nằm trên chiếc giường thấp, nơi đêm đêm con đã nằm và như thế từ thuở nhỏ, nhưng sự thật là hồn con đã bay đi thật xa, vào bão giông và gió bụi đời. Tôi nằm thật im, nhìn thấy tôi trong những tháng ngày sắp tới. Tôi đã trở thành một cánh bèo. Bèo nổi trôi trên những bến bờ vô định.

Đêm hôm đó, với một đứa con gái nuôi dưỡng ôm ấp trong nó một quyết định ghê

128 | Mai Thảo

gồm là đêm dài nhất của một đời người. Tôi nằm nghiêng đầu áp lên cánh tay, chờ tới tảng sáng. Lâu lắm rồi tâm hồn tôi lắng dịu xuống. Sau khi quyết định tôi đã hết phân vân không ai giữ tôi ở lại nữa. Mẹ tôi không giữ được. Những kỷ niệm vui buồn bao nhiêu năm của một nơi chốn đã nhìn thấy tôi ra đời, và khôn lớn cũng không giữ được. Chính tôi nữa, tôi cũng không xóa bỏ nỗi sự quyết tâm đã thành hình trong đầu.

Thời gian trôi chậm chạp. Từng phút. Từng phút. Đêm là một đáy vực đen sâu không cùng. Tôi đoán thấy ở bên ngoài, trên mái nhà, những vì sao này tới vì sao khác. Đến tảng sáng tôi nhẹ nhàng ngồi dậy.

Mẹ tôi đã ngủ say.

Tôi thu một ít áo quần lặt vặt, gói vào một cái khăn. Đoạn, tôi rón rén mở cửa, lách mình đi ra. Tôi đi ra, không bao giờ trở lại.

Ly nước lạnh đã uống hết. Người đàn bà đặt cái ly xuống, mở sách tay, lấy tiền ra trả, Đoạn, nàng tỳ tay vào thành xe nước, đứng lên. Nàng nhìn mặt lại. Mọi cử động đều làm cho cái thân thể mỗi nhọc của nàng rã rời đau đớn. Những cơn bệnh kéo dài hết năm này qua năm khác là những trận bão kéo theo chúng một sức tàn phá ghê khiếp. Nhịp tim đập đã yếu lắm. Những đường gân trũng. Những thớ thịt tê buốt vào mỗi độ thời tiết và mưa nắng thay đổi đột ngột. Đầu óc lúc nào cũng váng vất. Như lúc này. Thần trí lúc nào cũng sượng sần như lúc này. Người đàn bà thở một hơi dài, cố gắng tìm kiếm cho nàng một tỉnh táo cần thiết. Và nàng đưa mắt nhìn sang ngôi nhà lớn nhất ở bờ đường bên kia. Ngôi nhà đó là một hý viện. Ba tầng. Đã cũ. Một tấm lưới sắt, đã hoen gỉ nhiều chỗ buông kín khắp hết chiều dài của lối vào. Trước cửa hý viện, một bầy trẻ nhỏ đùa nghịch. Mặt mũi chúng lem luốc. Quần áo chúng bẩn thỉu, rách rưới. Có thể, ở những tháng ngày xa xôi đã khu-

ất chìm vào quá khứ, hỷ viện là một kiến trúc rất tráng lệ. Nhưng nhiều hỷ viện khác đã mọc lên từ đó. Và hỷ viện trước cặp mắt nhìn sang của người đàn bà thì đã như nàng, đã âm thầm tàn tạ. Người đàn bà vừa ho rũ rượi vừa băng qua mặt lộ.

Vậy là tảng sáng đêm ấy, tôi đã lén ra khỏi nhà. Suốt đêm, tôi không ngủ được, dù chỉ là một giây, một phút. Trận đòn tàn nhẫn đêm qua còn để lại trên mình tôi những vết thâm tím và rức buốt cùng khắp. Tôi không mang theo được gì ngoài mấy bộ quần áo và một ít đồ dùng lặt vặt. Đã toan ném lại tập hình – tôi nghĩ đến những tấm hình mới, đẹp hơn trăm lần mà Hoạch sẽ chụp cho tôi – nghĩ thế nào, tôi lại mang theo. Kỷ niệm còn giữ được của cả một quãng đời thơ ấu đen tối, nghĩ cho cùng, cũng chỉ còn là những tấm hình đó.

Tôi chỉ lo mẹ tôi biết. Một tiếng chó sủa, một tiếng rơi đồ của đồ đạc đủ làm cho mẹ tôi

thức dậy. Khép cánh cửa lại sau lưng, tôi đứng lắng nghe ngóng, Trong nhà im lìm. Tôi đã ra thoát.

Buổi sáng hôm đó, buổi sáng mang cái danh từ đẹp đẽ của một thoát ly cũng là một buổi sáng đã khắc những dấu chàm không phai trong trí nhớ tôi. Trời mờ mờ trên đầu. Con ngõ hiu hiu trống vắng. Tôi men theo những bờ tường, không dám quay nhìn trở lại. Ra đến đầu ngõ, tôi nhìn trước ngó sau, vừa toan băng qua đường thì một tiếng gọi lớn làm tôi giật mình đứng sững lại:

– Nhàn.

– Mà làm tao hết hồn.

Thì ra con Hoa. Nó từ phía máy nước đi tới, với đôi thùng quẩy nước lạnh canh trên vai. Thấy tôi nó gọi và đặt thùng xuống. Tôi làm bộ bình tĩnh giấu vội cái bọc quần áo về sau lưng.

– Đi đâu thế mà? Hoa hỏi.

Tôi đáp lúng túng:

– Không ngủ được. Ra đứng đường một lát.

– Đứng đường? Lạ nhỉ? Mà mày đi đâu cả buổi chiều hôm qua?

– Tao xuống phố. Sao mày biết tao đi cả buổi chiều?

– Ai mà không biết.

Hoa cười:

– Cả xóm lưng lên là cô Nhàn đi chơi cả buổi chiều. Những hai người đi kiếm mày cơ mà! Cả hai cùng làm loạn lên.

Người thứ nhất, tôi thì đoán được là mẹ tôi. Mỗi lần đi kiếm tôi như thế, mẹ tôi vừa đi vừa hỏi mọi người vừa chửi thề ầm ỹ. Nhưng còn người thứ hai là ai vậy? Tôi hỏi Hoa:

– Thăng Quang.

Tôi dặm chân:

– Thăng Quang?

– Phải. Ông nhân tình của mày đó.

– Thối quá. Nhân tình nhân bánh hời nào. Tao làm gì, tao đi đâu kệ xác tao, việc gì đến nó. Mày thấy như thế có vô lý không?

– Nó ghen.

– Ghen? Với ai?

– Nó bảo nó biết mày đi với thằng bạn nó. Cái thằng đã đến ngõ này, chụp hình cho mày. Nó bảo chúng mày coi thường nó, thế nào cũng có chuyện à!

Hình ảnh Quang, nét mặt khả ố của Quang, cái cười mất dẫy của thằng du đãng được gọi lên theo câu chuyện làm tôi tức giận. Nó làm như tôi đã thuộc về nó không bằng. Láo thật và cũng tức cười thật. Tôi có thể ngăn nó, phải cười cợt với nó, để tránh cho tôi những phiền

lụy ở trong một xóm nhà lá như xóm này mà bị du đãng kiếm chuyện thì khó sống lắm. Chúng vô công rồi nghề. Chúng dư thừa thời giờ.

Kẻ nào đã trở thành nạn nhân chúng, không thể tránh thoát những chuyện khốn nạn chắc chắn sẽ xảy đến cho mình. Nhưng Quang không làm tôi sợ nữa. Tên du đãng ghê gớm nhất cũng chỉ có thể là ông trời con trong một khu phố. Tôi đang ở trên đường bay tới một khu phố, một vòm trời khác. Quang đã ở thật xa tôi, về một phía sau lưng.

Hoa hỏi:

- Nó nói thật không?
- Thật cái gì?
- Là mày đi với thằng chụp hình.

Tôi trả lời bằng một câu, nghe thấy ở đâu đó, một người nào đã nói, bắt chước tiểu thuyết:

– Thời gian sẽ trả lời.

Hoa tiến lại đập mạnh vào vai tôi:

– Con nhỏ này úp úp mở mở ghê quá nhỉ?

Tôi định tránh ra xa, nhưng không kịp nữa. Trong khi tiến lại gần, Hoa đã nhìn thấy cái bọc quần áo tôi giấu về phía sau lưng. Nó giật lấy cái bọc, kêu lên kinh ngạc, tôi giật lại. Chúng tôi giằng co nhau một lát như thế. Rồi tôi chịu thú thật với Hoa và Hoa kéo tôi lại ngồi với nó ở một góc thềm nhà.

– Tưởng mày nói đùa. Thật đấy à?

– Thật đó. Tôi chỉ tay ra ngoài đường lớn.

– Tao đi thật. Không bao giờ trở lại.

– Tại sao?

– Mẹ tao đánh tao?

– Đâu? Bao giờ?

– Đêm hôm qua. Đây này.

Tôi vạch áo, chỉ cho Hoa những vết tím ở lưng vai:

– Tao không thể chịu đựng thêm được nữa. Tôi làm bộ tức giận: – Mà biết là tao không thể chịu đựng được nữa.

Im lặng trong một khoảnh khắc. Hai chúng tôi cùng cúi đầu xuống, mỗi người theo đuổi một ý nghĩ riêng. Hoa ngừng đầu lên, dịu dàng:

– Mà đi là phải.

Hoa thở dài, nói tiếp:

– Mà đi rồi tao cũng đi.

Tôi căn dặn:

– Đừng cho ai biết nhé.

– Lát nữa cả xóm sẽ biết là mày bỏ đi mà!

– Đã đành. Nhưng đừng cho ai biết là mày

gặp tao. Để cho nhà tao không biết là tao đi bao giờ, như thế nào.

Hoa gật đầu bằng lòng. Tuy cần phải rời xa ngay, nhưng tôi cũng nán lại với Hoa thêm vài phút nữa. Tôi chỉ có nó là bạn. Nó cùng một cảnh ngộ với tôi. Đã bao nhiêu năm chúng tôi ở gần nhau, có chuyện gì vui buồn cũng tâm sự với nhau, bây giờ xa nhau, chúng tôi cùng ngậm ngùi lưu luyến.

Tự nhiên tôi ôm lấy Hoa, và tôi òa khóc. Những giọt nước mắt trong tôi thực ra từ rất lâu đã chứa chất thành một hồ đầy. Không khóc, chẳng qua là tôi muốn giữ lại đó thôi. Tôi chẳng cứng rắn gì. Tôi mềm yếu như tất cả những đứa con gái mềm yếu nhất. Người ta phải khóc một lúc nào đó. Tôi ôm lấy đứa bạn gái duy nhất của tôi và cái phút dòng lệ tuôn trào của tôi đã tới.

Nước mắt hay lây. Nước mắt là một bệnh truyền nhiễm. Thấy tôi khóc, Hoa cũng khóc theo. Chúng tôi có thể ôm nhau mà khóc hàng

138 | Mai Thảo

giờ như thế. Không phải là khóc riêng cho phút chia tay. Mà khóc cho cả tuổi thơ buồn thảm của chúng tôi, tuổi thơ mọc lên trên sình lầy và bóng tối ngổ hẻm như một loài cây hoang cần cỗi. Nhưng rồi tôi nhìn thấy con ngổ sáng dần. Không có thể nấn ná thêm được nữa.

Tôi gỡ tay Hoa ra:

- Tao phải đi.
- Mà đi đâu bây giờ?
- Không biết. Rồi tao liệu sau.
- Làm sao tao gặp mày được?
- Rồi tao sẽ liên lạc với mày.

Hoa nhìn tôi:

- Lau nước mắt đi.

Tôi lau nước mắt, cố gắng nghĩ đến một chuyện gì vui vui để cho đầu óc bớt hoang

mang. Chỉ đi dăm bảy bước nữa thôi, tôi sẽ ra tới đường lớn. Ra tới chỗ có ánh sáng, mùa xuân, hy vọng, hạnh phúc và tình yêu. Con suốt nhỏ là đời tôi phải hòa nhập với dòng sống đời thành một nguồn chảy dào dạt, và âm thanh của hòa nhập này phải là của một bản hợp tấu tung bừng. Lau nước mắt. Phải lau nước mắt, xóa bỏ những đau buồn cũ, ra khỏi ngõ hẻm, đi vào cuộc đời trên một đường lớn, trên một thảm hoa.

Tôi xách cái gói, đứng lên:

– Thôi, mày ở lại.

– Có bao giờ mày trở về đây nữa không?

Tôi nói với Hoa là nó đã hỏi tôi câu này nhiều lần rồi. Nó gật, nó nói nhớ vậy, nhưng:

– Bây giờ tao mới hỏi thật.

Tôi phân vân:

– Không biết.

– Mày vẫn chưa cho tao biết mày đi đâu.

– Tao cũng đã trả lời mày rồi. Thực tình tao cũng chưa biết.

Hoa nắm lấy tay tôi:

– Mày đến ở với nó?

Tôi giật mình:

– Ai?

– Thằng cha đó. Thằng cha chụp hình bạn thằng Quang đó phải không?

Tôi tính trả lời không, tôi định nói dối. Nhưng nghĩ lại, tôi sắp bỏ đi, cuộc từ ly này lâu dài, vĩnh viễn, có thể tôi sẽ không bao giờ còn gặp lại Hoa nữa, thì nói dối, đóng kịch với nó làm quái gì. Tôi gật đầu.

Hoa cười:

– Thế là nó phồng tay trên của thằng Quang.

Tôi nghiêm mặt:

– Mày đừng nói thế. Không bao giờ tao là của thằng Quang hết.

– Tao nói đùa. Đừng giận.

– Tao không giận đâu. Đi xa, tao sẽ nhớ mày lắm. Ước gì hai chị em mình lại được gần nhau.

Hoa hỏi tôi một câu cuối cùng.

– Nó có yêu mày không?

Tôi lại đáp câu nói hoài với Hoa về mọi chuyện:

– Tao không biết. Thôi tao đi.

Hoa buông tay tôi ra, tôi lồm lũi bước ra ngõ không nhìn trở lại, tôi sẽ lại khóc nữa. Tôi biết Hoa đang đứng nhìn theo tôi. Nó đang lo sợ cho tôi nhưng đồng thời nó cũng đang muốn thực hiện cho cuộc đời tối tăm hèn mọn

của nó việc mà buổi sáng hôm ấy, tôi đã thực hiện cho mình. Đàn bà chúng tôi như thế, yếu đuối, hoang mang, thích bắt chước nhau nên thường nhìn nhau mà sống. Tôi bỏ đi những ngày tháng ở lại ngõ hẻm của Hoa đã tối tăm càng tối tăm hơn, đã buồn thảm càng buồn thảm hơn nữa. Đêm nào, rồi nó cũng nghĩ đến tôi. Đoán xem tôi đã bay tới những phương trời nào, đã giạt tới những bến bờ nào. Nó sẽ nghĩ là tôi đã được sung sướng, tôi không còn là gì cái con Nhàn bạn nó ngày trước nữa, nó sẽ so sánh nó với tôi và sự chênh lệch hiện ra trong tưởng tượng sẽ làm cho nó ngấm ngấm đau khổ.

Hoa à, nếu như thế lại là điều may cho mày. Mày có mơ tưởng một đời sống, một địa vị nào khác, mày mới thoát ly được. Phải nhìn thấy một người tự do thanh thoi, ung dung bên ngoài cánh cửa sắt nhà tù như thế nào, kẻ bị giam cầm mới có can đảm phá vỡ nhà ngục của mình mà đi ra. Hoa à, chúng mình cũng đi hết. Vào đời. Bay lên. Cuộc sống là một rời bỏ,

không bao giờ là một lưu đầy. Và chúng mình hãy chúc cho nhau nhiều may mắn.

Tôi bước mãi miết, đầu óc còn xúc động và cuộc chia tay với người bạn gái duy nhất mà ánh mắt vẫn còn rơi theo tôi ở sau lưng. Buổi sáng đã lên. Lòng phố chừng như có một thoáng sương mù xanh biếc và thoáng sương đỏ đang tan biến dần dần.

Trên những mái nhà, những tia nắng thứ nhất đã rấy lên, óng ánh. Xe cộ chạy thành nhiều hàng không dứt. Những cửa tiệm đã bắt đầu mở cửa. Tôi lẫn dần vào với cái đám đông ồn ào của thành phố vây quanh.

Một tiếng còi xe lạnh lạnh làm tôi giật mình, ra khỏi dòng suy nghĩ đắm đuối. Thực tại đột ngột hiện hình trước mắt. Từ phút này, tôi đã làm chủ đời tôi, có nghĩa là từ phút này, hàng nghìn vấn đề gay cấn đã đặt ra, và tôi phải đương đầu, tôi phải giải quyết. Tôi thở một hơi dài, xua đuổi hình ảnh của Hoa ra khỏi đầu óc. Không mơ mộng được nữa, phút này không

thể còn mơ mộng. Không buồn thương được nữa, mà phải nhìn thẳng vào thực tại, xem tôi phải làm gì bây giờ.

Tôi nghe thấy tôi nói: – Đi đâu?

Phải đi đâu bây giờ? Người đầu tiên mà tôi nghĩ đến là Hoạch. Đến hôm qua Hoạch đưa tôi về ngõ có hẹn sẽ trở lại đón tôi. Bây giờ gặp tôi chắc Hoạch mừng lắm. Có điều là Hoạch chưa biết tôi bỏ nhà trốn đi. Bây giờ, tôi đến Hoạch biết, phản ứng của Hoạch sẽ như thế nào? Tôi nghe nói đàn ông thích yêu, thích được yêu, nhưng rất ghét bị phiền lụy, bị ràng buộc. Và đàn bà đừng bao giờ là một gánh nặng cho họ. Bây giờ tôi đến, tôi có phải là một gánh nặng cho Hoạch không? Đang phân vân chưa tìm được câu trả lời, một tiếng gọi lớn làm tôi lạnh toát người đứng sững lại.

– Nhàn.

Người gọi tôi là Quang. Chết thật. Đúng vào lúc tôi không muốn chạm mặt ai, càng không

muốn gặp nó chút nào. Nó nhìn thấy tôi tình cờ hay là đã theo rồi tôi từ khi tôi vừa ra khỏi ngõ? Dù sao thì nó đã thấy tôi. Tôi đành đứng lại.

Quang xuống xe Vespa, bước lên hè, chạy tới trước mặt tôi, giọng thân mật:

- Em đi đâu sớm vậy?
- Xuống phố.
- Anh chở đi.
- Tôi không đi với anh.

Quang không cười được nữa. Nhưng nó vẫn cố gắng ôn tồn:

– Làm bộ làm tịch vừa vừa chứ. Xin đưa một quãng đường mà cũng không được sao?

Tôi nhìn đi chỗ khác:

- Lần khác.

146 | Mai Thảo

Quang nhìn cái gói quần áo tôi ôm chặt trong tay. Y bắt đầu nghi ngờ rồi, tôi nhủ thầm.

– Cái gì vậy.

– Quần áo.

– Em đem quần áo đi đâu?

Tự nhiên, tôi nảy ra cái ý muốn ngộ nghĩnh là trêu Quang, trêu không phải bằng cách nói dối, nói quanh, mà ngược lại, bằng cách nói toang ra sự thật.

– Đi trốn.

Hai mắt Quang mở lớn:

– Đi trốn.

Tôi ung dung:

– Phải. Tôi đang đi trốn đây thì gặp anh.

– Trốn cái gì mới được chứ.

– Trốn nhà.

Quang nhìn tôi dăm dăm, nhìn cái gói quần áo, nhìn lại nét mặt thản nhiên của tôi rồi phá lên cười lớn, y cười ngặt nghẽo, cười gập người xuống. Nhiều người đi đường quay lại nhìn. Y vẫn cười. Cười rũ rượi. Tôi đứng im, mặc cho y cười.

Thói đời lạ lùng là như vậy đó. Lúc nói dối thì tin. Lúc nói thật thì lại không chịu tin. Tôi đi trốn thật mà, Quang. Tôi bỏ nhà thật mà, Quang. Cười cái con mẹ gì, thằng du đãng kia. Tao đang đi trốn thật mà.

Cười chán rồi, Quang ngẩng đầu lên:

– Em khôì hài hay lắm. Lên ti vi được đó.

– Khôì hài?

– Thiệt mà! Hay lắm, hay lắm. Thôi bây giờ anh đưa em đi chơi một lát.

Cho Quang nói chuyện, cho Quang cười như thế là đủ lắm rồi. Tôi nhìn thẳng vào mắt y, nhìn thật lạnh lùng, thật tàn nhẫn, đoạn, tôi quay gót bỏ đi. Quang chạy theo liền. Y nắm chặt lấy tay tôi. Nét mặt đột nhiên trở thành hung dữ:

- Đi đâu?
- Đi đâu mặc tôi, việc gì đến anh.
- Đến với thằng Hoạch?
- Có thể.

Chẳng hiểu tại sao tôi lại có thể đối đáp với Quang bằng một giọng khốn nạn và tàn nhẫn như vậy được. Có lẽ là tôi ghét nó. Vẫn ghét nó. Ghét thậm tệ.

- Cho rơi tôi?

Tôi « hừ » một tiếng khinh bỉ:

- Anh « bám » được vào tôi hồi nào mà

bảo tôi rơi. Giữa tôi và anh không bao giờ có chuyện gì hết.

– Giải lắm. Rồi biết tay tao.

Tôi giằng mạnh tay Quang ra. Nó nhất định không chịu buông.

Nhiều người quay lại nhìn. Đám trẻ con xúm lại. Tôi dẫn giọng, sự tức giận của tôi đã lên tới cực điểm:

– Buông tôi ra không?

Quang cười gằn:

– Nếu em chịu đi với anh.

– Buông tôi ra.

Miệng nói tôi thẳng tay đánh cho Quang một cái tát. Cũng không ngờ tôi lại dám có một hành động quyết liệt như vậy. Nghĩ cho cùng, cũng dễ hiểu. Tôi không còn ở trong chỗ cũ nữa, tôi đã rời khỏi khu phố vĩnh viễn, và tên

trùm du dương của cả một khu phố không còn làm cho tôi sợ nữa. Quang nhận cái tát nảy lửa vào giữa mặt y với một kinh ngạc ở ngoài mọi tưởng tượng, y đờ người, miệng há hốc, cằm khấu trong một khoảnh khắc tê liệt thảng thốt không nói lên được một lời nào. Đám trẻ con vỗ tay reo cười. Tôi lùi lại một bước, đợi chờ ở Quang một phản ứng tàn bạo. Nhưng Quang không làm gì hết. Y nói: « Rồi sẽ gặp lại nhau. » Và lên xe, rú máy, bỏ đi.

Cuộc đụng độ vừa xảy ra, làm cho tôi mất hết bình tĩnh. Sợ Quang trở lại, sợ người nhà đuổi theo, tôi vẫy một cái taxi, bước lên, bảo chạy thẳng đến địa chỉ của Hoạch. Trả tiền xe, tôi bước rảo từ ngoài đường tới phía cầu thang, đầu óc nóng bừng. Tôi thuộc về Hoạch rồi. Tôi đã đặt đời tôi vào sử dụng hoàn toàn của Hoạch. Hoạch tạo cho tôi hạnh phúc hay từ Hoạch mà những bất hạnh những đau khổ sẽ tới, mọi chuyện đều tùy thuộc y, hoàn toàn. Tôi biết vậy. Không phải là không biết. Tôi đang sống những giờ phút quyết định nhất của đời

mình không biết sao được. Nhưng tôi không còn lựa chọn nào khác. Nghĩ vậy, tôi lại tiếp tục chạy rảo trên những bậc thang.

Không may Hoạch đi vắng. Cửa buồng y đóng kín. Tôi đập cửa, tôi gọi lớn một lát, rồi đành đứng chờ ở ngoài hành lang. Tôi chờ Hoạch buổi sang hôm ấy để đến hơn một tiếng đồng hồ. Tôi cứ đi đi lại lại từ đầu đến cuối hành lang như thế, với những cánh cửa cái thì mở ra cái thì đóng lại ở chung quanh.

Những người từ những căn buồng cho tôi nhìn thấy khá nhiều cảnh tượng lạ mắt. Đàn ông có. Đàn bà cũng có. Phần lớn rất lơ lửng, tự nhiên. Nhiều cặp khoác tay nhau từ cầu thang đi lên, hôn nhau nồng nàn coi như không có tôi đứng đó. Họ mở cửa buồng, nắm tay nhau đi vào. Cánh cửa khép lại cho tôi hình dung và tưởng tượng được ra ngay những cảnh tượng ái ân táo bạo diễn ra ở bên trong. Tuyệt nhiên không thấy một bóng người già, một đứa trẻ nhỏ. Tôi khám phá được ra là phần lớn những căn buồng ở tầng lầu của Hoạch là những cái

mà sau này Hoạch nói cho tôi biết là những «tổ quỷ». Mỗi căn buồng là một nơi chốn của hò hẹn, một địa điểm của ái tình. Người ta hẹn nhau tới đó để hành lạc, để giải quyết sinh lý.

Tôi chờ Hoạch thật lâu, cho tới khi, từ một căn buồng xế cửa buồng Hoạch, một người đàn ông mở cửa đi ra. Đã toan xuống cầu thang thấy tôi, y đứng dừng ngay lại. Y đứng tuổi, khá bảnh bao. Y cầm trong tay một cuộn băng và ngậm trên môi một miếng thuốc lá. Thấy tôi, người đàn ông nhìn tôi từ đầu đến chân, rồi ung dung tiến lại. Giọng y lơ lửng đã thõa:

– Em kiếm ai? Em!

Ai cho phép y gọi tôi bằng em một cách dễ dàng và tự nhiên như vậy. Tôi tức lắm, nhưng cũng đành lễ phép:

– Tôi kiếm anh Hoạch.

Y chỉ tay:

– Ở buồng kia.

Tôi đáp:

– Vâng buồng đó.

– Thấy chưa?

Câu hỏi thật lố bịch. Bộ y muốn trêu tôi hay sao đây. Nếu thấy, tôi còn đứng quanh quần ở ngoài hành lang này làm gì mới được chứ. Có vẻ y muốn trêu tôi làm cho tôi lúng túng: Tôi lúng túng thật: mặt tôi đỏ bừng:

– Chưa. Anh Hoạch đi vắng.

– Và cô đang chờ?

– Vâng.

– Chờ làm quái gì. Biết lúc nào hấn về. Tôi quen hấn mà. Tôi là bạn của hấn. Thằng cha đã không đi đâu thì thôi, đã đi thường tới chiều tối, tới đêm khuya mới về.

Tôi không thể đi xuống được. Hoạch đi tới khuya thì tôi cũng phải chờ Hoạch tới khuya.

Tôi không có chỗ nào để đến, ngoại trừ căn buồng đóng kín kia, ngoại trừ cái hành lang trên tầng lầu này.

Tôi đáp:

– Tôi phải chờ.

Người đàn ông bật cười:

– Chờ đến sáng mai cũng chờ.

– Không. Nhưng tôi sẽ chờ anh Hoạch một lát nữa.

Người đàn ông hỏi bất chợt:

– Cô là thế nào với Hoạch?

Không kịp để cho tôi trả lời, y hỏi tiếp:

– Người yêu?

Không biết nói thế nào, tôi cắn môi đứng im. Sự lúng túng ngượng thẹn của tôi chừng như làm cho người đàn ông vui thú lắm. Y lại

ngắm tôi từ đầu đến chân. Chưa bao giờ tôi bị thấy một cái nhìn khả ố và mất dạy như thế. Cặp mắt người đàn ông lướt thật chậm trên thân thể tôi, đậu lại ở đùi, ở bụng, ở ngực tôi như một ve vuốt tàn bạo nhột nhột và tôi có cảm tưởng đang lỏa thể dần trước cặp mắt ấy.

– Đứng chờ thế mỗi chân chết.

– Không sao?

– Vào buồng anh ngồi nghỉ chân một lát đã. Anh nói đùa đấy. Đừng sợ. Lát nữa, Hoạch sẽ về. Mà muốn kiếm Hoạch, rồi anh kiếm đèn cho. Vào buồng anh, đừng đứng ở ngoài này, không tiện đâu.

Y đã gọi tôi bằng em. Giờ lại xưng anh. Tự tiện thật. Nhưng tôi không dám cự lại. Tôi vừa gây chuyện phiền phức với Quang ban nãy, không dám kiếm chuyện thêm với ai nữa.

Tôi hỏi:

– Sao không tiện ạ!

– Người ta sẽ tưởng em là gái chơi.

Tôi đỏ bừng mặt, chưa biết nên xử trí thế nào, thì gã đàn ông đã nắm lấy tay tôi, định kéo tôi về cửa buồng y. Vừa lúc đó, tôi nghe thấy một tiếng chân người từ cầu thang đi lên. Rồi nghe thấy một tiếng nói:

– Làm cái gì mà giằng kéo người ta thế.

Tiếng nói với tôi quen quen. Tôi vui mừng quay đầu nhìn lại. Người đàn ông buông vội tay tôi ra, tươi cười nói với người mới tới:

– Kia, anh Mẫn.

Phải, người mới tới là Mẫn. Ông ta phục sức thật lịch sự. Một bộ đồ lớn, màu tím than, bó lấy người. Cà vạt màu xanh nhạt. Giầy đen bóng loáng. Dáng điệu ông ta đường bệ, kẻ cả, vẫn là cái dáng điệu tôi đã nhìn thấy trên khoảng sân lộ thiên của ngôi biệt thự ba tầng đêm hôm trước.

– Thăng Luật, mày làm gì đó.

Người đàn ông mà được Mẫn gọi tên là Luật tảng lờ như không nghe thấy câu hỏi, hỏi lại:

– Anh lên kiểm Hoạch?

– Phải. Nó đâu?

– Vừa đi vắng, anh. Để em đi kiểm.

– Không cần.

Lúc đó, Mẫn mới để ý đến tôi. Ông ta nhíu mày nhìn tôi. Và đã nhận ra tôi là ai.

– Tưởng ai. Cô này. Tên cô là gì nhỉ?

– Nhàn ạ!

– Phải rồi, cô Nhàn. Hôm ở nhà tôi về, thằng Hoạch nó có đưa về đến nơi đến chốn không?

Chỉ tay vào người đàn ông. Mẫn hỏi tôi:

– Thằng này đang định giở trò gì?

Luật liến thoắng:

– Đâu có. Anh đừng nghi oan cho em. Thấy cô ta đứng chờ Hoạch lâu quá, em mới đang mời cô ta vào buồng ngồi chơi chờ Hoạch về, thì anh lên.

Mẫn quắc mắt:

– Chỉ có vậy.

– Vâng. Chỉ có vậy, thưa anh.

– Tao thừa biết cái lối mời đàn bà vào buồng uống nước của mày từ lâu rồi. Thôi, đi đâu thì đi. Và để cho cô Nhân được yên.

Luật không dám trái lời, bước vội xuống cầu thang. Mẫn khác người thật. Y có quyền thế thật. Thằng đàn ông nào cũng sợ y. Lời nói nào của y cũng là một mệnh lệnh.

Ông Mẫn ra hiệu cho tôi đi theo ông lại phía cầu thang. Tôi ngoan ngoãn làm theo. Có ông Mẫn bên cạnh, tự nhiên tôi thấy yên tâm

hơn. Với Hoạch, tôi chưa tìm được sự yên tâm hoàn toàn như vậy. Đi bên cạnh người đàn ông đỉnh đạc, kẻ cả này, tôi thấy tôi bé nhỏ hẳn lại. Và được bảo vệ, được che chở.

– Tên cô là gì nhỉ? Nhàn phải không?

– Vâng.

– Lên đây lâu chưa?

– Chừng một tiếng đồng hồ.

Ông Mẫn cau mặt, mắng tôi, nhưng là mắng rất ngọt ngào.

– Một người con gái, dù trong bất cứ một trường hợp nào cũng không nên chờ đợi một người đàn ông lâu như thế. Nhất là ở một chỗ ở chung chạ nhiều người như thế này.

Tôi hỏi, rất ngây thơ:

– Tại sao thế ạ?

Ông Mẫn cười thành tiếng:

– Con nhỏ này còn ngây ngơ dại khờ quá thế, người ta hiểu lầm, người ta tưởng mình là gái chơi đi kiếm đàn ông chứ còn làm sao nữa. Có phải Nhàn vừa bị hiểu lầm như thế không?

Tôi đành gật đầu thú nhận.

– Đó. Kiếm Hoạch.

Tôi e thẹn:

– Vâng.

– Nó đâu?

– Người ta nói anh đi vắng.

– Chắc lại có người gọi nó đi chụp hình. Mà đi kiếm nó làm gì? Mới đi chơi với nhau cả buổi tối hôm qua mà.

Lại thêm một bài học cho tôi nữa, khi người đàn ông đầy kinh nghiệm nói tiếp:

– Đừng đi kiếm nó luôn. Sẽ bị coi thường ngay. Tin tôi đi. Đàn bà phải treo cao giá ngọc, Nhàn không thấy người ta nói như thế đó sao? Muốn gặp người tình chết đi cũng phải làm như không để cho người tình đến kiếm mình. Thời buổi này, những điều sơ đẳng như vậy mà cũng chưa rành thì nguy quá!

Tôi đi theo ông Mẫn xuống tầng lầu dưới. Tôi cũng chẳng hiểu ông Mẫn lên kiếm Hoạch, hay tìm ai có chuyện gì. Tôi không dám hỏi. Xuống tầng dưới cùng, ông Mẫn hỏi tôi:

– Có muốn chờ Hoạch nữa không?

Tôi ngần ngại:

– Cũng không biết bao giờ anh ấy về mà chờ.

– Thằng quý ấy đi thì không biết bao giờ về thật. Chờ nó làm quái gì. Có chuyện gì cần không?

Tôi ấp úng mãi mới nói được là có. Thoát

ly gia đình, tôi không còn một người quen nào để nhờ cậy, ngoài Hoạch. Tôi đến tìm Hoạch sáng hôm đó không phải vì tình yêu. Hoạch yêu tôi hay không yêu tôi cũng được. Yêu càng tốt. Không yêu, tôi cũng không đến nỗi thất vọng đau khổ. Tôi nghĩ vậy, và nghĩ mình không lầm. Nhưng không có Hoạch, tôi biết dừng chân dưới mái nhà nào bây giờ? Buổi trưa ăn cơm ở đâu? Buổi tối, ngủ trên một mặt đường nào? Cuộc sống mới của tôi khởi đầu phải có Hoạch ở bên cạnh mới được. Sự cần thiết này cắt nghĩa tại sao tôi đã phải chờ Hoạch hàng tiếng đồng hồ, và nếu không có ông Mẫn lên, chờ cả một ngày, chờ hết một buổi. Thấy tôi nói có, ông Mẫn tỏ vẻ ngạc nhiên:

– Thật sao? Chuyện gì vậy?

Tôi cúi đầu xuống, khai thật điều tôi cần muốn giấu.

Nghe xong câu nói, người đàn ông mở lớn cặp mắt nghi ngờ:

– Nhàn trốn nhà đi từ sáng nay?

Tôi gật đầu:

– Dạ. Từ sáng nay.

– Chà! Tại sao tôi lại không nghĩ ngay tới chuyện đó. Thế lên tìm Hoạch làm gì vậy?

– Xin anh ấy cho nhờ ít bữa.

– Chỉ có thế.

– Vâng. Chỉ có vậy.

– Thằng Hoạch nó biết chuyện này chưa?

– Chưa. Ông biết, là người thứ nhất.

Đáng lẽ, tôi phải nói ông biết là người thứ nhì sau Hoa. Những phút đó, tôi đã quên mất Hoa, như đã quên lãng cả một phần đời vừa bỏ lại. Ông Mẫn đưa tay lên gãi cằm. Ông ta nhìn tôi dăm dăm rồi nói:

– Trông hiền lành mà liều lĩnh quá.

Thấy tôi nín thinh ông ta hỏi tiếp:

– Nghĩ kỹ chưa?

Tôi cũng chẳng hiểu tôi đã suy đi tính lại hay hành động thoát ly của tôi chỉ là hậu quả bất ngờ của một quyết định bỗng bột. Nhưng tôi cũng cứ nói:

– Đã.

Ông Mẫn nhìn đồng hồ:

– Nhàn ăn sáng chưa?

– Em ra khỏi nhà rồi đến thẳng đây.

– Tức là chưa. Tôi cũng vậy. Phải đi ăn no bụng trước đã.

Không cần hỏi tôi có bằng lòng hay không, ông Mẫn kéo tôi ra. Ở người đàn ông này chừng như bao giờ cũng toát ra một uy lực mạnh mẽ không cho phép một cưỡng chống nào hết. Tôi lú lú đi theo. Ông Mẫn chỉ cái gỏi tôi cầm ở tay:

– Gì thế? Thuốc nổ.

Tôi bật cười:

– Không phải ạ. Quần áo.

– Nhàn phải nhớ là cứ đi ló ngó ở đường, dễ bị cảnh sát hỏi giấy đem về quận lắm đó. Đàn bà con gái đi đâu phải có đàn ông đi ở bên cạnh mới ra đàn bà con gái. Phải nhớ lấy điều đó.

Tôi nhớ chứ sao không nhớ. Bằng chứng là những lời nói ngày nào của Mẫn tôi còn nhớ như in đến tận bây giờ. Tôi có thể thù ghét Mẫn, về sau này, như chưa từng thù ghét một người đàn ông nào như vậy, nhưng trước sau, tôi phải thừa nhận Mẫn là người lịch duyệt nhất trong tất cả những người đàn ông tôi đã gặp trong suốt cuộc đời nổi chìm và gió bão của mình. Mẫn lịch duyệt nhất là trên phương diện đàn bà. Hoạch cũng biết chiều chuộng đàn bà lắm chứ. Nhưng cái lối chiều chuộng của Hoạch còn kịch cỡm, kiểu cách, như là

Hoạch bắt chước chứ không phải bản chất con người Hoạch là như vậy. Ông Mẫn hơn Hoạch một trời một vực. Đáng mặt đàn anh. Đáng mặt thủ lĩnh.

Nhưng hãy trở lại buổi sáng hôm đó. Khi hai chúng tôi ra đến hè đường, một chiếc xe hơi bóng loáng đã chờ sẵn. Người tài xế của Mẫn đang ngồi hút thuốc lá dưới một gốc cây, vội vã đứng lên. Y chạy đến mở cửa xe. Trước cửa xe vừa mở, tôi nhìn vào lớp vải đệm trắng tinh ở trong xe bằng một cái nhìn ngần ngại.

Ông Mẫn giục:

– Lên đi.

Tôi lên xe, và quên đứt Hoạch ngay từ giây phút đó.

Chiếc xe hơi của Mẫn là một chiếc xe thật đặc biệt. Nghĩa là sang trọng và có những tiện nghi ít thấy ở một chiếc xe hơi khác. Trong xe có gắn máy lạnh. Kính xe màu xanh nhạt. Hơi lạnh tỏa ra, vây bọc, tạo cho tôi một cảm giác

thật dễ chịu.

– Vào Chợ Lớn!

Mẫn ra lệnh như một ông lớn. Người tài xế «dạ» một tiếng kính cẩn. Chiếc xe trườn đi, êm ái như ru. Xe chạy được một quãng, Mẫn thò tay bấm một cái nút ở gần chỗ ngồi. Lập tức có tiếng âm nhạc nổi lên. Tiếng nhạc rõ, trong vắt. Tiếng hát cũng vậy. Nghe thật sướng tai.

Tôi hỏi:

– Máy thu thanh?

– Đủ hết. Máy thu thanh, đĩa, băng nhạc cái gì trong xe cũng có. Muốn uống rượu cũng có luôn à!

Ngón tay người đàn ông ăn chơi lại bấm vào một cái nút khác một tiếng tách nhỏ gọn. Rồi một phiến gỗ nhỏ gán vào thành xe, mà tôi không nhìn thấy ngã xuống, để lộ ra một cái ngăn. Trong cái ngăn này có hai cái ly nhỏ và chai rượu. Ông Mẫn tủm tỉm cười:

– Làm một ly cho đời lên hương không?

Tôi rứt cổ, nhăn mặt, tỏ vẻ sợ rượu, khiến người đàn ông bật cười thành tiếng:

– Rồi cái gì Nhàn cũng làm được hết.

– Như là...

– Như uống rượu. Đánh bạc. Hút thuốc lá. Vân vân.

Tôi ngạc nhiên:

– Tại sao lại phải biết hết như thế ạ?

– Vì cái lẽ giản dị là không biết. Người đàn bà thời đại này cũng phải biết. Như đàn ông. Biết bơi. Biết lái xe hơi. Vân vân.

Với ông Mẫn là như thế. Là phải từng trải hết, từ những bất hạnh đến những lạc thú muôn mặt của cuộc đời. Tôi lắng tai nghe và nhận thấy người đàn ông này ăn nói có lý lắm.

Chiếc xe trườn mình đi, êm ái như ru. Mẫn rút túi áo ra một chiếc kính thuốc lớn, đeo lên mắt. Hai bàn tay để lên đùi là hai bàn tay đặc biệt của những người giàu có. Đỏ hồng, mồm mím. Ở Mẫn, toát ra sự bình tĩnh, ung dung, tôi chưa từng cảm thấy ở một người đàn ông nào. Cho tới khi vào đến một tiệm ăn ở Tân Đà, Mẫn không nói với tôi một lời nào nữa. Chỉ thỉnh thoảng nhìn sang. Tôi có linh cảm mơ hồ như Mẫn đang suy nghĩ về tôi, đang phân vân với một ý định nào đó, về tôi, nhưng tôi không đoán được cái ý định thầm kín đó như thế nào.

Chiếc xe chạy tới một ngã tư nhộn nhịp của đường Đồng Khánh, rẽ về phía tay mặt.

Người tài xế quay lại:

– Thưa ông, vẫn tiệm ăn đó?

– Phải.

Mẫn chỉ tay cho tôi nhìn thấy qua khung kính, một tòa nhà hai tầng chạy dài trên một khoảng đường khá rộng:

– Đã ai đưa Nhàn tiến dùng điểm tâm ở đây chưa?

– Chưa.

Mẫn cười:

– Thế thì tôi là người thứ nhất. Hay lắm. Đây là một trong những nơi chốn mà một người muốn ăn ngon phải biết. Điểm tâm ở đây thì không đâu bằng. Đến đây buổi tối cũng thích lắm. Khung cảnh sang trọng, ấm cúng. Có một dàn nhạc danh tiếng. Tiệc đãi rất lịch sự. Ăn ngon tuyệt. Chủ nhân lại là một người bạn thân của tôi.

Người tài xế đã đậu xe vào sau vỉa hè. Y tắt máy, mở cửa ra, chạy đến mở cửa cho chúng tôi bước xuống. Rất tự nhiên, Mẫn nắm lấy tay tôi. Tôi để yên, không chống cự, ngoan ngoãn theo Mẫn bước vào tiệm ăn. Quán hàng mà Hoạch đưa tôi đến, tôi tưởng đã vào loại thật sang trọng. Tôi lầm. Quán hàng Mẫn vừa dắt tôi vào, sang trọng gấp trăm lần. Ngay từ cửa

vào, tôi đã đi trên một tấm thảm, đỏ chói phủ kín khắp căn phòng rộng lớn. Những hàng cột lấp gương trong suốt. Trên trần sơn màu tím thẫm, những dàn đèn pha lê treo cách nhau từng khoảng cách đều đặn. Trên mỗi mặt bàn, một tấm khăn thêu. Quầy rượu ở phía trong cùng chạy dài hết chiều rộng của căn phòng, lớn gấp bốn cái quầy rượu ở tiệm ăn Hoạch đưa tôi đến.

Tóm lại, mọi thứ, đều đẹp hơn, sang hơn, trưởng giả hơn, đắt tiền hơn. Thấy Mẫn, người chủ Tàu ngồi sau quầy rượu, hấp tấp chạy ra đón. Người Tàu già nhiều tuổi hơn Mẫn. Tóc y đã bạc. Nhưng vẫn nắm lấy hai tay Mẫn, cúi gập đầu xuống miệng liến thoắng:

– Ông chủ. Ông chủ mạnh giỏi.

Mẫn mỉm cười:

– Kiểm cho tôi một cái bàn. Ở một chỗ không bị ai phiền nhiễu.

Người chủ Tàu đưa mắt nhìn tôi. Y hiểu ngay ý Mẫn:

– Mời ông chủ vào buồng riêng.

Phòng ăn riêng ở phía tay trái, ngăn cách với phòng lớn bằng một lớp gỗ đánh xi bóng loáng dựng cao hơn tầm đầu. Một người bồi bàn theo chúng tôi vào. Phòng ăn khá rộng, chỉ có một cái bàn tròn lớn kê ở chính giữa.

Mẫn kéo ghế cho tôi ngồi. Cái ghế bọc gấm đỏ chói.

– Vào đây nói chuyện mới khỏi bị phá rối. Tôi nhiều người quen lắm, Nhàn biết không. Thấy tôi là họ chạy đến ngay.

Mẫn gọi món ăn. Người bồi bàn quay trở lại.

– Bây giờ chúng mình nói chuyện. Tôi lúng lúng:

– Em không biết nói chuyện.

Mẫn đập đập vào tay tôi, ông ta đã tháo cặp kính xuống. Ánh mắt ông ta thoáng một chút trêu nghịch tinh quái:

– Ai cũng có chuyện để nói hết. Không nói, tôi hỏi chuyện Nhàn vậy. Ai xui Nhàn bỏ đi như thế này.

Tôi cúi mặt xuống:

– Tự ý em, không ai xui hết.

– Bậy nào.

– Thật. Em đã định trốn đi từ lâu.

– Tại sao bây giờ mới đi.

– Trước kia em không biết đi đâu. Bây giờ nghĩ là có thể đến ở nhờ Hoạch ít bữa.

– Chú Hoạch bằng lòng như thế?

– Em không biết. Chỉ sợ anh ấy không bằng lòng thì em không biết ở đâu bây giờ.

– Điều đó thì khỏi sợ.

Mẫn nhìn thẳng vào mặt tôi. Tôi ngượng, quay đi. Mẫn đưa tay kéo lại, bắt tôi nhìn thẳng vào mặt Mẫn.

– Anh hỏi, em phải trả lời thực nhé!

Đàn ông có điểm giống nhau này là họ hay thay đổi lối xưng hô, Thay đổi rất bất ngờ, rất tự nhiên. Lối xưng hô thân mật của Mẫn là một bất ngờ hoàn toàn cho tôi phút đó.

Tôi đáp:

– Dạ!

Mẫn gặng:

– Nhất định nhé!

Tôi ngập ngừng:

– Anh đừng hỏi em những điều em không trả lời được.

– Nếu anh hỏi em có yêu thằng Hoạch không thì em có trả lời được không?

Câu hỏi này của Mẫn, tôi đã từng đặt ra cho tôi nhiều lần. Lần nào tôi cũng không trả lời được. Thế nào là tình yêu, thú thật tôi cũng không rõ. Khuôn mặt tình yêu với tôi, thật ra còn là một khuôn mặt chập chờn, thấp thoáng. Yêu, chắc phải là sôi nổi, mãnh liệt, điên cuồng, sinh tử lẫn. Với Hoạch, tôi chưa cảm thấy như vậy. Lúc Hoạch chiếm đoạt tôi, thần trí tôi có ngây ngất, da thịt tôi có bàng hoàng. Nhưng sau đó, cơn bão dụi xuống ngay. Ăn nằm với nhau như thế, lại mới có một lần, chắc chưa phải là tình yêu đâu. Nhất là từ lúc gặp Mẫn, đi với Mẫn, tôi đã quên hẳn Hoạch. Tôi đáp, hơi mỉm cười:

– Câu đó, em trả lời được.

– Thế nào?

– Không. Em chỉ quyến luyến một chút. Em chỉ...

Mẫn gạt đi:

– Chuyện đó không sao! Có điều là em muốn đến ở nhờ Hoạch thì không được?

– Tại sao?

– Không được thế thôi.

Tôi không dám gặng hỏi tại sao lại không được Mẫn đã bảo không được chắc là không được thật.

– Anh tính giúp cho em thế nào bây giờ.

– Cho em ở nhờ nhà anh chịu không?

Tôi nín thinh. Sự im lặng của tôi buổi sáng hôm đó được Mẫn hiệu như một ưng thuận. Bữa điểm tâm được người bồi bàn đưa vào trên một cái khay lớn. Tôi vừa ăn vừa suy nghĩ. Lạ quá. Thoạt đầu tôi quen Quang, Gặp Hoạch, Quang bị đẩy dạt sang một phía. Giờ là Mẫn và Hoạch chùng như cũng bị đẩy dạt đi một phần nào. Đàn ông bị bỏ rơi như vậy, tất đem

lòng thù hằn mình. Quang đó, có ý đe dọa thế nào cũng kiếm chuyện, quyết không để cho tôi được yên. Nếu Hoạch lại cũng đe dọa, cũng thù hằn, cũng tìm cách kiếm chuyện như vậy, tôi sống yên lành làm sao được.

Tối cuối bữa ăn, nhìn thấy nét mặt dăm chiêu của tôi, Mẫn hỏi:

– Gì đó?

Tôi nói:

– Sợ anh Hoạch không bằng lòng.

Mẫn để tay lên vai tôi, dáng điệu che chở kẻ cả:

– Nhàn có bằng lòng không đã.

Tôi nín thinh rồi gật đầu. Đời tôi chỉ có một lần được lựa chọn. Tôi đã thực hiện lựa chọn đó là thoát ly. Ra khỏi nhà, vào đời, đưa con gái không có một điều kiện nhỏ nhen nào để tạo dựng một đời sống theo ý muốn lại không

có quyền được lựa chọn gì hơn nữa. Nó chỉ biết nín thinh. Và cúi đầu. Không được chối từ. Thoát ly phá vỡ cho tôi một nhà ngục buồn thảm đã đè nặng lên đời tôi từ ấu thơ nhưng bên ngoài nhà ngục là một dòng thác lũ, và tôi thì đã trở thành một cánh bèo lang thang trôi dạt. Sau này, bây giờ, hồi tưởng lại những đoạn đường đã đi qua của đời mình, tôi càng thấy cái hình ảnh đoạn đường chìm nổi ấy là đúng. Một cánh bèo. Một cánh bèo lênh dênh trôi dạt. Sáng đục bờ này, chiều đục bãi kia, hoàn toàn tùy thuộc vào cái tình cờ, như trên một vòm trời bao la, tôi là một áng mây cầm bằng theo gió.

Mẫn buông tay xuống:

– Thế là được. Hoạch không thành vấn đề. Để mặc đó cho anh thu xếp. Mà nó là đàn em. Anh bảo sao phải nghe vậy. Không có dám gây chuyện đâu. Đừng lo.

Cũng là cái số. Nếu buổi sáng hôm ấy, Hoạch ở nhà, tôi đã ở với Hoạch. Và không

chừng đời tôi đã đổi khác, không như thế này. Nhưng Hoạch đi vắng. Tôi đã đợi chờ hàng giờ ngoài hành lang, Mẫn đã tới và tôi đã rơi vào tay Mẫn.

Bữa ăn sáng kéo dài đến gần mười một giờ. Mẫn hỏi tôi hết chuyện này đến chuyện nọ. Đến lúc đứng lên, Mẫn nắm lấy tay tôi và thản nhiên nắm chặt tay tôi như thế mà đi ra. Sau quầy hàng, người chủ Tàu cúi rạp xuống, chào Mẫn, rất kính cẩn. Mẫn lôi trong túi quần ra một bọc tiền lớn. Trả tiền ăn xong, Mẫn cho tôi một khoản « bước bo » rất hậu, rồi ung dung ra xe. Điều làm cho tôi ngạc nhiên là tôi định ninh Mẫn đưa tôi về ngôi biệt thự ba tầng tôi đã đến một lần với Hoạch, nhưng không, chỗ Mẫn đưa tôi về lại là một địa chỉ khác.

Người đàn bà đã sang tới trước cửa hý viện. Nàng đứng lặng, nhìn trân trân tấm lưới sắt giày, nặng, đóng kín, rồi bằng những bước thật chậm chạp, nàng tiến lại gần. Sau tấm lưới

sắt, là một lối vào khá rộng. Hý viện, giữa hai khoảng thời gian xa thẳm của một cuộc đời, đã thay đổi bộ mặt. Bây giờ nó là một rạp chiếu bóng. Một rạp chiếu bóng rẻ tiền, tiêu tụy, nhơ nhớp và vắng lặng. Một vài tấm áp-phích lệch lạc treo trên hai vì tường đối diện. Ghi-sê ở phía tay trái, ngó vào thấy ẩm thấp, tối tăm. Một cửa lớn ở phía sau cùng. Cánh cửa đó cũng đóng kín. Trước cánh cửa, một người đàn ông ngủ gà ngủ gật. Người đàn bà đứng lặng. Một tay nàng đặt lên khung sắt, cánh tay kia buông thõng. Khuôn mặt nàng hiện đầy vẻ xúc động.

Vậy là từ buổi sáng hôm đó, tôi đã trở thành người tình của Mẫn. Nơi chốn anh Mẫn đưa tôi đến là một căn nhà nhỏ, một tầng, trong một ngõ hẻm cuối đường Tự Đức. Chiếc xe hơi ngừng lại ở ngoài đường lớn. Mẫn xuống xe, đi bộ đưa tôi vào. Khi hai chúng tôi đứng lại trước cánh cửa căn nhà đóng kín tôi ngỡ ngàng hỏi Mẫn đây là đâu, nhà của ai?

– Của anh.

– Em tưởng anh ở nhà kia.

– Nhà đó cũng của anh. Nhưng ở đây kín đáo, ít người biết, tiện cho hai chúng mình hơn.

Tôi chẳng hiểu « tiện cho hai chúng mình hơn » là thế nào. Nhưng cũng không dám hỏi. Thời kỳ đầu tiên ở với Mẫn như vậy. Có thật nhiều chuyện tôi thắc mắc, muốn hỏi, muốn tìm hiểu, nhưng không dám. Chừng như Mẫn cũng không thích tôi hỏi nhiều về chuyện này, chuyện nọ... Đời Mẫn có nhiều bí mật, nhiều cái Mẫn muốn giấu không cho ai biết, những cái mà thật lâu về sau này, khi thảm kịch xảy ra tôi mới hay.

Mẫn lấy chìa khóa mở cửa, đẩy tôi bước vào. Ngôi nhà nhìn từ ngoài, bình thường như mọi ngôi nhà một tầng khác. Nhưng bên trong lại không mang cái hình ảnh đơn giản của bên ngoài. Nghĩa là, trong nhà trang hoàng rất lịch sự. Nhà có hai phòng chính, có buồng tắm, một khoảng sân nhỏ và nhà bếp ở phía sau.

Buồng ngoài là phòng khách, với một bộ sa lông thấp, một cái giá nhiều ngăn chạy dài, trong mỗi ngăn là máy thu thanh, máy hát, máy truyền hình nhỏ. Mẫn chỉ cho tôi nhìn thấy cái bàn vuông kê ở một góc, nói là bàn đánh mạt chược.

– Anh ở đây sao?

– Thỉnh thoảng. Bây giờ nhường cho em.

Tôi bàng hoàng không biết nói thế nào. Đứa con gái ngày hôm trước còn sống hèn mọn, nghèo khổ dưới một mái tôn trong một ngõ hẻm, chỉ sau hai mươi bốn tiếng đồng hồ, đã được ở riêng một mình một căn nhà xinh xắn, tráng tẻ như thế này hay sao?

– Vào đây.

Mẫn dắt tay tôi vào buồng trong. Căn buồng này còn đẹp hơn căn buồng ngoài. Một chiếc giường kê ở một góc, mặt đệm trắng tinh, nhẵn mịn. Trên đệm, chăn và gối xếp ngay ngắn.

Ngay cạnh giường là một cái bàn phấn với một tấm gương hình trái tim. Một chiếc tủ áo, có gương đứng đối diện với cánh cửa vào phòng tắm. Mẫn bật đèn. Căn buồng bừng sáng càng làm cho những nước sơn, nước gỗ của lũ đồ đạc đất tiền đã óng ánh càng óng ánh hơn. Tôi còn được Mẫn đưa vào buồng tắm, ra sân sau, xuống bếp nữa, rồi mới trở lên. Mẫn bảo tôi ngồi xuống mặt đệm, mỉm cười:

– Thế nào?

– Nhà của ai vậy anh?

– Đã bảo của anh mà? Em không chịu tin sao? Anh sang đấy. Chủ chưa chịu bán, nhưng sớm muộn rồi cũng phải bán cho anh. Em ở đây một mình thì vừa đẹp. Nhưng nhớ giữ bí mật, đừng cho ai biết.

Tôi nhìn Mẫn. Người đàn ông này, tôi không yêu, nhưng lúc này tôi cần y, cần vô tả. Với y, tôi sẽ được che chở, được chăm sóc, chưa biết là về tinh thần như thế nào, nhưng ít nhất là

đời sống vật chất cũng được bảo đảm. Mà tôi chỉ cần có thể. Trước hết, tôi chỉ cần có thể. Một mái nhà. Một chỗ ở. Rồi liệu sau. Rồi ra sao thì ra.

Suốt ngày hôm đó, Mẫn bỏ đi rồi trở lại đến năm bảy lần. Lần thứ nhất, Mẫn đưa về một bà lão già, bảo đó là bà Năm, tôi muốn sai bảo gì cũng được. Để bà lão ở lại, Mẫn đi mua cho tôi những đồ đạc cần dùng trước nhất cho một người con gái. Đến chiều, ngôi nhà đã có người ở là tôi, bà Năm và đã có một đời sống mới bắt đầu.

Khác với Hoạch, Mẫn không chiếm đoạt tôi ngay như Hoạch đã làm vậy. Chừng như vẫn có thừa thì giờ. Và không muốn làm cho tôi hiểu lầm hay hoảng sợ.

Làm chủ căn nhà nhỏ xinh xắn ở cái ngõ nhỏ trong đường Tự Đức, những ngày đầu tiên mới đến đó, bây giờ hồi tưởng lại, có thể xem như những ngày đẹp nhất của đời tôi. Những sóng gió tan tành chỉ xảy đến trong

những khoảng thời gian chưa tới, một phần những ước mơ thầm kín tưởng sẽ vĩnh viễn là ảo tưởng, thế là với Mẫn, đã từ ảo, tưởng trở thành sự thật tôi vẫn mong có một chỗ ở.

Tôi đã có được một chỗ ở thật đáng hoàng. Những ngày lam lũ, làm trăm công nghìn việc đến chóng mặt, đến đứt hơi, tôi vẫn nghĩ giá tôi có được một người làm thay cho mình hết mọi công việc, thì đời tôi không cần hơn đã có thể coi như một cõi thiên đường. Thì đó, Mẫn đã thuê riêng cho tôi một người. Và tôi đã trở thành một bà chủ trẻ tuổi.

Tôi bàng hoàng. Tôi tỉnh thức mà có như là tôi đang nằm mộng vậy.

Sau khi đã «giao» căn nhà cho tôi xong xuôi, Mẫn xoa hai tay vào nhau, tùm tùm cười, nhìn tôi bằng một cái nhìn tinh quái:

– Bằng lòng không?

Thấy tôi đứng ngẩn người, Mẫn lại tưởng

ngôi nhà tuy vậy vẫn có những chi tiết chưa làm tôi vừa ý.

– Em ở đây rồi tùy ý thích muốn thay đổi. muốn thêm thắt gì cứ bảo anh, đừng ngại. Muốn gì, anh mua cho. Đàn bà có những ý thích rất đàn bà mà đàn ông không biết được.

Mẫn nhìn quanh nhận xét:

– Anh cũng chưa ưng ở đâu. Buồng trong buồng ngoài, vẫn lạnh lẽo, trống trải thế nào ấy. Có em chắc sẽ ấm cúng hơn. Bà lão già là đã ở với anh lâu năm. Rất lễ phép, rất kín đáo. Bà ta là một người chúng ta có thể hoàn toàn tin cậy được.

Mẫn lại dặn, điều này xem chừng với Mẫn rất quan trọng:

– Có một điều là anh không thể ở đây thường xuyên với em được. Thỉnh thoảng anh sẽ đến. Một vài ngày một lần. Có khi năm ba ngày không chừng.

Mẫn cười:

– Đêm nằm một mình, không sợ ma đấy chứ! Mà có sợ thì để đèn, gọi bà Năm lên, cho bà ấy ngủ ở gần, trên một cái ghế bố.

Tại sao Mẫn không ở luôn luôn bên cạnh tôi được? Tại sao chỉ một vài ngày, Mẫn mới đến một lần? Trong đầu óc tôi, một điểm ngờ vực lóe lên. Sự ngờ vực này làm cho tôi lo ngại. Và liền hỏi Mẫn:

– Anh bạn.

– Bạn chuyện gì?

Mẫn đưa tay lên beo nhẹ vào tai tôi, cười:

– Hơi tò mò rồi đấy. Đừng quên là anh không thích người tò mò, hỏi hết chuyện này đến chuyện nọ. Bạn công việc làm ăn, bạn đi đây đó, chứ còn bạn gì nữa mà em phải băn khoăn. Anh có đến hàng chục cơ sở làm ăn buôn bán ở các nơi. Dưới tỉnh. Ngoài Trung. Mà toàn là loại công việc quan trọng, phải trông coi lấy,

không có thể giao phó cho ai được. Em cứ yên trí ở đây. Anh sẽ không để cho em phải thiếu thốn gì hết. Được chưa và còn thắc mắc gì nữa không?

Tôi đáp:

– Không.

– Bây giờ chúng mình đi ăn.

Tôi sợ, không dám hỏi gì thêm nữa. Mẫn không thiếu gì đàn bà. Lần theo Hoạch lên cái biệt thự ba tầng tráng lệ, tôi đã thấy được sự thật đó. Đàn bà bây giờ nhiều quá mà. Chật nức ở các ngã tư. Đông đặc trên các hè đường. Thời buổi nay, với những người đàn ông hào hoa, sống trên tiền trên bạc như Mẫn, thì đàn bà lao đến, như những cánh thiêu thân lao tới một ánh đèn sáng chói. Tuy còn bờ ngõ thơ đại trước những sự thật phũ phàng của đời sống muôn mặt, tôi cũng đủ thông minh để nhận thấy điều này. Bởi vậy mà tôi không có thể làm khó, phách lối với một người như Mẫn được.

Duy có một điều tôi không hiểu. Và không thể không tìm hiểu. Câu hỏi nóng bỏng, đậu trên đầu lưỡi, kìm giữ lại không được:

– Em nghe anh. Không dám hỏi này hỏi nọ nữa. Nhưng anh phải trả lời em một điều.

Mẫn cười:

– Một điều thì được. Hỏi đi. Anh đói lắm rồi.

– Tại sao anh cho em đến ở đây?

– Tại sao?

Chừng như câu hỏi giản dị của tôi, vì bất chợt nó làm cho Mẫn lúng túng. Mẫn dăm dăm nhìn tôi, rồi đưa tay lên sống mũi, suy nghĩ:

– À! khó đấy nhé!

– Tại sao?

– Chưa một người con gái nào hỏi anh câu đó. Cứ coi như là anh muốn giúp đỡ em.

Mẫn bật cười lớn, kéo tôi đi ra cửa:

– Tới phút này, hãy cứ coi là như thế. Rồi em không thấy cần thiết phải hỏi nữa. Và anh cũng không cần trả lời.

Sau này, Mẫn bảo cho tôi hay, là đàn ông có những sở thích, những lựa chọn rất lạ lùng kỳ quặc mà chính đàn ông không hiểu được. Sau này, khi đã đầu gối tay ấp, đã chung chăn chung giường, đã già nhân nghĩa đã non vợ chồng, nhớ lại lúc đầu, Mẫn cho tôi hay, là chừng như Mẫn đã thích tôi vì tìm thấy ở tôi một vẻ đặc biệt. Theo cái nhìn của Mẫn, tôi không đẹp. Bởi Mẫn đã gặp hàng trăm người đàn bà diễm lệ gấp mười lần tôi. Cũng không quyến rũ gì, không đắm thắm. Nhưng tôi có một vẻ gì đó, nửa như buồn bã, nửa như hiền lành, nửa như ngu đần, nửa như quái ác, và chính cái nửa chừng nửa vờ, cái không ra làm sao ấy đã khiến cho Mẫn bất thần chú ý đến tôi.

– Em không phải là loại con gái thích hợp với thứ con gái ồn ào như kiểu thằng Hoạch.

Em còn trẻ. Nhưng em hợp hơn với loại đàn ông đứng tuổi. Như anh. Chính vì thế mà anh đã muốn săn sóc cho con. Còn bắt nói rõ hơn nữa thì anh chịu.

Có lẽ như thế thật. Có lẽ tôi hợp với những người đàn ông đứng tuổi đã từng trải, đã có nhiều kinh nghiệm hơn là với lớp thanh niên cùng với một lứa tuổi với mình. Kể ra, cái sự thích hợp tưởng là trái khoáy và kỳ quặc này cũng có nguyên nhân. Tôi sống bơ vơ một tuổi nhỏ tối tăm, tôi như một loài cây hoang, tôi không được yêu thương, che chở từ thơ ấu, cho nên lớn lên, cái bản năng sinh tồn của tôi đã đẩy tôi tìm kiếm một người đàn ông như Mẫn. Trong một người tình, còn như tìm kiếm thêm một người anh, một người cha. Phải, chắc là như vậy. Những thứ thanh niên như Quang, như Hoạch, chỉ đến với đời tôi như một trò đùa. Không bao giờ họ tạo cho tôi cái cảm tưởng được nương tựa vào một cái gì lâu bền và chắc chắn. Vui thì có vui. Sôi nổi thì có sôi nổi. Nhưng mong manh bấp bênh và đầy bất

trắc. Bên cạnh Mẫn, khác. Tôi ngủ được những đêm yên lành, không mê hoảng. Và tôi chỉ cần có vậy.

Sau bữa cơm ở một tiệm gần nhà, Mẫn đưa tôi về, hẹn chiều hôm sau sẽ trở lại. Tiễn Mẫn ra đến cửa tôi quay trở vào, nhìn căn nhà, lữ đò đặc với một cảm giác bàng hoàng chưa dứt.

Mới có một ngày thôi mà bao nhiêu chuyện đã xảy ra. Đêm hôm trước tôi còn nằm trên giường chiếu cũ, dưới mái nhà đã nhìn thấy tôi từ lúc ra đời. Tới buổi tối đêm nay đã một mái nhà riêng, một cuộc đời riêng, ở một nơi chốn khác, hoàn toàn xa lạ với nơi chốn tôi vừa rời bỏ. Tôi băng khuâng cả người. Tôi cảm tưởng như mình vừa từ một chỗ chật hẹp đi ra một vùng bát ngát này làm cho tôi choáng váng. Tôi lại cũng có cảm tưởng như tôi vừa từ một con đường đến trước một ngã tư, loay hoay không biết chọn cho mình một phương hướng nào.

Người gác cửa vẫn ngủ gà ngủ gật trước cánh cổng vào rạp đóng kín. Tiếng những ngón tay thoạt đầu ngập ngừng rồi quả quyết gõ mạnh trên thành sắt khiến y giật mình choàng dậy. Tròng mắt người đàn ông đỏ ngầu. Cái nhìn hấp háy, tức tối. Giờ này, không ai làm phiền y như người đàn bà lạ mặt kia. Suốt chiều ban ngày đầu tiên cũng đến 3 giờ 15 trưa mới bắt đầu. Nhưng người đàn bà vẫn đứng đó, chờ đợi, và người gác cửa đành đi ra. Ông làm ơn cho tôi vào một lát. Nghỉ, rạp đóng cửa, vào làm gì. Người đàn bà khẩn khoản: « Ông vui lòng cho tôi vào ngồi một mình trong rạp một lát. Rồi tôi ra. Cam đoan không làm phiền ông thêm ». Người gác cửa lầu bầu: « Làm phiền rồi chứ còn chưa gì nữa. » Cuối cùng y cũng mở cửa sắt cho người đàn bà lách mình bước vào. Hành động kỳ quặc của nàng, y không hiểu được. Nhưng trông nàng thảm hại, tiều tụy quá chừng. Và y động tâm, không nỡ từ chối.

Sống không phải là ngồi một chỗ để băng khuâng và mơ mộng. Mà thức tỉnh, sáng suốt, để đối phó với tình thế. Tôi nghĩ vậy, và cố gắng tìm cho mình một thái độ bình tĩnh. Việc thứ nhất là tôi gọi già Năm lên. Chừng như đã có lời dặn của Mẫn, người đàn bà già nua đáng tuổi mẹ tôi đã có với tôi một thái độ rất kính cẩn. Cho đến những ngày cuối cùng ở với tôi, già Năm vẫn một niềm với tôi như vậy. Đời tôi truân chuyên nổi chìm va đụng không biết với bao nhiêu hạng người nữa. Từ loại mặt quỷ, tới loại mặt ma. Từ loại hình người nhưng tâm địa thì thú vật. Đôi nơi cũng có những người tốt. Nhưng thiên lương sáng ngời, lòng dạ trung hậu nhất là già Năm. Mãi mãi già là người an ủi lớn lao nhất của đời tôi. Mỗi lần nhớ đến già, đến những kỷ niệm chung sống với già, đến cái thái độ của già khi tất cả mọi người đã bỏ tôi, tôi lại thấy dạt dào xúc động.

Vậy, buổi tối hôm đó, tôi đã gọi già Năm lên, nhờ già Năm giúp đỡ tôi, trông coi nhà cửa giùm trong những ngày đầu bơ vơ.

– Được, cô cứ yên tâm. Mọi chuyện tôi lo cho cô.

Già Năm hấp háy cặp mắt, nhìn tôi bằng cái nhìn tò mò:

– Coi cô lúng túng hoảng hốt quá. Bộ mới đi « ở riêng » như thế này là lần đầu tiên sao?

Tôi gật đầu. Già Năm lại ngó tôi một lần nữa rồi chép miệng thở dài.

– Thảo nào.

– Tại sao già lại thở dài?

– Thấy cô còn trẻ quá.

Tôi ngạc nhiên:

– Tôi còn trẻ quá thì có sao đâu.

Già Năm không nói gì thêm về cái sự đại khờ và cái tuổi trẻ của tôi nữa. Tôi chỉ còn nhớ thêm được rằng buổi tối hôm đó, già Năm đã

khuyên tôi nếu được Mẫn cho tiền thì đừng nên tiêu xài phí phạm, mà nên để dành, mỗi tháng một ít, cho đến khi có được một khoản tiền thật lớn. Tôi hỏi để dành tiền mà làm gì? Già Năm nói sẽ có lúc sự thiếu thốn về vật chất làm cho một người đàn bà điêu đứng, sẽ có những lúc một người đàn bà thất thế, đau yếu, bị hắt hủi, bị phụ bạc, lúc đó, phải tự mình lo lắng cho mình về mọi phương diện, và lúc đó, không có tiền thì khổ đến trăm chiều.

Tôi có nghe. Có cảm thấy những lời khuyên nhủ thành thật của già Năm là đúng lắm. Nhưng nghe rồi tôi quên đi. Bây giờ, tôi còn trẻ quá mà. Tôi chưa biết nghĩ đến những chuyện lâu dài. Tôi còn bận tâm với những điều trước mắt.

Mẫn đã cho tôi một khoản tiền. Phải sử dụng ngay khoản tiền đó vào những việc tôi muốn làm mà chưa từng bao giờ làm được. Đó là mua bán sắm sửa. Đi chợ. Đi phố. Vào tiệm. Những ngày ở trong ngõ hẻm tối đen nhìn ra

đường lớn rực rỡ ánh đèn, một chiếc áo, một đôi giày, một lọ nước hoa, một cái sắc tay đều là những mơ tưởng xa vời không bao giờ thực hiện được. Có tiền của Mẫn, tôi thực hiện tất cả những mơ tưởng đó trong cùng một lần. Nghĩ lại thích thật, đấy là cái việc đi phố, mua sắm thỏa thích khi đã có một khoản tiền lớn trong người. Đó là một trong những hạnh phúc nhỏ, nhưng đích thực và đậm thắm nhất của người đàn bà.

Hai ngày liền, ăn sáng xong, là tôi ra khỏi nhà thuê xe xuống phố. Tôi vào chợ Bến Thành. Tôi vào hành lang Tax, sang hành lang Eden, vào tiệm làm đầu, đến tiệm may áo, mua sắm lung tung hết thứ này đến thứ khác.

Trưa nào, chiều nào cũng vậy, ở nhà ra đi tay không, lúc về, tôi tha về hết gói lớn đến gói nhỏ. Ngôi nhà có người ở, ấm áp hẳn lên. Từ thuở nhỏ tôi vẫn thích hoa, thích nhưng chẳng bao giờ có hết.

Bây giờ được dịp tôi mua hoa mua bình về buồng trong, buồng ngoài, chỗ nào cũng có hoa. Cái gì không vừa ý không vừa mắt là tôi thay liền. Từ chiếc khăn trải giường cho đến những tấm rèm cửa. Thấy tôi mua sắm lung tung như thế, già Năm can:

– Cô tiêu xài nhiều quá như thế không nên.

Tôi cau mặt:

– Tôi thích. Biết thế nào là không nên.

– Cô không thích để dành tiền sao?

– Không.

– Ngộ nhớ lúc không có tiền?

Tôi cười, giơ hai tay lên:

– Thì hết tiền nằm nhà.

Nghĩ đến Mẫn, mắt tôi sáng ngời vui thú. Già Năm lo lắng cho tôi quá để làm gì mới

được chứ. Mẫn tiền rừng bạc biển, Mẫn không bao giờ thiếu tiền, chỉ cần nói một tiếng là Mẫn đưa ngay:

– Nhưng mà già Năm à, còn khuya mới hết tiền.

– Thầy Mẫn hứa với cô?

– Hứa chẳng bao giờ để tôi túng thiếu hết.

Già Năm quay đi chỗ khác, thở dài, chép miệng, ra cái điều buồn bã, ra cái điều thất vọng, khiến tôi không hiểu tại sao. Tôi hỏi:

– Già không tin?

– Thầy Mẫn giàu có thật. Nhưng cô cứ phải nghĩ riêng cho cái sau này của đời cô thì hơn. Tin tưởng ở người khác nhiều quá, đến lúc thất vọng, không được như ý khổ lắm đó.

Những lời nói của già Năm bắt đầu làm cho tôi nghi ngờ. Tại sao già Năm luôn luôn khuyên tôi hết điều này đến điều nọ như vậy?

Hay là có một bí mật nào đó mà Mẫn giấu kín, không cho tôi biết?

– Già nói thế là ý nói thế nào?

– Là cô phải tự lo lấy thân. Đừng quá tin vào người khác.

Già Năm lững lờ:

– Rồi cô sẽ biết những điều cô phải biết.

Tôi gắng hỏi thế nào già Năm cũng không nói thêm nữa. Chừng như Mẫn đã cảnh cáo trước là già không được lăm chuyện, phải giữ bí mật cho Mẫn những chuyện vẫn giấu kín không cho tôi hay. Tôi phân vân thắc mắc mất một buổi, rồi cũng không bận tâm đến nữa. Đã bảo bấy giờ tôi còn trẻ quá. Chưa biết lo toan, chưa biết gìn giữ. Chỉ hiểu đời trên cái khía cạnh dễ nhìn dễ thấy của đời mà chưa từng được thế nào là những con sóng ngầm và những chiều gió thổi ngược. Thế là tôi lại tiêu, lại sắm, lại đi phố. Chẳng bao lâu, tôi đã có một

tủ áo dài hơn hai mươi áo, đủ mọi màu sắc khác nhau. Thêm một chục đôi giày và phần sáp nước hoa bày kín khắp mặt bàn phấn.

Có chỗ ăn ngủ tươm tất, nhờ quần áo và phấn son trang điểm, tôi thay đổi hẳn. Có gần như là trút thoát khỏi cái lớp cũ. Có gần như là những dấu vết xưa của đứa con gái nghèo hèn trong ngõ hẻm đã biến mất. Có gần như là một đứa con gái mới đã khai sinh trong tôi. Bằng chứng về hiện tượng thay hình đổi dạng gần như hoàn toàn này, tôi có được về tôi, một hôm tôi trở lại khu phố và lòng ngõ cũ. Lẽ tất nhiên là tôi chỉ lảng vảng ở ngoài, không dám vào tới nhà. Tôi xuống xe, vừa trả tiền xong, thì nhìn ngay thấy Hoa, con bạn tôi, từ trong ngõ đi ra. Thường ngày mắt Hoa nhanh lắm. Sắc như dao, nhanh như chớp. Thoáng thấy người quen là nó nhận ra liền, vậy mà, đi ngang qua trước mặt tôi, nó nhìn rồi thản nhiên đi thẳng.

Tôi bật cười, cất tiếng gọi lại:

– Hoa.

Con bé quay phắt lại, hai mắt còn ngỡ ngàng mở lớn. Tôi hỏi:

– Mà mày không nhận ra tao sao? Nhàn đây.

Lúc đó nó mới biết tôi là ai và mừng rú, nó đưa hai tay nắm chặt lấy vai tôi, lúu rúu:

– Trời ơi! Nhàn. Tao lại cứ tưởng một cô tiểu thư nào.

Tôi hỏi:

– Mà thấy tao khác trước lắm sao?

Nó gật đầu lia lịa:

– Khác hết, từ đầu đến chân. Mà ăn mặc sang trọng như thế này, mà phấn son lộng lẫy như thế này, làm sao tao nhận ra được.

Sau phút bàng hoàng của một gặp lại không ngờ, hai chị em ôm lấy nhau, mừng tủi đến chảy nước mắt. Tôi kéo Hoa vào một tiệm nước ở đầu phố, bảo nó muốn uống gì thì

uống, tôi đái nó, tôi trả tiền hết. Hoa khen tôi đẹp gấp mười lần trước, nhìn quần áo, giày, cái sắc tay tôi cầm, bằng cái nhìn chứa chan thêm muốn, nó nói:

– Tao cứ tưởng mày đi là mày khổ.

Tôi cười:

– Đi mà khổ thì đi làm gì?

– Mày ở với ai?

Tôi giờ ngón tay làm bộ bí mật:

– Với một người. Tử tế với tao lắm. Thương tao lắm. Tao chỉ có thể nói được với mày như thế thôi. Thế nào, từ ngày tao bỏ đi, có chuyện gì lạ không?

Hoa chép miệng:

– Có mày đi là lạ thôi chứ còn chuyện gì nữa đâu.

Hoa cho biết mẹ tôi, khi thấy mất tôi, đã lăn lộn kêu khóc suốt ngày. Đâu như có đi kiếm tôi. Đâu như có ra trình báo nữa. Nhưng sau đó, gia đình tôi cũng bỏ qua, coi như không có tôi nữa. Về Quang, Hoa cho biết Quang vẫn thù tôi lắm. Ý nói: tôi đến sống với Hoạch, y gặp lại chúng tôi thế nào cũng có chuyện ân oán xảy ra.

– Vậy mày không ở với thằng Hoạch sao?

– Đã bảo không. Tao ở với một người tử tế và giàu sang gấp nghìn lần Hoạch.

Tôi ngồi nói chuyện với Hoa, trong tiệm nước, hết chuyện này đến chuyện nọ, suốt hai tiếng đồng hồ. Lúc chia tay, Hoa lại chấm nước mắt.

Tôi hỏi:

– Mày không mừng cho tao sao?

– Mừng.

– Sao mà khóc?

– Tao nghĩ đến tao mà tao khóc?

Tôi an ủi Hoa, nói nếu có cơ hội thuận tiện, khi tôi đã thu xếp xong mọi công việc, tôi sẽ đón Hoa đến ở cùng. Tôi mở sớ lấy ra hai nghìn đồng, dúi tiền vào tay bạn:

– Cầm lấy.

Hoa còn ngần ngừ, tôi nói:

– Tao cho mày đấy. Cầm lấy mà tiêu. Hết, tao lại tìm cách gửi thêm cho.

Hai ngàn là một món tiền thật lớn đối với Hoa. Nó cất tiền vào túi với tất cả vẻ xúc động mừng rỡ của người vừa nắm được một hạnh phúc lớn trong tay. Khoản tiền ấy với tôi, khá nhỏ, và giá trị, không nghĩa lý. Nghĩ cho cùng, cũng chẳng có gì đáng ngạc nhiên. Tôi là đứa con gái nhà nghèo, nhưng tiền bạc đến tay, tôi đã ném vào qua cửa sổ. Tiêu xài với tôi chưa hẳn đã hàm chứa ý nghĩa một hoang phí. Mà

như một trả thù thì đúng hơn. Trả thù những ngày đói khổ, trong túi không có lấy một đồng bạc. Trả thù dĩ vãng, cái dĩ vãng mà vừa thoát khỏi, nhớ lại, tôi bàng hoàng không hiểu được tại sao mình có thể chịu đựng suốt ngần ấy năm trời.

Nhưng đã buổi chiều. Đã nắng nhạt trên những hàng mái bên kia đường. Tôi phải về rồi. Chiều nay, Mẫn hẹn đến đưa tôi đi ăn và đi xem chiếu bóng.

– Uống gì nữa không Hoa?

– Ngồi với tao một lát nữa.

– Lần khác. Lần khác tao về thật sớm, đón mày xuống nhà tao chơi. Cho mày đi ăn tiệm. Đãi mày đi xem tuồng. Mày thích gì cũng được hết. Bây giờ cho tao về.

Như một người chủ gia đình thực thụ, tôi làm mặt nghiêm trọng nói tiếp:

– Có khách chờ ở nhà.

Phút gặp lại mừng rỡ bao nhiêu, phút chia tay tàn ngần bấy nhiêu. Hoa nắm chặt lấy tay tôi. Tôi biết nó muốn nói với tôi hàng trăm điều, nhưng cảm động nó không tìm được chữ. Sau cùng, nó hỏi:

– Muốn nhắn gì cho mẹ mày không?

– Không.

Hoa nhăn mặt:

– Mày vẫn thù ghét gia đình mày đến thế kia sao?

– Không phải. Nhưng tao không muốn gặp mẹ tao vội. Sau này. Có lẽ. Bây giờ thì chưa. Mày có muốn nói thì chỉ bảo là trông thoáng thấy tao đi qua, gọi không kịp, tao vẫn mạnh khỏe, cho mẹ tao yên tâm là được.

Hoa cười, trước khi tôi lên taxi:

– Lần sau, diện vừa vừa thôi nhé!

– Tại sao lại vừa vừa?

– Để tao còn nhận được ra mày chứ.

Câu nói của Hoa làm tôi bằng lòng tôi vô tả. Suốt dọc đường trở về, tôi ngồi lặng, nghe niềm hân hoan reo vui như một điệu nhạc thánh thót trong lòng. Chưa biết cuộc đời tôi sẽ tới đâu, nổi trôi tới những bến bờ nào, chỉ biết cái mục đích trước tiên là thay đổi hình hài, làm mới dung nhan, cái mục đích đó, tôi đã đạt được. Hoa không nhận được ra tôi, có nghĩa là cô bé lọ lem đã biến mất, đã hóa thân thành nàng công chúa, và nền trời số kiếp tôi xưa tối tăm dày đặc, tôi đã cấy xong tôi thành một vì sao sáng, đốt xong tôi thành một ngọn lửa hồng.

Mẫn chờ tôi ở nhà.

– Đi đâu về mà hớn hờ thế?

– Em vừa gặp một con bạn cũ.

– Ở đâu?

– Ở khu phố em ở ngày trước. Vùng Phú Nhuận. Nó bảo em thay đổi quá. Đến nỗi nó không nhận ra.

Mẫn ngắm tôi từ đầu đến chân. Ánh mắt Mẫn cũng ngời lên một thoáng kiêu hãnh. Tôi là một công trình do chính tay Mẫn sáng chế và nhào nặn ra. Mẹ tôi đẻ ra tôi. Nhưng chính Mẫn mới khai sinh ra tôi lần nữa. Mẫn kiêu hãnh là phải. Hồi gần đây, Mẫn cho tôi đi chơi với chàng luôn luôn, trái với những ngày đầu, Mẫn chỉ để tôi ở nhà, hoặc đi đâu, đi một mình. Hồi đó, tôi còn quê mùa quá, dáng điệu còn tiêu tụy, mặt mũi còn xanh lét, tôi chưa biết trang điểm, tôi chưa biết ăn mặc, và một lần xuất hiện giữa chỗ đông người là một lần làm cho Mẫn lo âu. Bây giờ, không phải là như thế nữa. Nhành hoa đã nở hết mọi cánh. Tôi đã có mẽ người, tôi đã có hào quang. Tất cả đều nhờ Mẫn. Mẫn kiêu hãnh là phải lắm.

Có điều là khi tôi nhắc đến chuyện tôi vừa trở về khu Phú Nhuận, Mẫn đã nhú mày lại:

210 | Mai Thảo

– Em về khu đó làm gì?

– Không thích sao?

Mẫn vội đáp:

– Không sao hết. Nhưng xuống phố có vui hơn không?

– Em muốn gặp lại con bạn mà. Anh không thích khu Phú Nhuận?

– Ừ, không thích.

Tôi ngạc nhiên:

– Sao vậy?

– Khu ấy du dãng đầy đường. Nên tránh.

Tôi bật cười.

– Anh sợ du dãng trâu ghẹo em.

Thấy tôi im, Mẫn hỏi:

– Sợ thế không đúng sao?

Lỗi giải thích của Mẫn lúng túng, có một vẻ gì không thật, nhưng chỉ mãi về sau này, khi chuyện rắc rối xảy ra, kiểm điểm lại những việc xảy ra trước nó và dẫn đưa tới nó, tôi mới nhận thấy. Buổi chiều hôm đó thì không. Tôi bằng lòng ngay với lời giải thích của Mẫn. Tôi vui vẻ ngồi xuống bàn phấn, trang điểm lại, cho đã lộng lẫy còn lộng lẫy hơn. Chọn chiếc áo dài đẹp nhất, đôi giày mới nhất, cái sắc tay đắt tiền nhất, và thơm lừng nước hoa, ngào ngạt phấn sáp, tôi yếu điệu sánh vai Mẫn, theo người tình ra khỏi nhà, Chính trong buổi tối hôm đó mà tôi đã đến hý viện này, với Mẫn. Chính là trong buổi tối hôm đó, tôi đã được đón tiếp như một bà hoàng. Nhưng cũng chính là trong buổi tối hôm đó, mà sóng gió bắt đầu nổi dậy.

Người đàn bà lách mình bước vào, Nàng cố giữ bình tĩnh. Nhưng trái tim mỗi một, đau

yếu của nàng thì đã đập mạnh, như muốn tan lồng ngực. Kỷ niệm huy hoàng, rực rỡ ngày xưa đây sao? Sao bây giờ, nó tiêu tụy thảm thương như thế này? Thời gian đi qua từng đời người. Để lại trên từng khuôn mặt những nếp nhăn, mỗi nếp nhăn là một dấu tích của thời gian tàn phá. Thời gian cũng đã đi qua kỷ niệm này. Và những dấu tích của tàn phá cũng phô bày cùng khắp. Vết nứt trên một phiến tường. Vết bẩn trên một khung cửa. Một chao đèn vỡ không được thay thế. Một tấm màn nhung đã bạc màu. Hết thấy đều cũ kỹ, ủ rũ, lẩn lóc trong một lãng quên buồn rầu. Người đàn bà ngẩng nhìn nơi chốn của quá khứ là kỷ niệm này bằng một cặp mắt rung rung. Tới trước cửa vào, nàng ngần ngại một giây, rồi đưa tay đẩy nhẹ. Một tiếng động cọt két, cánh cửa mở ra từ từ. Và trước mặt người đàn bà, là cái mênh mông của một hý viện chưa đến giờ trình diễn. Người gác cửa ném cho người đàn bà lạ một cái nhìn quái gở. Y nhún vai, quay trở ra. Người đàn bà đứng lại một mình. Sự im lặng hoàn toàn vây bọc lấy nàng.

Chính ra, buổi tối hôm đó, Mẫn chỉ hẹn đưa tôi xem chiếu bóng sau bữa ăn. Chuyện bất ngờ đến ở tiệm ăn, Mẫn đã gặp một người bạn quen. Người đàn ông được Mẫn giới thiệu với tôi là Đại. Tôi chưa từng thấy một người đàn ông nào phục sức sang trọng như vậy. Sang trọng hơn cả Mẫn, hơn hết thầy. Từ bộ quần áo đến chiếc cà vạt, chiếc mũ xoa y lấy ở túi ra, đến chiếc sơ mi lụa trắng bóng, tất cả những thứ vải vóc và đồ dùng Đại mang trên người đều là loại hàng đắt tiền nhất. Mẫn cũng nói ngay cho tôi biết điều đó:

– Anh Đại là người đàn ông sang trọng nhất thành phố.

Đại ngồi xuống, cất tiếng cười ròn rã:

– Bề ngoài hết. Bề ngoài hết. Sao bằng anh được. Nhiều khi chạy tiền thấy mẹ. Cái nghề của tôi nó bắt tôi ăn diện, thế thôi.

Đại nói chuyện về «cái nghề» của Đại. Tôi hiểu đại khái như thế này: Đại là một thứ ông bầu, một chuyên viên tổ chức những dạ hội, nhạc hội, cho các hý viện, các rạp chiếu bóng mới khai trương. Chủ rạp muốn có một buổi tiếp tân thật huy hoàng, có âm nhạc và những tai to mắt lớn tới dự? Phải gọi Đại! Một cuộc thi hoa hậu, một cuộc tuyển chọn ca sĩ, tài tử, muốn gây một chấn động lớn lao trong giới người thưởng ngoạn? Phải có Đại. Không có Đại không xong. Nghề làm ông bầu tạo cho Đại nhiều cơ hội giao thiệp. Đại quen biết đủ hạng người trong giới trình diễn. Từ một ông chủ rạp đến những nghệ sĩ. Từ một đạo diễn đến những tài tử. Tóm lại, lại là người của ánh đèn sân khấu, của ban đêm.

Tối hôm đó, Đại ngồi ăn với chúng tôi. Và chúng tôi đã nói chuyện đến «cái nghề» của Đại. Mẫn hỏi:

– Anh có thể làm được những chuyện gì kỳ diệu?

Đại nhìn tôi, cười:

– Nhiều lắm.

– Chẳng hạn?

– Bắt thiên hạ vì hiếu kỳ phải bỏ tiền mua một cái vé trong khi họ không hề có ý định đó đã là một chuyện kỳ diệu giữa thời buổi khó khăn này. Đưa được một đoàn trình diễn quốc tế tới Saigon, đưa được một đoàn trình diễn của ta ra ngoại quốc, đó là những chuyện kỳ diệu khác. Nhiều ông bầu ăm ớ làm không nổi. Đã bỏ nghề. Tôi làm được. Thế có phải là chuyện kỳ diệu không?

Đại ngửa cổ cười lớn, và vẫn nhìn tôi, nói tiếp:

– Chẳng hạn như làm cho một người con gái vô danh phút chốc từ bóng tối ra ánh sáng, tên tuổi lẫy lừng, được báo chí nhắc nhở đến, cũng kỳ diệu chứ!

Tôi nghe Đại nói chuyện, quên cả ăn. Một

216 | Mai Thảo

khát vọng lãng quên nhiều ngày trong tôi, từ những lời nói của Đại, đã thành linh thức dậy. Hóa ra thế, cái nghề ông bầu. Đại là thế, một thứ ông bầu chính cống. Và có tài. Và lớn. Đại tạo ra những minh tinh. Đại nặn ra những thần tượng, Đại khai sinh ra những tên tuổi. Tôi nhìn lại không giấu được cảm phục. Những ngày còn vô danh trong ngõ hẻm, tôi đã mơ tưởng cho tôi một sự lẫy lừng nào đó. Ngắm nhìn những tấm hình minh tinh, tài tử đẹp như thiên thần, tươi như hoa nở trên các bìa báo, tôi đã từng ước mơ tôi một ngày cũng được trở thành nuốt khuôn mặt sáng ngời như thế trước đám đông. Sống với Mẫn, một phần những mộng tưởng xa hoa vật chất đã thành sự thật. Một phần thôi. Chưa là tất cả. Chỉ Mẫn biết tôi. Tôi vẫn là một đứa con gái vô danh với mọi người. Đời tôi như vậy vẫn thiếu, chưa hoàn toàn đầy đủ. Đại vừa nói có thể làm cho một người con gái tầm thường phút chốc trở thành một ngôi sao sáng ngời giữa đám đông. Thật thế chăng? Tôi đánh bạo:

– Thừa anh muốn được như thế phải có những điều kiện nào?

Mẫn cười:

– Nhàn nó bắt đầu mê anh, chịu anh hơn tôi rồi đó.

Đại giờ hai tay làm cử chỉ tránh né:

– Đâu đảm. Đâu đảm. Nhưng trả lời cho Nhàn biết nhé. Dễ lắm. Chỉ cần ba điều kiện:

– Trẻ và đẹp. Đó là hai điều kiện đầu.

– Điều kiện thứ ba?

– Là muốn và có một ông bầu như tôi.

Tiếng cười của Đại lại vang động:

– Cô Nhàn đang có cả ba điều kiện đó.

Tôi đỏ mặt, ấp úng:

– Anh quá khen.

218 | Mai Thảo

– Khen cô đã có anh Mẫn. Tôi chỉ nói một sự thật. Tôi tự phụ có một cặp mắt rất tinh đời. Cái gì là vàng nhìn thấy ngay là vàng mà là cát thì cũng biết ngay là cát. Nhàn vào tay tôi, tôi sẽ ném thật mạnh cho Nhàn bay lên trời thành một ngôi sao.

Bữa ăn chấm dứt. Đại tranh trả tiền nhưng Mẫn không chịu. Đại nói:

– Vậy cho tôi mời lại.

Mẫn hỏi:

– Đi đâu.

– Tối nay có một hý viện trong Chợ Lớn mở khai trương. Tôi là trưởng ban tổ chức. Ở đây ra là tôi vào thẳng trong đó. Nếu «ông bà» chưa có mục giải trí nào trong óc, xin cho được mời hai chỗ ngồi trên hàng ghế danh dự.

– Chương trình có vui không?

– Tổng kết một cuộc tuyển lựa tài tử để

thành lập đoàn trình diễn mới. Đi Nhật và Hương Cảng cuối năm nay. Trình bày những kiểu áo dài Việt Nam mới nhất. Có âm nhạc giúp vui và mấy màn vũ rất hấp dẫn do chính tôi thực hiện.

Đại chỉ tay vào tôi:

– Và nếu cái bông hoa biết nói này muốn, xin mời lên sân khấu cho thiên hạ «chiêm ngưỡng dung nhan».

Mẫn cười:

– Nhàn còn thơ ngây lắm. Đừng nói đùa, «en» lại tưởng thật.

Đại nghiêm trang:

– Một ông bầu không nói đùa cho ai tưởng thật bao giờ hết. Thế là tự mình giết chết uy tín của mình. Nhưng «ông bà» cứ vào chơi. Như hai thượng khách của tôi, nên không?

Mẫn có ý ngần ngại. Tôi biết rõ như vậy.

220 | Mai Thảo

Đưa tôi đến tiệm ăn, đến rạp chiếu bóng đã là quá lắm. Đưa đến một dạ hội sáng trưng có hàng nghìn cặp mắt nhìn vào là điều Mẫn chưa từng làm cho tôi bao giờ. Tôi không tỏ thái độ gì, chắc chắn Mẫn đã từ chối, và đêm đó, chắc chắn chúng tôi lại đến coi ciné ở một rạp chiếu bóng vắng người, và chắc chắn đã không có chuyện xảy ra. Nhưng Mẫn đã không từ chối. Biết tôi muốn đến chỗ Đại quá rồi.

Mẫn hỏi:

– Em muốn không?

Tôi ngập ngừng:

– Tùy anh. Có điều là phim tuần này tồi tệ lắm phải không anh?

Đại vỗ tay:

– Thế là người đẹp không chịu đi coi ciné rồi. Phim còn chiếu cả tuần, xem lúc nào chẳng được. Dạ hội của tôi chỉ có một đêm và một

đêm là hết. Bỏ qua uống lăm. Thật đắt! Không thèm quảng cáo đâu. Đến nhé!

Chúng tôi nhận lời. Đại rút ở ví ra hai cái giấy mời có đánh số màu vàng, đưa cho Mẫn:

– Giấy mời đây. Chừng nửa giờ nữa, ông bà tới là vừa lúc mở màn. Tôi sẽ xin ra đón tận ngoài đường. Để đưa triệu phú và nữ hoàng vào hàng ghế danh dự. Bây giờ « tiểu đệ » xin phép được đi trước.

o O o

Trong một cảm giác bàng hoàng ngây ngất, tôi thấy tôi đứng đó, là cái đích cho hàng nghìn cặp mắt. Những dàn đèn chiếu hết vào tôi. Trên tóc, trên vai, trên mặt, khắp người. Chiếc áo kim tuyến đã óng anh càng thêm óng anh. Tôi hồi hộp cùng người. Mắt tôi hoa lên. Tay chân như tê liệt hơn, chỉ thấy ở dưới, sau một dàn nhạc ngồi quay lưng lại, một biển đầu người, một rừng mái tóc nhấp nhô kín khắp. Như hý viện là một đại dương, và đám quan

khách là những lớp sóng điệp điệp trùng trùng không dứt.

Mọi người chờ tôi làm một cử chỉ. Bước một bước. Lay chuyển một chút không khí. Khởi sự một trình bày. Tôi đứng chôn chân xuống mặt sàn, khiến Đại đứng lùi lại sau một cánh gà phải la lên:

– Nhàn, đi một vòng đi.

Tôi giật mình, như ra khỏi trạng thái đồng thiếp. Theo đúng như những lời chỉ dẫn ở trong hậu trường của Đại, tôi bắt đầu di chuyển về phía tay phải sân khấu, theo một đường di chuyển lượn vòng từ phía trong ra phía ngoài, tới sát dàn nhạc. Đại chỉ dẫn qua loa. Tôi chưa từng tập dợt, thành ra muốn uyển chuyển, mà tôi cảm thấy những bước đi của mình nặng trĩu và cứng nhắc. Tim tôi đập mạnh như vỡ tung lồng ngực. Bằng một cố gắng phi thường, tôi đi hết được quãng đường lượn này, tới được giữa sân khấu, sát rèm, và đứng lại.

Tiếng Đại ở sau cánh gà.

– Cười.

Tôi chớp mắt, cố phác một nụ cười. Tiếng Đại nói tiếp:

– Chào đi. Cúi đầu xuống, hai tay buông thõng.

Tôi lại nghe theo lại như một cái máy. Lại cúi đầu xuống, hai tay buông thật thẳng theo chiều người. Sự lúng túng ngượng ngập làm cho tôi lạnh toát cả thân thể. Tôi không trình diễn một kiểu áo, mà tôi đang làm trò cười cho thiên hạ xem. Tôi muốn chạy vào. Muốn độn thổ. Muốn biến đi.

Phía trong cánh gà, Đại theo dõi tôi qua từng cử chỉ một. Lại tiếng Đại, bình tĩnh như không:

– Rồi. Ngẩng đầu lên. Cười nữa, rồi đi về phía anh.

Tôi làm theo Đại. Sự bất ngờ ở ngoài mọi tưởng tượng. Tôi vừa ngẩng đầu lên, chưa phát xong một nụ cười, thì như một bầy ong vĩ đại vỡ tổ, như một ngọn thác ngút trời đổ xuống, và vây bọc lấy, toàn khắp, từ bốn phía, những tiếng vỗ tay long trời lở đất vang lên. Thoạt đầu, tôi tưởng khán giả đang nồng nhiệt tán thưởng dưới kia là tán thưởng một người khác, hay là tán thưởng cái áo kim tuyến lộng lẫy, rực rỡ tôi đang mặc trên người. Nhưng không phải áo. Cũng chẳng là ai khác. Mà chính là tôi, tôi đang là đối tượng duy nhất của một tán thưởng cực kỳ nồng nhiệt.

Mười hai giờ khuya đêm hôm đó, ba chúng tôi đi ăn cháo ở khu chợ cũ trước khi chia tay, Đại đã cắt nghĩa cho tôi hiểu những nguyên nhân kỳ quặc về sự tán thưởng bất ngờ này. Theo Đại, khán giả của hý viện tất nhiên là yêu thích những tên tuổi lẫy lừng, những khuôn mặt sáng chói, những tài năng quen thuộc. Họ yêu những thần tượng của họ. Đã đành. Nhưng đó chỉ là cái khía cạnh thông thường

về cảm tình của thưởng ngoạn. Còn một khía cạnh khác, và Đại đã khai thác được tận cùng cái khía cạnh thứ hai đó. Đó là sự mới lạ. Đó là sự tình cờ. Đại cắt nghĩa.

– Khi Nhàn bước ra, lúng túng, ngượng ngập, Nhàn chỉ muốn độn thổ, phải thế không nào?

Tôi đỏ mặt thú nhận:

– Vâng. Em chỉ muốn cho anh buông ngay cái màn nhung đỏ xuống.

Đại cười ha hả:

– Anh biết. Thế nhưng anh còn biết là khán giả và quan khách của anh rất thích cái mới. Giữa cái thuần thực điều luyện nhìn đã chán mắt, cái lúng túng, cái vụng về có thể gọi là quê mùa của Nhàn nổi bật thành một vẻ đẹp riêng. Vì thế mà đám đông thích. Và vỗ tay.

Giọng Đại đầy tự tin và kiên nhẫn:

– Mạch của đám đông, anh bắt được nó. Sở thích của thưởng ngoạn nghiêng về đâu, anh đoán được hết. Làm ông bầu phải thế. Hệt như một thầy thuốc. Phải biết là con bệnh muốn gì, cần đến thuốc nào. Đó là bí quyết của thành công. Cố nhiên là khi Nhân đã trở thành một ngôi sao, một thần tượng thì buổi ra mắt phải khác. Riêng tối nay, khán giả đã dành cho em cảm tình nhiều nhất, nhiều hơn tất cả những cô khác cộng lại, giản dị vì em làm họ bất ngờ. Hiểu không?

Nhưng hãy trở lại với buổi dạ hội đêm đó ở hý viện. Trở lại vì có chuyện bất ngờ khác xảy ra. Một bất ngờ tầm thường mà đưa đến một hậu quả cực kỳ tai hại.

Số là lúc từ trên sân khấu đi xuống, tôi đụng đầu với Hoạch đứng lẫn giữa đám thợ chụp hình ở một bên sân khấu. Hoạch đã chụp hình tôi lúc tôi đứng trên sân khấu mà tôi không hay. Làm sao tôi nhìn thấy được. Bấy giờ mắt tôi hoa lên, tôi chỉ còn nhìn thấy những ánh đèn flash chớp, bật lia lia và những cái máy

chụp hình tua tua hướng vào tôi từ hàng chục bàn tay giơ cao.

Một bàn tay nắm chặt lấy cánh tay tôi trên lối trở về chỗ ngồi. Và tiếng cười, còn tiếng cười rất quen thuộc của Hoạch làm tôi giật mình:

– Hay lắm.

Tôi chưa biết xử trí thế nào. Hoạch thì thăm vào tai tôi:

– Anh đã thấy em đi với anh Mẫn. Hay lắm.

Chữ « hay lắm » của Hoạch vừa như một khen ngợi lại vừa như một riếu cợt. Tôi hơi sợ và tôi nín thính. Hoạch thì thăm vào tai tôi gần hơn:

– Bây giờ em ở đâu?

Tôi chưa kịp trả lời. Hoạch đã nói:

– Mai lên anh, được không?

Làm sao tôi trở lại căn buồng độc thân của Hoạch được nữa. Hoạch như Quang; như cái ngõ hẻm tối tăm đã bỏ lại, như cuộc đời hèn mọn tôi đã thoát ly, đã thuộc về một quá khứ mà tôi không bao giờ còn muốn quay đầu ngoảnh lại. Tôi lại vừa được hàng ngàn quan khách sang trọng, sang trọng gấp trăm lần Hoạch tán thưởng. Tôi là hoa hậu, là bà hoàng nhỏ của đền huy hoàng. Danh vọng vừa là một ngọn gió kỳ diệu thổi tới, ngọn gió ấy đã đẩy tôi lên chín tầng mây. Hoạch ở dưới đất, với cái máy chụp hình của Hoạch, tôi còn đến Hoạch, gặp lại y làm sao được nữa. Y còn cản đường tôi. Cử chỉ này hỗn xược và vô lễ: Và tôi đã phạm lầm lỗi thứ nhất. Tôi nghiêm giọng:

- Anh buông tay tôi ra.
- A! Bắt đầu phách lối ngay.
- Buông tay tôi ra.

Hoạch cười nhạt, buông tay cho tôi đi. Sự thật, y không phải là một người độc ác. Sau

này tôi biết rõ như vậy. Cũng không cay cú gì tôi lắm. Hỏi chỉ là hỏi. Đề nghị gặp lại cũng là đề nghị mà thôi. Tôi không bằng lòng cũng chẳng sao. Vì Hoạch biết tôi đi với Mẫn là người đàn anh của y. Có điều là thái độ tôi đã làm cho Hoạch mất mặt. Sự mất mặt này làm cho Hoạch tức giận.

Tôi vừa trở về đến chỗ ngồi. Mẫn đã hỏi ngay:

– Thằng Hoạch giở trò gì?

Tôi đáp: – Không.

– Nó có nói gì với em mà.

– Hỏi em ở đâu, thế thôi.

Mẫn cau mặt:

– Em không nói cho nó biết là ở đâu đấy chứ?

– Không. Em không nói.

Mẫn không cần dặn gì thêm nữa. Nhưng từ phút đó cho tới lúc dạ hội chấm dứt, Mẫn ngồi yên, lòng mảy mui lại, chừng như trong đầu óc đang có một điều làm cho bận tâm. Lúc Đại đến bắt tay và cảm ơn, tôi nhận thấy cái bắt tay của Mẫn không thân mật nữa. Tiếng cười cũng gượng gạo.

Theo cái sóng người chảy giữa hai hàng ghế, chúng tôi ra khỏi hý viện. Tôi để ý nhìn, nhưng không còn thấy bóng dáng Hoạch đâu nữa. Y đã biến mất. Chuyện bất ngờ cuối cùng là ra tới cửa hý viện, lúc Mẫn đang nắm tay tôi, chúng tôi đang đi bên nhau, thì có người thợ chụp hình chạy đến trước mặt tươi cười:

– Xin ông bà cho một « pô ».

Mẫn chưa kịp phản ứng, ánh đèn đã lóe lên, một tiếng cách. Tấm hình đã được chụp.

– Cảm ơn ông bà.

Người thợ chụp hình quay ngoắt đi, Mẫn

làm một cử chỉ nắm y lại, nhưng không kịp. Y đã tới hè đường và biến mất.

Quay lại nhìn Mẫn, tôi ngạc nhiên thấy đôi mày Mẫn nhíu lại nhiều hơn, và ánh mắt Mẫn có thoáng một chút lo lắng.

Tôi hỏi:

– Chụp chúng mình thế có sao không anh?

Mẫn gượng gạo:

– Chẳng sao.

Và cười gượng:

– Đêm nay em là bà hoàng mà. Người thợ chụp hình nào cũng muốn có một tấm hình của em hết. Thôi, đi về.

Ra đến xe, chúng tôi gặp lại Đại. Đại đòi chúng tôi phải cùng đi ăn cháo bằng được, điều này Mẫn từ chối rồi cũng phải nhận lời.

Mười hai giờ đêm. Trở về nhà Mẫn khép kín trong một im lặng khó hiểu. Chừng như ở Mẫn, một sự lo âu nào đó đã có và sự lo âu ấy vẫn còn nguyên vẹn.

Người đàn bà khởi sự, tiến bước một cách chậm chạp. Như mỗi bước chân nàng là một sự do thám tần ngần. Quá khứ là một phim dương cầm. Bao nhiêu năm mặt dương cầm im lìm, một ngón tay vừa chấm xuống, những đường tơ cũ rung lên. Âm thanh của từng tiếng ngân thoát đầu nhẹ, như một gợn gợn mơ hồ, người đàn bà nghe thấy phóng lớn trong đầu thành một rung chuyển bao phủ trùm lấn làm nàng choáng váng. Bước đi không vững nữa. Người đàn bà phải vịn tay vào một thành ghế. Lối đi lên lò mờ giữa những hàng ghế thấp thoáng. Mùi ẩm mốc phảng phất trong không khí. Cuối cùng người đàn bà cũng lần tới được gần sân khấu. Nàng đi vào hàng ghế thứ nhì, tìm đến đúng cái ghế nàng đã ngồi ngày xưa. Và ngồi xuống. Trước mắt, tấm mànng buông rũ, bất động. Hý

viện cũ hoàn toàn im lặng. Nhưng trong đầu người đàn bà, những tiếng vỗ tay ngày nào đã ào ào vang động.

Những ngày kế tiếp, với buổi tối đến hý viện sự lo lắng mà tôi đoán thấy ở Mẫn hình như là một niềm lo âu vô bằng chứng. Không có chuyện gì xảy ra hết. Những ngày tháng chung sống giữa tôi và Mẫn chùng như còn êm đềm xuôi chảy như trước. Mẫn chưa đến ở hẳn với tôi, nhưng nhịp độ về những lúc có mặt của Mẫn gia tăng hơn! Lúc đầu, một tuần Mẫn chỉ lui tới nhiều nhất là hai lần. Lần nào đến cũng chỉ nửa tiếng, một tiếng là cùng. Về sau, cứ hai lần đến như thế thì ngủ lại một đêm. Giữa tôi và Mẫn, liên hệ thoát đầu chỉ là ham muốn về sinh lý. Tôi cần một người đàn ông, Mẫn cần một người con gái, thế thôi. Nói đến cảm tình, lúc đầu tôi còn dành cho Hoạch nhiều hơn là Mẫn. Nhưng ăn ở với nhau, bằng những buổi tối tắt đèn, bằng những đêm dài bên nhau, bằng những buổi sáng thức giấc, lâu dần rồi

234 | Mai Thảo

giữa tôi với Mẫn đã có một thứ tình nào đó. Nói là tình yêu không đúng hẳn. Yêu phải sấm sét mãnh liệt hơn. Nói là tình vợ chồng, cũng lại không đúng lắm. Mẫn chưa ở hẳn với tôi. Cuộc chung sống giữa hai người mới chỉ nửa vời mà chưa toàn vẹn. Tạm cho loại tình cảm khó định nghĩa ấy bởi thói quen, nghĩa là một hòa nhập rất chậm, nhưng đều đặn liên tục.

Chính Mẫn cũng nhận thấy hiện tượng đó.

Một đêm Mẫn thao thức không ngủ được. Thỉnh thoảng lại cựa mình thở dài. Tôi bèn hỏi:

– Anh làm sao thế?

Mẫn đặt nhẹ tay lên người tôi, dịu dàng:

– Không, em ngủ đi.

– Anh thở dài hoài. Đúng là anh có chuyện gì muốn giấu.

Mẫn lắc đầu:

– Không mà!

Tôi nhất định không chịu tin. Nhất định cần vận bằng được. Khiến sau cùng, Mẫn đành nói. Câu nói được mở đầu bằng một tiếng thở dài:

– Em có thấy chúng mình gấn bó quá với nhau rồi không?

Tôi trả lời:

– Dĩ nhiên là như thế.

Mẫn lắc đầu:

– Trước đâu có như thế. Anh muốn nói thật hết với Nhàn đêm nay. Trước anh chỉ muốn coi là chuyện đùa. Nghĩa là chốc lát thôi, rồi chúng mình trả tự do cho nhau. Anh đã già, em còn quá trẻ, ăn đời kiếp với nhau đâu có được.

Ngừng một lát, suy nghĩ, rồi bằng một giọng đều đều, Mẫn nói tiếp:

236 | Mai Thảo

– Chẳng cứ gì với em. Những người đàn bà anh gặp trước em cũng vậy. Anh không bao giờ nhận chịu một ràng buộc vĩnh viễn. Đó là một điều kiện nhất định. Đàn bà đến với anh biết vậy, cho nên họ chỉ đến sau khi ưng thuận điều kiện này.

Tôi chăm chú nghe. Đến đoạn này tôi ngắt lời Mẫn:

– Không người đàn bà nào yêu anh sao?

– Không.

– Anh cũng thế?

– Phải. Anh cũng vậy. Đàn bà đến với anh chỉ vì tiền.

Tôi buồn rầu:

– Em cũng vậy.

Mẫn ôm lấy tôi:

– Có thể là em cũng đến với anh vì tiền. Nhưng chúng mình không thể chối cãi được rằng, lâu dần đã không phải chỉ là như thế, mà còn có những chuyện khác xảy ra, phải thế không?

– Vâng.

– Đó. Và đó là điều cả anh cả em cũng không ngờ tới.

– Anh hối hận.

– Anh đang rất thực tình với Nhàn. Vậy đừng hỏi có hối hận hay không hối hận. Hối hận hay không cũng thế mà thôi.

Lần đầu tiên tôi hỏi Mẫn:

– Anh có yêu em không?

Mẫn thành thực, và tôi nhìn thấy được sự thành thật này trong giọng nói trầm từng tiếng một của người tình nằm bên cạnh:

– Anh cũng không rõ. Thương một phần, Yêu một phần. Anh thấy em còn khờ dại, mới vào đời, không giống chút nào với những người đàn bà chơi bời, từng trải mà anh đã gặp. Có lẽ vì thế mà anh thương em.

Những lời nói của Mẫn đêm đó làm tôi vừa tủi thân vừa xúc động. Tôi bật khóc. Hạnh phúc và yên vui của một đời người mong manh quá chừng. Mà lúc người ta ở gần nhất với hạnh phúc và yên vui đó, lúc người ta nghĩ nắm được hạnh phúc đó, có được yên vui đó, thì đồng thời lúc đó, và chỉ lúc đó, người ta mới nhận thức được sự mong manh đó. Sau này, tôi mới thấy như vậy. Đêm ấy, nằm bên cạnh Mẫn, chắc tôi cũng mơ hồ thấy được một phần nào, và bởi vậy mà tôi đã bật khóc. Sự thành thật bao giờ cũng hàm chứa một cái gì thật cảm động. Mẫn đã thành thực với tôi, lần đầu tiên biểu tỏ cái con người cũng có những rung động tốt, những tình cảm đẹp, con người đó, ít khi, cả tôi nữa, người ta nhìn thấy ở Mẫn.

Mẫn dỗ dành ngọt ngào:

– Đừng khóc. Nhàn đừng khóc.

Tôi cố gắng kìm giữ nước mắt, nằm thật im thật nhỏ, trong tay Mẫn. Mẫn lại nói:

– Em hay cười. Cũng hay khóc. Vui một chút đã cười. Buồn một chút đã khóc. Khóc và cười dễ dàng như nhau. Anh sợ rồi em sẽ khóc đó. Phải lạnh lùng, phải sắt đá lắm, mới đỡ khổ được.

Tôi gọi nhỏ:

– Anh ơi!

– Gì em?

– Chúng mình có sống với nhau mãi mãi không?

Câu hỏi này, quả thật là, trong chính lúc Mẫn thành thật và cởi mở nhất, vẫn làm cho Mẫn lúng túng. Mẫn hỏi lại:

– Em muốn thế không?

Tôi hỏi vậy mà tôi đã phải suy nghĩ một lúc. Mẫn không phải là người yêu của tôi. Tuổi tác chênh lệch quá, đời sống khác nhau quá, có đến gần nhau mấy thì cách biệt vẫn còn, cho nên tình cảm dẫu gắn bó đậm thắm đến mấy cũng không gọi được thế là tình yêu. Nhưng tôi không cần tình yêu lớn. Thứ tình yêu rục rờ, có men say và có hào quang.

Tình yêu lớn chỉ bùng cháy với một vài cuộc đời, ở đó trái tim đập một nhịp, đập ngoại lệ khác thường, ở đó, là một thể loại rung động làm cho điên đảo thần trí, ở đó là những dấu chàm khắc sâu vào trí nhớ một đời chưa quên, ở đó, là một hạnh phúc tốt đỉnh chên lẫn với những khổ đau vô tận, vô cùng. Với tình yêu lớn, người ta bay cao tới những ngọn đỉnh chất ngất nhất, và rơi chìm xuống những đáy vực thăm thẳm nhất. Tình yêu lớn mang cái kích thước bát ngát trùm kín và che phủ cả một đời người. Tình yêu lớn là tuyệt đối, tan nát và diễm lệ yêu.

Kiểm điểm lại những rung động đã có

trong tôi về Mẫn, về Hoạch, về tất cả những người đàn ông tôi gặp sau này, tôi không có cho đời tôi một tình yêu lớn như vậy. Hay tình yêu lớn nhất của tôi không phải là tình yêu? Mà chỉ là khát vọng tạo dựng một chỗ đứng dưới mặt trời? Không rõ. Không hay. Đời sống tâm linh có những chiều sâu lắt léo quá, đầu óc tầm thường của tôi không bao giờ hiểu được. Chỉ biết đêm đó, tôi đã ngập ngừng, tôi đã phân vân, và tôi đã trả lời Mẫn:

– Tùy anh.

Câu trả lời lảng xẹt. Chẳng ra làm sao hết. Chuyện muôn phần quan trọng cho mày, cả cuộc đời mày treo căng trên câu trả lời, này đang phải biểu tỏ một lựa chọn quyết liệt, mà tùy. Tùy là thế nào. Mơ hồ và vô nghĩa hết sức. Cũng may, Mẫn không bỏ qua hay đi sang chuyện khác. Mà vặn lại.

– Tùy? Sao lại tùy anh?

Tôi đáp:

– Em muốn biết ý kiến anh trước đã.

Mẫn buồn rầu.

– Em là một vấn đề làm cho anh hết sức bận tâm. Anh đã nhiều lần có những mối quan tâm. Nhưng chưa bao giờ anh phải suy nghĩ nhiều như thế này.

Ngừng một giây rồi Mẫn đáp:

– Anh muốn lắm chứ.

Mẫn lại ôm lấy tôi thật chặt:

– Anh muốn em nhớ một điều này. Phải nhớ. Vì với anh rất quan trọng. Đó là điều đáng nói nhất.

Tôi giật mình lắng tai nghe:

– Dù có chuyện gì xảy ra, dù như thế nào sau này, giữa anh và em, anh muốn em nhớ rằng không bao giờ anh có ý định bỏ em.

Tôi ngạc nhiên:

– Chuyện gì là thế nào?

Mẫn vỗ vỗ vào vai tôi:

– Nói phòng xa thế thôi.

Mẫn lẩm bẩm như nói với chính Mẫn:

– Mong rằng đừng có chuyện gì hết.

Tôi lại tủi thân. Lạ thật đấy. Nhớ lại những ngày ở ngõ hẻm, bị đánh đập, hành hạ, sống tối tăm khổ sở, tôi không hề cảm thấy tủi thân muốn khóc như thế này. Chỉ thấy thù hận. Chỉ thấy tức giận. Chỉ chờ phá vỡ. Chỉ muốn thoát ly. Những ngày đó, trái tim tôi đành lại, ánh mắt tôi tóe lửa, những lúc đau đớn nhất cũng nghiêng chặt hàm răng không rỏ một giọt nước mắt. Chỉ từ ngày chung sống, ăn nằm với Mẫn, tôi mới biết thế nào, là niềm xúc động ấy, niềm xúc động làm tôi nghẹn ngào, muốn chảy nước mắt, muốn khóc òa. Hình như bên cạnh một người đàn ông, tôi mới nhận thức được tôi là

244 | Mai Thảo

đàn bà, với tất cả sự mong manh, yếu đuối, cần che chở, cần thương yêu của người đàn bà. Và hình như, chỉ từ khám phá này mà tôi mới thấy đời. Cuộc đời ở những miền im lặng, và những chiều sâu của nó. Nơi có lý cách, sự cô đơn, những nỗi hoang mang không nhìn rõ hình thù, và những niềm xao xuyến không tìm ra tên gọi.

Ngày mai, trời giông bão. Từ một phương trời nào đó, mùa đông đang kéo tới, mùa đông lệ thê và lạnh buốt. Đêm sâu, không cùng, không cùng. Sự bé nhỏ rợn người trước một bao phủ mênh mông. Tiếng gió lùa trên mái nhà, bóng tối đầy trời. Những bất hạnh chờ đợi. Tất cả những hình ảnh này, tất cả những ý tưởng này, đã đến với đầu óc bắt đầu xao xuyến, nhiều đêm như thế, tôi nằm bên cạnh Mẫn, lo lắng cho đời mình phút này đã vậy, ngày mai sẽ trôi giạt về đâu.

Tôi thốt thức:

– Anh nói những gì em không hiểu được.

Em không hiểu cho nên em lo sợ. Đừng bỏ em, nghe anh. Bây giờ em chỉ có một mình anh đó thôi.

Mẫn dịu dàng:

– Anh hiểu, anh hiểu.

Tôi chợt nhớ đến những lần lo lắng bất chợt của Mẫn. Tới những cái ngó trước trong sau lạ lùng khó hiểu của Mẫn mỗi khi chúng tôi vào nốt tiệm ăn, đến một rạp chiếu bóng hay xuất hiện tay đôi giữa một nơi chốn đông người. Mẫn đã cấm tôi không được lục vấn này nọ. Nhưng tôi không dừng được:

– Anh vẫn có vẻ ngại ngùng mỗi khi đưa em đi đâu là làm sao vậy?

Mẫn chối:

– Đâu có.

Tôi cương quyết giữ vững nhận xét của mình:

246 | Mai Thảo

– Có mà. Như hôm người thợ chụp hình chụp hình chúng mình.

Mẫn gạt đi:

– Không có gì hết. Em chỉ được cái giàu óc tưởng tượng là không ai bằng.

– Nhất định anh có điều gì giấu em.

– Đừng nghi oan cho anh.

Tôi tiếp tục tìm hiểu bằng được với những câu hỏi khác:

– Từ ngày ăn ở với nhau, em đòi cả hàng chục lần là cho em về chơi nhà lớn trên đường Tự Đức sao anh không cho em về?

– Ở đây ấm cúng hơn. Trên đó có gì đâu?

– Nhưng em thích. Lần đầu tiên em gặp anh ở đó, anh nhớ không.

– Nhớ.

– Với em đó là một nơi chốn của kỷ niệm muốn gặp lại.

– Em chẳng chịu hiểu gì hết. Lần em đến đó, em không thấy sao, biệt thự là nơi tụ họp của những người bạn anh, phần lớn là dân chơi bời, phóng đảng. Họ tới để đánh bạc, uống rượu, hút thuốc phiện, làm những chuyện bậy bạ. Em không nên tới đó.

– Em đã tới một lần. Ai muốn làm gì mặc họ, ăn thua gì đến em đâu.

– Trước kia thì đúng. Bây giờ không đúng nữa. Em đã là người tình của anh, anh không muốn em gần gũi với họ, Chúng nó say rượu, tán tỉnh chọc ghẹo em thì làm thế nào.

Mẫn làm bộ nghiêm trọng:

– Anh ghen ghê gớm, em nhớ cho là như thế.

Nói thế nhưng tôi biết Mẫn không ghen. Mà chỉ là có một chuyện Mẫn nhất định che

248 | Mai Thảo

giấu không cho tôi biết tới. Chuyện gì? Tôi phải biết. Phải biết. Tôi luôn luôn linh cảm thấy một bầu không khí bất an chập chờn vây phủ, một nguy cơ vô hình đe dọa trên đầu. Tưởng như cái thế giới nhỏ bé của tôi bề ngoài vững bền êm ả, kỳ thực có thể lật nhào trong một phút giây. Tưởng như chung sống giữa tôi với Mẫn đếm từng ngày, được ngày nào biết ngày ấy. Linh cảm ấy đôi khi làm tôi hoang mang đến tận cùng tâm trí. Bất hạnh sẽ từ đâu tới? Mang hình thù nào? Kẻ thù nào đang tới gần, bước chân nó êm không một tiếng động? Tôi bất chợt hỏi:

– Anh có vợ chưa?

Tôi thấy Mẫn cứng người lại trong một giây. Rồi Mẫn cười lớn:

– Rồi.

Tôi thất sắc:

– Rồi.

– Vợ và ba mươi con nữa là đẳng khác. Hai vợ rồi là đẳng khác. Không, anh nói đùa. Anh chưa có vợ, chẳng có vợ nào hết, ngoài em. Từ bây giờ, đừng bao giờ hỏi anh câu đó nữa.

Tôi chưa chịu thôi:

– Người ta đồn thế mà.

– Ai?

– Mọi người. Thiên hạ.

Mẫn cười:

– Thiên hạ « em » ấy. Thôi, ngủ đi.

Chúng tôi không trở lại chuyện này nữa. Linh cảm về một bất hạnh một đe dọa cũng chìm dần trong đầu. Trời trên đầu tôi vẫn xanh. Dưới mái ngói nhà nhỏ ở đường Tự Đức, thế giới riêng ấy của tôi được thêm những ngày sung sướng. Như thế đến gần cuối năm. Trong khoảng thời gian này, tôi được Mẫn cho đi chơi xa vài lần. Một lần ra Vũng Tàu. Một lần

lên Đà Lạt. Đó là hai chuyến đi thật đáng ghi nhớ. Đó là hai kỷ niệm đẹp nhất về những ngày chung sống với Mẫn. Cũng là hai dịp tôi bị Mẫn chế riễu chọc ghẹo nhiều nhất. Tôi chưa từng được đi xa lần nào. Chẳng biết một mặt biển, một bóng núi như thế nào hết. Thành ra cái nào cũng thật ngu, thật quê. Lần ra Vũng Tàu chúng tôi đi bằng xe hơi.

Già Năm được Mẫn cho đi theo, cho tôi có người sai bảo. Cái tổ uyên ương khuất lạng ở đường Tự Đức thế là được tạm đóng cửa một vài ngày. Chiếc xe hơi lìa thành phố từ rất sớm. Trước mặt trời mọc. Chưa bao giờ Mẫn đáng yêu như thế. Hình như cái việc rời khỏi thành phố có nhắc đi cho tâm tưởng Mẫn một gánh nặng. Làm cho Mẫn trẻ lại đến mười tuổi. Tôi không được biết cho đời tôi thế nào là một đám cưới, những chiếc xe hoa, những cô phù dâu, và cái không khí say đắm khác thường của một đêm hợp cẩn. Đám cưới là ở trên đường lớn. Nơi mặt tiền cuộc đời. Tôi vào đời bằng cửa nhỏ, chung sống với một người đàn ông

bằng đi tắt qua hôn nhân. Thành ra không thể nói, vì không thể nói, biết. Nhưng nếu người ta thường nói đến cái rạo rức hân hoan tột đỉnh của một tuần trăng mật, ở đó con trăng là hạnh phúc sáng soi toàn khắp một tuần lễ màu hồng, thì mấy ngày đi nghỉ mát và tắm nắng ở Vũng Tàu với Mẫn chính là tuần trăng mật của tôi.

Bỏ lại một không khí thành phố, một không khí bùng bít vẫn đục, con người tôi bỗng như một con người mới. Nghe trong đầu như có tiếng hát thanh thót, trong hồn có ánh sáng, mỗi niềm vui đều cất cánh lên thành những tiếng xôn xao, Mẫn cũng vậy. Cái thoáng lo âu ẩn chìm trong đáy mắt không còn nữa.

Chúng tôi trò chuyện, cười đùa với nhau suốt dọc đường. Già Năm ngồi băng trước với tài xế. Tôi băng sau với Mẫn, ngả đầu trên vai Mẫn, như một cặp vợ chồng mới cưới tận hưởng hạnh phúc đầu tiên. Chúng tôi ở Vũng Tàu ba ngày hai đêm. Mẫn đưa tôi đến khách sạn lớn, cho tôi đi viếng thăm khắp thành phố.

Biển với tôi lần ấy là kỳ diệu, một khám phá lần đầu. Trời nước mênh mông làm tôi lãng quên hết. Cuộc đời bỏ lại sau lưng. Tôi nhẹ như gió, tôi xanh như trời, tôi tươi như nắng sớm, tôi hồng như trời chiều, và biển ca hát trong tôi những dạt dào, những lời mật ngọt, chúng tôi ra đứng vào tuần trăng. Con trăng hai đêm liền thật sáng. Thật đẹp. Buổi tối, sau bữa cơm ăn ở khách sạn, tôi sánh vai Mẫn đi dạo trên bãi cát. Trăng một trời lấp lánh. Biển vàng trắng bát ngát. Tôi thả tóc cho gió lùa, và tôi sung sướng. Tôi ngửa mặt cho trăng xanh rớt xuống và tôi thần tiên.

Bộ quần áo tắm Mẫn mua cho tôi ở Saigon ôm thật sát lấy cái thân thể dậy thì căng đầy nhựa sống. Mẫn bảo tôi có thân hình để phô bày trên bãi biển. Nghĩa là đẹp và cân đối. Buổi sáng chúng tôi tắm ở bãi sau. Buổi chiều về nằm phơi nắng ở bãi trước. Chúng tôi đi đâu, xe theo tới đó. Con Hoa mà nhìn thấy tôi ung dung đi dạo như một bà hoàng nhỏ, có người hầu hạ ở sát bên mình, một bước là một bước

xe, chắc nó không nhận ra con Nhàn bạn nó, chắc nó còn ngạc nhiên gấp trăm lần tôi trở về đầu ngõ một mình.

Sau chuyến đi Vũng Tàu, chúng tôi trở về Saigon rồi Mẫn lại cho tôi lên chơi Đà Lạt. Thời kỳ này, Mẫn gần như bỏ hết công việc, để ở gần tôi. Tìm đủ cách cho tôi đi đây đi đó. Tôi muốn gì được nấy. Tôi đòi gì có liền. Sau này, tìm hiểu lại nguyên nhân và ý nghĩa của từng sự việc, tôi mới khám phá được sự chiều chuộng khác thường đó của Mẫn, nó như thế này: Chừng như Mẫn cố gắng cho tôi tận hưởng được tất cả những lạc thú trong một thời gian ngắn, tận hưởng trước bất hạnh và biến cố mà Mẫn vẫn nghĩ là sớm muộn thế nào cũng xảy ra. Hình như là sự bình yên và hạnh phúc của tôi, Mẫn biết là sắp hết. Và Mẫn đã tạo điều kiện cho tôi được sống một số ngày thật đặc biệt, thật tràn đầy. Tôi nghĩ là như vậy, qua một câu nói của Mẫn hôm chúng tôi sửa soạn ra phi trường lên Đà Lạt:

– Sống là sống với hiện tại, từng ngày. Ngày nào biết ngày đó. Rồi ngày sau muốn ra sao thì ra.

Đó là Mẫn đã trả lời tôi như vậy khi tôi hỏi, sau Đà Lạt Mẫn còn cho tôi đi chơi những nơi nào nữa. Nhưng lúc đó, tôi không hiểu được cái ý nghĩa xa xôi của lời nói.

Chỉ cho là Mẫn chưa có ý định đưa tôi đến một vùng nào khác mà thôi. Tôi không để ý đến câu nói, lòng còn bận vui với một chuyến đi nữa sẽ bắt đầu Đà Lạt. Đà Lạt của kỷ niệm. Đà Lạt của những rừng thông ngút ngàn, những sườn đồi cỏ mượt, những con đường lá rụng, những mặt hồ im ả và trong vắt như một tấm gương. Sau này, tìm lãng quên trong những ngày tháng buồn nhất đời mình, tôi đã lên Đà Lạt nhiều lần. Nhưng chỉ riêng lần ấy, với Mẫn, là thông và núi cao nguyên, rừng và chiều Đà Lạt mới phô bày cho tôi tất cả những vẻ thơ mộng huyền ảo.

Những lần sau, Đà Lạt chỉ là nơi khuất lánh

thê lương cho những lần ỉn nấu náo nùng và tuyệt vọng, như là một bệnh viện cho người đau. Như là một nghĩa trang cho người chết. Chỉ lần đầu, Đà Lạt, cũng như Vũng Tàu, mới là khám phá tuyệt vời không bao giờ quên.

Chúng tôi ở Đà Lạt lâu hơn. Đâu trên dưới mười ngày. Phi cơ thả xuống Liên Khương, đã có xe hơi của một người bạn Mẫn đến đón. Người bạn đó không chịu cho hai chúng tôi đến khách sạn. Mà đòi mời cho được hai chúng tôi về biệt thự của ông ta.

Ngôi nhà nằm trên một sườn đồi, thoải ai thoải, phía trước mặt là những hàng cây lớn. Đằng sau, những bụi cây um tùm, và sau những bụi cây là một bãi cỏ hoang, ở đó có những chùm hoa đỏ rải đầy mặt cỏ. Tôi đã đến biệt thự của Mẫn ở đường Tự Đức. Nhớ mãi sự sang trọng ở đó. Qua những căn phòng được trang hoàng vô cùng mỹ thuật. Biệt thự của người bạn Mẫn còn sang trọng gấp mười lần hơn. Chính Mẫn bảo cho tôi biết như vậy:

– Ở nhà anh, tuy đồ đạc khá đắt tiền, và có thứ phải gởi mua về từ ngoại quốc, nhưng có tiền là có thể mua được. Chỉ công phu một chút thôi. Ở đây không phải thế. Từ những phiến gỗ lát trên cầu thang tới những ngọn đèn treo trên tường, em thấy không, nhìn rất tầm thường mà thực ra toàn là những đồ hảo hạng. Anh muốn có một biệt thự như thế này, có bỏ ra tiền triệu cũng không tài nào có được.

Buổi tối đầu tiên, ngồi nói chuyện với chủ nhân phòng khách sau bữa ăn, tôi mới được biết là người bạn Mẫn đã mua lại biệt thự của một chủ đồn điền người Pháp.

Ông ta cười:

– Mua lại của bà ta thì đúng hơn.

Tôi hỏi:

– Sao thế ạ?

– Vì ông ta chết rồi. Tôi quen ông ta từ lâu, tỏ ý rất thích có biệt thự này, nhưng đời nào

ông ta chịu bán cho. Những thứ gì ông ta thích nhất đều đưa về trang hoàng cho biệt thự này. Chính ông ta tự vẽ kiểu và tự tay trang hoàng hết. Người chủ đồn điền ngày chính thực là một nghệ sĩ.

Biết thưởng thức cái đẹp, biết thế nào là những cái đẹp. Đam mê lớn nhất của ông ta là săn bắn. Ông đã chết trong một cuộc đi săn đêm.

Người bạn quay hỏi Mẫn:

- Mẫn có biết chuyện đó không nhỉ?
- Chuyện xảy đã mười mấy năm nay?

Mẫn gật:

- Tôi có nghe nói đến.

Người bạn nói tiếp:

- Chết vì một viên đạn lạc. Của một trong số những người cùng đi săn đêm đó với ông

258 | Mai Thảo

ta. Không biết kẻ bắn phát đạn là ai. Đêm rừng mù sương, không ai nhìn thấy rõ ai đứng ở chỗ nào. Thành ra, sau một thời gian điều tra nội vụ cũng đành xếp lại. Người vợ buồn phiền bỏ về Pháp ít lâu sau đó. Đồn điền, nhà cửa, sang bán lại hết.

Quay sang tôi:

– Chị đã hiểu tại sao tôi có được ngôi biệt thự này. Thôi, bây giờ mới hai anh chị lên đi nghỉ. Mẫn với tôi thân lắm. Nhà này cũng như nhà anh chị trong suốt thời gian ở lại đây. Xin anh chị cứ tự nhiên. Tôi đã để riêng một chiếc xe hơi cho anh chị sử dụng, đi thăm miền này. Chán thì xuống Nha Trang, Phan Thiết một vài ngày. Xin tùy. Và lúc nào về thì xin cũng cứ tự do và tự nhiên như khi đến.

Mẫn giao thiệp thật rộng. Quen biết thật nhiều người. Người bạn nào của Mẫn cũng là mẫu người thật đặc biệt. Tôi phục Mẫn ở điều này lắm. Gần mười ngày ở Đà Lạt là những ngày ân ái nồng thắm nhất. Ở Vũng Tàu, không

khí tuy vậy chưa hoàn toàn riêng tư, vì người tắm biển quá đông đúc và bãi tắm vẫn chỉ là một diện tích, một chiều dài hữu hạn. Đà Lạt vắng lặng, Đà Lạt ở giữa núi và thông, Đà Lạt xanh riêng một phía trời, Đà Lạt với những con đường chỉ có lá rụng, mới đích thực là thế giới lý tưởng cho một cặp tình nhân hay một cặp vợ chồng mới cưới muốn che giấu hạnh phúc vào một cách biệt hoàn toàn.

Và với tôi, thế là lại thêm một tuần trăng mật trên cao, giữa thác trắng xóa, giữa rừng xanh biếc, người bạn Mẫn để mặc cho chúng tôi tự nhiên. Có xe hơi, Mẫn đưa tôi đi lang thang suốt ngày. Có buổi chúng tôi đem đồ ăn đi theo, ở trong rừng thông từ sáng đến tận chiều. Tới ngày thứ năm thứ sáu gì đó, Mẫn lái xe, vượt qua đèo Ngoạn Mục, và tôi lại được tắm nắng cả một ngày trên bãi biển Nha Trang.

Tóm lại, mười ngày ở Đà Lạt là mười ngày vui thú. Bây giờ nhớ lại, tôi mới nhớ được ra là có một chuyện nhỏ mà hồi đó tôi không để ý. Chuyện đó mang ý nghĩa một đám mây đen,

báo hiệu một trời giông bão. Hôm đó, là sau ngày chúng tôi từ Nha Trang trở về. Buổi sáng có nắng. Chúng tôi không biết làm gì nữa. Chỗ nào cũng vắng thăm hết. Tôi đòi Mẫn đưa đi ra chợ.

Mẫn tròn mắt:

- Ra chợ?
- Em muốn mua bán lặt vặt một chút.
- Có thiếu gì đâu mà phải mua?

Tôi cười:

– Anh hiểu đàn bà lắm, nhưng điều này thì anh không hiểu. Cần gì thiếu mới mua. Đàn bà chúng em thích đi chợ, thích cái cảnh tượng chợ búa. Năm bảy ngày không mua bán gì, thế nào ấy. Như nó buồn buồn, nó thiếu một cái gì vậy. Ra chợ chơi, nhân tiện cho em ăn phở. Ở nhà ăn ngon lắm. Nhưng cứ cà phê trứng, mút mãi mấy hôm nay, em chán lắm rồi.

Mẫn có vẻ không đồng ý lắm về cái chuyện đi chợ mua bán này. Nhưng rồi Mẫn chiều tôi. Xe đậu trước cửa chợ. Chúng tôi xuống đi bộ. Nhiều người quen Mẫn, nhận ra Mẫn, chạy đến bắt tay, chào hỏi. Ai cũng có ý chờ Mẫn giới thiệu với tôi. Nhưng Mẫn bắt tay họ, rồi cáo từ và kéo tôi đi luôn. Lần nào cũng vậy.

Tôi không phát ý, tôi chẳng cần sự giới thiệu đó, nhưng cũng hỏi đùa:

– Anh không bảo cho họ biết em là ai hay sao?

– Không.

– Tại sao vậy? Anh ngại?

– Chẳng ngại gì hết. Nhưng bây giờ chưa phải lúc. Sau này. Lúc thuận tiện.

Sau này. Lúc thuận tiện. Nghe thích không? Đó là lúc chúng tôi đã lấy nhau, đường hoàng và chính thức sống bên nhau, tôi muốn hiểu cho tôi như vậy.

Tôi nói:

– Em nói đùa.

Mẫn gật:

– Anh cũng biết là em nói đùa.

Sau đó, chúng tôi đưa nhau vào tiệm phở. Trời lạnh, ăn phở, một tô phở nóng hổi, thơm phức, béo ngậy, thật là tuyệt. Tôi ăn hết veo một tô lớn, còn đòi được ăn tô thứ hai, khiến Mẫn phì cười. Ở tiệm chúng tôi sang chợ. Tôi đi trước, Mẫn lững thững theo sau. Cảnh tượng chợ búa vây bọc chợt làm tôi nhớ lại những ngày tối tăm cũ ở con đường hẻm sau chợ Phú Nhuận. Hồi đó, tôi cũng hay đi chợ lắm. Nhà không có ai, cần mua bán chút gì, mẹ tôi cũng sai tôi đi chợ. Bây giờ khác rồi. Cũng là chợ cả. Nhưng cái đứa con gái lằm than, nhà nghèo, đi chợ ngày nào không còn nữa. Tôi đã hết phải tính từng đồng từng cắc, mà muốn mua gì là mua.

Tiền bạc đầy trong sắc tay, tôi chỉ muốn tiêu cho hết, mua cho hết, tiêu xài hung hoắc này có vẻ con nít, nhưng chính là cách gián tiếp trả thù lại quá khứ tối tăm nghèo khổ ngày nào.

Ở sau lưng tôi, Mẫn hút thuốc lá luôn miệng. Thỉnh thoảng quay lại, tôi bắt gặp ở nét mặt Mẫn một thoáng bức dọc. Nhưng thấy tội nhìn, Mẫn lại cố gắng tươi tỉnh ngay.

– Anh muốn về rồi sao?

Mẫn vội vã nói:

– Đâu có. Em muốn mua gì thì cứ mua, anh đi theo sau thế này là được rồi. Đừng để ý đến anh.

Tôi đi hết hàng này sang hàng khác. Tôi chọn mua một vài thứ đồ dùng vặt vãnh cho già Năm, gọi là quà tặng đánh dấu cho lần lên chơi Đà Lạt. Tôi nghĩ bụng sự săn sóc đặc biệt này của tôi chắc làm cho già vui lòng lắm.

Đúng vào lúc tôi đang cúi húi trả tiền một món đồ vừa mua, thì từ phía sau, Mẫn đi vụt lên, nắm nghiêng cánh tay tôi, kéo thốc tôi sang phía khác. Tôi kêu lên:

– Ô hay, gì thế?

Giọng Mẫn khẩn trương và nghiêm trọng:

– Đừng hỏi. Lại đây.

Tôi chùn người lại:

– Để em lấy lại tiền thôi đã.

Gần như là Mẫn quát lên:

– Bỏ đó.

Mẫn kéo ngược tôi trở lại, và cứ như thế Mẫn đưa tôi ra khỏi chợ như người đi trốn.

Ra khỏi chợ, Mẫn đẩy tôi vào xe, mở máy, phóng xe về thẳng biệt thự. Suốt dọc đường, Mẫn nhìn thẳng về trước, cặp lông mày nhú

lại, nét mặt căng thẳng, nghiêm trọng. Tôi gọi chuyện. Nhưng Mẫn chỉ xua tay, lắc đầu, không nói một lời nào. Mẫn sống đường hoàng, ngang tàng không khiếp sợ ai, như một thứ ông trời giữa một bọn đàn em và thủ hạ. Bây giờ có một chuyện gì đó làm Mẫn phải lo lắng, thì chuyện đó ắt phải là chuyện ghê gớm lắm, tôi nghĩ thầm. Hoặc là có một người nào làm Mẫn phải lảng tránh, ắt là người đó có một quyền lực rất lớn lao, tôi nghĩ thầm.

Có điều này, óc tò mò của tôi không bị kích thích như những lần trước nữa. Thấy Mẫn dăm chiêu, tôi đã lo buồn theo. Ánh mắt thoáng một nét sâu thẳm của Mẫn làm cho tôi bàng hoàng xúc động ăn ở mãi với nhau, tình đời đã nặng lắm. Khởi đầu, tôi với Mẫn chỉ là một trò đùa, bây giờ trò đùa đó đã biến thành sự thật lúc nào không hay. Tôi không lo cho riêng thân tôi nữa, Tôi lo cho Mẫn. Chí tình. Thành thật.

Hôm đó người chủ nhà đi vắng. Đâu như ông ta có việc gấp phải về Saigon. Hai chúng tôi ngồi sát cạnh nhau, trước bàn ăn. Mẫn uống

rượu nhiều hơn thường lệ. Vẫn ánh mắt tôi đã nhìn thấy buổi sáng. U uất. Nặng trĩu những lo lắng thấp thoáng... Thỉnh thoảng chừng như muốn làm cho tôi yên lòng, Mẫn nói đùa một câu. Nhưng nụ cười của chàng gượng gạo. Câu nói đùa rơi mất vào một khoảng trống buồn bã.

Trời bên ngoài thật đẹp. Nắng buổi trưa trên miền cao là một giải lụa mềm trải dài trên những thảm cỏ, gió lồng trong không gian mênh mông. Trên mái thỉnh thoảng là cái âm thanh hanh nỏ khô gọn của một phiến lá vừa rụng.

Người bồi mang đến cho Mẫn ly rượu thứ tư rồi. Và chừng như chưa phải là ly cuối cùng:

– Hôm nay, ông uống rượu nhiều quá!

Mẫn nhún vai, lại nâng ly lên miệng.

Tôi dịu dàng đặt tay lên Mẫn. Từ ít lâu nay, tôi đã có được với người tình đứng tuổi của

tôi những cử chỉ dịu dàng, tình tứ và vợ chồng như thế. Tôi không còn là một đứa con gái nữa. Tôi đã trở thành một người đàn bà.

Một cái tựa đầu hàm chứa ý nghĩa một trao gửi, một thoáng kề vai như một nương nhờ, những lời nói thì thầm đầm ấm lúc nửa đêm thức dậy bên nhau, tôi đã có được những cử chỉ ấy, những biểu tỏ ấy. Sự thay đổi này chừng như làm cho Mẫn rất bằng lòng.

Bữa cơm ăn xong. Chúng tôi ra ngồi ở hiên sau. Từ hiên cao ngó xuống, thảm cỏ chạy dài thoai thoải với những cụm hoa đỏ lác đác cùng khắp kéo hút tầm mắt vào lang thang trong thêm thiếp nắng. Tôi ngồi ngả vào Mẫn, lòng yên tĩnh thư thái trước cảnh tượng tạo vật thơ mộng. Sự yên tĩnh trong tôi không kéo dài được lâu. Sự hoảng hốt của Mẫn buổi sáng ở chợ đã trở về trong tâm trí.

– Anh à!

– Gì đó, Nhàn?

268 | Mai Thảo

– Chúng mình chung sống với nhau như thế này có gây cho anh một phiền phức gì không?

– Tại sao có câu hỏi đó?

– Vì em thấy. Thấy anh có những lúc lo lắng. Thấy anh có những lúc buồn phiền.

– Anh bận tâm về những chuyện khác.

– Không phải. Vì em?

– Thì cứ cho là cả vì em nữa cũng được. Bây giờ anh là người chịu trách nhiệm về đời sống của em. Anh phải lo cho em chứ.

Tôi ngập ngừng:

– Lo được không?

Mẫn cười:

– Với bây giờ thì vẫn được.

– Còn về sau?

– Chưa biết. Chắc vẫn được.

Tôi nhìn những cụm hoa đỏ rải rác cùng khắp trên mặt cỏ, tôi nhìn bãi cỏ, cùng rừng thông xanh lam đậm đặc ở xa, trên đỏ như có cả cuộc đời tôi trải rộng, mà lần đầu tiên, tôi nhìn thấy. Tại sao lại Mẫn? Mà không phải là người đàn ông khác? Tại sao người đàn ông tạo cho tôi một số phận, một đời sống, lại không phải là những thanh niên cùng một lứa tuổi. Như Quang. Như Hoạch. Có lẽ như thế, sẽ trở nên dễ dàng hơn. Tất cả sẽ minh bạch, ngã ngũ, và cuộc tình hoặc tốt đẹp hoặc không đi tới đâu, cũng rất dễ giải quyết, nó có thể là một tan vỡ đau đớn, nhưng chỉ chốc lát mà không phải là tấm thảm kịch kéo dài suốt chiều dài một đời người. Tôi chợt nhớ đến cái buổi sáng đến kiểm Hoạch ở phòng y, căn phòng mà hôm trước, trong một buồng thả liều lĩnh, tôi đã thất thân với Hoạch. Hôm đó, Mẫn ở ngoài đời tôi. Chàng là một khuôn mặt hoàn toàn xa lạ. Tuy tôi đã gặp Mẫn một lần, nhưng Mẫn là một người lớn, và tôi chỉ là một đứa con nít. Sáng

đó nếu Hoạch có nhà, tôi vào buồng Hoạch trở thành người tình của Hoạch, sống ở đó với Hoạch, không bao giờ có Mẫn. Phải, không bao giờ, không bao giờ, và chắc chắn là đời tôi đã đi vào một dòng chảy khác.

Tôi nắm lấy tay Mẫn, kéo cánh tay chàng cho ôm vòng lấy ngực tôi:

– Không bao giờ em muốn anh bận tâm về em.

Tôi thốt thức, nói:

– Đời em về sau này chắc khổ lắm. Khi đó, anh có yêu thương mấy, anh cũng chẳng làm gì cho em được.

Mẫn đột ngột này ra một ý kiến:

– Hay là anh đưa em đi ở chỗ khác ít lâu.

Tôi giật mình:

– Sao phải vậy?

– À thì cứ đề phòng trước. Em có muốn lên ở trên này ít lâu không?

– Trên này? Bỏ căn nhà dưới Sài Gòn sao?

– Đâu phải. Đóng cửa vài tháng.

Mẫn sốt sắng:

– Mà phải đấy, tại sao anh lại không nghĩ ra. Mấy tháng nay ở Sài Gòn nóng nực lắm. Em mới ở trên này hơn một tuần mà đã thấy khác hẳn đi. Để anh nói với anh Trần. Cho em lên ở trên này với anh ấy vài tháng. Anh Trần tốt với chúng như thế nào, em đã biết rồi. Cho cả già Năm lên ở cùng với em nữa.

Tôi ngần ngại:

– Ở trên này buồn chết.

Mẫn dịu dàng:

– Anh cũng đã nghĩ đến điều đó một người trẻ trung, vui tươi như em chưa thể tìm cho

272 | Mai Thảo

mình một đời sống xa lánh. Nhưng em khỏi lo, mỗi tháng, nếu em thích em có thể về Sài Gòn một lần. Ở lại đó dăm bảy ngày.

Tôi hỏi vào cái quan trọng nhất của vấn đề này:

– Chúng mình thì sao?

– Chúng mình?

Mẫn ngạc nhiên.

– Anh thu xếp thế, đâu chúng mình còn ở gần nhau được nữa?

Mẫn ôm lấy tôi:

– Tháng tháng em về Sài Gòn rồi mà. Anh lại còn lên đây với em nữa. Có đôi khi xa cách, gặp lại mới thích.

Thấy tôi còn ngập ngừng, Mẫn dỗ dành thêm:

– Cứ lên đây đi. Ở thử một thời gian xem sao. Nếu thích, ở lâu. Không thích, anh lại đón em về Sài Gòn như cũ. Khí hậu, thời tiết trên này, anh thấy thích hợp cho em lắm. Mới có mười ngày, em khác hẳn đi.

Tôi hỏi:

– Khác thế nào?

– Hồng hào, tươi đẹp. Ở Sài Gòn em mỗi mệt, xanh xao thế nào ấy, em không thấy thế sao?

Tôi nhún vai:

– Thấy.

Chừng khi thấy tôi vẫn không sốt sắng lắm với cái việc lên ở Đà Lạt, Mẫn tìm thêm những lý do khác, những giải thích khác:

– Hồi này, chúng mình quần quýt lấy nhau ghê quá. Anh ở với em hoài, bỏ bê hết mọi công việc. Làm ăn như thế thật tình là nguy

quá. Anh cũng cần sắp đặt lại tất cả, kiểm soát lại tất cả trong một thời gian. Cho mọi công việc xuôi chảy như cũ. Rồi chúng mình lại quần quýt nhau không rời như bây giờ.

Chuyện công việc, chuyện làm ăn của Mẫn bị ngưng trệ là một sự thật. Nhưng Mẫn phải tạm xa tôi để thu xếp lại, là không thật. Tôi biết Mẫn nói dối, những giải thích chỉ là những cái cớ cho tôi vui lòng mà thôi. Nhân viên thuộc quyền của Mẫn từ lâu đã trông coi tất cả những công việc lớn, nhỏ cho chủ. Mẫn chẳng cần phải để mắt tới. Thoạt đầu, tôi định không bằng lòng. Thành phố Đà Lạt là một nơi chọn lý tưởng, thích hợp cho đôi lứa, không phải cho một người. Những con đường có gió núi, có thông reo, có sương mù buổi sáng và mưa phùn buổi chiều là để cho những cặp tình nhân đi, vai kề vai, tay trong tay, không phải để cho một người bước lủi thủi với cái bóng mình lặng lẽ. Một mình, những đêm Đà Lạt sẽ lạnh lắm, những chiều Đà Lạt sẽ dài lắm, và rừng núi cuối cùng chỉ còn là một thế giới xanh biếc của cô đơn.

Mặt khác, Đà Lạt thu ngắn trong một thời gian nào đó thì là một vui thú, thời gian đó kéo dài sẽ trở thành một buồn phiền. Tôi lại không thích hợp lắm với một nếp sống yên tĩnh và khuất lánh. Tôi còn trẻ lắm mà! Mới hơn hai mươi tuổi đầu. Thành phố sinh động, náo nhiệt mới đích thực là khu vườn bát ngát mệnh mông thích hợp với cuộc đời tôi còn xanh biếc thanh xuân. Tôi thích ngắm một cửa hàng hơn là một bầu trời. Thích đi dạo phố dưới ánh đèn hơn là trên một con đường đồi xanh biếc ánh trăng. Sự cô đơn sẽ làm cho tôi héo hon, như cái không khi quá ư yên tĩnh của miền cao này sẽ làm cho tâm trí tôi u uất. Biết vậy, mà thỉnh linh tôi gật đầu trả lời Mẫn:

– Em bằng lòng.

Chính sự ưng thuận mau chóng và dễ dàng này, cũng làm cho Mẫn ngạc nhiên. Chắc Mẫn nghĩ còn phải mất công dỗ dành tôi nhiều hơn. Và phải mãi mãi thế nào rồi cuối cùng tôi mới miễn cưỡng ưng thuận.

– Thật không?

Tôi dịu dàng:

– Anh muốn thế nào, em xin nghe theo anh như vậy.

Thâm tâm, tôi đâu có bằng lòng. Tức giận không chịu là đằng khác. Nhưng riêng cho một lần, tôi muốn chiều ý Mẫn. Cho Mẫn biết tôi không phải là một con đàn bà ích kỷ, vẫn đang phải lo lắng với hàng trăm chuyện này, chuyện nọ, đối phó hết vấn đề này, đương đầu với hết vấn đề nọ, lại còn bận tâm không nhỏ vì tôi, và tôi không muốn làm cho Mẫn phải lo lắng thêm, Mẫn muốn tôi lên ở Đà Lạt ít lâu, tất nhiên là phải có một lý do nào đó. Một lý do trầm trọng. Thì đành làm theo ý Mẫn. Dù không đúng với ý mình. Phải biết nhường nhịn nhau như vậy, trong một cuộc chung sống mà tôi muốn vững bền và không thay đổi.

Chừng như Mẫn đoán hết được những ý nghĩ thầm lén trong đầu tôi, biết tôi ưng thuận,

chỉ để làm đẹp lòng chàng. Thái độ này làm cho Mẫn xúc động. Chàng ôm lấy tôi:

– Em ngoan lắm.

Tôi giao hẹn trước:

– Nếu em buồn, anh lại phải cho về.

Mẫn ôm lấy tôi:

– Tất nhiên.

Chàng nói, giọng tha thiết, sự tha thiết tôi chưa từng thấy:

– Anh đâu muốn xa em.

Đột nhiên, Mẫn buột miệng nói tiếp:

– Đây là một biện pháp tạm thời và bất đắc dĩ.

Tôi ngẩn người:

– Bất đắc dĩ?

Biết lỗi rồi, nhưng Mẫn cũng không né tránh câu hỏi nữa. Chàng nắm lấy tay tôi, thành khẩn:

– Em nghe anh bình tĩnh nhé! Đừng nóng nảy, để yên anh nói cho nghe. Anh không thể đi vào chi tiết được, nó lồi thoi dài dòng lắm, em chỉ cần biết là có nhiều người thù ghét chúng ta, những kẻ đó không làm gì được anh, tất sẽ tìm cách hại em. Anh có thể bảo vệ cho em được, anh thừa phương tiện bảo vệ cho em, nhưng làm thế nào anh đêm ngày ở bên cạnh em được. Chỉ cần một nửa buổi, một ngày không có anh, em một thân một mình là chuyện không hay có thể xảy đến cho em ngay lập tức.

Tôi giật mình:

– Những ai là kẻ thù của em?

– Nhiều lắm. Chúng mình chung sống với nhau là chúng mình đã có những kẻ thù. Em khỏi cần biết họ là ai, vì biết cũng thế thôi, em

cũng chẳng làm gì hơn được. Anh nảy ra ý định đưa em lên đây ở một thời gian là vì thế. Ráng hiểu cho anh. Anh cũng buồn lắm, nếu chúng mình phải sống xa nhau.

Mẫn nói thật thành thực. Sự thành thật thoát ra khỏi mắt, ở cái nhìn. Tôi nghi ngờ chàng sao được.

Tôi ứa nước mắt:

– Em không dám nghi ngờ anh đâu.

Mẫn đắm đắm nhìn tôi, rồi thờ dài nhìn đi chỗ khác:

– Cuộc đời lạ lùng thật.

Một phút yên lặng, rồi chàng nói tiếp:

– Ngờ đâu một người như anh lại yêu một người như em.

Từ chỗ ngồi trên hành lang, Mẫn rủ tôi đi xuống bãi cỏ hoang ở phía sau biệt thự. Chàng

280 | Mai Thảo

nắm chặt lấy tay tôi, mở lối đi giữa những ngọn cỏ cao ngang tầm đùi gối. Có lay động lạt sạt. Mùi cỏ phảng phất trong nắng vàng rượi. Những chùm hoa đỏ rải rác khiến cho mặt cỏ mang hình ảnh một tấm thảm nhiều màu rực rỡ, khiến cho tôi có cảm tưởng kỳ ảo như Mẫn và tôi đang trôi đi, rất chậm chạp và rất êm đềm trên một dòng suối hoa. Cuộc đời ở đây, như trên bãi biển Nha Trang, như dưới một đêm trăng Vũng Tàu cũng vắng bóng. Chỉ có tình yêu, đôi lứa, một cuộc đi dạo thần thơ và trời cao bát ngát trên đầu.

Tôi ngả đầu vào vai Mẫn, cảm thấy yếu đuối và bé nhỏ hẳn lại. Tôi nhìn lên một đám mây vừa bay ngang nền trời. Đám mây màu trắng bạc. Một ngọn gió vô hình đang từ cao vút trên một đỉnh không gian, đẩy đám mây trôi đi. Máy bay tới gần. Qua bãi cỏ. Qua cánh rừng thông ở xa xa. Và mất hút sau một triền núi.

Tới giữa bãi cỏ, Mẫn kéo tôi ngồi xuống. Cỏ cao ngang tầm đầu. Những ngọn cỏ thấp

thoáng gần sát trước tầm mắt. Tôi ngắt một ngọn cỏ. Vị cỏ đắng làm tôi nhớ lại cái dư vị ngọt ngào của những ngày thơ ấu:

– Ngày nhỏ em cũng hay ẩn trong những bãi cỏ như thế này. Chơi trò đuổi bắt đó anh. Vừa thích, vừa sợ. Bây giờ cứ nhìn thấy những bãi cỏ là em nhớ những ngày sung sướng cũ.

Mẫn ngạc nhiên:

– Anh lại tưởng tuổi nhỏ của em phải buồn thảm lắm.

Tôi lắc đầu:

– Quá khứ của em buồn thảm thật. Sung sướng, em đã không bỏ nhà trốn đi. Nhưng lớn khôn, khi đã biết nghĩ, biết tủi nhục, biết đau đớn, em mới thấy là mình đang sống đời sống thật buồn. Còn hồi nhỏ, mới lên năm, lên bảy, biết gì đâu anh. Gia đình nhà em hồi đó còn ở nhà quê, chưa ra thành phố. Cha em chưa mất, mẹ em cũng không có độc ác khắc nghiệt như

bây giờ. Em cũng được thương yêu như những đứa nhỏ khác, cũng được hưởng những ngày hồn nhiên sung sướng. Em thích cây cối, thích đồng ruộng, cha em cứ bảo con Nhàn này sau cho nó ở nhà quê, nó làm vườn, làm ruộng, chắc là thích hợp với nó hơn là cho nó ra tỉnh. Có lẽ đúng như thế thật. Từ ngày ra thành phố là những ngày buồn thảm nhất của đời em bắt đầu.

Hình ảnh đứa nhỏ ngày nào chạy nhảy trên những con đường thấp thoáng bóng lá, giữa những cánh bướm chập chờn lang thang, trong những bình minh thôn dã và yên tĩnh, chỉ có tiếng chim hót trên những đầu cành trở về trong trí nhớ tôi. Hình ảnh đó làm cho tôi xúc động. Tôi bàng hoàng và thổn thức khóc. Mẫn ôm lấy tôi, cảm động và hơi lo lắng:

– Nín đi, hồi này em hay khóc quá.

Tôi nói, trong tiếng nấc nghẹn ngào:

– Em cũng thấy vậy. Tự nhiên như thế.

Nước mắt chảy ra, em không giữ được. Thật tình là em không muốn khóc đâu anh. Anh biết tại sao không?

Mẫn lau nước mắt cho tôi:

– Không.

Tôi nhìn vào khuôn mặt nghiêm trang của Mẫn:

– Tại em không muốn làm cho anh buồn.

Mẫn ngồi co hai chân lên, khuôn mặt dăm chiêu cúi xuống giữa hai đầu gối. Con người sống trong xa hoa, với tiền bạc và những thú vui vật chất, phút này, ở Mẫn đã hoàn toàn chết hẳn, không còn mảy may dấu tích. Cùng với tôi, nhưng trên một trạng thái và một hoàn cảnh khác, chừng như vẫn đang đoạn tuyệt với một quá khứ nào, với Mẫn, tới nửa đời người của Mẫn, chừng như cũng là một cuộc « bỏ nhà trốn đi », cũng là một thoát ly với những ràng buộc của cuộc đời cả. Tôi linh cảm được điều

đó. Với tôi, thoát ly tạm coi như thành, như xong, ngõ hẻm và đời cũ đã để lại, một quãng khá xa ở sau lưng. Nhưng với Mẫn thì thoát ly chỉ mới thành hình được đặt thành vấn đề. Và thoát ly đó không chỉ đơn giản cách một gói quần áo, một tảng sáng kia, ra khỏi một ngõ hẻm. Với Mẫn, điều này cứ chỉ nhìn vào tròng mắt thấp thoáng những buồn lo nặng trĩu của Mẫn, vấn đề còn nguyên vẹn là một vấn đề nan giải.

Tiếng thở dài của Mẫn náo ruột:

– Anh chỉ ân hận một điều.

Tôi hỏi:

– Gì vậy, anh?

– Chúng mình gặp nhau thật hay. Thật vui thú, tình cờ. Nhưng chúng mình gặp nhau muộn quá.

Mẫn thành hình chuyển sang câu chuyện khác:

– Thôi chuyện buồn nói thế là đủ rồi. Thế em bằng lòng lên đây ở một thời gian?

– Vâng.

– Bao giờ?

– Anh muốn bao giờ?

– Nếu các thứ đồ dùng cần thiết của em đã đưa ngay lên đây chuyến này thì anh bảo em ở lại đây luôn. Nhưng tất cả còn để lại ở dưới Sài Gòn, thế nào cũng phải về lấy chứ?

– Tất nhiên.

Ngôi nhà xinh xắn, ấm cúng trong cái ngõ hẻm khuất nẻo ở đường Tự Đức hiện lên trong đầu óc tôi như một hình ảnh thân mật. Tôi nghĩ nếu phải rời bỏ nó một ngày tôi sẽ buồn rầu và luyến tiếc lắm. Như với Mẫn, thoát đầu chỉ là một liên lệ tình cờ và mong manh, ngôi nhà, thoát đầu chỉ là một chỗ ở, đã dần dần trở thành một nơi chốn gắn bó mật thiết lắm

thăm bằng những kỷ niệm mỗi ngày một sâu nặng một chồng chất. Tôi đã đến đó. Đã ở. Đã gửi lại ở đó một phần con người tôi, giữa tôi và ngôi nhà, đã có một tình yêu, và nếu tôi phải chia tay với nó, thì cũng như chia tay với một người thân yêu vậy.

Nhưng cuộc đời phải lúc thế này lúc thế nọ, ngày hôm nay không thể giống với ngày hôm qua, ngày mai cũng vậy nữa. Sống với Mãn một thời gian, tôi đã học được ở đời sống thật nhiều điều. Tôi đã biết là cái quyền sách thời có những trang vui xen lẫn với những trang buồn, những buổi trời xanh ở chung với những chiều giông bão. Đời sống không trải phẳng như một tấm lụa, thực vẫn luôn luôn có những cái bẫy đặt ngầm. Tóm lại, đời sống không phải là thiên đường, và người ta sống, không phải là lúc nào cũng chỉ là tiếng cười và hạnh phúc.

Chúng tôi không đặt ra với nhau một vấn đề gì nữa, cho tới khi trở về Sài Gòn. Hai ngày

sau cùng là hai ngày xuôi chảy êm đềm, với Mẫn như một người tình tuyệt vời nhất. Mẫn không được tươi vui như những ngày đầu nữa. Nhưng tình của chàng nông nản đậm thắm hơn gấp bội. Suốt ngày chàng luôn luôn ở bên tôi. Tôi được săn sóc và nuông chiều từ những cái nhỏ mọn nhất. Chúng tôi không ra khỏi biệt thự. Ngôi nhà trong hai ngày cuối cùng mang ý nghĩa đích thực của một tổ uyên ương, đó là tình yêu có mặt từ buổi sáng đến buổi chiều, bằng những biểu tỏ nông nản và quẩn quýt nhất.

Trước ngày cuối cùng, Mẫn đặt vấn đề tôi lên ngôi biệt thự một thời gian với chủ nhân. Người bạn Mẫn đồng ý ngay:

– Chị có thể xem ngôi nhà này như của chị, ngay từ bây giờ.

Nhìn Mẫn, chủ nhân hỏi:

– Anh không lên cùng sao?

Mẫn đưa mắt nhìn tôi:

– Có. Nhưng có lẽ một vài tuần sau. Tôi còn nhiều công việc phải giải quyết ở Sài Gòn.

– Anh nên giải quyết gấp.

– Sao vậy?

– Tôi e chị ở trên này một mình sẽ buồn lắm, không biết dùng thời giờ làm gì. Đầu tuần sau, tôi cũng có việc phải ra ngoài Trung. Cũng trở về ngay, nhưng đến tháng sau thì tôi phải vắng nhà luôn luôn. Khu vực này rất an ninh, quanh năm không xảy ra chuyện gì đáng tiếc hết.

Mẫn dịu dàng:

– Không sao. Ở chỗ nào rồi cũng quen dần. Nhà tôi tỏ ý thích Đà Lạt lắm. Tôi cũng sẽ lên đây luôn. Nhà tôi sẽ không buồn vì biết tôi bận công việc.

Tôi bàng hoàng cả người. Mẫn vừa kêu tôi

bằng hai tiếng « nhà tôi », kêu bằng một giọng thật nghiêm trang thật đúng đắn. Hạnh phúc của tôi, cho tới giờ phút này chỉ còn thiếu có hai chữ ấy, để được xem như một hạnh phúc hoàn toàn. Mẫn đã coi tôi là vợ. Không phải một người tình, không phải một đứa con gái sống chung một thời kỳ với chàng. mà hơn nữa, như một người vợ.

Ngờ đâu một người như anh lại yêu một người như em. Tất cả thảm kịch và hạnh phúc của chúng tôi nằm trong câu nói ấy của Mẫn. Tôi hiểu Mẫn định nói gì trong câu nói ấy. Chung sống của chúng tôi cuối cùng vẫn là một bất ngờ. Bất ngờ cho cả tôi và Mẫn. Đến với nhau chúng tôi không tính đến những chuyện khác. Nói cho rõ hơn là Mẫn không hề tính đến chuyện hai chúng tôi có thể một ngày vĩnh viễn chung sống với nhau. Trong hai người, Mẫn lại là người bị bất ngờ nhiều nhất. Chàng là người từng trải, lịch duyệt, đã trăm phen nổi chìm, đã nghìn lần sóng gió. Nhưng ở đời, sau này tôi mới khám phá được sự thật đó, sau sự thật

đó, có những chuyện không thể nào tính trước được , và cái chuyện không tính trước được nhất là tình yêu. Nó chụp lấy ta ở một đầu đường, nó đón đợi ta ở một ngã rẽ, không một dấu hiệu báo trước. Mẫn tránh thoát được tất cả những cạm bẫy vô hình của tình yêu.

Người đàn bà như ngủ thiếp đi trong bóng tối. Sân khấu bất động. Hý viện là một nấm mồ vĩ đại. Quá khứ đang chôn sống nàng, dần dần, từng phút một, bằng sự nín thinh rùng rợn. Người đàn bà gần như nằm ngả người trên mặt ghế. Nàng nghe thấy nổi lên trong cõi đầu óc mông lung chập chờn của nàng nhiều tiếng động khác. Đó là những âm thanh, những vang vọng bay tới từ những phương trời đã xa, những thế giới đã khuất, những thời gian đã chìm, một quá khứ đã chết. Nàng nghe thấy tiếng gió đập vào một khung kính, tiếng lá rụng trên một sườn đồi, tiếng mưa trên một bờ mái,

tiếng chân nàng đi trên một con đường ở đó có nắng của bình minh và sương của hoàng hôn. Những tiếng cười nữa, ròn rã pha lê, trong suốt thủy tinh của những ngày vui đã qua. Những tiếng khóc nữa, và những tiếng thở dài của một vết thương lớn dần theo ngày tháng. Một tiếng quát lớn lưng chừng lối đi: « Người đàn bà đâu rồi? » Tiếng trả lời từ giữa bóng tối, từ giữa quá khứ: « Tôi đây ». Tiếng giận dữ của người coi rạp: « Ra đi chứ? » – « Ông cho tôi mười phút nữa ». Người đàn bà gắng gượng ngồi lên. Nàng đã mệt quá rồi. Gần như không thở, không nói, không sống được nữa. Cơ hồ muốn ngắt, muốn chết. Năm tháng đã tàn hủy nàng. Bây giờ là quá khứ. Quá khứ như một mũi nhọn đâm suốt thấu, đâm suốt qua tim, đâm suốt qua hồn. Người đàn bà thở hào hển. Toàn thân nàng lạnh buốt. Như trong đầu nàng, quá khứ ma quỷ vẫn chập chờn từng lớp hiện dần lên.

Sau chuyến đi chơi Đà Lạt mười ngày đẹp và thơ mộng như một tuần trăng mật trên cao,

chúng tôi trở về Sài Gòn với một kế hoạch đã định sẵn. Ngôi nhà nhỏ ở đường Tự Đức sẽ tạm đóng cửa một thời gian. Tôi thu xếp mọi công việc cho gọn ghẽ, rồi sẽ cùng già Năm lên Đà Lạt. Mần thì sẽ một tháng lên thăm tôi một lần. Mần cho tôi biết thêm là phần Mần, Mần cũng có một vài việc riêng phải giải quyết, chàng sẽ giải quyết thật gấp, sau đó, nếu tôi chán núi chán rừng, chàng sẽ đón tôi trở về Sài Gòn, khi đó tôi muốn ở căn nhà cũ hay muốn đến ở biệt thự lớn cũng được. Cũng tạm coi như là xong.

Tôi hỏi ý kiến già Năm về sự thay đổi chỗ ở sắp tới:

– Ông muốn tôi lên Đà Lạt ít lâu.

– Thế à, cô!

– Già nghĩ sao?

Chừng như già Năm đã được Mần cho biết trước về chuyện này. Già trả lời, không nghĩ ngợi:

– Ông tính cho cô như thế là phải lắm.

Tôi hỏi:

– Tôi ở Sài Gòn không được sao?

– Đành là được. Nhưng cô lên ở Đà Lạt ít lâu càng được hơn.

– Sao kỳ vậy?

– Yên ổn cho cô hơn. Tôi cũng vững bụng cho cô hơn. Cô ở đây, tôi vẫn lo ngại cho cô nhiều lắm.

Già Năm đã nói thì đúng rồi. Nhiều mối đe dọa đang lại gần, đang bủa vây, những chuyện bất trắc có thể ra vào bất cứ lúc nào. Tôi không linh cảm nữa mà tôi biết chắc như vậy. Mẫn có thể lừa dối tôi. Nhưng già Năm thì tôi biết là không. Người đàn bà quê mùa này thương xót tôi thật tình. Có nhiều lúc, tôi bắt gặp già nhìn tôi bằng một cái nhìn thật tội nghiệp.

Tôi nói:

– Tôi đã nghe lời ông rồi.

Già Năm vui mừng:

– Bao giờ cô lên?

– Chừng một tuần lễ nữa.

– Ngay vậy sao?

Tôi tặc lưỡi:

– Đã không đi thì thôi. Đã đi thì đi luôn có hơn không?

Già Năm gật đầu, tán đồng:

– Cô nghĩ như thế là đúng lắm.

Già cười, nhìn tôi quý mến:

– Nhiều lúc thấy là cô Nhàn còn con nít quá đi. Vui đấy, buồn đấy, cười đấy rồi khóc đấy. Nhưng đó là cái hồi đầu. Cô ở Đà Lạt về, cô thay đổi ghê lắm đấy nhé!

Tôi hỏi:

– Thay đổi thế nào?

– Cô nghiêm trang bình tĩnh hơn. Cô đã thành người lớn rồi.

– Thật không?

– Bộ tôi nói gạt cô sao?

Tôi buồn rầu:

– Làm trẻ con sướng hơn. Chẳng có chuyện gì phải bận tâm lo lắng. Làm người lớn, khổ thấy mồ.

Già Năm chép miệng:

– Chuyện đến lúc là người lớn thì mình phải là người lớn vậy chứ sao.

– Tôi chỉ muốn làm trẻ con mãi mãi.

– Đâu có được.

Những lời nói đơn giản của già Năm không ngờ mà chí lý. Không có thể làm trẻ con mãi được. Tôi là người lớn rồi, người lớn từ thân thể, từ da thịt.

Mấy ngày sau khi ở Đà Lạt về, tôi cảm thấy trong người tôi những triệu chứng khó hiểu của một thay đổi kỳ lạ. Đầu óc tôi váng vất bồng bênh. Tay chân bứt rứt. Hơi thở không đều. Có một cái gì thất thường vừa xảy ra mà tôi chưa đoán hiểu được nguyên nhân.

Những triệu chứng ấy thoát đầu tưởng chỉ thoáng qua, gia tăng dần dần. Nhiều lúc tôi buồn nôn, và thèm ngủ một cách bất chợt. Tưởng chỉ tại vì tôi vừa ở Đà Lạt về, chưa quen thuộc lại với cái nóng của Sài Gòn. Nhớ hôm đó là thứ sáu. Mãn đến, từ buổi sáng. Chàng mua cho tôi một cái vòng ngọc thạch, đòi già Năm làm chả giò ăn, và nói sẽ ở lại đến năm giờ chiều.

Buổi trưa, sau bữa ăn, vào giường nằm, tôi lại thấy buồn nôn nữa, liền nói chuyện cho

Mẫn biết về cái trạng thái bất thường vừa xảy đến cho tôi, cái trạng thái bất thường là từ thời con gái đến giờ tôi chưa từng cảm thấy.

Mẫn nằm nghe, thoát đầu cười, bảo đó là cảm cúm qua loa mà thôi. Nhưng khi tôi nói tôi hay buồn nôn, buồn ói, mi mắt nặng trĩu lúc nào cũng như muốn ngủ, Mẫn không cười nữa. Nét mặt chàng nghiêm trang và trầm trọng hẳn lại. Chàng ngồi lên, bắt tôi kể lại những triệu chứng ấy một lần nữa, rồi trầm ngâm, nhíu mày trong một suy nghĩ bất chợt.

Tôi hỏi:

– Có sao không anh?

Mẫn đặt tay lên vai tôi:

– Không sao. Nhưng có thể là thế này: Em đã có mang.

Tôi giật mình:

– Có mang?

Mẫn gật đầu:

– Đó là những triệu chứng khởi đầu thường ở một người đàn bà đã thụ thai.

Đến lượt tôi bàng hoàng ngồi lặng. Thụ thai? Chưa bao giờ tôi nghĩ đến việc đó hết. Chung sống với Mẫn, ăn nằm với Mẫn, từ một đứa con gái trở thành một người đàn bà, chưa bao giờ tôi bận tâm đến chuyện rồi một ngày tôi có thể có con, rồi một ngày tôi sẽ trở thành một người mẹ.

Tôi lo lắng:

– Anh chắc là thế không?

Mẫn gượng cười:

– Làm sao anh biết được. Có thể là có. Có thể là không? Để sáng mai, anh đưa em đi bác sĩ chắc biết rõ sự thật.

Mẫn ở lại với tôi suốt buổi chiều hôm đó. Chàng nằm trên giường từ sau bữa ăn trưa

cho đến tận chiều. Bầu không khí có một vẻ gì trầm trọng khác thường từ sau phút Mẫn nói có có thể tôi đã mang thai. Trong tôi, cũng từ phút đó là một cảm giác lẩn lộn. khó tả. Không ra vui, cũng không ra buồn. Phải thú thật, rằng, chung sống đã được một khoảng thời gian, khá dài với Mẫn, tôi chưa từng mong ước có một đứa con, chưa từng sống trước cái tâm trạng đặc biệt của một người mẹ. Tôi mới chỉ nhìn thấy tôi như một người tình. Chưa hoàn toàn là một người vợ, cho nên chưa thể nghĩ thêm tới nữa, tới một người mẹ. Mẫn cũng chưa ở hẳn với tôi. Chàng đến, rồi chàng lại đi, hơn một đêm tôi vẫn ngủ một mình, nên tôi nhìn Mẫn cũng vậy. Mới là một người tình. Chưa hoàn toàn là một người chồng, cho nên càng chưa thấy chàng có thể là một người cha. Có điều là bây giờ, Mẫn đã đề cập tới sự «có thể» này, và hình ảnh đứa con, với tôi, bắt đầu là một xâm chiếm tới:

– Anh nghĩ sao?

– Anh chưa muốn nghĩ thế nào hết.

– Em muốn hỏi là anh có muốn chúng mình có con với nhau không?

– Muốn.

Tiếng “muốn” của Mẫn thành thực và buồn rầu gần có như là nửa muốn, nửa không vậy. Chàng hỏi lại tôi:

– Em thì sao?

Tôi nghe thấy tôi trả lời:

– Không.

– Ai cũng muốn có con. Riêng em trả lời không.

– Em chỉ muốn có anh. Có anh thôi là đủ.

Đang buồn mà nghe thấy tôi nói khơi khơi như vậy, Mẫn cũng bật cười. Chàng xoa đầu tôi như một đứa con nít:

– Có nhiều chuyện xảy đến, tự nhiên, bất

ngờ mình muốn hay không muốn cũng vậy thôi.

– Thấy anh có vẻ lo buồn. Em càng không muốn vì thế.

Mẫn lắc đầu:

– Đừng hiểu lầm thái độ của anh. Khi anh nói anh muốn có con, với em, anh thành thật chứ không phải là anh giả dối. Buồn và lo cũng có đúng nữa. Chuyện chúng mình, tới giờ phút này anh cũng chưa thu xếp xong. Nếu em có con, lại thêm cho chúng ta một vấn đề mới phải giải quyết.

Ngẫm nghĩ một lát rồi Mẫn nói tiếp:

– Chẳng sao. Có khi lại là một chuyện thật hay cũng không biết chừng.

Câu chuyện chấm dứt ở đó. Mẫn yêu cầu tôi cho chàng được nằm một mình:

– Anh cần ngủ một lát.

Tôi ra ngoài nhà, mặc dầu biết Mẫn không buồn ngủ. Cánh cửa khép hờ, thỉnh thoảng nhìn vào, tôi lại thấy Mẫn trở mình. Đôi khi chàng nằm thật im. Tay đặt lên trán. Đôi khi chàng trở dậy, lấy thuốc lá hút rồi lại nằm xuống. Như thế cho đến lúc Mẫn về sau khi hẹn với tôi sáng mai chàng trở lại.

Buổi tối hôm đó, thấy người bứt rứt bồn chồn, ngồi đúng không yên, đặt mình xuống là nôn nao khó chịu, tôi vùng mặc quần áo, cảm thấy sự cần thiết phải ra khỏi nhà.

Già Năm ngạc nhiên:

– Cô đang mệt. Còn đi đâu vậy?

Tôi nhìn đồng hồ. Mới 9 giờ tối. Xuất chiếu bóng cuối cùng giờ này mới bắt đầu, hay có muộn cũng chỉ mới muộn một chút. Tôi bảo già Năm:

– Trông nhà cho tôi. Năm nhiều quá, thấy trong người thế nào ấy. Có lẽ tôi đi xem chiếu bóng.

Gió đêm thổi đầy lòng ngổ khi tôi mở cửa đi ra, làm cho tôi tỉnh táo và dễ chịu được phần nào. Không thấy choáng váng và buồn nôn nữa. Chắc không phải mình có thai đâu, tôi nhủ thầm khi vẫy taxi lên, bảo đưa tôi xuống thành phố. Dọc đường, tôi nghĩ đến ngôi biệt thự trên Đà Lạt. Chỉ còn mấy ngày nữa, tôi sẽ rời bỏ thành phố này, ý nghĩ này khiến cho tôi thấy quyến luyến và gắn bó với nơi chốn sắp rời bỏ nhiều hơn. Tới rạp chiếu bóng, tôi là người mua vé sau cùng. Cuộn phim buồn, vì có nhiều đoạn chia ly. Người đàn ông trong phim khi trở lại tìm người đàn bà thì người đàn bà đã chết. Cảnh tượng kết liễu cho cuốn phim nhiều nước mắt là một bãi cỏ trước một ngọn đồi. Một người đàn bà nằm dưới một bóng cây lớn. Người đàn ông cúi đầu, đứng lặng một hồi lâu, cái bóng bất động đổ dài theo chiều nắng xế, rồi người đó từ từ quay gót bước đi, cái bóng nhỏ dần cho tới khi khuất hẳn về phía bên kia ngọn đồi.

Tôi lủi thủi trở về nhà một mình trên một

chiếc cyclo. Đêm khuya. Không khí thoáng mát của buổi tối đã có một vẻ gì lạnh lẽo làm tôi rùng mình. Chiếc xe thả trôi xuống đầu ngõ. Tôi đi bộ vào. Tưởng già Năm đã ngủ. Ngờ đâu trong nhà còn bật đèn sáng và già Năm ngồi đợi tôi ở phòng khách.

Vừa thấy mặt tôi, già hỏi ngay:

– Cô có gặp ai không?

Tôi ngạc nhiên:

– Không. Mà gặp ai là mới được chứ.

– Một người đàn bà. Đứng tuổi. Mập mập. Mặc một chiếc áo dài nâu.

Tôi ngờ ngác:

– Chẳng gặp và cũng chẳng nhìn thấy ai như thế hết.

– Cô nhớ lại xem. Cả lúc đi lẫn lúc về đều không gặp?

Tôi dặm chân:

– Đã bảo không mà! Cái gì mà già có vẻ hốt hoảng vậy. Sao giờ này già chưa đi ngủ.

– Tôi chờ cô về để nói cho cô hay. Mụ đàn bà lạ mặt đến hỏi có vẻ đáng ác lắm. Mụ ta hỏi tôi có phải đây là nhà cô Nhàn không, tôi bảo không phải, ở đây không có ai là cô Nhàn hết, mụ ta nhìn tôi cười gằn rồi bỏ đi, nói lát nữa sẽ trở lại.

Tôi cau mặt:

– Tôi hỏi già điều này đã. Ai hỏi thì chưa biết, mặc người ta, nhưng tôi ở đây, đây là nhà tôi, tại sao già lại bảo không có ai là cô Nhàn hết?

– Thầy Mẫn dặn tôi thế mà! Nói người nào lạ mặt, không có được cho họ vào nhà. Ai hỏi cô, bảo không có.

– Mụ đàn bà ấy muốn gì.

– Muốn gây chuyện, nếu tôi không lầm.

Tôi nói cứng:

– Đứa nào dám gây chuyện với tôi. Tôi làm gì mà gây chuyện mới được chứ. Thôi, già đi ngủ đi.

Đèn tắt, tôi thay quần áo trong bóng tối, lên giường nằm. Tôi nhắm mắt lại, nhưng đầu óc bồn chồn, không thể nào tìm vào giấc ngủ một cách dễ dàng như những đêm trước. Bao nhiêu chuyện làm tôi lo lắng. Sáng mai Mẫn đến đón, đưa tôi tới bác sĩ. Kết quả sẽ ra làm sao đây? Nhớ lại nét mặt nghiêm trọng của Mẫn, sự im lặng của Mẫn suốt cả buổi chiều hôm qua, tôi biết đứa con, nếu đã thành hình trong tôi, là cả một vấn đề nan giải cho Mẫn. Nó sẽ làm đảo lộn mọi dự tính của Mẫn, về tôi và chàng.

Lại còn mẹ đàn bà lạ mặt đến tận nhà, hỏi già Năm «có cô nào là cô Nhàn ở đây không?» À vậy? Mẹ đàn bà ấy muốn gây chuyện? Nếu

đích thực là như thế, tôi biết đối phó như thế nào bây giờ? Sáng mai, phải cho Mẫn biết ngay chuyện này mới được, tôi nhủ thầm.

Chưa bao giờ, một đêm lại dài, lại không cùng và mệnh mông với tôi, như đêm hôm đó. Đêm như một mặt biển. Sâu thẳm. Bát ngát đến rợn người. Tôi nằm trong đêm, tôi là một hòn đảo cô đơn giữa một đại dương lạnh lùng, thù nghịch, ném tầm mắt đi, tôi không nhìn thấy một bến bờ nào, chỉ nghe thấy tiếng sóng đổ hồi, những đợt sóng trùm đầu dâng lên, dâng lên, sóng kín trùm thân thể tôi, sóng đang nuốt đầu và tôi nhỏ dần, mất dần dưới sóng. Sự hoang mang làm tôi run rẩy. Chăn đệm không ấm nữa. Trước sau tôi vẫn chỉ có một mình.

Nửa đêm, tôi bật đèn ngồi dậy. Ra trước bàn phấn. Lặng nhìn mình trong bóng gương. Khuôn mặt tôi hốc hác một cách đáng sợ. Cái nhìn mê hoảng, thảng thốt giữa hai trong mắt sâu trũng. Lúc này tôi cần có một người bạn. Cần vô tả. Tôi chợt nghĩ đến Hoa. Nó cũng muốn thoát ly, ra khỏi lòng ngõ hẻm, ném mình vào

308 | Mai Thảo

cuộc đời. Tại sao tôi không nghĩ đến chuyện đón Hoa cho đến ở cùng? Những lúc không có Mẫn, Hoa cũng an ủi tôi được nhiều lắm.

Tôi nghe thấy tôi lắm lắm:

– Hoa. Phải, Hoa. Mai phải nói với anh Mẫn ngay mới được.

Tôi ngồi trước gương cho đến khi trời sáng.

Ngày hôm sau Mẫn tới, tôi còn ngủ mê mệt trên giường. Mẫn lay tôi dậy:

– Đi, em.

Nửa thức nửa tỉnh, tôi đã quên bằng đi chuyện ngày hôm trước. Tôi nói, mắt vẫn còn nhắm nghiền:

– Sáng nay chẳng đi đâu hết. Em đang thiếu ngủ. Để cho em ngủ.

Mẫn ngạc nhiên:

- Cả đêm qua em làm gì không ngủ.
- Thức.
- Tại sao thức?

Những câu hỏi dồn dập của Mẫn dần dần làm cho tôi nhớ lại: Cuốn phim buồn đã xem. Người đàn bà lạ mặt. Việc đến khám bác sĩ. Tôi gắng gượng ngồi lên đầu óc bải hoải, thân thể đau nhừ. Tôi gục đầu vào vai Mẫn, giọng còn nặng trĩu giấc ngủ chưa dứt:

- Bà Năm chưa nói gì với anh sao?
- Chưa. Anh mới đến mà! Chuyện gì vậy?
- Anh gọi bà Năm lên mà hỏi.

Mẫn lớn tiếng gọi bà Năm. Bà ta đã ra khỏi nhà từ lúc nào rồi. Chắc là đi chợ. Tôi cố gắng nhớ lại, thuật lại những lời bà Năm nói về người đàn bà lạ mặt đã tới lúc tôi đi vắng. Thấy Mẫn nín thinh, tôi lay cánh tay mẫn:

– Ai vậy? Nó muốn gì em.

– Anh cũng không biết. Để xem. Nhưng chuyện đó cũng không đáng quan tâm nữa. Em đi mặc quần áo đi. Anh đưa đến bác sĩ.

Chúng tôi ra khỏi nhà nửa giờ sau. Suốt dọc đường từ nhà đến phòng mạch. Mẫn nắm lấy tay tôi cho tôi yên tâm, nhưng nét mặt chàng thì trĩu nặng lo âu, đôi lông mày nhíu lại, chàng mím môi không nói một lời nào. Phòng mạch người bác sĩ quen Mẫn ở đường Trần Quốc Toản. Chúng tôi đã đến sớm, nhiều người còn đến sớm hơn. Phòng đợi đã có hàng chục người ngồi đó, khi tôi theo Mẫn e dè bước vào. Có thể nơi đây là lần đầu tiên trong đời, tôi tới một phòng mạch, tìm gặp bác sĩ. Từ nhỏ tới lớn, tôi khỏe mạnh rất ít khi đau yếu, có đau cũng chỉ cảm cúm qua loa, một viên thuốc uống vào là khỏi.

Tôi lao động suốt ngày, bệnh tật không tới được. Mà giá có bệnh, cũng chẳng có tiền đâu đến bác sĩ. Thành ra, đúng đây là lần đầu tiên

tới phòng mạch. Thật. Lại đi với Mẫn thành ra tôi đâm mất tự nhiên, mặt mũi đỏ bừng, tay chân lúng túng, không biết đứng ngồi tới lui như thế nào nữa. Mẫn chỉ một cái ghế trống cho tôi ngồi xuống. Chúng tôi phải chờ đúng một tiếng đồng hồ, rồi tên Mẫn được đưa vào, và người bác sĩ chạy ra. Bác sĩ bắt tay Mẫn, xin lỗi đã để Mẫn phải chờ lâu, hỏi Mẫn bệnh gì.

Mẫn kéo bác sĩ ra một góc nhà, thì thầm với ông ta một hồi lâu. Bác sĩ nghe xong, gật gù, trở lại đứng trước mặt tôi. Bằng một giọng dịu dàng, ông ta nói:

– Cô đừng lo hoảng gì hết. Mời cô vào đây.

Mẫn gật đầu ra hiệu cho tôi đi theo bác sĩ vào phòng mạch.

Chúng tôi rời khỏi phòng mạch cùng yên lặng, không nói với nhau một lời nào. Điều Mẫn nghi ngờ buổi chiều hôm trước thế là đã trở thành sự thật. Tôi đã có thai. Khi bác sĩ cho tôi biết là như thế, tôi lặng người trong giây

312 | Mai Thảo

lát, không biết là nên vui hay buồn. Tôi cúi đầu xuống, phân vân, tần ngần trước cái nhìn chăm chú của người thầy thuốc. Ông ta đập nhẹ tay vào vai tôi:

– Thế nào?

Tôi chớp mắt:

– Thưa, tôi không hiểu.

– Cô nghĩ sao?

Tôi ngẩn ngơ:

– Tôi chẳng biết nghĩ sao hết.

Người thầy thuốc cười hiền lành:

– Cốt nhất là đừng lo. Người đàn bà lần đầu tiên có thai bao giờ cũng bị xúc động mạnh. Đó là một phản ứng tự nhiên. Có điều là trong bất cứ trường hợp nào, cho dù là những trường hợp bi thảm nhất. Có một đứa con phải coi đó là một hạnh phúc, một tin mừng. Trời cho

mình đó phải vui mừng và sung sướng nhận lấy. Nhiều người cầu mong chẳng được, cô nên nhớ là như vậy. Ông Mẫn xem chừng lo cho cô lắm. Thôi, cô về. Từ nay, mỗi tuần nhớ lại tôi một lần. Hoặc có thấy sự gì bất thường, nhớ đến tôi ngay đừng e ngại gì hết.

Bác sĩ đưa tôi ra tới ngoài. Ông mỉm cười, nói với Mẫn:

– Tin mừng rồi đó.

Ông ta nhìn tôi rồi nói tiếp với Mẫn:

– Tinh thần không được vững vàng. Đang bị dao động. Đó là điểm duy nhất nên quan tâm và đề phòng. Tôi đã dặn cô ấy kỹ càng. Có gì, cứ đến tôi ngay. Đến một mình đừng lo ngại.

Ra tới xe, về tới nhà, đầu óc tôi là một mớ ý nghĩ và tình cảm hỗn độn mà tôi không làm thế nào sắp xếp lại được. Tôi không lo cho tôi cũng chẳng biết làm thế nào mà lo. Tôi chỉ sợ Mẫn buồn vì một chuyện mà Mẫn chưa muốn

có. Cái thai thành hình trong bụng, lập tức kéo theo nó những đảo lộn mới. Thứ nhất, là cái việc dọn nhà lên ở trên Đà Lạt ít lâu phải tạm đình hoãn lại. Không phải là Mẫn muốn thế. Mà là tôi nhất định không chịu đi nữa. Mẫn dẫu đành thế nào cũng không được.

– Ô hay! Như thế này thì lên ở Đạt Lạt càng thuận lợi hợp lý hơn chứ. Từ bây giờ trở đi, em cần nghỉ ngơi, không được làm việc gì quá độ, không được thức khuya, Đà Lạt mới là nơi chốn lý tưởng nhất cho một người đàn bà trước ngày sinh nở.

Tôi lắc đầu quây quây:

– Em ở đây, em không đi đâu hết.

Không làm sao được Mẫn phải dỗ ngọt:

– Đáng lẽ tuần sau đi, nhưng thôi được, em ở thêm tháng nữa vậy. Rồi liệu sau.

Trước khi về, Mẫn gọi bà Năm lên, căn dặn già Năm rất cẩn thận về trường hợp những

người đàn bà lạ mặt đến hỏi tôi như người đàn bà đêm hôm trước. Theo lời dặn của Mẫn, bất cứ ai hỏi cũng nói chủ đi vắng, tuyệt đối không cho ai vào nhà.

- Nếu họ làm dữ?
- Nói sẽ đi kêu cảnh sát tới.
- Nếu họ không sợ?

Già cứ kêu thét ầm ỹ lên, cho hàng xóm láng giềng nghe thấy, họ ngán là họ phải chuồn đi.

Tôi nghe xong, bèn nói với Mẫn về Hoa. Tôi nghĩ ý muốn đón Hoa đến ở cùng, không phải là mãi mãi, nhưng trong một thời gian, năm sáu tháng một năm gì đó.

Mẫn ngẫm nghĩ:

- Bạn thân của em?
- Vâng. Em chỉ có nó là bạn.

316 | Mai Thảo

– Rủ cô ấy tới đây tức là xui cô ấy trốn khỏi nhà. Em không cẩn thận rất dễ xảy ra chuyện phiền phức cho mình.

Tôi trả lời, nghĩ đến hoàn cảnh Hoa, còn thảm hơn hoàn cảnh tôi ngày trước:

– Chẳng sao đâu anh. Nhà nó chỉ mong tổng khứ nó đi cho khuất mắt. Em biết chắc chắn là như thế.

Mẫn gật đầu:

– Em muốn thế cũng được.

Câu hỏi cuối cùng của Mẫn, về Hoa:

– Bạn em có tốt, có kín đáo, có tin cậy được không?

Tôi gật, không nghĩ ngợi.

– Tốt. Kín đáo. Tin cậy được.

Mẫn dùng dằng lưu luyến mãi rồi mới bỏ đi. Lúc tôi đưa tiễn chàng ra cửa, chàng ôm lấy tôi, ôm lấy tôi thật chặt. Chàng xúc động thành thật. Ở Mẫn, thật là một biểu tỏ kỳ lạ và khác thường.

– Anh rất mừng sẽ có một đứa con với em.

Tôi chảy nước mắt:

– Ở phòng mạch về, em thấy anh im lặng, anh nghiêm trang quá, em cứ nghĩ là anh buồn, anh không bằng lòng.

– Không phải thế.

Mẫn thở dài:

– Anh nghiêm trang vì chuyện khác.

Mẫn buông tôi ra:

– Nhớ ở nhà suốt ngày đừng đi đâu.

– Anh phải tới với em luôn.

318 | Mai Thảo

– Ngày nào anh cũng tới. Thiếu gì cần gì cứ biên hết ra một tờ giấy, anh đến rồi ngày hôm sau anh mua các thứ đó đem lại đủ hết cho em. Mẫn đã ra đến ngoài đường còn quay lại căn dặn thêm một lần nữa:

– Nhớ đừng đi đâu.

– Em nhớ.

– Ai hỏi em, em cứ ở trong nhà, để mặc cho già Năm trả lời.

Thấy Mẫn làm ra quan trọng quá đáng, tính trẻ con trong tôi lại nổi dậy. Tôi bật cười, trêu Mẫn:

– Em ra trả lời lấy, không được sao?

Mẫn giấy nấy:

– Ô hay, nếu được, anh còn phải dặn em để làm gì?

– Như thế này thì có khác gì giam cầm, có khác gì lưu đầy.

Mẫn an ủi:

– Chỉ một thời gian thôi. Chịu khó nghe anh một chút. Anh lo là lo cho em, chứ anh có chuyện gì đâu.

Mẫn về nhà, hôm sau trở lại, rồi về, cách một vài ngày lại đến. Vẫn chưa thấy có chuyện gì khác thường xảy ra hết. Nghe theo đúng lời dặn của chàng, tôi và già Năm đóng cửa, nằm ở nhà trong cắt đứt gần như là hoàn toàn mọi liên lạc với đời sống bên ngoài. Có phải mua bán gì lật vạt, già Năm mới mở cửa, ra đầu phố, rồi lại tắt tưới trở về ngay. Thật là một người ở trung thành với chủ. Già Năm sẵn sàng, lo toan cho tôi bằng thứ lo toan đầy yêu thương của một người mẹ vì sợ Mẫn và vâng lời Mẫn một phần, đó chỉ là một phần nhỏ, còn phần lớn vì già yêu mến tôi thực tình. Đời sống có cái luật bù trừ của nó thật. Tôi không được mẹ tôi yêu thương, mẹ tôi xa lạ và tàn ác, vì vậy tôi phải

thoát ly gia đình. Bù lại, tôi đã được một người đàn bà xa lạ, không có với mình một liên hệ máu mủ ruột thịt nào thương yêu như con đẻ.

Một buổi trưa, cơm nước xong ngồi uống nước nói chuyện ở sân sau, tôi mới hiểu được tại sao già Năm dành cho tôi những tình cảm đặc biệt như vậy. Già kể cho tôi nghe về gia đình của gia, và tấn thảm kịch đã xảy ra trong quá khứ. Hóa ra già Năm cũng có một đứa con gái. Theo lời già, nếu đứa con gái ấy còn sống, nó cũng đã lớn, cũng xấp xỉ bằng trạc tuổi tôi bây giờ. Nhưng Thắm, con gái già Năm không còn nữa. Nó đã chết.

Giọng sầu thảm, già thuật lại câu chuyện đau buồn cũ:

– Làng tôi không có sông, phải đào giếng lấy nước dùng. Đầu làng cuối làng đều có giếng, giếng nào cũng sâu thăm thẳm, nhìn xuống đã thấy rợn người chóng mặt. Tôi đi chợ xa, ở mãi làng Thượng, ngày nào cũng đi từ tối đất tới chiều mới trở về. Con cháu năm đó mới

lên mười tuổi. Ngày thường tôi đi chợ yên tâm vì ở nhà đã có ông cậu là người lớn, canh coi cháu, không cho cháu ra chơi ở gần giếng bao giờ. Hôm đó, ông cậu cháu có việc bận phải lên tỉnh. Đáng lẽ tôi nghỉ buổi chợ hay cho cháu đi theo thì làm gì xảy ra chuyện. Nhưng tôi đã tiếc buổi chợ, lại lú lấp thế nào đó, không nghĩ tới chuyện đưa cháu đi theo, mà lại đưa sang gửi nhà hàng xóm. Thế là cháu cùng mấy đứa trẻ con hàng xóm kéo nhau ra đầu làng chơi. Cũng là cái số. Đứa nhỏ ngã xuống giếng chết đuối không phải là mấy đứa nhỏ con nhà hàng xóm. Mà lại là cháu.

Tôi nghe chuyện, thốt lên:

– Tội nghiệp.

– Phải, tội nghiệp cho cháu, tội nghiệp không biết chừng nào. Nó xinh đẹp, nó ngoan ngoãn, cả làng ai thấy cũng yêu, cũng khen. Buổi chiều, từ làng Thượng gánh hàng trở về, tới đầu xóm là tôi đã biết ngay. Tôi quăng gánh

hàng, chạy về. Nhưng đã muộn. Tôi vẫn nghĩ tại tôi mà cháu chết.

Già Năm nhìn tôi, nhắc lại:

– Còn sống, chắc nó cũng hao hao giống như cô bây giờ.

Chuyện người con gái xấu số của già Năm ám ảnh tâm trí tôi suốt mấy ngày liền. Người nào cũng sống với thật nhiều cái khổ, chẳng mấy khi được sung sướng. Như trong suốt một mùa mưa, chỉ được vài ngày nắng ráo mà thôi. Nhiều tuần lễ trôi qua. Người đàn bà lạ mặt đến gõ cửa chừng như đã tan biến vào hư vô, không thấy trở lại nữa, cùng với những ngày bất động trong căn nhà đóng kín mọi cửa ngõ, cái thai trong bụng tôi lớn dần. Tôi cảm thấy nó lớn, từng giờ từng phút trong tôi. Một đời sống đang thành hình, tôi chăm chú theo dõi, thấy nảy sinh dần dần ở trong tôi một tình yêu mới. Cuộc đời tôi, chợt như mang thêm một ý nghĩa đặc biệt. Tâm tính tôi cũng vì thế mà thay đổi.

Tôi nói với Mẫn về sự thay đổi này. Mẫn gật đầu:

– Anh cũng nhận thấy như vậy. Chùng như em không còn bông bột như trước nữa. Em trở nên lạng lẽ và chín chắn hơn.

Tôi cho Mẫn biết là không thấy người đàn bà lạ mặt trở lại nữa. Điều này xem chùng cũng làm Mẫn yên tâm.

– Có lẽ họ hỏi nhầm nhà. Nhưng cũng chưa biết thế nào, vẫn phải đề phòng như cũ.

Tôi cười:

– Anh định bắt em sống như thế này đến bao giờ?

– Đến ngày em sinh con.

Sinh con cũng phải chín tháng mười ngày. Còn những năm bảy tháng nữa. Năm bảy tháng giam mình suốt ngày trong một căn nhà đóng

kín. Viễn tượng ấy làm tôi nhẩn mặt. Tôi lắc đầu:

– Chịu thôi.

Mẫn dõ dành:

– Bây giờ em đã có mang. Cần nghỉ ngơi, nằm im một chỗ. Còn thích đi đây đi đó làm gì cho mệt.

– Thỉnh thoảng anh cũng cho em xuống phố một lát.

Mẫn đành chịu:

– Cũng được. Nhưng đi đâu nhớ bảo già Năm cùng đi.

Mẫn về, sự vắng mặt của chàng làm cho tôi hoang mang và bồn chồn ghê gớm. Tôi có nghe lời Mẫn. Nghĩa là ở nhà, nghỉ ngơi, nhưng không được.

Một buổi chiều, sau khi ở nhà suốt buổi

sáng suốt buổi trưa, tôi sửa soạn ra phố. Thấy tôi trang điểm trước bàn phấn già Năm hỏi:

– Cô định đi đâu vậy?

– Về Phú Nhuận.

– Cô về đó làm gì vậy?

– Già không thấy ông đã bằng lòng cho tôi đón bạn gái tôi xuống ở cùng với tôi đó sao?

– Cô bạn cô ở Phú Nhuận?

– Phải. Cùng ngõ với tôi đó. Nó tốt với tôi, nó thương tôi lắm.

Già Năm vẫn đứng bắn khoăn ở đằng sau lưng:

– Tôi đi với cô nhé!

– Không nên.

– Sao vậy?

– Tôi về chỗ ở cũ, không muốn cho ai biết hết. Mẹ tôi thấy tôi là có chuyện ngay. Già đừng lo, tôi đi một lát sẽ về ngay.

Điều mà tôi không ngờ, là kẻ thù tôi vẫn lặng lẽ theo dõi tôi trong im lặng và bóng tối. Chúng theo dõi mà tôi không biết. Chúng đã đến gần mà tôi không hay. Gần như là chung quanh ngôi nhà nhỏ bé của tôi, đã có một màn lưới vô hình bao vây, sẵn sàng chờ đợi tôi xuất hiện. Tôi không biết, già Năm cũng không nghi ngờ gì. Cả Mẫn nữa, cũng vậy. Chàng căn dặn tôi phải thận trọng, đừng ra khỏi nhà, cũng là đề phòng thế thôi. Điều bất ngờ là người đàn bà ấy làm sao có thể táo gan và liều lĩnh như thế, sự mà tôi không hiểu được, chỉ đến khi bất hạnh đánh xuống đầu mình như một tiếng sét kinh hoàng, là khi một người đàn bà ghen, người đàn bà có thể tức khắc từ một con nai hiền lành biến thành một con thú cực kỳ hung dữ. Con thú đó, từ nhiều ngày đã sai người đến dò la, biết đích xác tôi sống chung với Mẫn, tôi là người tình của Mẫn, và cái sự thật này

không thể tha thứ, không thể cho phép kéo dài hơn. Sự bình yên của tôi, với người đàn bà đó đã đến lúc phải chấm dứt.

Chấm dứt vào một buổi chiều tối lên Phú Nhuận tìm Hoa.

Tôi không bao giờ quên được buổi chiều hôm đó. Trời thật đẹp. Nền trời xanh bao ba mênh mông giữa những mái nhà. Nắng chiều đã nhạt, nhạt tới vừa đúng cái độ nhạt dịu dàng và đẹp nhất của nắng. Già Năm mở cửa cho tôi đi ra. Tôi dặn già khóa cửa lại, chừng một tiếng nữa tôi sẽ về, đoạn, tôi ung dung đi ra đầu ngõ kiểm xe. Con ngõ vắng lặng. Thấp thoáng một vài bóng người sau những cánh cổng đóng kín. Ý nghĩ sắp gặp lại Hoa khiến tôi cảm thấy vui vui trong lòng. Tôi đã thoát ly. Thoát ly của tôi đã thành tựu, đã tốt đẹp. Ngày bỏ con ngõ tối tăm địa ngục ra đi, tôi đã hứa với Hoa sẽ trở lại, đón nó cùng với tôi tìm ra cuộc sống nhiều ánh sáng và nhiều tiếng cười ở ngoài đường lớn. Lần về gặp lại nó ở đầu ngõ, tôi đã nhắc lại lời hứa gần như thiêng liêng sắt đá này.

– Mày đừng quên tao, Hoa nói.

– Tao không quên, tôi đã trả lời.

Bây giờ là lúc thực hiện với người bạn gái thân thiết nhất lời hứa cũ. Tôi sẽ cho Hoa biết tôi đã có thai, sắp trở thành mẹ. Chắc nó ngạc nhiên lắm. Tôi còn tính nhẩm trong đầu cách thức tiếp xúc với Hoa như thế nào. Tôi đem theo tiền trong sắc tay rồi. Về tới đầu ngõ là thuê một thằng nhỏ, chỉ cho nó biết nhà Hoa, bảo nó kiếm Hoa, đưa Hoa về đầu ngõ cho tôi. Hai chị em sẽ ôm lấy nhau. Và tôi đã hình dung ra được câu chuyện trao đổi giữa hai người bạn gái quyết dắt tay nhau cùng đi vào cuộc đời, bằng một con đường thoát ly duy nhất:

– Tao về đón mày đi đây?

– Đi bao giờ?

– Ngay bây giờ.

– Trời ơi! làm sao có thể ngay bây giờ được?

– Tại sao không? Mà chỉ có việc vất bỏ lại tất cả như tao đã vất bỏ, tất cả, không tiếc thương không ân hận. Thế là xong.

– Tao cũng phải về nhà lấy quần áo đã chớ?

– Không cần. Tao đã có cho mày. Nghe đã thích chưa? Tao đã có đủ hết cho mày.

Trước kia, chúng tôi không có gì hết. Những đồ dùng của một đứa có cho hết đứa kia, đứa kia cũng vẫn cứ thiếu hết tất cả những cần thiết cho một người đàn bà. Bây giờ tôi đã có thừa, cho tôi, cho cả Hoa nữa. Tôi sẽ đưa nó về nhà. Cho nó thấy cái tủ lạnh, cái máy truyền hình, những tấm rèm của nhiều màu, những bình hoa và những tấm thảm. Nó mà ngồi xuống trước cái bàn phấn có gương trong buồng ngủ, chắc nó phải sửng sờ mất năm phút, trước những hộp phấn những thỏi son, những lọ nước hoa đắt tiền bày kín đặc trên mặt gỗ bóng loáng. Nhưng sự làm cho nó choáng váng ngây ngất nhất, chắc chắn phải là cái tủ áo. Mắn vừa đóng cho tôi một cái tủ áo

mới tháng trước đây thôi. Cái tử nhỏ quá, áo tôi may càng ngày càng nhiều, phải có một cái tử lớn gấp đôi tử cũ. Tôi sẽ đưa Hoa đến trước tử, mở rộng hết bốn cánh cho nó nhìn gần một trăm cái áo xếp thành một hàng dài màu sắc rực rỡ. Tôi có nhiều áo tuyệt đẹp, những hàng áo ấy không có bán ở những tiệm tơ lụa Saigon. Chả là Mẫn biết tôi thích nhiều áo đẹp, lần nào có bạn chàng đi ngoại quốc, chàng cũng không quên nhờ bạn mua một vài hàng gấm, hàng lụa, hàng kim tuyến cho tôi. Tôi sẽ cho Hoa mặc thử tất cả những áo dài ấy. Nó thích cái nào tôi cho liền. Từ bây giờ, hai chị em dùng chung, đồ của tao là đồ của mày, mày cứ tự nhiên dùng ngại ngần gì hết, tôi sẽ bảo với người bạn gái nghèo hèn của tôi như vậy. Rồi hai chị em ôm lấy nhau, cười vang động. Chứ sao. Chúng tôi sẽ cười ngất, cười vang động. Cười với cuộc đời không còn hình ảnh cái ngõ hẹp tối tăm mà chúng tôi đã rời bỏ, mà cuộc đời đã mở cho hai đứa con gái nghèo một lối mở thênh thang.

Với những ý nghĩ xôn xao vui thú trong đầu vì một người bạn gái tôi sắp được gặp lại để thực hiện với bạn một lời hứa của mình, tôi bước men theo bờ tường, dưới nắng chiều vàng ấm, và tôi không để ý đến hai người đàn bà từ đầu ngõ tiến vào. Họ cũng đi men theo bờ tường, nhưng ở phía bên kia. Tôi thì nhìn thẳng trước mặt, đầu óc tôi lại để tận đâu đâu, nên không nhìn thấy họ đi vào. Tới ngang tầm tôi, hai người đàn bà ấy đi thẳng, rồi mới từ phía sau lưng tôi, quay trở lại. Ấy là sau này, nhớ lại, tôi đoán là như thế. Chứ lúc đó, nguy hiểm đã gần kề, tai họa đã gang tấc mà tôi bước đi ung dung, tôi vẫn không hay biết gì hết.

Một tiếng nói lạnh lùng làm tôi lạnh gáy:

– Con này phải không?

Một tiếng khác, ghê rợn, đáp lại:

– Đúng nó rồi đấy.

Tôi chỉ cảm thấy có mấy bàn tay như mấy

gọng kìm túm chặt lấy tôi từ phía sau lưng, giữ tôi đứng lại.

– Đánh tan xác nó ra.

Đó là câu nói cuối cùng của hai người đàn bà. Rồi trận mưa đòn bắt đầu. Tôi ngã vào bờ tường, mắt hoa lên, thẳng thốt và hãi hùng đến cực điểm. Trận đòn đã làm cho thân thể tôi đau như mà tôi vẫn không kịp kêu lên tiếng nào. Sau này Mẫn có hỏi tôi là tại sao tôi không kêu cứu. Nhưng lúc đó, vụ đánh bất ngờ đã làm cho tôi tê liệt hết mọi phản ứng. Tay chân tôi run bắn, trời đất như quay đảo điên cuồng ở chung quanh. Hai mụ đánh thuê vừa hành hung vừa chửi thề. Chúng túm tóc tôi giật mạnh, tôi ngã lăn trên mặt đất. Một đứa cưỡi lên ngực tôi, làm tôi nghẹt thở cơ hồ đến muốn ngất đi. Chúng xé áo tôi, đánh như mưa trên mặt. Gần như mê đi, tôi không còn biết gì nữa. Chỉ nghe thoang thoáng đâu đó, nhiều tiếng kêu lớn của những người ở những ngôi nhà gần đó, thấy động mở cửa chạy ra xem.

Chùng như có vài người thấy tôi bị đàn áp muốn can thiệp, bênh vực. Nhưng hai con mụ đánh thuê đã mau miệng giải thích rằng tôi là một con điếm, tôi dùng bùa ngải mê hoặc đàn ông nhẹ dạ, tôi cướp chồng người. Thế là, không ai can thiệp nữa. Vả lại, trận đòn đã xong, không cần phải kéo dài thêm. Hai mụ đánh thuê bỏ đi. Năm bảy phút sau, bằng một cố gắng phi thường, tôi mới vịn tay vào thành tường, đứng lên được. Sự tủ nhục bàng hoàng làm cho tôi quên cả đau. Đầu óc tôi rũ rượi, cả một mảnh áo phía trước ngực bị xé rách tan tành, miệng chảy máu, hai chiếc giày mỗi chiếc lặn xa một nơi. « Con điếm cướp chồng người ». Hai mụ đánh thuê vira phân vua với đám hàng xóm láng giềng của tôi như vậy. Thì ra Nhẫn đã có vợ. Vợ Mẫn sai chúng đến hành hung tôi. Sự thật ấy mới thật tàn nhẫn, và trăm lần đau đớn hơn trận đòn thù.

Tôi lết về được tới nhà sau đó, lết về như một con vật khốn nạn. Già Năm thét lên thất thanh, mở cửa dìu tôi vào trong nhà. Tôi nằm

vật xuống giường, hai tay bưng lấy mặt.

– Đứa nào đánh cô?

Già Năm hỏi dồn dập. Nhưng, tuy tôi không trả lời, già cũng biết ngay là kẻ nào đã sai người đón đường đánh đập tôi:

– Tội nghiệp cho cô. Tội nghiệp cho cô quá chừng!

Già Năm chỉ còn biết thở than như vậy. Thay quần áo cho tôi, lau những vết máu trên môi, trên mặt cho tôi rồi, già Năm bảo để già đưa tôi đi trình cảnh sát. Tôi xua tay, lắc đầu. Trình báo để mà làm gì nữa. Mấy đứa khốn nạn đã cao chạy xa bay, chúng là loại người đánh thuê giết mướn, chúng đánh đập tôi đường hoàng, công khai, rõ ràng không sợ gì pháp luật. Tôi cũng chẳng bận tâm về chúng, Điều làm tôi bận tâm là Mẫn. Tôi cần gặp chàng. Tôi phải gặp chàng ngay lập tức. Năm được một lát, và tuy thân thể còn đau nhói từng chỗ, tôi gắng gượng ngồi lên.

Già Năm kêu lớn:

– Trời, cô làm gì vậy?

Tôi nghiêng rằng:

– Đi đằng này?

Già Năm lo lắng:

– Cô đến nhà thương. Cô đau lắm sao?

Tôi quát:

– Ai bảo tôi đến nhà thương. Mở cửa cho tôi ra.

Già năm hết lời khuyên can. Già nói chuyện gì thì tôi cũng chỉ nên ở trong nhà, nằm nghỉ cho lại người, chờ Mẫn đến đã. Già còn nói, chúng nó có thể trở lại, đột nhập vào nhà, phá phách trong khi tôi đi vắng mà già không ngăn cản được. Phá phách? Đập đồ đạc? Tôi cũng chẳng cần. Lạ lùng như vậy đó. Ngôi nhà nhỏ nhắn ấm cúng, thân mật này là thế giới riêng

biệt, là sở hữu quý báu nhất của tôi. Tôi đã tự tay trang hoàng, bày biện, ngoài những thứ đã sẵn có, còn mua sắm thêm không biết bao nhiêu là đồ dùng khác. Tôi yêu ngôi nhà vô tả.

Yêu từ phòng khách yêu tới sân sau, từ tấm viền cửa đến ngọn đèn trên trần, từ cái thảm trong buồng ngủ tới những viên đá hoa trong phòng tắm. Vậy mà chỉ trong phút chốc, tất cả không còn mảy may ý nghĩa, chẳng còn được tôi dành cho chúng một bận tâm nhỏ. Cái tủ áo, cái bàn phấn, những chiếc áo dài lộng lẫy, những son, phấn, nước hoa còn đáng kể gì, khi tôi biết được Mẫn đã có vợ, con mụ đàn bà đã sai người công khai đến làm nhục tôi mà Mẫn không làm gì được. Thì ra suốt bấy lâu, chàng đã giấu giếm không chịu nói cho tôi biết rõ sự thật. Đúng rồi. Tôi chợt nhớ đến thái độ hốt hoảng của Mẫn ở chợ Đà Lạt hôm đó, cũng là cái nhìn trước nhìn sau đầy lo âu khi muốn đưa tôi đến những nơi chốn đông người. Già Năm cũng đã gián tiếp cho tôi biết nhiều lần. Tôi thơ ngây, tôi dại khờ, tôi chẳng đoán thấy gì hết.

Giận mình, tôi trút hết trách nhiệm xuống đầu Mẫn. Và tuy đã biết rõ sự thật, cái việc tôi phải gặp Mẫn bắt chàng giải thích càng như khẩn thiết hơn.

Tôi tìm tới được ngôi biệt thự ba tầng, nơi tôi đã đến một lần với Hoạch, rất dễ dàng. Cổng biệt thự đóng kín. Tôi nhấn chuông mãi mới có người chạy ra. Chừng như đó là người làm vườn, một ông lão già hom hem gầy yếu.

Tôi quát mắt:

– Ông Mẫn đâu?

– Đi vắng.

Đẩy băng ông lão già sang một bên, tôi lừng lững đi vào. Thái độ này của tôi, về sau nghĩ lại, cũng thấy là thật hùng. Tính tôi hiền. Sống với Mẫn một thời gian, tôi càng hiền hơn. Mẫn nói Mẫn yêu tôi vì thế, vì tôi hiền lành, không hung dữ không nọ. Có mang, tôi nghĩ lại tôi hiền thêm một bậc. Chẳng muốn lớn tiếng với ai, chưa từng bao giờ tức giận.

Vậy mà trận đòn ghen đã thành linh làm cho tôi đổi khác. Sự tủ nhục cơ hồ làm cho tôi muốn điên lên. Vượt qua khoảng sân rộng, không thềm để lọt vào tai những lời phản đối của ông lão già lão đẽo theo sau, tôi xăm xăm tiến vào nhà Mẫn.

Thấy động, Mẫn từ trên gác chạy xuống. Hai chúng tôi gặp nhau ở lưng chừng cầu thang. Nhìn thấy những vết thâm tím, sưng húp trên mặt tôi, Mẫn la lên:

– Nhàn! Trời ơi sao thế kia?

Cơn giận bùng bùng làm tôi nghệt thở. Thấy Mẫn, mắt tôi hoa lên, tay chân run bần. Tôi định la hét, định lăn lộn, nghĩa là làm ầm ỹ tan hoang lên. Ấy thế mà tôi không làm gì được hết. Tôi đứng sững trên bậc thang rồi tôi ngã vật xuống Mẫn đưa tay đỡ lấy tôi nhưng không kịp. Tôi lăn một vòng, lăn thêm một vòng nữa, rồi lăn lông lốc từ lưng chừng thang tới tận dưới chân thang.

Mẫn cuống cuống chạy xuống, vực tôi lên. Nhưng Mẫn không đưa tôi lên phòng, mà lại kêu ông lão già gọi tài xế, bảo đánh mau xe ra khỏi garage. Cũng sau này tôi mới biết vợ Mẫn gọi điện thoại cho Mẫn trước khi tôi tới, mục hẹn nửa giờ nữa sẽ có mặt, khiến cho Mẫn không dám giữ tôi ở trong nhà.

Chiếc xe mở hết tốc lực trên đường phố, đưa tôi trở về. Tôi không còn hơi sức nào để làm dữ với Mẫn nữa. Chàng vực tôi vào nhà, đặt tôi xuống mặt đệm. Tôi rũ ra, tôi chỉ còn là một thứ xác chết.

Mẫn gọi già Năm ra sân sau, hai người nói chuyện với nhau chừng mười lăm phút. Ý hẳn là già Năm đã thuật lại cho Mẫn chuyện tôi bị hai mục đánh mướn hành hung.

Nghe thấy Mẫn gắt:

– Tôi dặn già thế nào?

– Nói, cô đâu chịu nghe. Cứ đòi đi bằng được.

Mẫn dậm chân, kêu khổ một hồi. Đoạn Mẫn dặn Già Năm phải trông nom tôi chu đáo, vì chàng phải về, không ở lại được.

– Chết, thầy về sao được?

Giọng Mẫn, khổ sở:

– Không về không được. Tôi ở đây hôm nay còn gây họa cho cô nhiều hơn nữa.

Mẫn trở lên, vào giường, nằm xuống, ôm lấy tôi, dỗ dành tôi đừng buồn, nhưng cố tránh không nói đến chuyện vợ cả thuê người đến đánh ghen. Mẫn tránh né, nhưng tôi đâu có chịu cho Mẫn tránh né như vậy.

– Con vợ anh sai người đến đánh tôi.

Mẫn thở dài nằm im. Tôi la lên:

– Phải thế không?

Mẫn đau đớn, ngượng ngập:

– Em còn bắt anh trả lời làm gì nữa.

– Sao anh giấu giếm suốt bấy lâu không cho tôi biết?

– Anh không có can đảm.

– Anh sợ gì mới được chứ?

– Anh sợ mất em. Thôi bây giờ em nằm nghỉ. Không đứa nào dám đến đây nữa đâu. Anh có chuyện khẩn cấp phải về. Rồi anh sẽ giải thích sau cho em biết hết. Sáng mai anh xuống.

Mắn về ngay sau đó.

Mắn về rồi, tôi lại nằm lịm người như chết. Một thế giới mộng tưởng, một thiên đường nào đó vừa sụp đổ tan tành. Sự thật tàn nhẫn là thêm một trận đòn khốc liệt phủ phàng đến cực điểm làm cho tôi bàng hoàng đau đớn. Những chuyến đi chơi Vũng Tàu, Đà Lạt chợt mang một ý nghĩa khác. Thì ra chỉ là Mắn cho tôi hưởng ngày vui thú cuối cùng trước khi tôi

một thân một mình hứng chịu sự trừng phạt mọi rợ. Chua chát và cay đắng đến thế là cùng. Tủ thẹn và ê chề cũng đến thế là cùng.

Thảm kịch đã xảy ra cho tôi, thế mới chỉ là màn mở đầu thôi đấy nhé. Mụ đàn bà ghê gớm mới sai phái lũ thủ hạ đầu trâu mặt ngựa của mụ, còn mụ thì chưa xuất đầu lộ diện. Tôi cố tưởng tượng ra khuôn mặt của mụ ta mà không được. Chỉ thấy một đôi mắt. Đôi mắt nhìn tôi chăm chăm, ánh mắt tinh quái, nham hiểm, tròng mắt lim dim thì thầm bảo cho tôi hay biết trước:

– Những sự khốn nạn hơn nữa sẽ còn đến với mày.

Tôi thở một hơi dài, cảm thấy toàn thân đau dần từng chỗ. Sự tức giận làm cho tôi quên đau trong chốc lát, mà sự thật thì là trận đòn tàn nhẫn vẫn còn in dấu rành rành trên từng tấc da thịt thâm tím.

Tới nhà Mẫn, tôi lại ngã trên cầu thang nữa.

Bây giờ, hơi thở mạnh, hơi cựa mình là tôi lại nhăn mặt vì đau.

Tôi chợt nghĩ đến cái thai trong bụng. Nhớ là khi hai mẹ đàn bà xô tôi vào bờ tường, quật tôi ngã xuống đất, tôi không chống cự, chỉ đưa hai tay ôm chặt lấy bụng mình. Bằng một phản ứng tự nhiên, theo linh tính của một tình mẫu tử đã mơ hồ thức dậy, tôi đã làm cái cử chỉ thứ nhất của một người mẹ bảo vệ cho đứa hài nhi sắp ra đời.

Hành động ấy, phản ứng tự nhiên ấy, làm cho chính tôi xúc động và ứa nước mắt. Nếu tôi đã là một người mẹ rồi, thì người mẹ trẻ quá, yếu đuối quá, vô tội quá, đáng tội nghiệp, đáng xót thương không biết chừng nào. Nằm một mình trong ngôi nhà không còn là một nơi chốn ẩn trú chắc chắn, tôi nghĩ đến cái trường hợp mấy con mẹ đánh thuê có thể trở lại, ngay đêm nay, ngay ngày mai. Già Năm ở bên cạnh tôi cũng như không. Già mảnh khảnh, yếu đuối, già chẳng che chở được gì cho tôi hết. Mẫn thì tôi hết hy vọng rồi. Chàng chỉ dám đưa

tôi về tới nhà, rồi vội vã trở về ngay, mà đáng lẽ chàng phải ở lại, phải đưa đến bác sĩ, như thế chứng tỏ rằng sự che chở của chàng đã hết hay đúng hơn, chẳng bao giờ có. Bây giờ là tôi phải tự bảo vệ lấy mình, không còn đặt được tin tưởng vào ai hết.

Ngày hôm đó là ngày dài nhất. Suốt đêm, tôi thao thức không tài nào ngủ được. Đã có một lúc, hoang mang tuyệt vọng đến cùng. Tôi nảy ra ý định trở về ngõ cũ. Cuộc thoát ly không thành. Phiêu lưu đã chấm dứt. Mộng tưởng đã tan vỡ, con Nhàn này không biết về đâu, xin trở về nơi chốn nó đã thoát ly. Tôi tưởng tượng được ra sự trở về này.

Thoạt đầu tôi sẽ gặp Quang. Y thấy tôi từ đầu ngõ, y sẽ nhú cho tôi một cái nhìn riếu cọt:

– Tưởng đi đâu? Rồi cuối cùng cũng phải trở về sao?

Sau đó, tôi gặp Hoa. Nó sẽ lắc đầu buồn bã và chán nản:

– Tao đã bảo mày từ trước, mày không chịu nghe tao. Lũ con gái tầm thường hèn mọn như chúng mình không đi đâu thoát hết. Ra đời trong ngõ hẻm, sẽ giam thân trong ngõ hẻm đến trọn đời. Mày không thấy con Điệp con Phùng, con Gấm đó sao? Đi rồi lại về. Về một cách nhục nhã, khốn cùng, nhưng về, về không xót một đứa nào, kể cả mày. Sớm nhận rồi mày cũng phải trở về. Sự thật là vậy, mày đã trở về.

Cuối cùng là mẹ tôi, người mẹ độc ác và căn nhà tối tăm địa ngục. Bà sẽ chửi tôi là một con đĩ dại. Bà sẽ nhiếc tôi là đồ gái chữa hoang. Và sẽ là những trận đòn, sẽ là những ngày tháng u uất, ghen ngào trong lòng ngõ cũ như không có gì thay đổi hết.

Viễn tượng trở về giam thân trong đời sống và lưu đày cũ làm cho tôi rùng mình. Không thể được, nghìn lần không thể được. Người ta không thể trở lại một địa ngục đã rời bỏ lần thứ nhì. Tôi có thể rơi xuống địa ngục

346 | Mai Thảo

mới, nếu như thiên đường và hạnh phúc chỉ là ảo tưởng, và địa ngục thì dày đặc, mở ra cho người, trên từng dấu chân. Thà là thế đi. Thì là rơi vào một địa ngục mới. Nhận chịu những trừng phạt mới. Ý nghĩ trở về ngõ cũ thế là bị gạt bỏ. Tôi có thể làm được mọi sự. Ngoại trừ sự trở về.

Buổi sáng hôm nay tôi thức dậy thật sớm. Trong tôi, đã có một quyết định. Chưa biết là tôi sẽ đi đâu. Nhưng còn việc cấp bách tôi phải rời ngôi nhà này ngay tức khắc. Tôi mở tủ, lấy cái hộp đựng tiền ra coi. Số tiền tôi còn có được chẳng là bao. Hơn mười ngàn đồng. Mẫn cho tôi nhiều tiền lắm. Tháng nào cũng dăm bảy chục ngàn. Nhưng sống không tính đến ngày mai, tôi đã không thể dành, mà tiền Mẫn cho tháng nào, tôi tiêu xài hết tháng ấy. Cộng với một số nữ trang, nếu đem cầm bán đi, được thêm năm ba chục ngàn nữa là cùng. Vốn liếng tôi chỉ có vậy. Tôi cho tất cả vào một cái sắc tay, và một ít quần áo, đồ dùng vào một cái va ly nhỏ.

Xong đâu đó, tôi gọi già Năm lên. Thoạt nhìn thấy chiếc va ly già Năm kêu lớn:

– Cô làm gì vậy?

Tôi mím môi:

– Tôi không ở đây nữa. Già trông nhà cho thầy.

– Cô đi đâu mới được chứ?

Già Năm nhăn nhó:

– Cô không chờ thầy tới rồi muốn đi đâu hãy đi có được không. Thầy hẹn ngày mai thầy tới mà!

Tôi nhếch mép cười gằn:

– Chắc đâu thầy tới. Con mụ ấy nó biết chuyện, nó giữ thầy ở nhà, thầy đâu còn dám vác mặt tới đây nữa.

Già Năm nắm lấy tay tôi:

– Tôi biết thầy yêu có thật tình. Ăn ở với cô như thế, cô không biết sao? Thầy vì cô mà phải bỏ về như vậy. Sợ cô mang họa nữa.

Tôi quắc mắt:

– Sợ tôi mang họa mà chịu để cho mẹ đàn bà khốn nạn đánh đập tôi như thế này sao? Tôi thềm vào cái thứ yêu thương ấy. Tôi không thềm nhờ vả ai hết. Tôi hết có muốn gặp lại thấy Mẫn của già nữa đâu.

Tôi hét lên, hét lớn, như một con điên:

– Tôi chán ở cái nhà này lắm rồi. Tôi thù ghét tất cả mọi người. Kể cả già nữa. Bước đi cho khuất mắt.

Tôi khóc nức nở trong khi già Năm buồn bã đứng im. Khóc chán, tôi lau nước mắt. Mắt tôi lại ráo hoảnh. Hai mắt điên đại trừng trừng mở lớn:

– Đó, nhà của ông chủ già đó. Coi lấy. Con

mụ khốn nạn ấy có đến thì giao lại cho nó. Tôi không thèm.

Già Năm dịu dàng:

– Cô Nhàn bỏ luôn già Năm này nữa sao?

Câu nói làm cho tôi ngẩn người. Trước sau, chỉ có già Năm là tốt với tôi nhất. Già chỉ là một người làm hèn mọn, già chẳng làm gì cho tôi được. Nhưng bất hạnh của tôi đã làm cho già đau đớn. Chúng tôi sống chung với nhau một thời gian, chiều hôm sớm khuya cùng có mặt, bây giờ nếu có bỏ đi, sự làm cho tôi ngậm ngùi lưu luyến thì chỉ là người đàn bà trung hậu và tình cảm này mà thôi.

Tôi ôm lấy già, rưng rưng nghẹn ngào:

– Đâu phải vậy.

Tôi thở dài:

– Nhưng già biết rằng tôi không thể ở đây được nữa.

– Tôi biết.

– Suốt ngày nơm nớp, suốt ngày lo sợ, tôi lại sắp sinh cháu, phải tìm một chỗ yên ổn hơn. Tôi bỏ căn nhà này vì đưa con sắp ra đời. Cho mẹ đàn bà ấy biết là tôi không tham tiếc gì tiền bạc của Mẫn hết.

Tôi nói tiếp, khi đã nghĩ lại mình:

– Trước thì có. Nhưng bây giờ thì không. Chỉ có con tôi, con tôi sắp ra đời là quan trọng.

Già Năm:

– Hay là cô cho tôi đi với cô?

Tôi ngẫm nghĩ:

– Già muốn thế thật sao?

– Thật mà. Cô Nhàn không thích ở đây thì tôi cũng chẳng muốn ở đây làm gì nữa.

Tôi cảm động nắm lấy tay người đàn bà chung thủy:

– Để tôi coi. Mà tại sao không.

Cuối cùng tôi đồng ý với già Năm như thế này. Tôi cho già đi theo để biết chỗ nào tôi tới. Xong đâu đó già phải trở về, coi nhà cho Mẫn. Chừng nào Mẫn tới, già trả nhà cho Mẫn, xin nghỉ việc đảng hoàng, rồi đến ở cùng địa chỉ mới với tôi.

Chừng như ở bên ngoài, trận mưa khởi dấy từ buổi sáng. Không rõ. Trời nắng bên ngoài, hay trời mưa trở lại, tất cả đều không quan trọng. Người đàn bà nằm nghiêng trên thành ghế chỉ mơ hồ nghe thấy một thứ âm thanh rì rào không dứt. Âm thanh đó lúc thật gần, như dội đập trên tường, trên mái, lúc xa thẳm, hoang đường, như vọng tới từ quá khứ, vắng lên từ chiêm bao. Những ngày nắng lớn đã qua. Đã chết đi, những mùa xuân huy hoàng, những mùa hè rực rỡ. Tất cả đã chết, đã chết.

*Đã trên cành, cái trái đời chín đỏ rụng xuống.
Đã trên một vòm trời, vì sao ấy tàn phai. Bao
nhiều trận mưa buồn rầu đã bay nghiêng qua
một khung đời hoang vắng. Bây giờ là chiều,
và đêm như vực thẳm: mùa đông như nhà mồ.
Tấm màn nhung vẫn không buông rủ, im phắc,
trước mặt. Một im lặng rùng rợn. Và trên một
nền thời gian vô hình, đoạn chót của tấn thảm
kịch một đời, bắt đầu...*

Thế là tôi ra khỏi nhà Mẫn. Lúc ra đi cũng
đột ngột như buổi sáng ngày nào, Mẫn đưa tôi
từ chỗ của Hoạch về đây. Hoạch. Cái tên Hoạch
chợt hiện ra trong trí nhớ. Tại sao tôi không
tìm đến Hoạch? Y đối xử với tôi, tuy chưa có gì
đáng gọi là tốt đẹp nhưng cũng chưa đến nỗi
nào. Đến ở nhờ Hoạch ít ngày vậy rồi tính sau.

Sự thất vọng đến liền ngay với tôi, nửa giờ
sau đó. Cánh cửa phòng Hoạch đóng kín. Tôi
chưa biết có nên đợi chờ Hoạch hay không thì
người quản lý ngôi nhà chung cư từ nhà dưới

đi lên. Ông ta cho tôi hay Hoạch đã dọn nhà đi từ cuối tháng trước. Hỏi đi đâu, không biết. Hỏi thêm, Hoạch có để lại địa chỉ không, cũng không.

Người quản lý nhún vai:

– Nghe đâu cậu ta bị bắt trong một vụ ẩu đả, đánh lộn gì đó. Cũng không phải cậu ta trở về dọn nhà đi. Mà một người bạn thân về dọn hộ.

Nhìn cái bụng chữa của tôi, người quản lý hỏi, bằng một giọng thương hại:

– Cô là thế nào với cậu ta.

Tôi ấp úng giải thích:

– Quen. Bạn.

Viên quản lý nhếch mép:

– Chứ không phải nhân tình.

Tôi không trả lời, đi vội xuống cầu thang. Tuy muốn rời khỏi nơi chốn này ngay, để tránh thoát cái nhìn soi mói riều cợt của người quản lý, nhưng tôi chỉ bước rảo mà không dám chạy. Nhớ đến lần ngã lăn nhiều vòng trên cầu thang nhà Mẫn, tôi còn thấy hãi hùng. Linh tính người mẹ trong tôi lại nổi dậy. Phải bảo vệ nó, trước mọi đụng chạm, trước mọi sóng gió. Tôi có thể chết, nhưng đứa con tôi phải sống. Đến một ngày nào đó, nó phải ra đời.

Xuống hết cầu thang, tôi mệt rũ rời. Hồi này, tôi yếu mỗi trông thấy. Chẳng làm gì cũng thấy mệt. Chỉ muốn nằm suốt ngày. Nằm suốt ngày cũng mệt. Tôi dừng lại thở dốc.

Già Năm đón tôi ngoài cửa:

– Cô làm sao vậy?

– Mệt quá! Tôi vừa nói vừa ôm lấy ngực.

Già Năm sẵn đón:

– Cô gặp người cô định gặp chưa?

Tôi lắc đầu chán nản:

– Không gặp. Anh ta đi chỗ khác rồi, Thôi chúng ta đến khách sạn.

Căn buồng thật tiều tụy. Khách sạn bẩn thỉu ngay từ cầu thang bẩn lên. Những gạch long lở ngập ngựa rác rưởi. Mùi nước tiểu, mùi ẩm mốc bốc lên khắp mọi xó góc. Hành lang trên lầu ngó xuống một khoảng sân sau nhỏ chật. Từ đó, những đám khói bốc lên làm chảy nước mắt. Già Năm lắc đầu.

– Xem chừng ở không nổi đâu cô Nhàn ơi!

Vậy mà rồi tôi đã trở lại. Tôi đã đến bốn năm khách sạn rồi. Những khách sạn mới xây cất, thật tráng lệ, sạch sẽ. Nhưng giá thuê đắt quá, căn nhà nhỏ nhất cũng mười mấy ngàn đồng một tháng. Thời buổi kim tiền vật chất thật đúng là tiền nào của nấy. Tôi chỉ còn hơn mười ngàn đồng trong người. Bây giờ là phải tính đến chuyện dè sẻn từng đồng một, thế là tôi lại đi xuống. Khách sạn cuối cùng mà tôi

đành ở đây nằm trong khu vực Chợ Quán, giữa Sài Gòn, Chợ Lớn. Giá thuê là sáu ngàn đồng một tháng.

Tôi hỏi thuê nửa tháng trả ba ngàn đồng trước. Già Năm xách va ly quần áo lên lầu cho tôi. Đợi cho già dọn sơ qua căn buồng cho ngăn nắp lại được phần nào rồi, tôi giục:

– Bây giờ Già về đi.

– Cô cần gì tôi nữa không?

Tôi ngồi phịch xuống mặt nệm hoen ố, ôm đầu, cố xếp đặt lại thứ tự trong đầu óc. Chẳng có sự sắp đặt nào hết. Trong đầu tôi trước đó hỗn loạn, bây giờ nó trống tuếch. Sự mỗi một lúc nào cũng làm cho tôi muốn ngất đi.

Tôi nghe thấy tôi nói:

– Không, già về đi.

– Bao giờ tôi tới?

– Lúc nào cũng được.

– Chừng năm ba ngày nữa, tôi sẽ tới. Tôi hứa tôi sẽ tới đây với cô.

Già Năm đã ra đến cửa, tôi mới gọi giật lại:

– Tôi quên chưa dặn già.

– Gì vậy?

– Đừng cho thầy Mẫn biết tôi ở đây.

– Cô đã nghĩ kỹ chưa?

– Tôi định thế rồi. Không việc gì phải nghĩ hết.

Mà tôi định thế thật. Ruột đau như cắt, tuyệt vọng đến cùng mà phải quyết định với mình như vậy.

Tôi còn thương yêu Mẫn vô chừng. Nhưng đồng thời tôi phải tránh xa Mẫn, tức khắc. Tôi cần yên ổn, ít nhất là cho tới ngày sinh đẻ. Rồi

sau tan vỡ hoàn toàn hay gương vỡ lại lành, châu về hợp phố rồi sẽ tính sau. Đứa con trong bụng, tự nhiên trở thành một vấn đề trầm trọng quá mức bình thường. Trước tôi không nghĩ đến nó nhiều như vậy. Còn như miễn cưỡng, còn như không muốn là đằng khác. Bây giờ, tình thế thành linh biến đổi, tôi như kẻ chết đuối chỉ còn cái thai trong bụng là liên hệ duy nhất buộc chặt mình vào đời sống mà thôi.

Già Năm về rồi, tôi ngồi một mình trong buồng khách sạn trống trải, ngó nhìn ngơ ngác, cố làm ra thản nhiên coi thường hết thảy mà không được. Những ngày mai tối đen, hãi hùng hiện ra trong tưởng tượng. Cuộc sống phút chốc đang êm ả tốt đẹp biến thành sa mạc, từ mất đi một nơi chốn, một mái nhà. Tháng này, tiền nhà còn có trả được, nhưng tháng sau rồi biết làm sao đây. Lại còn thời gian nằm một chỗ, chờ tới ngày sinh nở. Mẫn không thể bỏ ngay tôi như thế này, chắc chắn là chàng phải tìm cách chu cấp cho tôi đầy đủ. Nhưng tôi cũng không muốn thế nữa. Chẳng

làm gì được con mụ vợ tàn nhẫn ác độc, tôi trút hết tội lỗi xuống đầu người chồng. Tất cả là do Mẫn ra hết. Muốn bào chữa thế nào tôi cũng không dành được cho Mẫn một trường hợp giảm khinh.

Chừng một giờ sau tôi đóng cửa phòng, xuống phố. Vào một tiệm ăn bình dân, tôi gọi đĩa cơm, ăn cho xong bữa, vì chẳng thấy đói bụng chút nào: Cơm khô nhạt nhẽo, tôi nuốt không nổi. Buồn, tôi lại muốn chảy nước mắt. Bây giờ, động một tí là tôi tủi thân. Hình như không chỉ riêng Mẫn làm khổ tôi, không chỉ riêng con đàn bà khốn nạn hành hạ tôi, mà tất cả mọi người, tất cả xã hội này đang rủ nhau làm khổ, hành hạ tôi vậy.

Ra khỏi tiệm ăn, tôi đi lang thang trên hè đường. Một mõi rã rời, nhưng tôi không có can đảm trở về căn phòng lạnh lẽo.

Ngày hôm đó, rồi ngày hôm sau cũng vậy. Chỉ cả hai bữa cơm tiệm là tôi ra đường. Ăn xong, lại trở về buồng nằm. Lúc ngủ, lúc thức,

360 | Mai Thảo

chập chờn không phân định. Ngày và đêm đều đen tối như nhau. Buổi sáng và buổi chiều cùng chung một màu thê thảm. Người tôi vằng vất lúc nào như cũng muốn đau, muốn bệnh.

Mãi năm ngày sau, già Năm mới tới được. Già cắt nghĩa cho tôi hay về sự chậm trễ này. Theo lời già, tôi đi ngày hôm trước thì ngày hôm sau, mẹ vợ của Mẫn tới ngay. Suýt nữa, già Năm cũng bị nó hành hung. Nó buộc cho gia Năm cái tội mối lái tôi cho Mẫn. Già phải thề sống thề chết. Nó mới chịu thôi.

– Đàn bà gì mà ghê gớm quá thế, cô ơi. Mẹ đem theo hai con mẹ đánh thuê đi theo nữa đó. Nói đánh cô rồi, nó nói thầy Mẫn chẳng ra gì.

Tôi hỏi:

– Tôi thì đã đành. Nhưng nói thầy Mẫn thế nào?

– Mẹ bảo thầy Mẫn còn giỏi trò lường gạt mẹ, mẹ cho đi tù tức khắc.

Tôi kinh ngạc:

– Đi tù? Đi tù là thế nào?

Già Năm lắc đầu:

– Thì mẹ nói thế. Tôi cũng đoán được phần nào thôi. Chừng như ngày trước thầy Mẫn có làm điều gì không hay không phải, mẹ bắt thóp được, muốn làm phiền thầy lúc nào cũng được vậy đó.

Tôi nói:

– Già cố nhớ lại xem mẹ nói sao về thầy Mẫn?

– Cô biết để làm gì?

– Tôi cần biết. Với tôi điều đó rất quan trọng.

– Mẹ ấy bảo cái thằng đàn ông khốn nạn, mẹ mà biết trước, đã báo cho nhà chức trách,

chỉ hôm trước hôm sau là thầy Mẫn sẽ bị cảnh sát bắt liền.

Tôi mơ màng:

– À, ra thế.

Thì ra, trong quá khứ, Mẫn đã làm một chuyện phi pháp nào đó. Riêng mẹ ấy biết, mẹ ấy lấy được bằng chứng, muốn làm hại Mẫn lúc nào cũng được. Mẫn không sợ ai, Mẫn phải sợ mẹ. Nguyên nhân thầm kín này đã cắt nghĩa cho thái độ hèn dón của Mẫn. Tôi thở dài.

Quả thật là Mẫn không che chở cho tôi nữa. Quả thật là Mẫn đã chịu lép một bề rồi. Mẹ đàn bà muốn làm mưa làm gió thế nào thì Mẫn cũng phải chiều. Bây giờ là tôi phải lo phận tôi, hoàn toàn không còn trông cậy được vào ai.

Thấy già Năm đến người không, không mang gì hơn là bọc quần áo của già, tôi hỏi:

– Quần áo và những đồ dùng của tôi đâu?

– Nó giữ lại hết rồi, cô ơi!

Tôi lẩm bẩm:

– Con khốn nạn. Rồi nó biết tay tôi.

Câu đe dọa buột khỏi miệng, tôi đã biết là không đi đến đâu hết. Mẫn còn chịu thua, nữa là tôi. Cả hai chúng tôi hợp lại cũng không phải là địch thủ của con mụ đàn bà đã nắm được vận mệnh Mẫn trong tay mụ. Nghĩ cũng tội nghiệp cho chàng. Chàng đang phải trả rất đắt, một lỗi lầm quá khứ.

Ngẫm nghĩ một lát, rồi tôi nói:

– Thôi được. Thế Già có gặp thầy Mẫn không?

– Có.

– Hồi nào?

– Mụ ấy về thì thầy Mẫn tới. Nhưng thầy chỉ tới được năm phút rồi vội vã đi ngay, chừng

364 | Mai Thảo

như sợ mụ ta trở lại bắt gặp. Thầy Mẫn hỏi cô ở đâu bây giờ.

Tôi hỏi dồn:

– Già bảo là không biết đấy chứ?

Già Năm tần ngần:

– Thoạt đầu tôi bảo thế. Nhưng thầy không tin, thầy cứ tra hỏi mãi, tôi đành nói thật.

– Nghĩa là bảo tôi đến ở khách sạn này?

– Vâng.

Tôi chép miệng:

– Già hại tôi rồi đó.

Già Năm chống chế:

– Không có làm sao đâu, cô đừng lo. Thầy Mẫn thương cô, thế nào cũng phải tìm gặp lại cô chứ. Thầy kín đáo lắm mà. Có tới đây cũng

giữ gìn, chứ chẳng lẽ để mụ, ấy theo dõi được một lần nữa hay sao?

– Bây giờ, chuyện gì cũng làm cho tôi khiếp hãi quá rồi. Biết làm sao mà tin tưởng được.

Già Năm khăng khăng:

– Không sao đâu. Cô cứ tin lời tôi đi.

– Tôi cũng muốn tin như thế lắm.

Có già Năm, cuộc sống ở khách sạn đỡ buồn thảm được phần nào. Phiền cho tôi, là có thêm một miệng ăn nữa. Tôi đưa tiền cho già đi mua một ít đồ dùng lặt vặt. Một cái bếp điện. Vài cái bát, vài đôi đũa. Ăn cơm ở tiệm tốn lắm. Già Năm thổi cơm cho chúng tôi ở nhà, ngay trong phòng đã chật, lại lĩnh kính cái nồi, cái bếp ở một góc phòng, càng chật chội thêm. Ban ngày nó nóng bỏng như một lò lửa. Ban đêm cũng vậy. Những lúc thổi cơm, khói mù mịt làm chảy nước mắt. Chẳng đêm nào tôi ngủ được. Muỗi thì như rừng. Tôi hà tiện từng đồng đến cái

mùng cũng không dám mua. Một cái quạt máy là một cần thiết ghê gớm mà cũng không dám nghĩ tới.

Cùng với từng tuần lễ buồn bã trôi qua, cái thai trong bụng lớn dần. Nó làm tôi mệt mỏi, suốt ngày nằm sõng sượt. Sự buồn phiền gia tăng làm cho tôi nhiều lúc muốn phát điên lên. Tôi nghĩ đến con Hoa. Nhiều lần định về kiểm nó, rủ nó xuống chơi, trò truyện. Nhưng rồi tôi lại thôi. Tôi không muốn đưa bạn gái thân nhất nhìn thấy đời sống khốn nạn của tôi lúc này. Sự thoát ly của tôi coi như thất bại hoàn toàn rồi. Thấy tình cảnh tôi thế này, Hoa đâu còn dám thực hiện cho nó một thoát ly nữa: Tôi không có quyền giết chết ở nó mộng tưởng một đời như vậy. Cuối cùng là những đứa con gái ở ngoài lề xã hội, trong lòng những ngõ hẻm như tôi và Hoa, chỉ còn những mộng tưởng đã sụp đổ, đã rơi vỡ tan tành.

Một tuần lễ sau, Mẫn tới gặp tôi. Tôi cũng chẳng cần nhớ lại những gì đã xảy ra trong lần gặp gỡ ấy. Chỉ nhớ được một không khí ngượng ngập, một đối diện bẽ bàng. Chúng tôi không còn gì để nói với nhau nữa. Cái con người ngang tàng, cái người tình vừa hào hùng vừa mã thượng mà tôi hằng nhìn thấy ở Mẫn, cái con người ấy đã chết vĩnh viễn. Hình ảnh Mẫn đã sụp đổ, không có cách nào làm lại được như cũ. Mà tôi thì lại chỉ nhìn được Mẫn qua hình ảnh cũ. Không thể nhìn Mẫn, bằng một hình ảnh khác. Cho nên, thấy Mẫn bước vào tôi đã quay mặt đi.

Mẫn ngồi xuống bên tôi, nắm lấy tay tôi, tôi giật mạnh ra ngồi nhích sang chỗ khác. Sự hờn giận kéo dài hàng chục phút. Không khí bẽ bàng, ngượng ngập: Cả hai chúng tôi cùng nghẹn ngào không nói được một lời nào. Cuối cùng, Mẫn lên tiếng:

– Nếu em không muốn nhìn thấy mặt anh nữa, thì anh đến lần này là lần cuối cùng.

– Anh đi ngay bây giờ đi.

– Mọi chuyện xảy ra, anh nhận lỗi hết. Em muốn trừng phạt thế nào cũng được. Anh chỉ xin em một điều.

Tôi quắc mắt:

– Điều gì. Trở về, quỳ lạy vợ anh cho nó đánh đập tôi như con vật một lần nữa hay sao?

Mẫn khố sở:

– Không phải thế. Anh chỉ muốn em giữ gìn sức khỏe, lo cho đứa con sau này.

– Chẳng có đứa con nào hết. Để nó ra, tôi sẽ bóp cổ cho nó chết tốt. Rồi tôi tự tử chết theo. Thế là xong.

Mẫn nhăn mặt:

– Em đừng nói thế.

– Tôi nói thật đấy. Tôi nói và tôi làm. Anh

đừng làm hại tôi nữa. Xin anh hãy để cho tôi được yên. Tôi đã phải lẩn tránh khốn khổ thế này, anh chưa biết thương tôi sao?

– Chính vì giữ gìn cho em mà mãi đến hôm nay anh mới dám xuống đây.

Tôi mĩa mai:

– Chứ không phải là giữ gìn cho anh.

Mẫn ngượng, lại ngồi thừ người một lúc thật lâu. Tôi thì cố tình ngoảnh mặt đi, không thèm nhìn Mẫn.

– Căn phòng này tồi tệ quá!

– Mặc xác tôi.

– Em nên đi ở một chỗ khác, khang trang hơn.

– Không việc gì đến anh.

– Anh đưa tiền xuống cho em đây.

Tôi quát:

– Tôi không thềm lấy đâu. Anh đi ngay đi.

Mẫn xích lại, vòng tay ôm lấy ngay lưng tôi:

– Em thấy trong người thế nào?

– Sắp chết.

– Đừng nói dại.

– Tôi có nói với anh đâu.

Mẫn đã lúng túng càng lúng túng thêm. Tôi cảm thấy sung sướng, một sung sướng điên dại và ác độc, được thấy Mẫn khổ sở và lúng túng như vậy. Đứa con gái hiền hậu ở tôi đã chết, chết hẳn. Chỉ còn đứa đàn bà thù ghét cõi đời, đặng cay với thân phận lỡ, cho nên căm thù số kiếp, oán hận chung quanh.

– Em đã định sinh con ở đâu chưa?

– Tôi không có đứa con nào hết.

Mẫn thở dài buông tay ra, đứng lên.

Tình yêu đẹp tuyệt vời trong cái trạng thái thành tựu của nó. Lúc tan vỡ thê thảm, nó chỉ còn là một đồng rác, những mảnh vụn mà người ta nhìn ngấm tằn ngằn, không biết nên có thái độ nào.

Lúc tôi quay lại, tiếng một cánh cửa buồng đã khép lại, những bước chân đã xuống thang, Mẫn đã bỏ đi: Trên mặt đệm là một xấp giấy bạc mà Mẫn đã lạng lẽ để lại. Tôi tức giận cầm lấy những tờ giấy bạc ấy, ném thật mạnh vào không khí. Đồng tiền giấy bay tung, lả tả khắp phòng, rớt xuống, trên mặt sàn nhà. Già Năm lúi húi nhặt từng tờ, xếp lại ngay ngắn, xếp đến đâu lăm nhăm đếm tới đó, và đưa đặt lại chỗ cũ.

– Ba chục ngàn đó cô.

Tôi hờn giận:

– Cho già đó. Cầm lấy, tiêu hết đi.

Già Năm dịu dàng:

– Cô không nên nói thế. Cô đang cần tiền lắm mà. Tiền trả bác sĩ, tiền trả nhà thương. Hàng trăm việc phải tiêu pha tốn kém đến nơi. Cô giận chỉ thiệt thân thôi. Cô phải bình tĩnh lại mới được.

Nhiều tuần lễ nữa lại qua đi, mà bây giờ tôi không nhớ lại được một cách rõ rệt. Những đêm dài nối tiếp những đêm dài. Những chiều thê lương tiếp theo những chiều sầu thảm. Hình như có những trận mưa thật lớn. Hình như có những làn gió thật lạnh. Hình như tôi đau nhiều trận. Tôi chỉ còn nhớ được mơ hồ có vậy.

Những công việc lặt vặt trong phòng. Già Năm làm hết, lo liệu hết tôi chẳng buồn ngó ngang đến bất cứ một chuyện gì. Nhiều lúc cuồng căng, muốn xuống đường một lát, nhưng tôi lại thôi. Cái thai trong bụng tôi đã

lớn lắm. Tính ra chỉ còn hơn hai tháng nữa là tôi phải vào nhà hộ sinh. Tôi cử động mệt nhọc, đi đứng chậm chạp. Tình yêu của người mẹ đối với đứa con đầu lòng của mình ở tôi không giảm sút. Mà gia tăng. Những lời nói phũ phàng đã nói với Mẫn, như tôi « sẽ bóp cổ chết » con tôi, « tôi không có đứa con nào hết » chỉ là những câu điên khùng nói ra trong lúc tức giận.

Có điều là trong tình xót thương âm thầm, còn là sự bẽ bàng của một người vợ không có chồng, một đứa con chưa đẻ ra đã là một đứa con hoang.

Ý nghĩ ấy làm cho tôi hổ thẹn.

Nhớ một buổi, năm mãi đã ê ẩm mình mây, lại thêm già Năm giục quá, tôi khoác áo xuống đường, với ý định đi hóng gió một lát rồi về. Xuống cầu thang, mẹ vợ người quản lý nhìn thấy mẹ chào. Tôi đã toan cúi đầu bước qua lại phải chào lại.

– Chứ có đi đâu đó.

– Tôi ra phố một lát.

– Sao cả ngày chẳng thấy cô ra khỏi buồng vậy? Mà cũng chẳng thấy có ai lui tới là làm sao?

– Vâng. Tôi ít đi đâu lắm.

– Mệt?

Tôi gượng cười, nhìn xuống bụng mình:

– Sắp đến ngày sinh thành ra không được khỏe lắm.

Mụ đàn bà nhìn theo vào bụng tôi.

– Ai chẳng vậy? Mấy tháng nữa.

– Chừng hơn hai tháng nữa.

– Ông nhà ta đâu?

Tôi lúng túng nói dối:

– Nhà tôi đi làm ăn ở xa.

Mụ đàn bà cau mày tỏ vẻ ngạc nhiên:

– Làm ăn ở đâu thì vợ bụng mang dạ chửa cũng phải về chứ. Sao cô dễ tính vậy. Phải đòi ông ấy về.

Tôi tiếp tục nói dối:

– Nhà tôi mới biên thư, hẹn tuần sau về.

Mụ đàn bà:

– Có thể chứ. Ai lại để vợ con bơ vơ một mình như thế, kỳ lắm. Coi sao được. Thoạt đầu, thấy cô một mình, tôi lại cứ tưởng...

Mụ đàn bà ngừng vội lại, không nói nữa. Tôi biết trong bụng, mụ thầm nghĩ những gì. Mụ tưởng tôi là một thứ gái chơi đây. Đứa gái chơi. Với một đứa con hoang trong bụng không biết là của ai, bây giờ bị ruồng rẫy, bị lừa gạt, sau khi những thằng đàn ông khốn nạn đã bỏ đi hết, vì cuộc vui đã tàn, cuộc tình đã hết. Tôi

gượng cười, bỏ đi, không muốn kéo dài thêm câu chuyện. Mụ đàn bà nghĩ cũng có phần đúng. Không phải là gái chơi, cái cảnh ngộ tôi lúc này, tứ cố vô thân, phiêu linh điêu đứng, còn thảm thê hơn số phận một con gái chơi đã hết thời. Ý tưởng này lại làm cho tôi muốn đau, muốn chết. Tôi không còn bụng dạ nào đi dạo nữa. Ra tới đường, cặp mắt nào cũng nhìn tôi bằng cái nhìn tò mò soi mói. Cái bụng đã lớn phình của tôi đã thu hút sự chú ý của mọi người. Mất hết tự nhiên, chẳng còn hứng thú, chưa tới đầu phố tôi đã trở về.

Căn phòng khách sạn lại giam nhốt tôi như một nhà ngục ngọt ngào. Cho tới một ngày, trong tôi nảy ra một ý muốn kỳ lạ. Thực ra, cái ý muốn đó đã manh nha trong tôi từ lâu lắm, ngay từ sau cái buổi chiều tôi bị hai con mẹ đánh thuê đón đánh ở đầu ngõ. Đó là tôi phải nhìn thấy một con mụ vợ của Mẫn, xem nó vuông, tròn, méo, dẹt như thế nào. Tôi đã cố quên mụ, xem mụ như một kẻ hoàn toàn xa lạ, trước sau chưa gặp chưa thấy bao giờ. Nhưng

muốn mà không được. Trong tôi, luôn luôn có hình ảnh nó, tôi vẽ lên bằng tưởng tượng. Lúc nó là một con đàn bà lùn, thấp, đen đũi, hai mắt nhỏ xiu, dáng đi lạch bạch như vịt bầu. Lúc tôi lại tưởng tượng thấy nó gầy đét như một cây tăm, một con cá mắm, hai mắt trắng dã, mái tóc búi ngược, da mặt tái mét và giọng nói lạnh lạnh. Nhiều lúc ngủ mê, tôi mơ thấy tôi gặp nó. Tỉnh dậy, nhớ lại trước hết, nhớ không biết cái khuôn mặt nó như thế nào.

Tôi phải thấy mặt nó ít nhất cũng một lần. Không thấy không chịu được. Chưa thấy chưa yên, lòng dạ còn bồn chồn, thần trí còn bứt rứt: Tao phải thấy mày, xem này ba đầu sáu tay như thế nào. Tao phải thấy mày, xem mày là người hay là ma quỷ. Để một lúc nào đó, khi tao đã sinh xong con tao, tao đến gặp mày và tao trả thù. Tao sẽ trả thù một cách ghê gớm. Tao sẽ trả thù một cách rùng rợn. Tôi luôn luôn nghe thấy tôi nhủ thầm với tôi như vậy. Mụ đàn bà cuối cùng trở thành một ám ảnh. Tôi không cưỡng chống được sự thúc đẩy. Tôi

378 | Mai Thảo

phải thấy nó, gặp nó, ít nhất cũng một lần. Nhớ lấy khuôn mặt nó. Nuôi dưỡng mối thù trong lòng, như một ngọn lửa oan khiên, không bao giờ tắt.

Ý định đã thành hình rồi, sắp đem ra thực hiện, tôi gọi già Năm tới:

– Vợ thầy Mẫn là người thế nào?

– Khó nói lắm cô ơi!

Tôi gắt:

– Già gặp nó rồi mà?

– Đã đành là tôi đã gặp. Nhưng khó nói lại như thế nào lắm cô ơi. Mụ ta không giống ai hết vậy đó.

– Bao nhiêu tuổi?

– Chừng 40, 50, không rõ. Châu báu đeo đầy người à. Chiếc xe hơi của mụ đẹp lắm. Có tài xế lái. Lúc mụ tới, tài xế mở cửa cúi rạp

mình xuống. Mụ hách dịch như một bà quan vậy.

– Thôi được.

Già Năm nói mụ hách dịch, mụ sang trọng như một bà lớn càng làm cho cái muốn phải tận mắt thấy mụ như thế nào ở trong tôi nung nấu và mãnh liệt hơn.

Thế là tôi mặc áo và ra khỏi nhà. Nhớ lúc đó vào khoảng tám giờ tối. Trời mưa lâm lâm. Hơi lạnh ngoài đầu ngõ làm tôi rùng mình. Tôi chỉ mặc một cái áo đen phong phanh, chân đi guốc, không trang điểm, không phấn sáp gì hết. Tôi gọi xe, bảo xe đưa tôi lên khu phố có tòa biệt thự ba tầng của Mẫn. Sau này nghĩ lại, tôi chịu không hiểu tại sao tôi cứ khăng khăng tìm gặp mụ vợ Mẫn để làm gì. Tôi có làm gì được mụ ta đâu, không bao giờ tôi làm gì được hết.

Tòa biệt thự ba tầng của Mẫn hiện ra, rõ ràng, trong trí nhớ. Tôi đã đến đó hai lần. Lần

thứ nhất, với Hoạch. Chính là trong lần tới đầu tiên này mà tôi đã được giới thiệu với Mẫn. Nhớ đêm đó, Hoạch đã đưa tôi lên tận sân thượng, nơi những người bạn của Mẫn và Hoạch đánh bạc, uống rượu, hòa mình vào những cuộc vui thâu đêm tới sáng. Lần thứ hai, tôi đến tìm Mẫn sau trận đòn ghen tàn nhẫn, thấy Mẫn, tôi sây sẩm mặt mày, ngã từ lưng chừng cầu thang ngã xuống.

Bây giờ là lần thứ ba. Tôi đen, trái ngược với hai lần trước, tôi đến, để nhận diện kẻ thù. Tới gần đầu phố tôi bảo xe ngừng lại, trả tiền, đi bộ vào. Điều làm tôi ngạc nhiên từ xa, là ngôi biệt thự không im lìm và cửa đóng then cài như lần trước. Ánh sáng rục rờ từ phía trong ngôi nhà ném ra làm sáng rục một khoảng đường. Cánh cổng mở rộng. Tôi hồi hộp đến gần. Tối nay, trong nhà Mẫn có mở tiếp tân hay đại tiệc gì đó. Một dãy xe hơi đậu nối hàng trước cổng cho tôi biết là đã có rất nhiều quan khách tới. Tôi đến đứng nấp sau một chiếc xe hơi, và chăm chú nhìn vào. Có đại tiệc thật. Trong

sân, cũng những chiếc xe hơi lộng lẫy đậu sát vào nhau, chật kín. Một ánh đèn lóe lên từ sau lưng. Tôi hoảng hốt đứng nép vào bờ tường. Một chiếc xe hơi khác tới.

Tôi nhìn thấy ông lão già gác cổng từ phía trong chạy ra. Ông ta không nhìn thấy tôi.

Một người đàn ông từ trong xe hơi thò đầu ra, hỏi ông lão:

– Còn chỗ đậu không?

Ông lão đáp:

– Ông Nam Long! Lậy ông ạ! Mời ông cho xe tới một chút. Còn chỗ đậu đấy ạ!

Người đàn ông được gọi tên là Nam Long vui vẻ:

– Tốt lắm. Đến đông đủ cả chưa?

– Đã. Ban này ông chủ xuống hỏi đã thấy ông đến chưa. Tôi trả lời chưa thấy.

– Ở trên phòng khách lớn, hay ở trên sân thượng?

– Dạ, trên cả phòng khách lẫn sân thượng.

Chiếc xe hơi tiến lên, đậu vào khoảng trống theo sự chỉ dẫn của ông lão già. Tôi nhìn theo. Xe tắt máy. Người đàn ông mở cửa trước bước xuống mở luôn cửa xe sau. Từ phía sau, ba người đàn bà bước xuống. Tôi không nhìn thấy rõ mặt họ. Chỉ biết là người nào cũng trang điểm thật lộng lẫy. Những viên hột xoàn, những chuỗi ngọc thạch óng ánh trên cổ, trên ngực, trên tóc họ. Một mùi nước hoa và phấn sáp đất tiền trộn lẫn, tỏa ra từ ba người đàn bà đó, theo gió đêm bay tới chỗ tôi đứng.

– Này, cho ông lão.

Người đàn ông chìa một tờ giấy bạc. Ông lão già gác cổng cảm ơn và đón lấy.

Người đàn ông chưa vào ngay còn lấy thuốc lá hút và nói chuyện với mấy người đàn

bà đó, tôi lắng tai nghe và giật mình thấy trong câu chuyện đó, có tôi.

Người đàn ông:

– Bọn chúng mình đến đông đủ thế này chắc anh chị Mẫn bằng lòng lắm.

Một trong ba người đàn bà:

– Chị ấy bằng lòng thì đúng hơn. – Sao chị ấy bằng lòng thì đúng hơn?

– Anh không thấy từ ngày chị Mẫn trở về ở đây cứ vài tuần lại mở một cuộc tiếp tân như thế này sao? Lần nào cũng vui như tết, cũng tươi như hoa. Lần trước, chị ấy còn nói chuyện cho em biết là chị ấy chiếm lại địa vị và quyền thế của một người vợ. Không có để cho Mẫn tự do, không có để mặc cho Mẫn tổ chức những cuộc vui bầy bạ như trước nữa.

Người đàn ông:

– Bầy bạ gì đâu? Mẫn đứng đắn lắm mà?

– Đứng dẫn vào cái khổ nào. Bây giờ bị vợ nó cho vào khuôn vào phép thì như thế. Chứ trước kia, đâu có thế. Chơi bời một cây. Anh không nhớ chuyện con Nhàn con Nhiếc gì đó sao?

Người đàn ông nhún vai:

– Lãng nhăng chốc lát, kể gì. Nghe đâu con nhỏ bị chị Mẫn thuê người đánh cho một trận tơi bời thì phải. Kể cũng hơi quá đáng. Chị Mẫn ghen quá. Và làm như thế, tàn nhẫn quá!

Người đàn bà:

– Cái hạng dĩ điểm đi cướp chồng người như thế, đánh chết cũng đáng đời.

– Thôi, chúng mình đi vào. Kéo chị Mẫn chờ.

Người đàn ông và mấy người đàn bà đi vào. Những tiếng cười nói của họ nhỏ dần rồi mất hẳn. Sự hổ thẹn và giận dữ trộn lẫn nghẹn ứ ở cổ họng, khiến tôi không thở được. Mắt

tôi hoa lên. Thân thể, chỗ nóng dấy, chỗ lạnh buốt. Tuy buổi tối mát mẻ mà tôi cũng nghe những giọt mồ hôi toát đầy trong người. Tôi đang làm trò hề cho một bọn người. Không thèm biết đến những thống khô không bờ bến của tôi, chúng nó cười nói, lấy tôi ra làm trò đùa, để chửi mắng riều cợt. Trên căn phòng khách bát ngát sáng choang dưới những dàn đèn đồng loạt cháy sáng, trên sân thượng với những dãy bàn khăn trải trắng toát. chúng nó đang đi đi lại lại, với những ly rượu cầm trên tay. Và Mẫn ở giữa đám người ấy, với con mụ đàn bà đứng bên cạnh, chắc đã quên hẳn tôi, quên hẳn những câu yêu đương và những lời thề thốt cũ.

Tôi nghe thấy tôi lẩm bẩm:

– Chúng mày quên? Được lắm, tao sẽ cho chúng mày nhớ lại. Ngay bây giờ.

Miệng nói tôi ra khỏi chỗ ẩn nấp. Tôi mất trí rồi. Trước cuộc đời tàn nhẫn với những quật đập liên hồi làm tối tăm mặt mũi, tôi chỉ

386 | Mai Thảo

là một đứa con nít, tôi không biết chống cự, tôi đã loang choạng và tôi đã ngã xuống.

Thật tình, chưa bao giờ tôi là một người đàn bà. Thật tình, tôi vĩnh viễn là một đứa trẻ con, và khi đứa trẻ con rối loạn, mất tự chủ thì nó điên lên. Nó làm bậy. Làm bậy theo cái kiểu làm bậy của con nít.

Lão già gác cổng đứng chắn ở trước mặt, không cho tôi bước vào.

– Chị này đi đâu thế kia?

Tôi quắc mắt chỉ tay lên tầng thứ hai của biệt thự.

– Lên trên kia?

Lão gác cổng ngăn người, nhìn tôi như một con quái vật:

– Lên trên kia?

Tôi quát:

– Nói rồi. Có điếc không?

– Chị quen ai ở đây?

Tôi quát, lớn hơn:

– Chủ mày.

– Chị là người nhà của ông chủ.

Tôi cười gằn.

Lão làm vườn chừng như đã nhớ được tôi là ai. Nhớ một cách mơ hồ, phảng phất, nhưng nhớ. Phải, tôi chính là cái con nhỏ đã tới! kiếm chủ y, khiến chủ y bị một mẻ hết hồn, tôi chính là cái con nhỏ đã ngã ngất trên cầu thang, mà những bạn bè của chủ y vừa nói chuyện tới.

– Nhà ông chủ hôm nay có đại tiệc. Không vào được.

Tôi cười gằn:

– Ai bảo cái thằng già sắp chết này là tao

không vào được? Tao vào liền đây cho mày coi.

Một cánh cửa được hấp tấp đóng lại. Tôi đẩy bung ra. Ông lão già yếu đuối làm sao chống được tôi mà sự điên cuồng đã làm cho hung hãn như một con hổ dữ.

Không làm sao được, ông lão la lớn. Tôi đẩy ông ta ngã xuống cùng một lúc với một tiếng nói nổi lên ở sau lưng:

– Trời ơi! Tưởng ai, Nhàn, Nhàn làm gì thế?

Tôi biết ngay người vừa đến đó là Hoạch. Như mọi lần, Hoạch xuất hiện trở lại trước mắt tôi vẫn trong dáng điệu trẻ trung, với chiếc áo sơ mi hoa nhiều màu sắc sỡ, và những dụng cụ chụp hình đeo kèm còng từng đồng trên người.

Tôi đứng im, không biết nên nói với Hoạch như thế nào. Tôi không hề muốn gặp Hoạch chút nào, lúc này. Nhìn cái bụng chữa của tôi, Hoạch ngẩn người trong một phút kinh ngạc.

Nhưng rồi Hoạch hiểu ngay. Y nắm lấy tay tôi, kéo ra. Tôi gầm lên:

– Buông tôi ra.

Hoạch lắc đầu, nhìn tôi bằng một cái nhìn thương hại, trắc ẩn:

– Nhàn đến đây làm gì?

– Mặc tôi.

– Nghe anh đi, đi về. Anh phải lên đây chụp hình bữa tiệc cho thầy Mẫn, nhưng anh đưa em về đã, rồi anh sẽ trở lại.

– Tôi không về với anh.

– Nhàn đừng điên cuồng như thế. Vợ Mẫn không phải là tay vừa đâu.

Tôi nói, liều lĩnh:

– Tôi cũng vậy.

Hoạch từ từ lắc đầu:

390 | Mai Thảo

– Người ta giàu có, thế lực. Thầy Mẫn còn phải ngán, Nhàn làm gì được. Chỉ tổ làm trò cười cho thiên hạ thôi.

Tôi hất hàm:

– Anh có vào đây không?

Hoạch giờ chiếc máy chụp hình:

– Thầy Mẫn gọi đến chụp hình cho bữa tiệc này.

– Tôi nhờ anh lên gọi thẳng khốn nạn ấy xuống đây.

Hoạch nhãn mặt:

– Để làm gì mới được chứ?

– Nói tôi cần gặp nó. Nói nó phải cho tôi gặp.

Hoạch đồ dành:

– Nhàn cứ về đi, tôi sẽ nói với thầy Mẫn. Chắc chắn thầy Mẫn sẽ tìm gặp Nhàn sau.

Tôi trề môi:

– Anh đừng đánh lừa tôi như đánh lừa con nít. Mà tôi cũng không thích gặp sau. Tôi cần gặp nó ngay bây giờ.

Tôi gằn giọng:

– Ngay bây giờ.

Không biết làm thế nào, Hoạch lắc đầu đi vào. Không chậm trễ một giây, tôi đi vào theo. Ông lão già các cổng đứng ngăn người, không dám cản tôi lại nữa. Trước dáng điệu hung hăng của tôi, Hoạch cũng không còn biết làm thế nào hơn là chạy thật nhanh trên những bậc thang, ý chừng là lên kiểm Mẫn, báo cho Mẫn biết trước khi tôi lên tới tầng lầu. Thái độ này của Hoạch càng làm cho tôi giận điên lên. Như lửa đã cháy, Hoạch còn đổ thêm dầu. Như tất cả chúng nó đã muốn nhìn tôi như một con

hủi, tôi càng muốn phá phách cho tan hoang một mẻ rồi muốn ra sao thì ra. Lên tới lưng chừng cầu thang những tiếng cười nói từ căn phòng lớn vọng xuống đã nghe thấy rõ lắm. Tôi ngập ngừng mất một giây. Thú thật là trong cái giây phút ngắn ngủi ấy tôi chợt thấy sợ. Tôi đang làm một chuyện quá điên cuồng, quá liều lĩnh. Hình ảnh mấy mụ đánh thuê dữ dằn với trận đòn tơi bời tàn nhẫn lại hiện về trong trí nhớ. Một tiếng nói trong tôi bảo tôi đi xuống. Ra khỏi biệt thự. Trở về căn buồng khách sạn của mình. Nhưng tiếng nói ấy, tôi nghe thấy rõ ràng, mà không chịu vâng theo. Đã chậm rồi vì tôi đã mất tự chủ. Không làm sao khác được nữa, vì tôi đã mất trí hoàn toàn. Tôi bước tiếp trên những bậc thang cuối cùng.

Căn phòng lớn sáng choang dưới những đèn đèn lồng nhố nhăng những đầu người và đầy chật những tiếng nói khi tôi thành hình xuất hiện. Sau này nhớ lại, tôi mang máng nhớ được rằng, tôi không nhìn thấy Hoạch đâu nữa. Những tiếng cười nói bỗng vợi hẳn đi. Rồi là một im lặng hoàn toàn.

Một cảnh tượng kỳ quái, chưa từng thấy, bắt đầu. Tôi đứng đó, với cái áo đen nhàu nát, mái tóc xõ tung, bụng chửa vượt mặt, đối diện với cái đám đông sang trọng thốt nhiên nín bật, nhìn ra. Hàng trăm cặp mắt cùng đổ dồn vào tôi. Phút đó, tôi hết như quỷ ma hiện hình, khiến cho đám người cùng bàng hoàng và kinh ngạc đến cực điểm. Sự im lặng thì tận cùng đến nỗi giá một con ruồi bay mọi người cũng đều nghe thấy hết. Trong một niềm hân hoan quái đản, tôi sung sướng ngắm nhìn những cặp mắt mở lớn, những cái miệng há hốc, những cánh tay cứng đờ, tất cả hiển hiện rõ rệt dưới ánh đèn chói lọi.

Không biết bao nhiêu phút trôi qua như thế. Có thể chỉ một phút, nhưng là một phút vô tận của thời gian cũng đã ngừng hẳn lại. Rồi tôi trông thấy Hoạch. Và Mẫn. Và con đàn bà. Hoạch đứng cạnh Mẫn, nét mặt hoảng hốt, đang nói nhỏ với Mẫn những điều gì đó. Con mụ đàn bà, tôi chưa nhìn thấy nó bao giờ, nhưng linh tính tôi cho nó biết ngay nó là vợ Mẫn, nó chính là con mụ đã sai người đến đánh đập

tôi và còn dọa nạt sẽ làm cho tôi điêu đứng gấp nghìn lần hơn nữa. Nó đã dồn tôi đến một chân tường. Tôi trả đòn lại đây. Ít nhất cũng một lần.

Lúc đó, tôi hoàn toàn không phải là tôi nữa. Mà một người đàn bà khác, hiện thân của thù hận chất núi, bị xô đẩy bởi một sức mạnh vô hình không cưỡng chống lại được.

Tôi tiến vào. Lùng lững, khốc liệt, tôi tiến từng bước vào giữa cái đám người mà kinh ngạc mỗi giây phút một gia tăng đã biến hết thành những pho tượng đá.

Tôi đi tới đâu, đám người vội vã lánh dạt sang hai bên tới đó. Như thế cho tới khi tôi đứng lại trước mặt Mẫn, Hoạch và con mụ đàn bà. Nó nhìn tôi chằm chằm, như hai con người muốn bật ra khỏi tròng mắt. Hai bàn tay nó nắm chặt lại. Mẫn thì như người chết rồi. Khuôn mặt Mẫn trắng bệch, không còn hạt máu. Hoạch đứng đờ người, với cái máy chụp hình buông thõng trong tay.

Tôi nhìn thẳng vào mặt Mẫn, nói thông thả từng tiếng một:

– Em là Nhàn đây. Anh còn nhận ra em không?

Mẫn chết rồi, Mẫn thở không được, toàn thân Mẫn đã lạnh toát như băng tuyết, khi tôi thình lình đổi giọng:

– Thăng khốn nạn, tao là mẹ đưa con sắp ra đời của mày đây. Tao đến xem, mày tiếp đón tao như thế nào. Tiếp đón tao đi. Đứng chờ người ra như thế hay sao?

Hoạch sẵn tới, định kéo tôi ra. Tôi giơ tay đánh mạnh vào mặt Hoạch, khiến y hoảng hốt lùi lại. Tôi chỉ tay vào cái máy chụp hình:

– Chụp một kiểu hình.

Nhiều tiếng xôn xao bắt đầu nổi lên ở chung quanh. Nhiều tiếng chân dồn dập. Chỉ trong một khoảnh khắc, đám người đã xúm

lại, vây kín thành một vòng tròn. Giữa cái vòng này là tôi, Mẫn và mẹ đàn bà.

Tôi cười gằn, giục Hoạch một lần nữa:

– Kìa ông thợ chụp hình. Chụp ngay cho tôi và chồng tôi một tấm hình kỷ niệm.

Tôi vừa nói dứt câu, thì mẹ đàn bà gầm lên. Khuôn mặt bất động của mẹ thành linh như tan vỡ thành tràn mảnh vì một tức giận ghê gớm tàn phá. Mẹ thét lên một tiếng chửi thề tục tằn, tiếng chửi thề tục tằn nhất, không thể nhắc lại. Đoạn, như một con thú dữ, mẹ lao tới tôi. Tôi lùi lại một bước. Mái tóc tôi, mẹ túm hụt. Tôi nhìn thoáng thấy một cái ly trên tay, một người đàn ông đứng gần. Tôi giật lấy cái ly ấy, thẳng cánh đâm thẳng miệng ly vào mặt mẹ đàn bà. Nó hét lên. Cái ly vỡ đôi, những mảnh thủy tinh rơi xuống nền nhà. Tôi nghiêng rằng đâm nữa. Tiếng thét thứ hai của mẹ đàn bà vừa kinh hoàng vừa đau đớn. Mẹ loạng choạng, đưa hai tay bung lấy mặt. Máu ứa ra ở những kẽ ngón tay mẹ ta.

Tôi không còn nhớ được gì rõ rệt nữa. Chỉ biết rằng sự trạng xảy ra thắng thốt, mau lẹ, bất ngờ đến nỗi không ai kịp có một phản ứng nào. Chính tôi cũng không nhớ mục đàn bà lao vào tôi và tôi lại có một hành động hung hãn như vậy. Mục đừng can thiệp, chắc là sau khi chửi rửa Mẫn một vài câu tôi sẽ chỉ khóc lóc rồi bỏ chạy. Tôi can đảm gì đâu. Tôi hèn đến hết chỗ nói. Xuất hiện giữa dạ tiệc của Mẫn, trước sau chỉ là một hành động không kèm giữ được của một kẻ mất trí.

Nhưng vợ Mẫn đã ra tay trước, tôi đã đối phó lại, máu đã chảy, và cùng với tiếng kêu rú thất thanh của mục đàn bà, những tiếng thét thất đảm khác nổi lên. Căn phòng lớn thành linh bày ra một cảnh tượng cực kỳ rối loạn. Những tiếng chân chạy rầm rập, Nhiều bàn tay nắm chặt lấy tôi. Bị xô đẩy từ bốn phía, tôi lão đảo ngã xuống. Phản ứng tự nhiên của một người mẹ, khiến lúc ngã xuống, tôi vẫn không quên đưa cả hai tay che chở cho cái thai. Thoảng nghe thấy những câu:

– Đánh chết nó đi.

– Bắt lấy nó.

– Trời ơi! Chị Mẫn có làm sao không?

– Anh Mẫn, anh đưa ngay chị ấy đi nhà thương.

– Con đó là con nào? Làm sao nó lên được tới đây như vậy?

Đó là những câu tôi nghe thấy sau cùng, của một buổi tối đã biến thành thảm kịch. Đầu óc tôi quay cuồng, tối đen. Tôi chịu đựng một sự xô đẩy phũ phàng hơn nữa. Những bàn tay ghì chặt lấy hai cánh tay tôi như những gọng kìm. Một vật gì thật cũng đánh mạnh vào đầu. Óc tôi như vỡ tung thành muôn nghìn mảnh nhỏ. Tôi không biết gì nữa. Tôi đã ngất đi.

Một ánh đèn bấm lóe sáng từ phía cửa vào của hý viện. Ánh đèn lướt trên tấm màn nhung im lìm, kiếm tìm trên những hàng ghế. Cuối cùng, ánh đèn đứng lại ở chỗ người đàn bà đang ngồi. Người gác cửa buông ra một tiếng chữi thề tục tằn, xăm xăm bước tới. Y chiếu đèn vào thẳng khuôn mặt người đàn bà. Và quát lớn: « Đi ra. Bộ muốn nằm vạ ở đây sao? » Ánh đèn làm cho mặt người đàn bà khốn nạn lóa mắt. Nàng đưa tay lên che mặt. Nhắm nghiền mắt lại. Cuộc đời một phút này là một hắt hủi tàn nhẫn, một dồn đuổi đến cùng đường. Cánh rừng đời thất đảm, hung dữ đã vây kín. Người đàn bà có cảm tưởng nàng không còn một lối thoát nào hơn một lòng huyết, một lòng huyết mở rộng, một lòng huyết tối đen. Và nàng thì tới gần, đứng mấp mé bên bờ vực thẳm. « Tôi ra, tôi ra bây giờ đây ». Tiếng người đàn bà thều thào. Như mỗi chữ nói được khỏi miệng đều đòi hỏi ở nàng một cố gắng phi thường. Nàng vịn tay vào thành ghế, lão đảo đứng lên. Hai chân run bắn. Bốn phía quay đảo. « Tôi xin ông năm phút. Năm phút nữa thôi, không hơn. Rồi tôi ra,

Cho tôi ngồi nghỉ một chút ». Cái thân hình gầy vụn vì gió bão đời quật đập lại đổ xuống lòng ghế. Mưa như trút nước trong tưởng tượng mê hoảng. Và ở cuối đường hầm thăm thẳm kia, cái điểm sáng lung linh chừng như muốn tắt.

Thôi thế là tôi đã nhớ lại, nhớ lại tất cả đời tôi trong một buổi sáng mưa phùn. Tôi đã ra khỏi nhà, đứng dưới một cột đèn trắng xóa mưa bay. Một chiếc xe taxi chạy qua, chở tôi đi, và trên từng chặng đường, cho tới hý viện này, tôi đã nhớ lại. Con yêu của mẹ! Buổi chiều hôm qua, khi con ra khỏi nhà, rục rờ với cái tuổi mười tám của con, mẹ bàng hoàng khám phá được rằng con đã lớn, con đã vào đời, con không còn là con của mẹ nữa. Mẹ muốn đi cùng với con tới đó, tới giữa cánh rừng đời hung dữ, nơi có những bầy hổ đói gầm gừ cùng những bầy rắn độc riu rít, nơi có những đam mê điên cuồng, những ảo tưởng vỡ vụn, những giấc mộng không thành, những sự thật tàn nhẫn.

Để làm gì? Để đem những kinh nghiệm thất đảm và đón đau một đời của mẹ dựng thành cái mộc che chở cho con. Để chỉ cho con thấy kia là những bầy ngằm, đó là những vực thẳm, kia là những miền đau thương vô tận. Và để nhận diện dùm con, con thơ ngây dại khờ như mẹ ngày nào, đâu là những mặt thú, mặt người, đâu là những mặt người người, mặt quỷ.

Nhưng mẹ không đi theo con được. Mắt nhắm lệ mẹ nhìn con lên đường một mình. Mẹ còn sống đây, nhưng trên một ý nghĩa nào, mẹ đã chết. Tàn hơi rồi. Mẹ đã lâm chung. Máu ngừng rồi, tim đứng lại, phần đời cuối cùng của mẹ là một hiện tượng hấp hối kéo dài. Lúc sống. Lúc chết. Khi mê. Khi tỉnh. Hành lý của con bây giờ, hết như mẹ ngày trước, bởi vậy chỉ là may rủi thôi. Người đàn bà sống như hạt mưa lưng trời. Tùy thuộc vào một hướng gió. Bay từ đâu không rõ. Đáp xuống nơi nào không hay. Mẹ con ta ra đời từ số không, vào đời từ bóng tối, mẹ con ta như thế đó. Mẹ con ta là

hai hạt mưa trời cùng lênh đênh, vô định như nhau. Những con phải bay đi. Đời sống nào, muốn tạo cho nó một ý nghĩa, một ngọn lửa, một khuôn mặt cũng phải bắt đầu từ một thoát ly cần thiết. Xưa, mẹ đã như vậy. Giờ con cũng vậy theo. Mẹ chỉ còn biết chúc con một điều. Chúc con may mắn hơn mẹ xưa, mẹ bất hạnh một đời. Chúc cho cuộc phiêu lưu của con dài lâu hơn mẹ xưa, những ảo tưởng một đời, với mẹ, quả là đã tan vỡ ngay từ những dấu chân thứ nhất. Còn đời con, con sống. Không ai làm được gì cho con, chỉ chính con làm được.

Bây giờ thì con Nhàn này, không nhớ nổi được gì nữa rồi. Tất cả chỉ còn là mù sương. Đầu óc tôi rã rời. Thân thể tôi tan nát. Trí nhớ cũng chỉ còn là những mảnh vụn. Tôi chỉ còn nhớ được, mơ hồ, là sau đêm dạ hội ở nhà Mẫn, tôi bị đánh ngất đi, đến khi tỉnh dậy, thân mình nằm trong một phòng giam của quận cảnh sát. Rồi là những giờ hỏi cung dưới ánh sáng chói gắt, những tờ biên bản. Đâu như Mẫn có sai Hoạch đến xin cho tôi mà Hoạch không dám.

Vì sợ liên lụy. Đâu như mẹ đàn bà khốn nạn phải nằm trong một bệnh viện mắt hơn một tháng, và ra về với một bên mắt bị hỏng, vì mũi nhọn của cái ly vỡ do tay tôi đâm tới đã làm thủng một con ngươi. Đâu như. Có thể là thế. Có thể khác. Tất cả không còn quan trọng.

Tôi bị giam một tháng vào Chí Hòa. Rồi được thả. Tôi sinh con tôi trong một nhà thương thí. Cũng may mà tôi còn sinh được nó ra đời. Rồi tôi đau... đau, nhiều trận. Rồi tôi bị đuổi nhà, hết tiền, và cuối cùng, để kiếm tiền nuôi con, tôi đã trở thành một người đàn bà làm vui. Những nhà chứa đón lấy tôi, bao nhiêu nhà mua vui và làm vui cho bọn đàn ông đó, là những cửa ngục. Nao nề. Khủng khiếp. Bao nhiêu thằng đàn ông đã ngủ với tôi, không nhớ được nữa. Mỗi thằng đàn ông, chỉ còn là một khuôn mặt, một con số, đôi khi tôi thấy hiện hình dày đặc trong những cơn mê, tay chân lỏng lẻo và hình thù quái dị.

Trên tất cả, thời gian trôi qua. Vùn vụt. Bay biến. Cho một đời sống không còn ý nghĩa,

thời gian cũng không còn nữa. Cuộc đời rút ngắn lại, đã cùng đường cho một kẻ đã chết rồi. Mang máng đầu như những mùa mưa lướt thướt qua đi cho những mùa nắng tới chói chang. Rồi hết nắng. Lại mây xám đầy đời. Lại mưa đổ lướt thướt. Mơ hồ đầu như năm qua, năm qua, tháng hết, tháng hết, cho những nếp nhăn hiện hình, những sợi tóc bạc dần, ngày thêm ngắn mãi, chiều dài thêm hơn, đêm lạnh buốt và đêm vô cùng tận. Như thế đó, phần đời tôi còn lại. Tôi trôi băng băng qua những tuổi sầu, tôi chỉ còn là một cánh bèo dạt. Con gái tôi lớn lên. Bên cạnh nó, tôi chết dần. Cho đến bây giờ nó đã mười tám mùa xuân. Và bên cạnh nó, tôi lùi dần vào cõi hư không, tôi chỉ còn là hình bóng. Tội nghiệp cho mày Nhàn, tội nghiệp! Tội nghiệp cho cảnh thiếu thốn, cho nàng công chúa chân đất, cho cô gái lọ lem, cho đứa con gái xóm nghèo đốt lửa ảo tưởng lên làm ánh sáng vào đời, tự thiêu hủy mình trong lửa đỏ.

Bằng một cố gắng phi thường, Nhàn vịn tay vào thành ghế, đứng lên. Nàng kinh hãi nghĩ thầm trong đầu, ý nghĩ như một thức tỉnh bất chợt cuối cùng là nàng phải ra khỏi thật mau, hý viện này. Con nàng ở đâu đó, lạc lõng giữa trời, nàng phải đi tìm nó. Chậm một phút, là chậm hết, tôi sẽ mất con tôi. Chậm một phút là lỡ hết, con tôi đang gặp nạn. Trời ơi! Nhàn kêu lớn một tiếng hãi hùng. Những hàng ghế chấn lồi. Nhàn điên cuồng chạy ra. Hý tiện tối đen.

Bóng tối. Dầy đặc. Nhàn vấp ngã vật xuống. Nàng lăn đi nhiều vòng trên mặt sàn hý viện ẩm ướt. Lại gượng đứng được lên. Tôi phải đi tìm con tôi. Tôi phải đi tìm con tôi. Tôi phải. Tôi phải. Trong cỏi đầu óc thất đảm, khủng khiếp, mê loạn của người đàn bà, bỗng một cảnh tượng khác thường hiện lên. Đó là cái cảnh tượng của thành phố đã giới nghiêm, Thành phố giới nghiêm. Thành phố đã giới nghiêm rồi. Không ai

đi đâu được nữa. Những tấm lưới sắt đã buông xuống. Những chiếc xe hơi cuối cùng mở hết tốc lực. Những hành lang vắng tanh. Những lòng đường hiu quạnh. Đời sống ngừng lại. Thành phố thành lảnh nín thính không còn một bóng người, một tiếng động nào. Người đàn bà khốn nạn lại kêu lên một tiếng nữa. Trong mắt đã mê hoảng, lung linh đến cùng cực của nàng vừa nhìn thấy một cái bóng bé nhỏ lang thang giữa vùng mênh mông rợn người. Con nàng đó. Nó đứng đó thật xa, như một hạt bụi, giữa giới nghiêm bát ngát. Thế là vượt qua những cấm địa, những hàng rào dây thép gai, những khoảng trống, người đàn bà chơi với chạy đến con nàng, với chính nàng, ngày trước. Ánh đèn bấp bấp sáng. Người gác cửa hét lên: « Mụ kia, chạy đi đâu thế. Đứng lại. Đứng lại ». Nhưng người đàn bà đã hấp hối thì không nghe thấy gì nữa. Nàng chỉ còn nhìn thấy con nàng. Giữa giới nghiêm. Và chạy tới. Chạy tới. Ra tới cửa hý viện, nàng ngã vật xuống. Như một màn vải liệm, tấm khăn đen phủ trùm lên mặt nàng.

Bây giờ, nắng rực rỡ bên kia hè đường, trước cửa hý viện. Cùng một lúc là người gác cửa cầm chiếc đèn bấm hốt hoảng chạy ra. Y há hốc mồm, đứng sững, trước cái thi thể đã lạnh buốt của người đàn bà nằm dài trên mặt đất.

Mai Thảo

Saigon tháng mười, bảy mươi